

PRZESTRZENIE DLA PIĘKNA na nowo rozważone

Aplikacja Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Wrocław 2011

PRZESTRZENIE DLA PIĘKNA
na nowo rozważone

Aplikacja Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Wrocław 2011

SPIS TREŚCI:

Przedmowa Prezydenta Miasta	3
[vrots-love]: miłość jest w nazwie naszego miasta	5
Część I: Zagadnienia podstawowe	7
Część II: Struktura programu obchodów	39
Część III: Organizacja i finansowanie obchodów	79
Część IV: Infrastruktura miejska	91
Część V: Strategia komunikacji społecznej	95
Część VI: Ocena i monitorowanie obchodów	101
Część VII: Informacje dodatkowe	107
Podsumowanie	109
Aneks	115

Uwaga. Fragmenty, które istotnie zmieniły swoją treść względem pierwszej wersji wrocławskiej aplikacji, zostały w tekście wyróżnione kolorem fioletowym. Zasada ta nie obowiązuje w najdłuższym rozdziale II.2., gdzie treść wszystkich opisywanych projektów jest nowa względem pierwszej wersji aplikacji, oraz w Przedmowie, Podsumowaniu i Aneksie.

PRZEDMOWA Prezydenta Miasta

Wrocławska obywatelskość w staraniach o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury

Wrocław, który po II wojnie światowej przeżył całkowitą wymianę ludności, dekada po dekadzie budował swoją tożsamość. Składał się na nią mit Lwowa, pionierski okres powojenny i znakomite osiągnięcia świata kultury, czego najpiękniejszym przykładem jest era Grotowskiego. Dzięki tym procesom Wrocław wrócił na trwałe do Europy.

Wrocław jako współczesna europejska metropolia zaczął się jednak od powstania „Solidarności”. Pięknie ujął to dawny wrocławianin, amerykański historyk niemieckiego pochodzenia, Fritz Stern: „Teraz patrząc z oddali widziałem, jak Wrocław lat osiemdziesiątych nabierał nowego znaczenia, stając się prawdziwą twierdzą ‘Solidarności’, tego polskiego ruchu społecznego, który doprowadził do samowyzwolenia Europy Wschodniej, a także do zjednoczenia Niemiec”¹.

W ważkiej opinii profesora Sterna znajduje się klucz dla zrozumienia współczesnego Wrocławia. Jest nim nie tylko okres wielkiego buntu lata 1980 roku, ale cała dekada „Solidarności”, która zakończyła się wolnymi wyborami w czerwcu 1989 roku.

Ruch ten bez wątpienia był najsilniejszy w dwóch polskich miastach: Gdańsku i Wrocławiu. Jednak to we Wrocławiu różnorodność form protestu, metod jego organizacji, a także zakres represji po wprowadzeniu stanu wojennego były największe. „Solidarność” zmierzała tu bowiem do wolności trzema nurtami: pierwszy wiązał się ze strukturami „Solidarności” sprzed stanu wojennego; drugi to konspiracyjny ruch „Solidarności Walczącej”, nawiązujący do Polskiego Państwa Podziemnego z II wojny światowej; trzeci zaś to młodzieżowa „Pomarańczowa Alternatywa”, która walkę z komunizmem w prześmiewczy, lecz skuteczny sposób, powierzyła krasnoludkom. Siła represji we Wrocławiu znalazła zaś wyraz w największej liczbie internowanych działaczy „Solidarności”.

Istnieje także inny, europejski wymiar tożsamości Wrocławia. Chciałbym poświęcić mu kilka zdań, skupiają się w nim bowiem dwa elementy: partycypacyjny i związany z naszymi staraniami o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

W ciągu kilku minionych lat Wrocław bardzo rozkwitł i stał się najszybciej rozwijającą się kulturalną, akademicką i gospodarczą polską metropolią. Stopień poczucia tożsamości i identyfikacji jego mieszkańców jest najwyższy w całym kraju. Jest też od lat miastem uznawanym przez międzynarodowy biznes za najbardziej przyjazne inwestorom.

Kluczem do tego sukcesu jest obywatelskość wrocławian: ich gotowość do uczestnictwa w życiu miasta i państwa oraz ich poczucie odpowiedzial-

ności za przyszłość i młode pokolenie. Wrocław jest bowiem miastem młodych: co szósty wrocławianin studiuje na jednej z wrocławskich uczelni. Jest to także obywatelskość otwarta, akceptująca wszystkich, którzy zechcą do Wrocławia przybyć, żyć i tworzyć.

Program dla Wrocławia zakładał tworzenie miejsc pracy i budowanie gospodarki opartej na wiedzy. Na trwałe uruchomiliśmy już dwa źródła energii obywatelskiej: jedno sprzyja tworzeniu miejsc pracy, drugie przesuwając naszą działalność gospodarczą ku ekonomii opartej na wysiłku intelektualnym.

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej doświadczamy niezwykłego wzrostu gospodarczego; przekracza on 12%. Pielęgnowujemy źródła tej tendencji, którym jest m. in. gospodarka oparta na wiedzy. Jesteśmy także najsilniej inwestującym podmiotem publicznym spośród wszystkich dużych miast w Polsce. Najwięcej pieniędzy wydajemy, inwestując w przyszłość. W pierwszej trójce największych projektów unijnych realizowanych w Polsce znalazł się projekt Wrocławskie Centrum Badań EIT+, największy polski projekt w obszarze badań i rozwoju. Naszą ambicją jest także stworzenie najlepszego i najbardziej wydajnego metropolitalnego systemu edukacji szkolnej, w którym zdobywaniu wiedzy będzie towarzyszyć kreowanie prawdziwie obywatelskich postaw. Szczególna w tym rola inicjatyw kulturalnych i proekologicznych.

Naszym obecnym zadaniem jest pielęgnowanie obu tych zasobów energii społecznej. Moja trzecia kadencja będzie kontynuacją obu podejść. Ustawiczne podnoszenie poziomu wrocławskiej

¹Fritz Stern, *Five Germans I have known*, Farrar, Straus and Giroux, New York 2006; wyd. pol. *Niemcy w pięciu wcieleniach*, przekł. Łukasz Galecki i Edyta Kubikowska, Rosner i Wspólnicy, Warszawa 2009.

edukacji to najważniejsze zadanie dla samorządu naszego miasta.

By wzmocnić te wszystkie pozytywne i pozytywistyczne procesy, które obserwujemy w naszej społeczności od wielu lat, konieczny jest jeszcze jeden ważny krok jakościowy polegający na wspieraniu kultury. Bo kultura – wysoka, popularna, a także ludyczna – ma niezwykle silną moc sprawczą w scalaniu naszego społeczeństwa, w budowaniu jego tożsamości w każdym wymiarze. Pomaga odnaleźć zarówno elementy wspólne, jednoczące, ale też dzięki poznaniu innej kultury zmniejsza tendencje ksenofobiczne, pozwala zrozumieć „obcych”. Zwłaszcza zaś uczy tolerancji i kreatywności.

Jednym z elementów wspierania kultury jest przystąpienie przez Wrocław do obywatelskiego *Paktu dla Kultury*, sformułowanego przez Jerzego Hausnera, byłego wicepremiera rządu RP – ekonomistę i wizjonera o wielkim wyczuciu społecznych aspektów rozwoju. To nie kolejne hasło propagandowe, lecz zestaw konkretnych działań na szczeblu głównie lokalnym, spajających zbyt, jego zdaniem, zatomizowane społeczeństwo polskie. Jak bowiem pisze w swojej diagnozie: „Dzieje się tak, bowiem trzy istotne domeny rozwoju nie są w naszym przypadku spójne i wzmacniające się. W sferze prywatnej mamy od lat niesamowity rozkwit, w sferze państwowej – rozrost i postępującą degenerację, zaś w sferze obywatelskiej niestety osłabienie i zastój. (...) Niezbędne jest ukształtowanie publicznej przestrzeni aktywności i inicjatywy obywatelskiej, i w skali mikro, lokalnej, i w

skali makro, krajowej”².

Wrocławską odpowiedzią na tę propozycję w warstwie obywatelskiej jest właśnie Wrocławski Akcjonariat Kultury. Chcemy, aby wrocławianie czynnie włączyli się w proces naszych starań o Europejską Stolicę Kultury tak samo, jak na co dzień włączają się w kulturalne życie naszego miasta, a nawet bardziej. W tym celu uruchomiliśmy platformę dialogu i wymiany myśli niezależnych środowisk kulturalnych, artystów i wszystkich wrocławian: Wrocławski Akcjonariat Kultury i jego unikalny podzbiór – Dziecięcy Akcjonariat Kultury. To zaproszenie skierowane do wszystkich wrocławian oraz przyjezdnych. Przeznaczmy znaczące środki finansowe na realizację tych zamierzeń. W ten sposób chcemy wyzwolić ogrom energii i kreatywności wciąż niedostatecznie uwolnionej i zmobilizowanej w naszej społeczności.

Od lat organizujemy na wrocławskim rynku różne wystawy plenerowe, nie tylko o charakterze dokumentalnym, ale także o wymiarze artystycznym, odwiedzane i oglądane przez setki tysięcy osób. Nasze starania o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury rozpoczęliśmy w pięciolecie wejścia Polski do Unii Europejskiej od otwarcia wielkiej wystawy „Europa – to nasza historia”. Wystawa ta została opracowana przez brukselskie Muzeum Europy i zaadaptowana do polskiego kontekstu. Odwiedziło ją ponad 100 tysięcy osób. Fenomen „Solidarności”, która otworzyła nam drogę do Europy, był tematem niedawnej wystawy „Solidarny Wrocław”, którą obejrzało ponad 50 tysięcy młodych ludzi, niemal każdy wrocławski gimnazjalista i licealista.

W ostatnim roku każda z takich wystaw prowadziła widza do symbolicznej bramy, na której mógł znaleźć informacje zarówno o idei ESK, jak i o wrocławskich zabiegach o pozyskanie tego tytułu. Przekroczenie bramy wyrażało poparcie wrocławskiej aplikacji. Idąc codziennie do pracy z radością spoglądałam na licznik umieszczony na bramie, który już dawno przekroczył magiczną liczbę 1000000 popierających.

To oczywiście zabawa. Podobnie jak zbieranie setek tysięcy wspierających nas wpisów w Internecie. Głębokim sensem tej zabawy jest jednak coś, co uważam za sprawę niezwykle ważną: dotykamy rzeczy i spraw, które są wspólne!

Wrocław jest miastem „w drodze”. Naszym celem jest zbudowanie nowoczesnej metropolii europejskiej. Mamy ku temu odpowiedni potencjał. Możemy wkroczyć do europejskiej pierwszej ligi. Aby tak się stało, trzeba intensywnie pracować, głównie w warstwie obywatelskiej. Jestem przekonany, że zobowiązanie wynikające z uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury będzie w realizacji tego zamierzenia niezwykle pomocne. A o tym, że nie są to okazjonalne deklaracje, najlepiej świadczy to, co już się wydarzyło i co w najbliższych latach wydarzy się w warstwie obywatelskiej Wrocławia.

Nasze miasto jest istotnym elementem w budowaniu nowoczesnego europejskiego społeczeństwa wiedzy, w którym kultura jest i będzie jednym z kluczowych filarów stabilności, scalania i rozwoju. Jestem przeświadczony, że Wrocław może godnie reprezentować Polskę jako Europejska Stolica Kultury.

Rafał Dutkiewicz, Prezydent Wrocławia

[VROTS-LOVE]

miłość jest w nazwie
naszego miasta

Wrocław to...

- ...1011 lat historii;
- ...25 wysp utworzonych przez ponad 20 rzek;
- ...200 mostów i kładek;
- ...636 350 mieszkańców;
- ...34 miasto Unii Europejskiej pod względem liczby mieszkańców;
- ...pierwsze miasto Europy pod względem zamieszkałych na stałe krasnali;
- ...od kilku lat największy *per capita* budżet inwestycyjny w Polsce;
- ...od kilku lat najbardziej dynamiczny wzrost gospodarczy w Polsce.

We Wrocławiu jest...

- ...jeden z największych i najstarszych rynków w Europie;
- ...Dzielnica Tolerancji, gdzie sąsiadują cztery świątynie: prawosławna, rzymskokatolicka, ewangelicko-augsburska oraz synagoga;
- ...Stadion Olimpijski;
- ...Hala Stulecia, wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO;
- ...czynna fosa miejska;
- ...13 teatrów, 6 muzeów, filharmonia i opera;

...1710 metrów kwadratowych Panoramy Raclawickiej, największego obrazu w Polsce.

We Wrocławiu...

- ...po II wojnie światowej doszło do całkowitej wymiany ludności;
- ...pracowało 10 laureatów nagrody Nobla;
- ...w 1948 roku odbył się Światowy Kongres Intelektualistów w Obronie Pokoju;
- ...powstał gołąbek pokoju narysowany przez Pabla Picassa;
- ...działał Jerzy Grotowski i jego Teatr Laboratorium;
- ...karierę rozpoczynał Krzysztof Kieślowski;
- ...mieszka Tadeusz Różewicz;
- ...odbędzie się Europejski Kongres Kultury.

Wrocław...

- ...współorganizuje piłkarskie mistrzostwa Europy EURO 2012;
 - ...to najlepiej oceniane przez własnych mieszkańców miasto w Polsce;
 - ...to miasto festiwali Wratislavia Cantans i Era Nowe Horyzonty;
 - ...co roku gromadzi gitarzystów, którzy wspólnie grają hit Jimiego Hendriksa *Hey Joe*; w 2009 roku utwór ten grało 6346 muzyków – rekord Guinnessa;
 - ...buduje narodowe Forum Muzyki i Muzeum Współczesne;
 - ...nazywano ponad pięćdziesięcioma nazwami;
 - ...ma do opowiedzenia niezwykłą historię;
 - ...wymawia się [vrots-love];
 - ...miłość jest w nazwie naszego miasta.
-

ROZDZIAŁ I

ZAGADNIENIA PODSTAWOWE

1. Dlaczego Wrocław pragnie się ubiegać o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury? Jakie byłoby główne wyzwanie związane z przyznaniem tego tytułu? Jakie cele na ten rok wyznacza sobie miasto?

NASZE DIAGNOZY – NASZE CELE

Wrocław, miasto o wielonarodowej i wielokulturowej przeszłości, czuje się predestynowane, by działać na rzecz głębszej integracji kulturowej mieszkańców Europy. Wrocławianie, obywatele miasta o kosmopolitycznej historii, przyjaznego wobec przybyszów z innych części świata, pragną dążyć do zbliżania narodów europejskich w sferze kultury. Dlatego chcemy, aby w 2016 roku nasze miasto zostało Europejską Stolicą Kultury.

Radość sprawia nam sama możliwość ubiegania się o tytuł kulturalnej stolicy Europy. Spособność ta otwiera się przed nami, ponieważ w 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej. Cieszymy się z powrotu naszego kraju do wspólnoty narodów Europy, od której jeszcze dwie dekady temu oddzielały nas nieprzekraczalne bariery. Czerpiemy dumę z tego, że nasz solidarnościowy zryw przyczynił się do kształtu nowej Europy. Cieszą nas płynące z niej inspiracje i impulsy, które pobudzają nasz kraj do rozwoju; dzięki nim Polska i nasze miasto ulegają długo oczekiwanej metamorfozie.

Wrocław to miasto intensywnego rozwoju gospodarczego i kulturalnego; najlepiej oceniane przez własnych mieszkańców wśród polskich miast. Staramy się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, ponieważ w kulturze dostrzegamy szansę dalszego rozwoju. Motywuje nas także poczucie obowiązku wobec historycznego i współczesnego dorobku kulturalnego Wrocławia oraz jego twórców, reprezentujących wiele narodów. Pragniemy, aby Europejczycy poznali i docenili wkład dawnych i obecnych wrocławian w życie

duchowe naszego kontynentu i świata.

Zabiegamy o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury także dlatego, że pytanie o przyszłość Wrocławia uważamy za znacznie ważniejsze od pytania o jego przeszłość i teraźniejszość. Nasz dotychczasowy rozwój był możliwy dzięki rezerwom o charakterze ilościowym; w dużym stopniu jednak zostały one wyczerpane. Niezbędnym warunkiem następnego etapu rozwoju naszego miasta musi być zmiana jakościowa. Polegać musi ona na wyzwoleniu aktywności obywatelskiej, społecznej, zawodowej i twórczej.

Kapitał zaufania społecznego, niezbędne spoiwo rozwoju społecznego, chcemy budować za pomocą zwiększonego udziału mieszkańców w kulturze. Uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury stworzyłoby nowe przestrzenie dla bezinteresownej aktywności ludzi, ujawniłoby niezgodę na problemy etyczne współczesnych aglomeracji oraz estetyczne niedostatki życia codziennego.

Mamy świadomość, że oczekiwany awans ekonomiczny naszego regionu przyniesie ze sobą zjawiska dobrze znane w miastach Europy Zachodniej: napływ imigrantów, a wraz z nimi większe różnice obyczajowe, narodowe i religijne. Chcemy ubiec kształtowanie się postaw nietolerancji przez rozwój inkluzywnej kultury. Wierzimy, że propozycja Wrocławia może znaleźć naśladownictwo w innych miastach naszego regionu Europy.

Uważamy, że integracja społeczna w wymiarze gospodarczym i politycznym w Polsce znacząco wyprzedza integrację kulturalną. Z racji niższego poziomu życia, historycznej separacji oraz nie-

dostatecznej znajomości języków obcych, kultura Polaków pozostaje w znacznej mierze kulturą narodową. Starania o tytuł i przygotowania do roli Europejskiej Stolicy Kultury pomogą nam to zmienić.

Wrocławskie przygotowania do rywalizacji o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury toczą się w okresie globalnych zaburzeń ekonomicznych, które nastąpiły po dekadach globalnej ekspansji kapitalizmu. Globalna ekspansja gospodarki kapitalistycznej wystawiła wiele krajów na głęboką destabilizację. Zaburzenia te są odczuwane szczególnie mocno w relatywnie uboższym regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Doprowadziły także do demokratycznych rewolucji politycznych w krajach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu.

Wydarzenia globalne mają głębokie konsekwencje dla rozwoju kultury. Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury pragniemy wykorzystać, aby uprzytomnić społeczności polskiej i europejskiej, jak wielkie znaczenie ma kultura – także kultura polityczna – w życiu każdego człowieka. Wierzymy, że kultura nie może być traktowana wyłącznie jako uzupełnienie materialnych wymiarów życia jednostek i grup społecznych, bez którego mogą się one obywać bez znaczącej szkody dla jakości swojego istnienia.

Oceniając z zadowoleniem liczne aspekty dwóch dekad transformacji politycznej, społecznej i gospodarczej kraju, dostrzegamy nierówności w podziale bogactwa tworzonego przez wrocławian. Wskutek tego wielu mieszkańców naszego miasta, stanowiących największy kapitał Wrocławia, jest wykluczonych z uczestnictwa w

kulturze.

W strukturze budżetów polskich gospodarstw domowe wydatki na kulturę wynoszą tylko równowartość około €300 rocznie na osobę. Pod tym względem Polska sytuuje się na przedostatnim miejscu wśród krajów Unii Europejskiej. Sąsiednie Niemcy wydają przeciętnie €1500; Czesi – €700; Słowacy – €400. Budżet państwa finansuje kulturę w Polsce jedynie na poziomie 0,36 % PKB.

Zabiegając o status Europejskiej Stolicy Kultury, chcemy się przeciwstawić instrumentalizacji dóbr kultury i sztuki oraz zaprzęgnięciu ich w służbę innych celów, zwłaszcza ekonomicznych. Sądzymy, że życie pozbawione obcowania z dziełami autentycznej sztuki jest życiem zubożonym i niepełnym.

Mając pełną świadomość związków między ekonomią i kulturą, a także tego, że kultura może funkcjonować jako czynnik sprzyjający rozwojowi gospodarki, jesteśmy przekonani, że dzieła kultury i sztuki, a także sam proces ich tworzenia, mogą odgrywać mobilizującą rolę, gdy są traktowane jako dobra autoteliczne, nieredukowalne do innych. Wierzymy, że żywa kultura i autentyczne dzieła sztuki mogą powstawać tylko wtedy, gdy powstają w warunkach prawdziwej wolności od presji gospodarczych, politycznych i światopoglądowych. Doceniamy piękno wolności, opowiadamy się za wolnością piękną.

Przeszłość naszego miasta przyniosła rozległe zniszczenia tkanki miejskiej oraz postawiła silne bariery powstrzymujące jego rozwój na długie dziesięciolecia. Wrocław podjął starania o uzupełnienie najdotkliwszych luk w mocno zabu-

rzonyj infrastrukturze kulturalnej miasta. Mimo wielu sukcesów, praca ta jest jeszcze daleka od zakończenia. Nasze zabiegi o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury traktujemy również jako bodziec motywujący do przeobrażenia naszego miasta w obszarze infrastruktury służącej kulturze.

Wrocławski program Europejskiej Stolicy Kultury będzie dialogiem kultur narodów Europy, które w 2016 roku pragniemy zaprosić do naszego miasta. Mieszkańcy Wrocławia pragną zabrać głos na forum europejskim, by opowiedzieć o swoich trudnych dziejach, o żywotności swojej kultury, a także o planach na przyszłość. Wierzymy, że Wrocław, jedno z największych i najważniejszych miast Europy Środkowej, ma do opowiedzenia niepowtarzalną historię. Wierzymy, że opowieść Wrocławia zawiera także odpowiedź na pytanie o Europę jutra, o Europę wielu kultur, Europę aktywnych obywateli.

1. Tkanina naszej historii

Wiele miast mówi o sobie, że są miejscem spotkań. Ich mieszkańcy pragną zazwyczaj, by ich miasta nadal łączyły różnych ludzi. Także Wrocław określa się mianem „miasto spotkań – miasto, które jednoczy”.

To prawda: miasta nie powstały po to, byśmy się w nich mijali bez słowa, lecz byśmy pomagali sobie, uczyli się od siebie nawzajem, byli razem i kochali się. Gdy zaś nasze oczekiwania spotyka frustracja, miasta przeobrażają się w siedliska samotności, wykluczenia, gniewu, buntu i nienawiści. Prawda ta jednak nie ujmuje żadnej cechy pozwalającej odróżnić jedno miasto od drugiego. Odróżnia je to, jakie ludy i jakie osoby się w nich spotykają, jak przebiegają te spotkania oraz jakie przynoszą owoce.

Tysiącletnia historia Wrocławia to dzieje spotkań różnych narodów i postaci. Ze spotkań tych utkała się wyjątkowo skomplikowana historia. O tych spotkaniach wrocławianie pragną opowiedzieć Europie.

2. Tożsamość wielokrotna

Dramatycznym wydarzeniem w ponad tysiącletniej historii miasta było to, że gdy zgasł ogień II wojny światowej i niemiecki Breslau przeobrażał się w polski Wrocław, doszło tu do bezprecedensowej w historii Europy Środkowej całkowitej wymiany ludności miasta.

Historia postawiła współczesnym mieszkańcom Wrocławia szczególnie trudne zadanie: zasiedlając to miasto 66 lat temu, musieliśmy poradzić sobie z jego wielonarodową przeszłością. Musieliśmy również znaleźć nasz własny sposób na stawienie czoła przyszłości. Te dwa wyzwania zbudowały naszą wyjątkową „wielokrotną tożsamość”: przeobraziliśmy obce miasto we własne, sami ulegając metamorfozie. Wrocław stał się laboratorium tożsamości: zamieszkujący to miasto Europejczycy musieli przejść trudną drogę ku stworzeniu własnej tożsamości. W ciągu minionych 66 lat zbudowaliśmy wrocławski mikrokosmos kultury. „Wielokrotna tożsamość” Wrocławia odzwierciedla kosmopolityczną różnorodność, cechującą cały kontynent europejski. Wierzymy, że udało się nam rozwiązać wiele problemów, które stoją obecnie przed całą współczesną Europą.

Chcemy podzielić się z Europą swoim doświadczeniem w wypełnianiu postawionego przed nami przez historię trudnego zadania, jakim było budowanie od nowa tożsamości miasta i swojej własnej.

3. Kwiat i szmaragd Europy

Wrocław nazwano w przeszłości „kwiatem Europy”, Śląsk zaś „szmaragdem Europy”. Kwiat Wrocławia mógł rozkwitnąć dzięki krainie Śląska, w której odgrywa rolę metropolitalną.

Po okresie koncentracji Wrocławia na własnym rozwoju, przygotowania do Europejskiej Stolicy Kultury otwierają szansę odnowienia więzi z regionem. Rozwój Wrocławia wymaga obecnie pobudzenia rozwoju w regionie, który boryka się z problemem bezrobocia i dużą skalą wykluczenia ekonomicznego.

Unikatowym walorem kulturalnym naszego regionu jest ponad 8000 zabytkowych budowli, w przeważającej mierze dzieł kultury niemieckiej. To obszar największej koncentracji zabytków architektury w Polsce, obejmujący około 25% wszystkich zabytków w naszym kraju; trzy z nich są wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Dziedzictwo zastane przez Polaków na Dolnym Śląsku, kiedyś obce, od dziesięcioleci pozostaje przedmiotem naszej troski. Chcemy je odnowić, by stanowiło podstawę atrakcyjnej oferty turystycznej.

Wrocław chce być ambasadorem regionu, któremu zawdzięcza metropolitalną pozycję. Chcemy zademonstrować swe osiągnięcia na polu troski o dziedzictwo dolnośląskiej architektury. Pragniemy także zwrócić uwagę opinii publicznej Europy na to, że jego znaczna część jest zagrożona bezpowrotną utratą i wymaga ocalenia. Naszym celem jest jego przywrócenie kulturze polskiej i europejskiej.

4. Odkrywanie tajemnicy własnego miasta

Nasze miasto nazywano w przeszłości około pięćdziesięcioma różnymi mianami: Wrotizla, Vratislav, Vroclav, Wratislavia, Vratislavia, Pressela, Presslaw, Brassel, Breslauia, Wretslaw, Budorgis, Bressla, Boroszłó, Bresslau, Breslau...

Liczne nazwy dla obecnie polskiego Wrocławia były mu nadawane przez rozmaite narody, które w nim zamieszkiwały: byli to Czesi, Niemcy, Polacy, Żydzi, Romowie... Wielość nazw naszego miasta jest symbolem jego złożonej historii. Są to dzieje wielu europejskich narodów, kultur, języków i religii, a także wielu państw władających naprzemian tą częścią Europy.

Historyczna polisemiotyczność Wrocławia nieuchronnie rzuca cień tajemnicy na jego obecną tożsamość. Nieuchwytność tożsamości miasta, które zamieszkujemy, nasila również fakt, iż spośród wszystkich jego imion obecna polska nazwa jest najtrudniejsza do wymówienia dla obcokrajowców. Polscy wrocławianie starają się przeobrazić tę trudność w atut i pomagają swym gościom rozwiązać ich fonetyczny problem, proponując jeszcze jedną: „Vrotslove”.

Wrocławianie ubiegają się o status Europejskiej Stolicy Kultury, ponieważ dostrzegają w tym niepowtarzalną sposobność do przezwyciężenia enigmatyczności swego miasta. Mieszkańcy Wrocławia pragną, aby ich miasto na trwałe zakorzeniło się we współczesnej świadomości europejskiej jako Wrocław – miasto polskie i europejskie.

5. Kultura przeciw wykluczeniom

Mimo awansu cywilizacyjnego, jaki dokonał się wraz z włączeniem naszego kraju w obszar gospodarki kapitalistycznej, oraz mimo relatywnego wzrostu bogactwa Polaków, Polska pozostaje krajem ubogim. Spośród 23,5 milionów Europejczyków osiągających dzienny dochód wynoszący mniej niż równowartość €10, prawie 10,5 miliona osób to obywatele Polski¹. Z powodów ekonomicznych wydatki na konsumpcję materialną pochłaniają znaczną część dochodów, pozostawiając niewiele środków na korzystanie z dóbr kultury. Czynnikiem ten jest odpowiedzialny za szereg wykluczeń społecznych.

Obserwujemy również zjawisko samowykluczenia: mimo zadowalającego statusu materialnego, liczne grupy mieszkańców Wrocławia nie korzystają z bogatej oferty kulturalnej miasta.

Aktywne uczestnictwo w kulturze uważamy za jeden ze sposobów dołączania licznych grup wykluczonych do wspólnego świata. Należą do nich ludzie młodzi, bezrobotni, rodziny wielodzietne, seniorzy i niepełnosprawni. Wskutek rozmaitych ograniczeń nie mają oni możliwości uczestnictwa w kulturze, co obniża jakość ich życia. Chcemy zaproponować trwałe rozwiązania służące zwiększeniu ich uczestnictwa w kulturze.

6. Przeciw komodyfikacji kultury

Za niebezpieczne dla wartości duchowych, uważamy obecne procesy komodyfikacji: coraz szersze kręgi zatacza tendencja do przeobrażania rozmaitych wytworów ludzkiej twórczości w towar. Są one szczególnie widoczne w krajach, które, jak Polska, dopiero niedawno zostały włączone w rytm gospodarki kapitalistycznej. Powszechność tych zjawisk sprawia, że same jednostki ludzkie częstokroć przeobrażają się w towar i tracą swoją podmiotowość.

Wskutek komodyfikacji cena za dostęp do licznych dóbr kultury i dzieł sztuki okazuje się coraz trudniejsza do zapłacenia przez wielu ludzi. Nasila to ich poczucie obcości we współczesnym społeczeństwie, którego liczne sfery są w narastającym stopniu regulowane przez mechanizmy wolnego rynku.

Znikomy udział wydatków na uczestnictwo w kulturze Polaków jest pochodną dążenia do dorównania poziomem i jakością konsumpcji lepiej sytuowanym państwom Europy oraz kosztów dostępu do kultury wysokiej.

Dostęp do sztuki uważamy za prawo każdego człowieka i za niezbędny warunek budowania podmiotowości ludzkich jednostek. Wrocław pragnie budować powszechnie dostępne przestrzenie publiczne, które będą sprzyjać obcowaniu wszystkich ludzi z dziełami autentycznej sztuki i czerpaniu radości z ich poznawania.

7. Kultura przeciw agorafobii publicznej

Uwolnienie się krajów postkomunistycznych z izolacji politycznej i ekonomicznej od reszty Europy przeobraziło nasz kraj w społeczeństwo otwarte. Dawne więzi i wartości są jednak obecnie wypierane przez postawy głęboko agonistyczne, rywalizacyjne, w których wymóg respektu dla drugiego człowieka schodzi na plan dalszy. Premiany te przesłaniają autentyczne piękno czynów i postaw ludzkich, usuwając je z przestrzeni publicznej. Zanik wzajemnego zaufania społecznego prowadzi do straty politycznego czasu, opóźnia także rozwój naszego kraju.

U wielu ludzi przemiany te budzą lęk, który sprawia, iż przestrzeń publiczna ich własnego miasta i kraju wydaje się im nieprzyjazna, czują się z niej przepędzani i chronią się w swej prywatności. Zjawisko to można określić mianem agorafobii publicznej. Jest ono szczególnie dotkliwe dla ludzi młodych. Wielu spośród nich, w tym najlepiej wykształceni, nie znajduje dla siebie miejsca we współczesnym społeczeństwie polskim i emigruje do innych krajów. Od czasu akcesji Polski do Unii Europejskiej aż dwa miliony młodych Polaków opuściło swój kraj.

Wrocław pragnie budować przyjazne przestrzenie, służące wszystkim jego obywatelom. Mieszkańcom Wrocławia stworzymy możliwość aktywnego kształtowania i budowania takich przestrzeni, aby ponownie poczuli się we własnym mieście jak u siebie .

8. Kultura przeciw interpasywności

Urządzenia stworzone w oparciu o najnowsze technologie spełniają w życiu publicznym i osobistym coraz większą rolę; aktywnie korzystamy z nich na co dzień, sprzyjamy ich rozwojowi i upowszechnieniu.

Powszechność najnowszych technologii, których celem jest wspieranie naszej interaktywnej wymiany, generuje również zjawisko odwrotne: interpasywność. Sprawia ono, że aktywne i interaktywne uczestnictwo w kulturze, oparte na osobistym kontakcie, bezpośrednim zaangażowaniu i samoświadomym współdziałaniu z innymi ludźmi, jest przenoszone na elektroniczne substytuty, które zastępują osobistą i zaangażowaną aktywność człowieka. Zastępując ludzi w ich celowym, twórczym działaniu, odbierają im ich sprawczość, przyczyniając się do atrofii bezpośrednich ludzkich relacji.

Cyberprzestrzeń pojmujemy jako ważne miejsce ekspozycji dzieł sztuki i kultury, ich poznawania i upowszechniania; uważamy jednak, że nie zastąpi ona namacalnej obecności piękna w realnych przestrzeniach ludzkiego życia.

9. Eko - estetyka w obronie natury

Jak wiele innych krajów regionu Europy Środkowej i Wschodniej, państwo polskie dąży do rozwoju gospodarczego, nadrobienia zapóźnień cywilizacyjnych i do podniesienia materialnej jakości życia obywateli. Presja uzasadnionych aspiracji społecznych sprawia, że na plan dalszy schodzi troska o ich długoterminowe konsekwencje ekologiczne.

Towarzyszy temu niewielka wśród Polaków świadomość ekologiczna. Uzasadnione dążenia materialne Polaków, podobnie jak dążenia i aspiracje obywateli innych krajów, przyczyniają się do klimatycznej destabilizacji globu. Dążenie do obniżenia emisji spalin do atmosfery wpływa z kolei na wzrost cen żywności, co prowadzi do zubożenia ludzi oraz zaburzeń społecznych i politycznych w różnych regionach świata.

Wrocław pragnie uprzytomnić obywatelom Polski i innych krajów Europy obowiązki człowieka wobec przyrody. Sądzymy, że autentyczne innowacje muszą być przyjazne dla środowiska naturalnego. Wytwarzane przez człowieka zanieczyszczenia, przenikając do środowiska naturalnego, nie przestrzegają granic państwowych. Fakt ten winien stać się podstawą do budowy ogólnoludzkiego porozumienia na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Chcemy, aby stał się on również inspiracją do krytycznej refleksji na temat tradycyjnego rozgraniczenia między światem kultury i natury.

..... 2. Jaka jest myśl przewodnia programu, który zostanie zrealizowany w przypadku przyznania miastu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury?

Metamorfozy kultur

Starania Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku wyraża myśl przewodnia *Metamorfozy kultur*. Kultura obecnych mieszkańców Wrocławia jest świadectwem przemian, jakim podlega cała Europa. Doświadczeni przez historię polscy wrocławianie, potomkowie ludzi wypędzonych, zamieszkujący miasto ludu wypędzonego, są szczególnie wrażliwi na dynamikę przemian kultury narodów Europy i świata zarówno w przeszłości, jak i współcześnie.

Breslau przemieniony we Wrocław stał się laboratorium, w którym przywieziona z Kresów Wschodnich kultura polska rozkwitła na podłożu pozostawionego tu przez Niemców materialnego dziedzictwa i uległa metamorfozie w unikalną kulturową formację. Wrocław, miasto wielkich możliwości, przyciąga tysiące Polaków ze wszystkich regionów kraju i aktywnie pielęgnuje ich rozmaite kultury. Dlatego nasze miasto jako Europejska Stolica Kultury byłoby autentycznym reprezentantem kultury całej Polski. Dzisiejszy Wrocław nadal pozostaje laboratoryjnym, w którym tożsamość wrocławian podlega przeobrażeniom pod wpływem nowych idei: wrocławianie wchłaniają je z większą otwartością niż mieszkańcy innych regionów kraju.

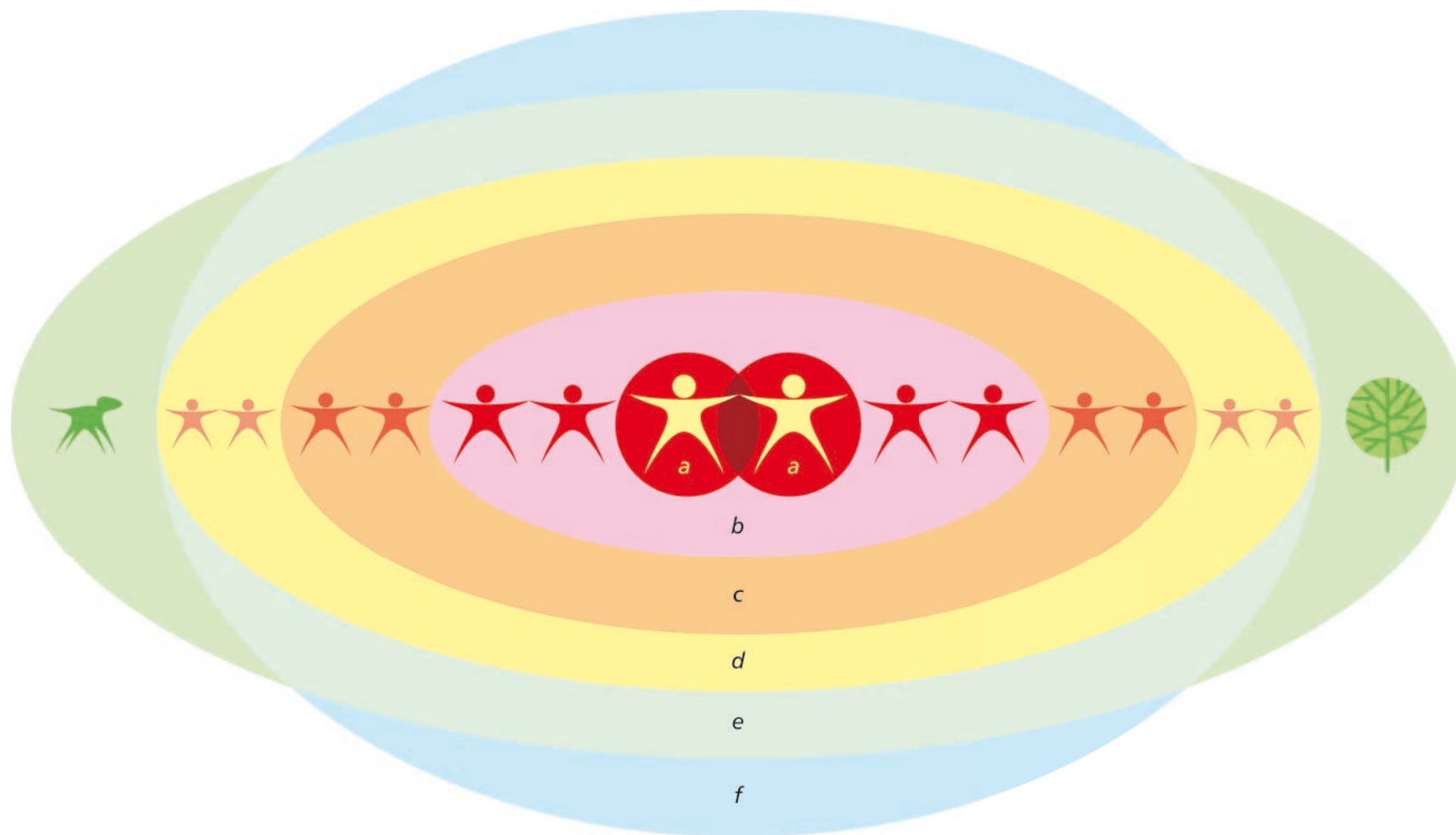
Kulturę rozumiemy jako złożoną całość, obejmującą wiedzę, wierzenia, sztukę, moralność,

prawa, obyczaje oraz inne zdolności i nawyki nabyte przez ludzi jako członków społeczeństwa, a także materialne osiągnięcia twórczego wysiłku człowieka. Myśl przewodnia *Metamorfozy kultur* ujmuje realne procesy, które toczą się we wszystkich tych obszarach i które nadawały kształt całej Europie w przeszłości; obejmuje również współczesne procesy przemian kulturowych i społecznych, szczególnie intensywne w krajach Unii Europejskiej:

- tradycyjne wzorce kulturowe podlegają dynamicznym przemianom wskutek globalizacji;
- wielki wpływ na współczesną kulturę w Europie ma imigracja grup etnicznych i wyznawców różnych religii na kontynent europejski;
- kultura europejska ulega metamorfozom wskutek rozszerzenia Unii Europejskiej;
- coraz większa rola komunikacji cyfrowej sprawia, że przepływ informacji nabiera olbrzymich prędkości i ma coraz silniejsze oddziaływanie. Zjawisko to prowadzi do zmniejszenia dystansu informacyjnego, lecz także – paradoksalnie – do podziałów i alienacji społecznej.

Te przemiany sprawiają, iż cały nasz kontynent staje się laboratorium, w którym metamorfozom ulegają kultury wszystkich narodów Europy – zarówno nowej, jak i starej. Pragniemy zaprojektować Europejską Stolicę Kultury jako przestrzeń, w której chcielibyśmy rozmawiać o metamorfozach kultur europejskich: zarówno minionych, jak i tych, które nas czekają.

- a** Sfera intymności
- b** Sfera prywatności
- c** Sfera publiczna
- d** Sfera społeczna
- e** Sfera natury
- f** Cyberprzestrzeń

Przestrzenie dla piękna

Jako hasło wrocławskich obchodów Europejskiej Stolicy Kultury proponujemy ideę *Przestrzenie dla piękna*. Za cel stawiamy sobie tworzenie otwartych, dynamicznych i przyjaznych przestrzeni, służących zaspokajaniu ludzkiego pragnienia obcowania z dziełami sztuki i kultury. Przyświeca nam pragnienie uobecniania tego, co piękne w życiu społecznym i osobistym. Chcemy budować przestrzenie, w których możliwe będzie przywracanie obecności piękna w życiu publicznym i w codziennych obyczajach.

Uzasadnienie dla zaproponowanego przez nas hasła nawiązuje do przemian w ludzkim rozumieniu samej idei przestrzeni, do wielości znaczeń przestrzeni ludzkiego życia, do związków między ideami piękna i dobra, a także do idei wolności w definiowaniu i poszukiwaniu piękna.

Dynamika przestrzeni

Myśląc o przestrzeni, zazwyczaj wyobrażamy sobie puste miejsce: przestrzeń postrzegamy jako miejsce otwarte, nieruchome i stabilne, w którym możemy się poruszać i wypełniać je tym, kim jesteśmy, co posiadamy i co potrafimy.

Takie rozumienie przestrzeni uważamy za błędne. Jak przestrzeń fizyczna istnieje o tyle, o ile istnieją cząstki, które wypełniają ją swoją energią kinetyczną, tak przestrzenie ludzkiego życia istnieją o tyle, o ile istnieją ludzkie istoty, które wypełniają je energią społeczną, moralną i este-

tyczną. Przestrzenie te zmieniają się – rosną lub kurczą – pod wpływem międzyludzkich relacji. Energia ludzka ujawniająca się w tych przestrzeniach tworzy kapitał społeczny.

Przestrzenie ludzkiego życia

Idea przestrzeni dla piękna znajduje uzasadnienie w filozoficzno-antropologicznym rozumieniu istoty ludzkiej jako poruszającej się w rozmaitych przestrzeniach. Są to:

- *przestrzeń natury;*
- *przestrzeń społeczna;*
- *przestrzeń publiczna;*
- *przestrzeń prywatna;*
- *przestrzeń intymna;*
- *cyberprzestrzeń.*

Choć wszystkie te sfery ludzkiego życia nieustannie się przenikają, są od siebie odmienne. Każdy człowiek jest wplątany w sieć linii powstałych na przecięciu tych przestrzeni. W przestrzeniach tych funkcjonujemy jako istoty ukształtowane przez naturę i kulturę zarazem. Wkraczamy w nie jako jednostki oraz jako zbiorowości. Każda z tych sfer rządzi się swoimi prawami i wymusza na człowieku posłuszeństwo wobec nich. Każda z nich ma swoje liczne historie. Każda z historii jest narracją budowaną zarówno z perspektywy monadycznych jednostek, jak i zwartych wspólnot. Czyny dokonywane w każdej z tych przestrzeni mają konsekwencje moralne i polityczne.

Są one również przedmiotem ocen estetycznych. W każdej z nich jest bowiem wiele piękna, ale i wiele brzydoty. Przez upowszechnianie

sztuki, promocję kultury oraz radość rozrywki pragniemy pobudzać do refleksji nad pięknem codziennego życia.

Nulla ethica sine aethetica

Dla starożytnych Greków pojęcie piękna – *καλός* – miało znaczenie szczególne. Poszukiwanie piękna pojmowali zarazem jako poszukiwanie prawdy, zaś kształtowanie ku pięknu oznaczało dla nich zarazem kształtowanie ku dobru: w złożeniu *καλοκαγαθία*, pojęcie piękna stanowiło podstawowy element aksjologii starożytnej kultury i greckiej moralności. Umożliwiało im to mówienie o czynie moralnie dobrym, iż jest piękny. Niektóre języki europejskie, w tym język polski, do chwili obecnej zachowały ów moralny wymiar piękna. Ludwig Wittgenstein ujmował tożsamość piękna i dobra stwierdzając: *Ethik und Ästhetik sind Eins*. Związek dobra i piękna podkreślał także José María Valverde, hiszpański poeta i filozof. Żegnając się ze swymi studentami, napisał na tablicy pamiętne słowa: *Nulla ethica sine aethetica*. Jego słowa zostały upamiętnione na elewacji Escuela Superior de Música Reina Sofía w Madrycie.

Kładąc nacisk na rolę piękna we wszystkich wymiarach życia ludzkiego, chcemy nawiązać do szlachetnej tradycji greckiej i przywrócić świadomość związku tego, co piękne, z tym, co dobre. Dążność do przywracania pięknu należyj mu roli ma również ważki wymiar edukacyjny i moralny. Zwracając więc uwagę na integralny związek piękna i dobra, czynimy to świadomi negatywnych aspektów dziedzictwa najnowszej historii zarówno Polski, jak i wszystkich krajów postkomunistycznych, które stały się członkami

Unii Europejskiej i które nadal noszą blizny opresyjnego systemu.

Określając nasze starania jako dążenie do budowania przestrzeni dla piękna w życiu społecznym, publicznym, prywatnym i intymnym, pragniemy przeciwstawić się również negatywnym zjawiskom i zagrożeniom dla relacji społecznych, jakie niesie ze sobą rozwój gospodarki rynkowej oraz niewłaściwe korzystanie ze zdobyczy cywilizacyjnych. Naszym celem jest nie tyle dążenie do estetyzacji tego, co etyczne, ile raczej dociekanie, w jaki sposób ludzkie zdolności moralne można badać jako umiejętności wynikające ze zdolności do postrzegania rzeczy oraz ich oceny jako tych, które winny być przedmiotem pragnienia, oraz takich, które należy odrzucać.

Piękno wolności – wolność piękna

Wrocławski bunt przeciwko opresji minionego systemu był wyrazem niezgody na łamanie praw człowieka i ograniczenia swobód obywatelskich przez komunistyczny reżym. Motywowały nas powody ekonomiczne, społeczne, polityczne i moralne. Pragnąc innego życia, chcieliśmy życia w większym dostatku, w godności, wolności i prawdzie.

Były wśród nich także motywy estetyczne: pragnęliśmy życia w pięknie, chcieliśmy, aby było ono naszą codziennością. W sztuce znajdowaliśmy narzędzie przemian świadomości tych, którzy tracili nadzieję na zmianę, twórczość artystyczną zaprzęgaliliśmy w służbę przemian, walczyliśmy o swobodę poszukiwań artystycznych. Obraz wymarzonego piękna, który splatał się z wizją dobra, budowaliśmy jako przeciwieństwo otaczającej nas

wówczas, codziennej szarej brzydoty. Odzyskaliśmy wolność, odkryliśmy jej piękno.

Codziennosc demokratycznego życia okazuje się niejednokrotnie trudna. Nie wszyscy potrafią podołać wyzwaniu wolności i uciekają od niej. Siermiężna estetyka minionego okresu splata się z estetyką blichtru, służącą upowszechnianiu postaw konsumpcyjnych. Nasze hasło *Przestrzenie dla piękna* ma na celu przywrócenie wiary w obietnice wolności i pozwole na nowo odkryć jej piękno.

Pamiętamy, że piękno jest w oku patrzącego. Wiemy, że niektóre sposoby użycia pojęcia piękna służą w istocie represji społecznej, jak w przypadku osób odbiegających od dominującego wzorca piękna osobowego, lub wyzyskowi, jak w przypadku upowszechnianych wzorców konsumpcyjnych. Mamy także świadomość, że już Arystoteles podkreślał, iż artystyczne przedstawienie brzydoty może być uznane za piękne. Rozumiemy również, że powiązanie piękna z dobrem może nakładać na piękno pewne pozaestetyczne cele.

Nasze najnowsze dzieje stanowią dla nas lekcję, że wszelkie próby odgórnego narzucania jedności w rozumieniu wartości społecznych wiodą do opresji. Czerpiąc inspirację z pism Isaiaha Berlina, który odróżnił pozytywne i negatywne pojęcia wolności, sądzimy, że jedność społeczna, podobnie jak wolność, jest trwalsza, gdy jest rezultatem negocjowanego kompromisu, nie zaś narzuconego dogmatu. Dlatego stawiając w centrum uwagi pojęcie piękna, nie chcemy narzucać żadnego wzorca ani rozumienia piękna. Budujemy nasz projekt jako przestrzeń swobodnego po-

szukiwania indywidualnie definiowanych wizji piękna, analogicznie do przestrzeni demokracji, która winna służyć realizacji indywidualnie formułowanych koncepcji dobra. Wierzimy bowiem, że piękno demokracji, które pragniemy przywrócić, polega na tym, że każdy człowiek ma prawo do swobodnego definiowania jego natury. Dlatego nasz program zakłada wolność w rozumieniu piękna.

..... 4. Jaki obszar geograficzny byłby zaangażowany w obchody Europejskiej Stolicy Kultury? Dlaczego właśnie taki?

Obszarem geograficznym zaangażowanym w obchody Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu w 2016 roku byłby region Dolnego Śląska oraz historycznie powiązane z regionem Dolnego Śląska czeskie miasto Hradec Králové i wschodniemieckie Görlitz.

Powody dla tej decyzji wynikają zarówno z historii, jak i teraźniejszości. Przez całą swoją historię Wrocław był bowiem integralnie powiązany z regionem Dolnego Śląska, przyczyniając się do jego rozwoju oraz zawdzięczając mu znaczną część swojego bogactwa zarówno w przeszłości, jak i obecnie.

Za pomocą wspólnych przedsięwzięć kulturalnych pragniemy odnowić i wzmocnić więzi między Wrocławiem i Dolnym Śląskiem, które przez wieki ożywiały oba organizmy w obszarze ekonomicznym, społecznym, jak i kulturalnym – dla obopólnej korzyści.

..... 5. Proszę potwierdzić uzyskanie wsparcia władz lokalnych i regionalnych.

Prezydenci miast Bolesławca, Głogowa, Jeleniej Góry, Legnicy, Lubina, Świdnicy, Wałbrzycha i Wrocławia przyjęli Deklarację o współpracy miast Dolnego Śląska na rzecz uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016.

Dnia 19 marca 2010 Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął uchwałę w sprawie poparcia Wrocławia w staraniach o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku.

Wolę współpracy w staraniach Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury wyraziły także władze czeskiego miasta Hradec Králové, izraelskiego miasta Ramat Gan, francuskiego departamentu La Vienne i miasta Lille, holenderskiego miasta Breda, niemieckich miast Drezno, Görlitz i Wiesbaden oraz ukraińskiego miasta Lwów.

..... 6. W jaki sposób obchody wpisałyby się w długofalowe plany rozwoju kulturalnego miasta lub – w odpowiednich przypadkach – całego regionu?

Kultura w strategii Wrocławia

Pragnienie realizacji Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu w 2016 roku wynika z formalnej strategii rozwoju kultury Wrocławia i Dolnego Śląska oraz z praktyki kulturalnej naszego miasta i regionu. Dążenie Wrocławia, aby zostać Europejską Stolicą Kultury, jest także sposobem, w jaki nasze miasto pragnie podjąć najważniejsze problemy Polski, zawarte w dokumencie *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe*. W raporcie tym zdefiniowano następujące strategiczne zadania stojące przed współczesną Polską:

- podniesienie niskiego wskaźnika zaufania społecznego;
- zlikwidowanie podwójnej peryferyjności Polski (polskich metropolii wobec Europy i małych miejscowości wobec dużych aglomeracji);
- zwalczanie kontrastów w jakości życia wewnątrz dużych miast.

Program obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu został opracowany jako odpowiedź naszego miasta na wyzwania zdefiniowane w tym dokumencie strategicznym.

Dokument pt. *Strategia: Wrocław w perspektywie 2020 plus*, kładzie nacisk na wielokulturowe dziedzictwo miasta i podkreśla ciągłość

współczesnej kultury Wrocławia z kulturą dawnych wschodnich kresów Polski, jak również umiejętność akceptacji niemieckiej przeszłości naszego miasta. Zobowiązuje również do budowy atmosfery życzliwości, gościnności i poszukiwań twórczych, która będzie przyciągała nowych ludzi i sprzyjała ich porozumieniu: „Będąc wiernymi zasadzie tolerancji i wzajemnego szacunku, otwieramy miasto na życzliwą interakcję różnych kultur i poglądów, śmiało wykorzystując atuty wynikające z położenia i historii naszego miasta”. Ideę tę wyraża jedno z obecnych haseł promujących kandydaturę Wrocławia do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury: „[vrots-love]: miłość jest w nazwie naszego miasta”. Strategia dla kultury Wrocławia, przyjęta przez Kolegium Prezydenta Wrocławia w 2006 roku, składała w się z sześciu programów: *Wrocław – europejskie centrum kultury*, *Muzyczny Wrocław*, *Wrocławskie Lato Kulturalne*, *Spędzić weekend we Wrocławiu*, *Tu warto studiować – kultura młodych*, *Edukacja kulturalna*.

Starania Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury wpisane zostały w pierwszy z wymienianych programów. Cele strategii są od pięciu lat konsekwentnie wdrażane. Jednocześnie, także pod wpływem debaty wywołanej uczestnictwem w konkursie o tytuł ESK, sama strategia została zrewidowana i zaktualizowana. W obecnym kształcie obejmuje następujące programy:

- Ważne centrum kultury w Europie Środkowej;
- Muzyczny Wrocław;
- Wrocław czyta;
- Kultura dla młodych;

- Tu nikt się nie nudzi;
- Budowa kapitału społecznego.

Kultura w strategii Dolnego Śląska

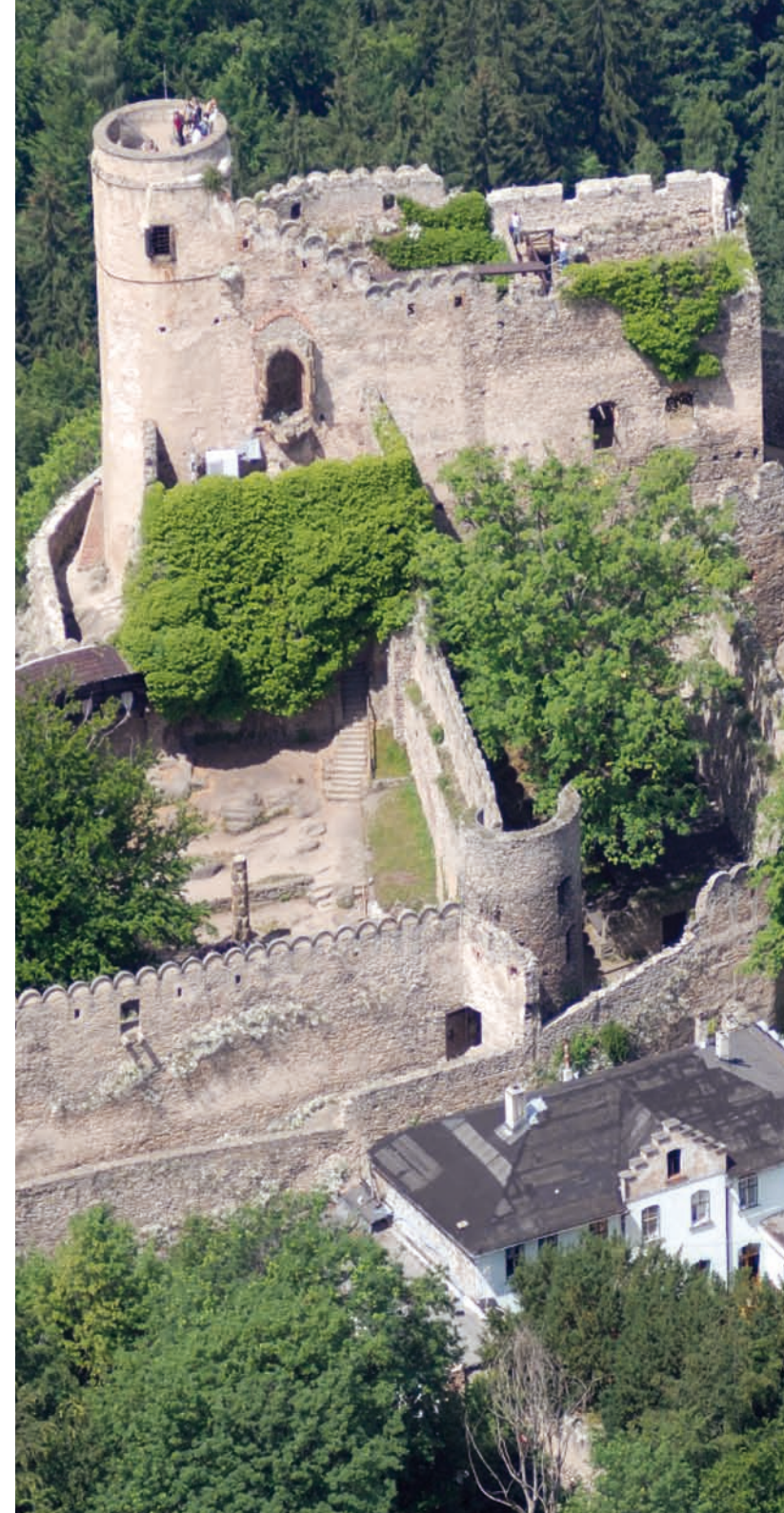
Realizacji strategicznych celów służy także partnerska współpraca władz Wrocławia i województwa dolnośląskiego w staraniach o pozyskanie miana Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku. *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku* podkreśla bogactwo kulturowe i etniczne regionu oraz jego potencjał turystyczny. Wśród celów strategicznych w obszarze kultury władze Dolnego Śląska wskazują na konieczność kompleksowej rewaloryzacji i adaptacji zabytków oraz zwiększenia rangi zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości.

Dokument pt. *Program rozwoju turystyki dla Województwa Dolnośląskiego* z roku 2009 wymienia turystykę kulturalną jako jeden z czterech bodźców intensywnego rozwoju regionu. Ponad 400 pałaców dolnośląskich układa się w szlak przecinający się z innym, który łączy przeszło 60 muzeów i galerii sztuki.

Program Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku został pomyślany jako czynnik mobilizujący i aktywizujący działania obszarze kultury i turystyki w naszym regionie. Zaplanowane działania ujmujemy w kategoriach „dwukierunkowego ruchu kulturowego”, który staramy się pobudzać pomiędzy dolnośląskimi instytucjami kultury a mieszkańcami naszego regionu. Realizacja programu Europejskiej Stolicy Kultury w znacznym stopniu przyczyniłaby się do osiągnięcia strategicznych celów rozwoju miasta i regionu.

Zdefiniowane w tych dokumentach cele strategiczne realizujemy za pomocą systematycznych zabiegów o lokalizację w naszym mieście wydarzeń o wymiarze światowym i europejskim. Mając pełną świadomość ogromu wiążących się z tym wyzwań, dwukrotnie ubiegaliśmy się o wystawę EXPO we Wrocławiu na rok 2010 i 2012. Podobne motywy kierowały naszymi staraniami o siedzibę Europejskiego Instytutu Technologicznego, jak również zwycięskimi dla Wrocławia staraniami o współorganizację *Mistrzostw Europy w Pilce Nożnej* w 2012 roku.

Podobną aktywność przejawiamy także w sferze kultury; dzięki naszym zabiegom Wrocław zostanie gospodarzem *Światowych Dni Muzyki* w 2014 roku oraz *Olimpiady Teatralnej*. Każde z tych zmagañ każdorazowo wyzwalało wielki potencjał społeczny i sprzyjało zwiększeniu międzynarodowej rozpoznawalności naszego miasta. Mamy zarazem świadomość, że tylko wygrany projekt stwarza autentyczną szansę na pełne wykorzystanie potencjału społecznego miasta i regionu.

7. W jakim stopniu zaplanowano nawiązanie współpracy z drugą Europejską Stolicą Kultury?

¡Olé!

Jeżeli Wrocław zostanie wybrany na Europejską Stolicę Kultury, bezzwłocznie i aktywnie przystąpi do współpracy z wybranym partnerskim miastem w Hiszpanii na płaszczyźnie symbolicznej, organizacyjnej, edukacyjnej, turystycznej oraz emocjonalnej.

Institucja Kultury Wrocław 2016 nawiązała kontakt z wszystkimi hiszpańskimi miastami ubiegającymi się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury na rok 2016. Odwiedziliśmy Burgos, Kordobę, Las Palmas de Gran Canaria, San Sebastian, Segowię i Saragossę. Odbyliśmy wstępne rozmowy z przedstawicielami tych miast, zakreślając pola możliwej współpracy w przyszłości. Nawiązana z hiszpańskimi miastami nie porozumienia pozwoliła nam je lepiej poznać, zrozumieć idee przyświecające ich staraniom oraz nawiązać bardziej owocną współpracę w przyszłości.

Płaszczyzna symboliczna

Plac Hiszpański we Wrocławiu. Po przyznaniu Wrocławowi tytułu Europejskiej Stolicy Kultury nadamy jednemu z centralnych placów naszego miasta nazwę Placu Hiszpańskiego.

Dziecięca Guernica. Przystąpiliśmy do zapoczątkowanego 15 lat temu przez Takuya Kanedę projektu *Kids' Guernica*. Wrocław ma szczególnie prawo członkostwa w tym programie, ponieważ

niedaleko Wrocławia urodził Wolfram von Richthofen, osobiście odpowiedzialny za zbombardowanie hiszpańskiego miasta. W przypadku zwycięstwa chcemy działać na rzecz włączenia w to oryginalne przedsięwzięcie, nawiązujące do tragicznych losów Hiszpanii oraz innych narodów doświadczonych wojną i konfliktami zbrojnymi, wszystkich krajów Unii Europejskiej.

Wrocławski Krasnoludek w Hiszpanii. Jedną z wizytówek Wrocławia jest postać Krasnoludka, stworzona przez polityczno-artystyczny ruch Pomarańczowej Alternatywy. Krasnoludki stały się wrocławskim symbolem walki z absurdami komunistycznego reżymu. Wrocław okazał się przyjazną niszą ekologiczną dla Krasnoludka; dzięki temu doczekał się on liczego potomstwa, zamieszkującego rozmaite zakamarki miasta: obecnie w naszym grodzie mieszka ich ponad 160. Bezpośrednio po wyborze wrocławianie zwrócą się do partnerskiej Europejskiej Stolicy Kultury w Hiszpanii z prośbą o przyjęcie kolejnego potomka tej rozległej rodziny, a mianowicie rzeźbę Krasnoludka o imieniu Delegat.

Płaszczyzna organizacyjna

Do zwycięskiego miasta w Hiszpanii zwrócimy się z prośbą o przygotowanie uroczystości, podczas której delegacja Wrocławia przekaze rzeźbę wrocławskiego Delegata. Okazja ta, połączona z podpisaniem oficjalnej umowy w zakresie kultury, będzie początkiem współpracy z partnerskim miastem w Hiszpanii.

Stworzymy mechanizmy wspierania inicjatyw pozainstytucjonalnych; deklarujemy otwartość na projekty niezależne, powstające zarówno

w samym Wrocławiu, regionie, jak i po stronie partnerskiego miasta hiszpańskiego.

W nadziei na partnerską współpracę ze zwycięskim miastem z Hiszpanii, deklarujemy zaangażowanie w wymianę uczniów, młodzieży studenckiej, dziennikarzy oraz artystów. Po 2012 roku planujemy fundowanie kilku muzycznych stypendiów rocznie dla artystów wskazanych przez zespół hiszpańskiej Europejskiej Stolicy Kultury.

Płaszczyzna edukacji kulturalnej

W roku 2012 pragniemy w centrum miasta, na Placu Hiszpańskim, zbudować pawilon, w którym na ekranach plazmowych prezentowane będą najważniejsze dzieła kultury hiszpańskiej. Program ten ma być kontynuowany przez cały 2012 rok; następnie prezentowane będą kultury innych krajów Unii Europejskiej.

Przybliżając kulturę Hiszpanii, chcielibyśmy także zachęcić wrocławian do nauki języka hiszpańskiego. Uruchomimy specjalny program zachęcający mieszkańców naszego miasta do udziału w tym przedsięwzięciu; za pośrednictwem wspólnych lekcji i konwersacji będziemy chcieli przełamać opór wrocławian przed nauką języków obcych i kulturą innych narodów. Chcielibyśmy, by rolę nauczycieli języka hiszpańskiego pełnili licznie przybywający do Wrocławia w ramach programu Erasmus studenci hiszpańscy.

Chcemy uczynić Plac Hiszpański miejscem spotkania kultur regionalnych Polski i Hiszpanii. Za pomocą cyklicznych imprez kulturalno-artystycznych i konfrontacji kultur lokalnych obu państw będziemy promować postawę transgra-

nicznego dialogu i wzajemnego poznania.

To działa!

Już niebawem powstanie we Wrocławiu *Księgarnia Hiszpańska*, promująca literaturę i kulturę krajów hiszpańskojęzycznych.

Płaszczyzna wymiany turystycznej i promocji

Współpraca Wrocławia z hiszpańską Europejską Stolicą Kultury stanie się także początkiem intensyfikacji wspólnej polityki turystycznej. Miasta te wspólnie wypracują pakiety turystyki kulturalnej, ułatwiające poznawanie dziedzictwa obu miast i ich regionów oraz nawiązywanie bezpośrednich kontaktów między ich mieszkańcami. Instytucja Kultury Wrocław 2016 we współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną stworzy program, którego celem będzie promocja hiszpańskiej oferty kulturalnej i turystycznej.

Płaszczyzna emocji

Wspólne przeżywanie wielkich wydarzeń kulturalnych buduje poczucie wspólnotowości i otwiera na inność, wzbudza także postawę szacunku i uznania dla innych kultur.

Podczas *Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej* w 2010 roku Wrocław kibicował zespołowi Hiszpanii, który cieszy się największą sympatią polskich kibiców. W centrum miasta zbudowaliśmy Strefę Kibica, w której fani mogli oglądać wszystkie mecze. W przyszłości będziemy poszukiwać podobnych sposobności do budowania więzi między Polakami i Hiszpanami. Dla obu tych narodów piłka nożna jest bowiem szczególnie bliska. Chcemy przy tej okazji czerpać dobre wzorce od

przyszłych partnerów hiszpańskich i wpływać na obyczaje panujące na polskich stadionach. Pragniemy, aby boiska i hale sportowe stały się bezpiecznymi i przyjaznymi miejscami rodzinnej rekreacji. Wspólnie z hiszpańskim partnerem będziemy krzelić na stadionach kulturę tolerancji oraz promować program *Wykopmy rasizm ze stadionów*.

.....8. Proszę sprecyzować, w jaki sposób obchody będą mogły spełnić każde z wymienionych poniżej kryteriów i podać uzasadnienie w tym zakresie.

Odnosnie do „europejskiego wymiaru” obchodów: w jaki sposób miasto przyczyni się do realizacji następujących celów:

- umocnienie współpracy w każdym sektorze kultury pomiędzy podmiotami z dziedziny kultury, artystami i miastami z danego państwa członkowskiego i innych państw członkowskich,
- podkreślenie bogactwa różnorodności kulturowej w Europie;
- uwypuklenie wspólnych aspektów kultur europejskich?

W jaki sposób obchody przyczynią się do umocnienia związków miasta z Europą?

Migracje i metamorfozy

Szczególnie ważkim problemem kultury europejskiej są migracje wielkich grup ludzi, zmuszonych opuszczać swe rodzinne strony i szukać nowych domów w obcych krajach. Problem ten ma w Europie istotny wymiar historyczny, jest jednak zarazem bardzo współczesny. Z jednej strony bowiem Europa została ukształtowana przez wielowiekowe wędrówki ludów, z drugiej zaś, migracje kształtują jej oblicze w dalszym ciągu i z coraz większym nasileniem.

Europa, konglomerat narodowości, grup etnicznych i religijnych, staje się obecnie kontynentem coraz bardziej heterogenicznym. Napływ do Eu-

ropy grup ludzkich o odmiennych kolorach skóry, mówiących różnymi językami, wyznających różne religie, noszących odmienne oznaki swojej religijności, demonstrujących swą odmienną tożsamość za pomocą różnych sposobów bycia, staje się obecnie jednym z najważniejszych wyzwań kulturowych, społecznych i politycznych naszego kontynentu. Procesy te nabierają przyspieszenia wskutek przemian politycznych w regionach sąsiadujących z Unią Europejską: zarówno w Europie Wschodniej, na Bliskim Wschodzie, jak i w Afryce Północnej. Budzi to dawne upiory ekskluzywizmu i rasizmu, mające źródło w lęku przed obcością i odmiennością.

Dzięki poszerzeniu Unii Europejskiej rzesze obywateli nowych krajów członkowskich ruszyły w podróż do innych krajów Europy. Procesy te oddziałują na kultury, do których przybywają, a także kultury, które pozostawili za sobą: zanurzenie w innych kulturach zmienia obyczajowość, jaką przywieźli ze sobą w obce strony. Wracając, zmieniają oni z kolei swe pierwotne otoczenie kulturowe.

Problem migracji jest ważny nie tylko dla Europy Zachodniej i nie dotyczy tylko imigrantów z krajów muzułmańskich. Dotyczy także Polski i jej obywateli. Decyzja o opuszczeniu swego kraju, podjęta niedawno przez ponad dwa miliony Polaków, ma rozliczne konsekwencje: swoją nieobecnością wpłynęli oni na dynamikę przemian społecznych w Polsce; swoją obecnością zaś – w opinii niektórych obecnością zbyt liczną – oddziałują na społeczeństwa innych krajów europejskich.

Laboratorium wielu kultur

Wrocławianom losy migrantów są szczególnie bliskie. Jesteśmy bowiem potomkami ludu, który utracił swe rodzinne strony, uczynił obce miasto i region swoim nowym domem. Zadomowiwszy się, niektórzy spośród nas ponownie zostali zmuszeni do podjęcia nowych wędrówek.

Przeszłość Wrocławia swoim charakterem odpowiada idei *miniaturowego modelu Europy*, o którym pisał Milan Kundera. Na tej niewielkiej przestrzeni zgromadziło się maksimum różnorodności. Nic dziwnego, że Wrocław zasłużył sobie na miano *Europolis*. Stało się to możliwe dzięki otwartości, która była konstytutywną cechą tego miasta przez całą jego historię. Wrocław jest miejscem nieustannej fuzji odmiennych horyzontów kulturowych. Wielu przyjezdnych pozostaje tu na dłużej lub na zawsze. Przybysze czują się tu dobrze, ponieważ w mieście tym przybyszami są wszyscy: sami obecni polscy wrocławianie przybyli tu bowiem z innych części Europy. *Homo wratislaviensis* jest istotą wielokulturową, otwartą na inność, tolerancyjną i kosmopolityczną jak jego siedlisko.

Obecnie we Wrocławiu, jak dawniej, zamieszkuje wiele nacji i wyznawcy wielu wyznań. Oprócz Polaków znowu mieszkają tu Niemcy, Czesi, Żydzi, Węgrzy, Francuzi, Anglicy, Holendrzy, Belgowie, Skandynawowie, Amerykanie, Ukraińcy, Grecy, Romowie, Łemkowie, Karaimowie, Ormianie, Arabowie, Chińczycy, Japończycy, Koreańczycy, Wietnamczycy... Mieszkają tu wyznawcy rozmaitych religii: katolicy, protestanci, grekokatolicy, prawosławni, muzułmanie, buddyści, wyznawcy Kriszny i świadkowie Je-

howy. Mieszkają tu także ludzie, którzy nie wyznają żadnych bogów. Dzięki nim Wrocław jest laboratorium kulturowym, w którym toczy się nieustanny proces wzajemnych metamorfoz licznych kultur, które się tu spotykały w przeszłości i spotykają obecnie.

Wszystkie te społeczności żyją w polskim Wrocławiu w pokoju i wzajemnym poszanowaniu. Dowodem tej zgody jest Dzielnica Wzajemnego Szacunku, w której wspólnie modlą się przedstawiciele wszystkich religii. Narodowe i religijne ekskluzywizmy są we Wrocławiu znacząco słabsze niż w innych częściach Polski, a nawet Europy. Umiejętność zgodnego życia i wzajemny szacunek rozmaitych grup społecznych jest jedyną możliwą postawą wobec doświadczenia historii, które we Wrocławiu było szczególnie okrutne zarówno dla jego mieszkańców, jak i dla tkanki miejskiej. Jest to bez wątpienia dowód na to, że obecni wrocławianie umieją się uczyć na bolesnych lekcjach historii własnego miasta. Dlatego jako kandydat do Europejskiej Stolicy Kultury pragniemy w centrum uwagi Europy postawić:

- korzyści wynikające z nieustannych procesów metamorfoz kulturowych;
- problemy, do jakich one prowadzą;
- koszty społeczne ponoszone przez podmioty i przedmioty powszechnych procesów migracji i przemian kulturowych.

Doświadczenia przeprowadzone przez historię w naszym miniaturowym modelu Europy mogą być pomocne w rozwiązywaniu problemów Europy. Sądzymy, że wniosły chwile i ludzkie tra-

gedie, których świadkiem było nasze miasto, oraz nasze sposoby pokonywania problemów tożsamości, mogą posłużyć jako przykład i drogowskaz współczesnym Europejczykom.

Wrocław jako jedyne polskie miasto rozpoczął w 2006 roku akcję *Wracajcie!*. Jej celem było poinformowanie młodych Polaków przebywających w Londynie i w innych miastach Europy o możliwości rozpoczęcia kariery zawodowej we Wrocławiu. Jako pierwsi zwróciliśmy uwagę na społeczny problem, jakim jest emigracja zarobkowa z Polski, która przyczyniła się do osłabienia dynamiki polskiej gospodarki i kultury.

Nasz program, ujęty w myśli przewodniej *Metamorfozy kultur*, jest projektowany jako święto sztuki i kultury polskiej, kultur mniejszości etnicznych, rasowych i religijnych, zamieszkujących Wrocław, Dolny Śląsk i Polskę. Wrocławskie obchody Europejskiej Stolicy Kultury będą także dialogiem kultur narodów Europy, które w 2016 roku pragniemy zaprosić do polskiego Wrocławia ze wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Chcemy, aby nasze miasto stało się przestrzenią i miejscem ich wzajemnych metamorfoz. W 2016 roku zorganizujemy we Wrocławiu kongres intelektualistów, których chcemy zapytać o to, co dla dzisiejszej kultury europejskiej jest najważniejsze, jakie stoją przed nią wyzwania, a także na ile uczestnictwo w kulturze może pomóc w przewycięzaniu problemów, z którymi borykają się współczesne społeczeństwa.

Europa jako wspólne zadanie

Historia Europy to historia rozmaitych prób zdefiniowania jej własnej tożsamości. Za jed-

ną z nich można uznać Platońską triadę złożoną z pojęć dobra, piękna i prawdy. Inną próbę ujęcia europejskiej tożsamości wyrażała kolejna triada, złożona z filozofii greckiej, prawa rzymskiego i religii chrześcijańskiej. Epoka Oświecenia definiowała Europę za pomocą hasła wolności, równości i braterstwa. Każda z prób rozumienia tożsamości europejskiej wyznaczała nowe kierunki rozwoju kontynentu i jego kultury. Dynamika samorozumienia tożsamości europejskiej jest świadectwem żywotności Starego Kontynentu.

Różnorodność – możliwości – odpowiedzialność

Polskie dążenia do członkostwa w Unii Europejskiej wynikały z przekonania, że niegdyś zantagonizowane narody europejskie znalazły nową, wyjątkową metodę budowania swej jedności tożsamości. Metoda ta polegała na idei fuzji odmiennych interesów i horyzontów historycznych, o której pisał wrocławski filozof Hans-Georg Gadamer. Jedność i tożsamość europejską chcemy pojmować jako rezultat negocjowanego i nieustannie renegocjowanego kompromisu, nie zaś narzuconego dogmatu.

Wierzymy, że europejska jedność kulturowa wynika z uznania wielości i różnaitości kultur, punktów widzenia i światopoglądów, nie zaś z hegemonicznej pozycji któregośkolwiek z nich. Tak rozumiana jedność nie zamazuje różnorodności mieszkańców, lecz ją w pełni akceptuje; sądzymy, że siły rozwoju Europy tkwią w jej zdolności do uznawania różnorodności, nie zaś w jej tłumieniu. Jako członkowie Unii Europejskiej chcemy na równych prawach wziąć udział w kształtowaniu nowej tożsamości Europy. Naszą Eutopię rozu-

miemy jako Europę zbudowaną na ideach *różnorodności, możliwości i odpowiedzialności*.

Różnorodność kontynentu europejskiego była w przeszłości źródłem dramatycznych konfliktów. Dzięki procesom migracyjnym, wynikającym z likwidacji granic w poszerzonej Unii Europejskiej, obecnie dokonuje się proces wymiany, w którym zderzają się ze sobą zróżnicowane wzorce kulturowe. Procesy te stają się podłożem napięć i konfliktów w Europie. Chcemy, aby akceptacja różnic kulturowych łączyła ludy europejskie we wspólnotę ponadnarodową, aby pozwalała się im rozumieć i ze sobą w pokoju współpracować. Chcemy pracować na rzecz inkluzywnej kultury europejskiej.

Dotkliwie doświadczenia historyczne uczyniły z Europy kontynent względnej społecznej równości. Procesy globalizacji sprawiają, że ochrona równości społecznej wymaga szerszego spojrzenia i nowych zadań. Chcemy, aby obecna Europa skutecznie stawiała czoła tym wyzwaniom i stała się kontynentem zapewniającym *możliwość* rozwoju wszystkim swoim obywatelom.

Naszym marzeniem jest Europa, która przyjmie *odpowiedzialność* nie tylko za dobrobyt swoich obywateli. Chcemy, aby nowa Europa nie pograżała się we własnym egoizmie i wzięła odpowiedzialność także za losy narodów świata, którym zawdzięcza swe dawne i obecne powodzenie.

Wrocław jako miasto europejskie

Europa to jej obywatele. Myśląc o związkach naszego miasta z Europą, mamy na myśli przede wszystkim bezpośrednie relacje między mieszkańcami Wrocławia i Europejczykami na całym

kontynencie. Europejska Stolica Kultury we Wrocławiu stanowiłaby zwieńczenie i punkt kulminacyjny starań miasta o wyraźne zaznaczenie swojego miejsca na mapie Europy.

Wymiar europejski naszego programu sprzyjałby umocnieniu związków naszego miasta z Europą przez koncentrację na problemie miejsca Polaków w Europie oraz miejsca Europy w polskiej świadomości kulturowej.

Wrocławski program *Metamorfoz kultury, Przestrzeni dla piękna* oraz nasze zaproszenie do wypełnienia ich różnaitością dzieł i idei przez europejskich artystów i gości będą sprzyjać temu, co w naszej opinii jest najistotniejsze: budowaniu bezpośrednich relacji między wrocławianami i innymi Europejczykami, będą służyć wzajemnym metamorfozom kultury polskiej i europejskiej. Wrocławska wiodąca myśl o metamorfozach kultur oraz idea przestrzeni dla piękna to zachęty do poznawania kulturowo odmiennych wzorców piękna oraz do poszukiwania tego, co mimo różnorodności wzorce te łączy i co jest im wspólne.

Współpraca miast, podmiotów i artystów

Projektowane na rok 2016 wydarzenia wrocławskiego święta kultury europejskiej będą zbudowane według zasady włączania instytucji każdego sektora kultury do aktywnego w nich uczestnictwa oraz angażowania w nie podmiotów kulturalnych i artystów reprezentujących inne kraje europejskie.

Wrocław wypracował mechanizmy wsparcia dla niezależnych, nowatorskich form artystycznych oraz dla oddolnych inicjatyw, które współ-

decydują o sukcesie zwiększenia aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Okres przygotowań do spotkań kulturalnych we Wrocławiu w 2016 roku to okazja do nawiązania nowych trwałych porozumień o współpracy i wymianie artystów z innymi miastami europejskimi. Wrocław będzie nadal aktywnie pracował we wspieranych przez Unię Europejską, ponadnarodowych sieciach wymiany kulturalnej i artystycznej we wszystkich sektorach kultury, dzięki którym utrwala się międzynarodowe związki wrocławskich instytucji kultury i wzbogacają o nowe kontakty.

Zamierzamy także wykorzystać europejskie sieci wymiany, w których Wrocław już teraz aktywnie działa: Eurocities, Metrex, Sieć Partnerów Europejskich oraz Związek Miast Hanzeatycznych.

Ważkim elementem rozwijania współpracy sektorów wrocławskiej kultury z indywidualnymi artystami będzie program *Artists in Residence*. Zaprosimy wybitnych artystów z obszaru literatury, teatru, muzyki, sztuk plastycznych i filmowych do uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta i do współkształtowania naszego programu na rok 2016. Zaprosimy ich także do sformułowania projektów służących zwiększeniu obecności sztuki w przestrzeni urbanistycznej Wrocławia. Pragniemy, aby w ten sposób ich aktywna obecność w naszym mieście pozostawiła nowe, trwałe ślady w tkance miasta i w świadomości jego mieszkańców.

Wrocław 2016

		Otwieranie przestrzeni				Piękno w polu widzenia				Intymność piękna			Piękno w cyberprzestrzeni			Siły Natury – Potęga Kultury				
		Obligacja Kulturalna	Inkulturator	Dolnośląski Paszport Kulturalny	Kościół: piękno i kicz	Beton i zielen	Postacie miasta	Sztuka w przestrzeni	Obecność formy	Dom dla sztuki – sztuka dla domu	Cielesność: artefakt-ekonomia-polityka	Kultura rodzicielstwa	Kultura stołu i wina	Wrocławski Pawilon Muzealny	KulTuba	LiveArtNet	Cyberarchiwum Sztuki	Miasto parków i ogrodów	Ludzkie potrzeby – prawa zwierząt	Rzeka kultury
Wymiar Europejski	Umocnienie współpracy pomiędzy podmiotami z dziedziny kultury, artystami i miastami			●	●				●							●				
	Podkreślenie bogactwa różnorodności kulturowej w Europie			●					●	●		●	●	●	●	●				
	Uwypuklenie wspólnych aspektów kultury europejskiej			●	●	●				●	●					●		●		
Miasto i jego obywatele	Wzbudzenie zainteresowania społeczności w skali Europy			●	●		●	●	●		●	●	●	●			●	●	●	●
	Zaangażowanie świata kulturalnego i społeczno-gospodarczego oraz mieszkańców miasta	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●		●	●			●		●
	Wywołanie trwałych efektów i stanowienie integralnej części długofalowego rozwoju	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Współpraca z hiszpańską Europejską Stolicą Kultury												●	●					●		

9. Proszę sprecyzować, w jaki sposób obchody będą mogły spełnić każde z wymienionych poniżej kryteriów i podać uzasadnienie w tym zakresie.

Oдноśnie do kategorii „miasto i jego obywatele” – w jaki sposób miasto przyczyni się do realizacji w ramach obchodów następujących celów:

- wzbudzenie zainteresowania społeczności w skali Europy,
- zaangażowanie świata kulturalnego i społeczno-gospodarczego oraz mieszkańców miasta, jego okolic i regionu,
- zrównoważenie i integralność długofalowego rozwoju kulturalnego i społecznego miasta?

Wrocław w oczach Europy

Wrocław zajmuje 34. miejsce pod względem wielkości wśród miast Unii Europejskiej. Pod względem rozpoznawalności w oczach Europejczyków nasze miasto sytuje się o wiele niżej. Uważamy, że niezasłużenie. Dlatego wzbudzenie zainteresowania naszym miastem i regionem Dolnego Śląska wśród społeczeństw Europy należy do najważniejszych celów wrocławskiej aplikacji o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Naszym celem jest pokonanie enigmatyczności naszego miasta w świadomości narodów Europy. Instytucja Kultury Wrocław 2016 oraz współdziałające z nią podmioty kulturalne Wrocławia i Dolnego Śląska zamierzają wykorzystać kontakty międzynarodowe w celu zachęcenia swych zagranicznych partnerów do udziału w wydarze-

niach kulturalnych w roku 2016, aby skupić uwagę europejską na walorach naszego miasta.

Hasło *Przestrzenie dla piękna* ma w celu otwarcie Wrocławia dla ekspozycji dorobku kulturowego wszystkich krajów europejskich. Za pośrednictwem stowarzyszeń i zespołów artystycznych różnych narodowości i grup etnicznych zamieszkujących Wrocław i Dolny Śląsk, otworzymy przestrzeń Wrocławia dla prezentacji ich kultur. Jako pełnoprawni obywatele naszego miasta wezmą aktywny udział w planowanych wydarzeniach kulturalnych. Do udziału w naszych uroczystościach zaprosimy naród Serbołużyczan zamieszkujących sąsiadujące z Dolnym Śląskiem regiony Republiki Federalnej Niemiec.

Różnorodność kultur reprezentują we Wrocławiu także wyznawcy wielu religii. Dzielnica Wzajemnego Szacunku, symbolizująca panującą między nimi zgodę, stanie się centrum prezentacji kultury związanej z religiami Europy. Specjalne zaproszenie do udziału w obchodach Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu otrzymają twórcy i działacze kulturalni z Hiszpanii, przyszłego partnera polskiej stolicy kultury w 2016 roku.

Rozpoznawalność Wrocławia w oczach europejskiego przybysza wymaga także przekroczenia barier językowych. Nasz program *Foreigners in the City* pozwoli rozwiązać ten problem. Będzie on obejmował projekty, dzięki którym osoby nieznające języka polskiego poczują się u siebie. Będą to wydarzenia kulturalne dla obcokrajowców, informacja kulturalna w Internecie tłumaczona na różne języki oraz wielojęzyczna informacja turystyczna i komunikacyjna w przestrzeni miejskiej.

Nasz program kulturalny (por. II.1.-2.) oraz strategia komunikacji społecznej (por. V.1) zostały opracowane w sposób uwzględniający potrzebę swobodnej orientacji przez każdego mieszkańca Europy. Planując konkretne wydarzenia artystyczne, rozważając dostępne kanały komunikacji, przez cały czas mieliśmy na uwadze punkty widzenia tak zróżnicowane, jak kulturowo i społecznie zróżnicowana jest ludność współczesnej Europy.

Udział mieszkańców miasta

Wrocławska Diagnoza Problemów Społecznych wskazała nam zakres i skalę zróżnicowania społecznego w poszczególnych dzielnicach naszego miasta. Utworzony przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 *Wrocławski Akcjonariat Kultury* jest metodą na zaangażowanie mieszkańców miasta i regionu w projekt Europejskiej Stolicy Kultury. Jego celem jest aktywizacja grup niezainteresowanych ofertą kulturalną miasta, jak i z niej wykluczonych.

Wrocławski Akcjonariat Kultury to przestrzeń akcji i aktywizacji. Jest to także platforma dialogu i wymiany myśli niezależnych środowisk kulturalnych, artystów i wszystkich wrocławian. *Akcjonariuszem Kultury Wrocławia* może zostać każdy, kto pragnie aktywnie współtworzyć kulturę Wrocławia i chce promować kandydaturę naszego miasta do Europejskiej Stolicy Kultury na rok 2016. Mogą nimi zostać także autorzy nowatorskich pomysłów na inicjatywę kulturalną, na niekonwencjonalną obecność sztuki w przestrzeni miasta, na wizję piękna nie tylko w centrum miasta, ale także na jego przedmieściach i w regionie

Dolnego Śląska. Nagrodą za aktywność Akcjonariuszy będzie wrocławska *Obligacja Kulturalna*, stanowiąca jeden z naszych wiodących programów. W celu koordynowania działań i przepływu informacji między Instytucją Kultury Wrocław 2016 a osiedlami i dzielnicami Wrocławia, we wrocławskich Radach Osiedli zostaną powołani lokalni współpracownicy.

W nasze starania zaangażowaliśmy wszystkich wrocławian, również tych najmłodszych. Służy temu *Dziecięcy Akcjonariat Kultury*. Już niebawem najmłodszy stanowiąc będą o kondycji naszej kultury; od ich twórczości, otwartości i aktywności zależeć będzie, jaki będzie przyszły udział kultury w życiu Wrocławia. Dlatego na nich zależy nam tak bardzo. Liczymy na dziecięcą spontaniczność i śmiałość młodych mieszkańców naszego Wrocławia. Angażując dzieci w nasze działania, chcemy budować ich świadomość obywatelską oraz rozwijać wrażliwość estetyczną i etyczną.

Sposobem zaangażowania wolontariuszy na rzecz wspomagania kultury naszego miasta są też konkursy organizowane przez portal *Kreatywny Wrocław*, prowadzony przez Instytucję Kultury Wrocław 2016.

Zaangażowanie świata kulturalnego

O zaangażowaniu świata kulturalnego miasta oraz regionu świadczy działalność Wrocławskiej Rady Kultury. W jej skład weszli dyrektorzy wszystkich instytucji kultury działających we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku.

Instytucja Kultury Wrocław 2016 dokonała również uspołecznienia procesu powstawania wrocławskiej aplikacji o tytuł Europejskiej Stoli-

cy Kultury na rok 2016; jest ona efektem spotkań i rozmów z ludźmi kultury Wrocławia i Dolnego Śląska. Szczególną rolę w tym procesie odegrało stowarzyszenie *Sprężyna*, forum twórczego i niekonwencjonalnego myślenia o kulturze we Wrocławiu.

Instytucja Kultury Wrocław 2016 zaprosiła do współpracy licznych ekspertów i znawców kultury wrocławskiej. Opracowali oni obszerne studia i materiały o charakterze historycznym i organizacyjnym, które stanowią istotną część treści aplikacji Wrocławia.

Zaangażowanie świata nauki i edukacji

Przedstawiciele wszystkich wrocławskich uczelni wyższych doskonale rozumieją potrzebę i sens zwiększania uczestnictwa w kulturze oraz podnoszenia jakości oferty kulturalnej. Intensywne życie kulturalne naszego miasta ma bowiem znaczny wpływ na liczbę osób przybywających na studia na wrocławskie uczelnie, z kolei liczba studentów uczelni wrocławskich, sięgająca obecnie 150 tysięcy – czyli przeszło 20% mieszkańców miasta – wpływa również na bogactwo i jakość oferty kulturalnej w mieście.

Rozumienie tego związku znalazło wyraz w powszechnym wsparciu uczelni wrocławskich dla zabiegów naszego miasta o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Deklaracje o poparciu Wrocławia w tych staraniach przyjęli rektorzy piętnastu uczelni publicznych, zrzeszonych w Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry, oraz rektorzy dwudziestu niepublicznych uczelni.

W pracach Wrocławskiej Rady Kultury udział

bierze Wojewódzki Kurator Oświaty i Wychowania, odpowiedzialny za edukację szkolną we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku.

Zaangażowanie organizacji pozarządowych

Wiele organizacji pozarządowych poparło starania Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016. Są wśród nich: Towarzystwo Edukacji Otwartej, Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych „Umbrella”, Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Zdrowia Curatus, Stowarzyszenie Urim, Fundacja Hobbit, Stowarzyszenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, Bank Żywności/Wrocław, Stowarzyszenie Pomocy „Ludzie Ludziom”, Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych Tratwa, Fundacja OVO dla Kultury i Edukacji, Fundacja Opieka i Troska, Stowarzyszenie „Artyści na Bruku”/Teatr na Bruku”, Europejskie Stowarzyszenie Miłośników Nauki i Kultury Progressio, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Stowarzyszenie Przyjaciół Teatru Arka, Stowarzyszenie Kulturalno-Artystyczne „Rita Baum”, Fundacja Pro Arte, Fundacja „Dzielnica Wzajemnego Szacunku Czterech Świątyń”, Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów, Fundacja Kolegium Europy Wschodniej, AIESEC Wrocław, Stowarzyszenie Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”, Fundacja „Alert”.

To działa!

Istotną rolę w tworzeniu oferty programowej wrocławskiej aplikacji odegrały organizacje pozarządowe, na których poparcie i pomysłowość, jak również konstruktywną krytykę, mogliśmy

zawsze liczyć.

Dzięki współpracy z organizacjami parasolowymi, takimi jak Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych „Sektor 3” i Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych, udało nam się zorganizować kilkanaście spotkań, podczas których mieliśmy niepowtarzalną okazję wsłuchać się w głosy ludzi będących siłą napędową społeczeństwa obywatelskiego nie tylko we Wrocławiu, ale w całej Polsce.

Proces konsultacji społecznych zainicjowany przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 sprawił, że więzi współpracy z organizacjami pozarządowymi są trwałe.

Zaangażowanie świata gospodarczego

Darczyńcy, którzy będą wspierali wydarzenia kulturalne stanowiące element obchodów Europejskiej Stolicy Kultury, otrzymają godność Patrona Kultury Wrocławia. Za szczególną hojność i troskę o rozwój kultury w naszym mieście sponsorzy będą nagradzani statuetką symbolizującą ich szczodrość, wykonaną przez artystów wrocławskich, zaś znaki firmowe ich przedsiębiorstw będą uwidocznione podczas kulturalnych wydarzeń. W przypadku przyznania Wrocławowi tytułu Europejskiej Stolicy Kultury, Instytucja Kultury Wrocław 2016 nawiąże współpracę z Dolnośląską Izbą Gospodarczą, zrzeszającą najważniejsze podmioty sfery gospodarki miasta i regionu, w celu wsparcia naszego programu Patronów Kultury Wrocławia. Instytucja ta wyraziła już zainteresowanie wspieraniem naszych starań o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Trwale efekty

Święto europejskiej kultury we Wrocławiu przyniesie trwałe efekty na wiele sposobów. Przyczynią się do nich realizowane przez miasto budowy nowych siedzib instytucji kultury, które uzupełnią niekompletną i nieadekwatną infrastrukturę kulturalną Wrocławia. Wśród tych projektów są zwłaszcza Muzeum Współczesne i Narodowe Forum Muzyki.

Nadzieje na trwałość naszych starań, polegających na zwiększeniu uczestnictwa w kulturze społeczności Wrocławia i Dolnego Śląska, wiążemy z wdrożeniem zaproponowanych przez nas projektów edukacji w kulturze, zwłaszcza programów *Dolnośląski Paszport Kulturalny* oraz *Obli-gacja Kulturalna*. Oczekujemy również, że trwałe skutki w świadomości europejskiej przyniesie intensywna kampania na rzecz Wrocławia jako kulturalnej wizytówki nowoczesnej Polski.

Za najważniejszy trwały efekt uznamy metamorfozę miasta przez realizację pięcioletniego cyklu przygotowawczego oraz ukształtowanie – za pomocą wydarzeń roku 2016 – stałego apetytu na kulturę mieszkańców naszego miasta. Długofalowe skutki to także wyrównanie dostępności kultury i zwiększenie uczestnictwa w niej mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska. Mamy nadzieję, że wysokie finansowanie kultury i zaangażowanie w działania kulturalne zwiększą aktywność społeczną i polityczną oraz kreatywność Wrocławia.

Widocznym skutkiem obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu będą realizowane projekty rewitalizacji najważniejszych obszarów miasta. Zmianom materialnym towarzyszyć będą,

w co wierzymy, zmiany mentalne mieszkańców odnowionych obszarów urbanistycznych.

Będzie nim także pokonanie enigmatyczności Wrocławia. Marka Europejskiej Stolicy Kultury i konsekwentna polityka kulturalna miasta zwiększą rozpoznawalność Wrocławia jako ważnego, dużego miasta europejskiego. Bez wątplenia najważniejszym efektem naszych starań w wymiarze społecznym będzie stworzenie kapitału ludzkiego, który przełoży się na poprawę kulturalnej kondycji miasta, na szeroką aktywizację społeczną, na twórczość i zaangażowanie mieszkańców Wrocławia. Europejska Stolica Kultury we Wrocławiu byłaby przełomem dla kulturalnej przyszłości miasta i Polski.

.....10. W jaki sposób miasto zamierza uzyskać efekt synergii o odniesieniu do wspomaganych przez instytucje europejskie działań w dziedzinie kultury?

Nasze dotychczasowe działania uświadamiają nam siłę synergii wynikającej ze zgodnej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i mieszkańcami. Dzięki właściwej koordynacji i dobremu planowaniu jesteśmy w stanie efektywnie wykorzystać potencjał wszystkich partnerów organizowanych wydarzeń i projektów. Dzięki zaangażowaniu partnerów europejskich i wdrażaniu projektów transgranicznych możliwe jest uzyskanie efektu europejskiej wartości dodanej. Zjawisko synergii planujemy uzyskać także dzięki umiejętnemu zarządzaniu informacją kulturalną, która umożliwi maksymalne wykorzystanie istniejących już zasobów informatycznych oraz infrastrukturalnych.

Synergia wewnętrzna

Jednym z najważniejszych celów powołania Wrocławskiej Rady Kultury przez Wrocław 2016 było wsparcie dialogu i integracja dolnośląskich środowisk kulturalnych. Ten sam cel przyświecał kilkuset spotkaniom z przedstawicielami świata kultury, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami miasta, które zorganizowaliśmy. Również obywatelskie stowarzyszenie *Sprężyna* obradujące we wrocławskiej kawiarni Literatka, aktywnie uczestniczyło we wrocławskiej debacie dotyczącej kultury oraz form możliwej współpracy.

Intensyfikacja współpracy pomiędzy tymi podmiotami dała wymierne skutki, które nie tylko przyniosły wiele radości i satysfakcji, lecz pozostawiły po sobie trwały efekt. Wśród projektów wydarzeń planowanych na okres 2011-2016 znalazł się szereg projektów nastawionych na uzyskanie efektu synergii przez zaangażowanie i współpracę rozmaitych podmiotów.

To działa!

9 stycznia 2011 roku w Filharmonii Wrocławskiej odbył się koncert dla beneficjentów projektu pod nazwą *Na dobry początek*. Ma on na celu promocję czytelnictwa za pomocą wręczania rodzicom nowonarodzonych dzieci pierwszych kart bibliotecznych, pakietu książek oraz informacji o zalecanych lekturach. Pierwszy etap tego projektu już funkcjonuje.

Na koncert przybyło około 300 dzieci wraz z rodzicami dzięki bezpłatnym biletom dystrybuowanym przez 46 oddziałów wrocławskiej Biblioteki Miejskiej. Dla większości z nich była to pierwsza wizyta w sali koncertowej. Filharonię wypełniła pełna radosnych rytmów muzyka wrocławskiego Dixie Tiger Band. Towarzyszyły jej wiersze o instrumentach i quizy. Momentem kulminacyjnym był utwór zagrany na trąbce przez małą dziewczynkę, która rozkołysała całą publiczność i zaraziła ich radością do muzyki.

W ten sposób sprawdziliśmy naszą zdolność do pobudzania synergii: w projekcie uczestniczyła Biblioteka Miejska, Wrocław 2016, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Filharmonia i artyści.

Synergia zewnętrzna

Każdego roku wrocławskie instytucje kulturalne włączają się w ogromną liczbę europejskich inicjatyw kulturalnych. Za ich pośrednictwem miasto realizuje szereg programów europejskich, nawiązuje współpracę z artystami z całej Europy i korzysta z funduszy europejskich przeznaczonych na rozwój kultury. Kontynuacja tych działań i tej strategii jest integralną częścią wrocławskiej propozycji programowej.

Już teraz udało nam się uruchomić wartościowe partnerstwa przekraczające granice kraju. Do współpracy zaangażowaliśmy instytucje kulturalne z Görlitz oraz Hradca Králové. Podczas wspólnych dyskusji zaprojektowaliśmy także szereg wydarzeń, które chcemy zrealizować w roku 2016. Nawiązaliśmy kontakty i zaprojektowaliśmy przyszłe wydarzenia w porozumieniu ze wszystkimi miastami hiszpańskimi, które znalazły się w finałowej rundzie konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Jesteśmy w trakcie organizacji konkretnych projektów o zasięgu europejskim. Jednym z nich jest projekt *Moving Theatre*, mający na celu synergiczny splot działań europejskich teatrów z Hiszpanii, Niemiec, Włoch, Czech i Polski. Inny projekt to realizowana już wcześniej w wielu miejscach na świecie, zainicjowana w Japonii akcja *Kids' Guernica*. Szereg innych projektów o skali europejskiej zawartych jest wśród wyselekcjonowanych wydarzeń projektowanych i proponowanych przez mieszkańców i instytucje na rok 2016.

To działa!

Wrocław 2016 jest partnerem w międzynarodowym projekcie *Future City Jobs. Improving Youth Employment Opportunities*, który w 2011 roku otrzymał finansowanie przez Komisję Europejską.

Synergia i mobilność

Uważamy, że dla uzyskania efektu synergii niezbędne jest zwiększenie mobilności artystów, działaczy kultury, a także publiczności. Wzrostowi mobilności służyć będą m.in. nadesłane przez mieszkańców w otwartym konkursie na wydarzenia roku 2016 projekty dotyczące migracji oraz współpracy transgranicznej.

W trakcie przygotowań do obchodów Europejskiej Stolicy Kultury uzyskujemy zaangażowanie przedstawicieli coraz prężniej funkcjonującego przemysłu kulturalnego i kreatywnego (CCI). Działania te przyczyniają się do uzyskania wartości dodanej w relacjach pomiędzy biznesem a instytucjami kultury i artystami.

Synergia w sieciach

Kluczowym elementem strategii uzyskiwania efektu synergii będzie zaangażowanie Wrocławia oraz miejskich i regionalnych instytucji w działalność sieci kulturalnych o europejskim zasięgu.

Wrocław aktywnie działa w sieci *EuroCities*, która stawia sobie za cel poprawę jakości życia mieszkańców miast Unii Europejskiej przez aktywny wpływ na polityki europejskie w taki sposób, aby uwzględniała ona interesy miast i ich partnerów, zarówno gospodarczych, jak i naukowych. Aby zadbać o jakość życia mieszkańców

oraz usprawnić funkcjonowanie miast w ramach działalności tego stowarzyszenia prowadzona jest współpraca między samorządami, które uczestnicząc w różnych projektach oraz konferencjach mają szansę na wymianę wiedzy i doświadczeń, zdobycie wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach wdrażanych w miastach partnerskich oraz analizowania ich najlepszych praktyk. Niezależnie od sieci międzyinstytucjonalnych, w których Wrocław uczestniczy jako miasto, wrocławskie instytucje kulturalne są członkami europejskich sieci.

Mimo uczestnictwa w działaniach europejskich sieci kulturalnych, odczuwamy, że nasze zaangażowanie na tym polu jest wciąż niedostateczne. Dzięki kontynuacji działań Instytucji Kultury Wrocław 2016 w najbliższych latach chcielibyśmy pracować na rzecz aktywnego uczestnictwa Wrocławia w europejskich sieciach kulturalnych.

Instytucja Kultury Wrocław 2016 włączyła się z kolei we współpracę z siecią *CreArt*. Opracowaliśmy także projekty powołania nowych sieci kulturalnych, wśród nich sieci *Phoenix Cities*. Działalność tej sieci poświęcona byłaby wskazywaniu historycznych dróg, na których miasta przeobrażały się i budowały swoją tożsamość, po tym jak historia lub natura zadała im bolesne rany.

Inny projekt zakłada powołanie uniwersyteckiej *Sieci Leopolda*, zrzeszającej miasta, w których uniwersytety zakładał cesarz Leopold. Jej działanie służyłoby pobudzeniu współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi a instytucjami kultury, a tym samym prowadziłoby do uzyskania efektu synergii także na tym polu. Wierzymy, że uniwersytety to nie tylko centra edukacji i badań naukowych, ale także innowacyjne centra kultury.

.....11. Czy określone elementy programu są skierowane do pewnych grup docelowych (młodzieży, mniejszości itp.)? Proszę wymienić takie elementy zawarte w przewidywanym programie obchodów.

Programy inicjowane przez Wrocław 2016 są adresowane zwłaszcza do grup, które z różnych przyczyn są wykluczone lub potrzebują wsparcia w dostępie do kultury. Jakkolwiek wiele konkretnych programów zaprojektowaliśmy dla tych wyodrębnionych grup docelowych, to skonstruowaliśmy je w sposób, który umożliwi aktywne włączenie się w ich realizację całej społeczności Wrocławia i regionu.

Szereg wydarzeń artystycznych podkreślających wielokulturowość miasta i regionu jest adresowana do mniejszości narodowych i etnicznych na Dolnym Śląsku: osób odwołujących się do tożsamości niemieckiej, greckiej, palestyńskiej, romskiej czy tatarskiej.

Obligacja kulturalna jest adresowana m.in. do seniorów i osób niepełnosprawnych. Dla niewidomych przygotowaliśmy program umieszczania tablic z informacjami opisującymi najważniejsze zabytki regionu w alfabecie Braille'a, które ułatwią poznanie miasta. W przypadku przyznania Wrocławowi Europejskiej Stolicy Kultury w życie wprowadzony zostanie program operacyjny, który ułatwi poszukiwanie pracowników niepełnosprawnych oraz zapewni im równe szanse w staraniach o pracę przy organizacji obchodów.

To działa!

Już teraz wspieramy program, który za pomocą techniki audiodeskrypcji umożliwi uczestnictwo w seansach filmowych osobom niewidomym. Pierwszy taki seans odbył się 27 marca 2011 roku. Osoby niewidome i niedowidzące uczestniczą w nich bezpłatnie. Program ten realizuje Centrum Kultury Wrocław-Zachód i Wrocław 2016.

Do bezrobotnych i osób o niskich dochodach kierujemy programy *Wrocławski Pawilon Muzealny* oraz *Kultuba*. Z kolei dla rodzin wielodzietnych przeznaczamy program *Kultura rodzicielstwa*.

Nasze działania kierujemy także do najmłodszych wrocławian. *Dziecięcy Akcjonariat Kultury* to program zorientowany na edukację kulturalną dzieci w wieku do lat 13. *Dolnośląski Paszport Kulturalny* jest adresowany do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych. Dla młodzieży, studentów i wszystkich zainteresowanych aktywnym udziałem w kształtowaniu kultury miasta i regionu stworzyliśmy projekt *Wrocławski Akcjonariat Kultury*. Do internautów kierujemy projekt *CyberArchiwum Sztuki*.

Kolejną grupą są artyści. Projekt *Inkulturator* jest przeznaczony dla młodych twórców z różnych dziedzin, w tym dla twórców z kręgu sztuki ulicznej, sztuki etnicznej, jak również dla artystów koncentrujących się na działaniach w przestrzeni publicznej. Chcemy ich dodatkowo zachęcać do aktywności za pomocą programu *LiveArtNet*.

Podjęcie problematyki ludzkiej cielesności będzie miało na celu kształtowanie postaw tolerancji wobec różnorodnych preferencji seksualnych.

Odbiorcami projektu *Cielesność: artefakt - ekonomia - polityka* będą również imigranci, uchodźcy oraz osoby dyskryminowane ze względu na kolor skóry czy ubiór.

Podczas prac nad kształtowaniem naszego programu artystycznego uznaliśmy, iż sami mieszkańcy Wrocławia winni wskazać nam obszary kultury, które wymagają szczególnej uwagi. Dlatego zwróciliśmy się do nich z apelem o współkształtowanie naszego programu. Otrzymaliśmy tą drogą ponad 600 projektów, a ich liczba nieustannie się zwiększa. Mamy również nadzieję, iż w przypadku zdobycia przez Wrocław tytułu Europejskiej Stolicy Kultury pomysłodawcami i realizatorami projektów tworzących przestrzenie dla piękna będą osoby z możliwie jak największej ilości regionów Polski, Europy i świata. To dla nich przygotowaliśmy program *Artists in Residence*.

..... 12. Jakiego rodzaju kontakty miasto, lub podmiot powołany przez nie w celu organizacji obchodów, już zawarło lub zamierza zawrzeć z:

- podmiotami z dziedziny kultury na terenie miasta;
- podmiotami z dziedziny kultury spoza miasta;
- podmiotami z dziedziny kultury zza granicy?

Kontakty z instytucjami kultury w mieście

Kandydatura naszego miasta do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury stała się katalizatorem licznych nowych kontaktów między wrocławskimi instytucjami kulturalnymi oraz ich partnerami w Polsce i Europie. Była również impulsem do interakcji i synergii pomiędzy samymi operatorami kultury w mieście. Wrocław 2016 był inicjatorem projektów wspólnie wypracowanych z instytucjami kultury Wrocławia, Dolnego Śląska, Görlitz, Hradec Králové i instytucjami polskimi.

Z inicjatywy Wrocławia 2016 Prezydent Wrocławia powołał Wrocławską Radę Kultury, w skład której weszli kierownicy wrocławskich i dolnośląskich podmiotów kultury. Spotkania Rady Kultury odegrały ważną rolę w procesie kształtowania treści wrocławskiej aplikacji.

Wielką wagę przykładamy również do kontaktów z podmiotami pozainstytucjonalnymi. Z ogromnym zainteresowaniem wsluchujemy się w opinie organizacji społecznych na temat wrocławskiej kultury i jej kondycji. W tworzeniu aplikacji Wrocławia czynnie uczestniczyli członkowie stowarzyszenia *Sprężyna*, które jest forum twórczego i niekonwencjonalnego myślenia o kul-

turze. Podczas licznych spotkań swoje pomysły i uwagi zgłaszali lokalni artyści i działacze społeczni. Prowadzimy również dyskusję, w której bardzo aktywne jest Towarzystwo Upiększania Wrocławia, wrocławskie Forum Rowerzystów i innych organizacji społecznych.

Nawiązaliśmy bliską współpracę z organizacjami parasolowymi skupiającymi miejskie i regionalne organizacje pozarządowe – Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych „Sektor 3” oraz Dolnośląską Federacją Organizacji Pozarządowych. Oba podmioty pomogły nam w organizacji spotkań z organizacjami pozarządowymi oraz w promocji kandydatury Wrocławia.

Nawiązaliśmy również współpracę ze Stowarzyszeniem Polskich Artystów Plastyków; jednym z przykładów tej współpracy była organizacja warsztatów plastycznych dla osób osadzonych we wrocławskich więzieniach.

Kontakty w regionie i w Polsce

Wsparcie władz regionalnych dla projektu Wrocław 2016 (por. I.5.) stworzyło korzystny klimat dla projektów kulturalnych poświęconych staraniom Wrocławia na całym Dolnym Śląsku. Niektóre z nich już wcielono w życie np. *Dzień babci i dziadka w muzeum*. We wszystkich muzeach i galeriach, które przystąpiły do projektu, dziadkowie i babcie z wnuczkami mogli zwiedzać wystawy za darmo. Do akcji przystąpiły muzea z Wrocławia, a także m. in.: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, Dom Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie, Skansen Uzbrojenia Woj-

ska Polskiego w Jeleniej Górze oraz Muzeum Przyrodnicze im. Senckenberga w Görlitz.

W październiku ubiegłego roku Wrocław przystąpił do *Obywatelskiego Partnerstwa dla Kultury 2016* – inicjatywy popartej przez wszystkich polskich kandydatów do tytułu ESK, mającej na celu m. in. wsparcie dla miasta, które zwycięży w konkursie, a także wymianę doświadczeń z zakresu miejskich polityk i projektów kulturalnych oraz przeszłości projektu ESK.

Kontakty w Europie i na świecie

Wrocław 2016 nawiązał kontakty z wieloma instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi w Europie, z którymi pragnie zrealizować programy i wydarzenia kulturalne i społeczne. Buduje również sieci partnerstwa z podmiotami poza Europą.

Wrocław 2016 nawiązał bliskie kontakty z instytucjami kultury w niemieckim mieście Görlitz i czeskim Hradec Králové, które zadeklarowały gotowość uczestnictwa w organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu. Współpraca zaowocowała powołaniem w tych miastach ambasadorów konkursu, którzy stworzyli własne sieci kontaktów z lokalnymi operatorami kultury. Pragniemy również wspierać regionalne i pozainstytucjonalne projekty kulturowe, takie jak np. rozwój przebiegającego przez Dolny Śląsk historycznego szlaku *Via Regia*, w którym widzimy cenne dziedzictwo jedności europejskiej.

Instytucja Kultury Wrocław 2016 przystąpiła do europejskiej sieci wymiany artystycznej *Cre-Art*, inicjatywy zorganizowanej przez władze hiszpańskiego miasta Valladolid. Jeden z progra-

mów zaprojektowanych przez Wrocław zostanie zrealizowany we współpracy z Foundation Pablo Ruiz Picasso Museum and Birthhouse, Malaga.

Z programów, które zasługują na szczególną uwagę, należy wymienić m. in. projekt *Artist in Residence*, w ramach którego zostanie nawiązana współpraca z urbanistami i artystami z krajów Afryki i Ameryki Środkowej oraz projekt *Moving Theatre*, realizowany przy współpracy z organizacjami z Hiszpanii, Włoch, Czech i Niemiec. Pragniemy zacieśnić współpracę z instytucjami kulturalnymi, środowiskiem akademickim, artystami niezależnymi i teoretykami kultury.

Wrocławskie i dolnośląskie podmioty kultury funkcjonują na co dzień w oparciu o liczne kontakty z instytucjami i podmiotami europejskimi oraz światowymi, jak na przykład wrocławskie instytucje literackie współpracujące ze swoimi zagranicznymi partnerami, takimi jak Instytut Goethego, Alliance Française, British Council, American Corner i Biblioteka Narodowa w Seulu, czy też Instytut Jerzego Grotowskiego, który stale współpracuje z Centre for Performance Research (Aberystwyth), Centre for Theatre Laboratory Studies (Uniwersytet Arhus), Nordisk Teaterlaboratorium, Centro Teatro Ateneo (La Sapienza, Rzym) czy Fondazione Pontedera Teatro i Laboratorio Permanente di Ricerca sull'Arte dell'Attore (Turyn).

Pracownicy Wrocławia 2016 odbyli szereg podróży zagranicznych w celu poszerzenia sieci kontaktów i zainicjowania globalnej współpracy na płaszczyźnie kulturalnej. Byliśmy m. in. w Hiszpanii, gdzie spotkaliśmy się z przedstawicielami instytucji kultury w hiszpańskich miastach kan-

dydackich; nawiązaliśmy specjalne porozumienia z miastami partnerskimi Wrocławia, co zaowocowało listami poparcia oraz pomysłami na wspólnie realizowane projekty kulturalne. W przypadku wygranej chcielibyśmy przeprowadzić szereg projektów kulturalnych ze wszystkimi miastami partnerskimi Wrocławia. Z myślą o współpracy kulturalnej wykraczającej poza Europę, nasi pracownicy udali się na konferencję EuroAmericano w Las Palmas, która poświęcona była współpracy na polu kultury między Europą a Ameryką.

Przygotowując się do rywalizacji o Europejską Stolicę Kultury, władze miasta prowadzą systematyczne poszukiwania twórców i działaczy kultury, swobodnie poruszających się w przestrzeni europejskiego życia kulturalnego, często korzystając z pomocy ekspertów ds. kultury spoza Polski. Wiele instytucji oraz festiwali międzynarodowych przez nie organizowanych posiada już instytucjonalną pamięć organizacyjną. Mamy świadomość, że niektóre festiwale, projekty i wydarzenia mogą do 2016 roku wyczerpać swoją formułę, ale doświadczenie ostatnich lat pokazuje, że powstają w to miejsce nowe idee i pomysły. Konkursy i finansowe wsparcie towarzyszące Europejskiej Stolicy Kultury mogą tę tendencję tylko wzmocnić.

To działa!

Odpowiedzialność jest cechą polityki kulturalnej Wrocławia. *Brave Festiwal – Przeciw Wypędzeniom z Kultury* to festiwal, z którego dochód przeznaczony na jest dla ludzi z krajów ubogich i zagrożonych konfliktami zbrojnymi. Częścią festiwalu są warsztaty artystyczne *Brave Kids*, goszczące dzieci z Rwandy, Czeczenii czy Ugandy.

.....13. Na czym polega nowatorski charakter projektu?

- Podstawę naszego projektu stanowi niepowtarzalna historia Wrocławia. Miasto o tak unikatowej przeszłości i równie interesującej teraźniejszości chce opowiedzieć o sobie całej Europie. Nowatorskość naszego programu jest w sporej mierze pochodną niezwyklej historii naszego miasta i regionu.

- Wszystkie nasze pomysły na działania i wydarzenia kulturalne są owocem wielu spotkań z mieszkańcami oraz starannych przygotowań; stanowią one autorskie odpowiedzi na aktualne problemy społeczne. Za ich pomocą chcemy walczyć z wszelkimi formami wykluczeń oraz budować świadome, aktywne i twórcze społeczeństwo. Z powodu szczególnych uwarunkowań historycznych mamy na tle innych demokracji europejskich znacznie więcej zaległości i dlatego kwestia ta jest dla nas bardzo istotna.

- Nasz projekt został pomyślany jako całościowy proces pobudzania żywotności tkanki kulturalnej regionu. Nowatorskie w naszym projekcie jest zatem stawianie diagnoz. Nie boimy się mówić o kryzysie kondycji społecznej i identyfikować szeregu czynników za niego odpowiedzialnych, takich jak agorafobia czy interpasywność.

- Motorem innowacyjności naszego projektu było społeczne stowarzyszenie *Sprężyna*. W swobodnej atmosferze wrocławskiej kawiarni Literatka powstała przestrzeń dla nieskrępowanej myśli twórczej, która wyzwoliła całe pokłady in-

nowacji podczas kulturalno-intelektualnych burz mózgów.

- Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, wyróżnienie z tym związane oraz towarzyszące mu wyzwania znacznie przyspieszyłyby realizację naszych strategicznych projektów oraz celów zorientowanych na uspołecznienie kultury i pokonywanie wykluczeń hamujących rozwój naszego miasta. Betonowe osiedla, pasywność obywateli i nierówności społeczne to problemy dotyczące wiele miast w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Sądzymy, że przyszły sukces Wrocławia i uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury będzie stanowić impuls do pokonywania podobnych przeszkód i naśladowania w przestrzeni urbanistycznej naszych rozwiązań przez inne miasta o zbliżonej historii.

- Podkreślenie więzi łączącej estetykę z etyką przez sformułowanie naszego hasła *Przestrzeń dla piękna*, stanowi nowatorskie przeobrażenie dawnych idei w celu stawienia czoła aktualnym problemom. Biorąc za drogowskaz potrzebę piękna i widoczne jego niedostatki w naszym otoczeniu, postanowiliśmy stworzyć program, który zachęci wrocławian i przyjezdnych do szukania piękna, gdzie zostało ono utracone i do tworzenia go tam, gdzie go brakuje. Idea *Metamorfozy Kultury* wprowadziła świeżość do dotychczasowego sposobu myślenia o celach kulturalnego rozwoju Wrocławia. Wskazówki przy tworzeniu projektu czerpaliśmy również z naszych własnych niedostatków na polu edukacji kulturalnej oraz z debaty publicznej o współczesnym życiu i kondycji ludzkiej. Uświadomiło nam to, jak bliski związek ma kultura i sztuka z ogólnym stanem społeczeń-

stwa i demokracji. O nowatorskim charakterze naszego programu stanowi więc także znaczenie, jakie przywiązujemy do roli kultury w ogólnym procesie socjalizacji i edukacji.

- Tematem podejmowanym często w Europie Zachodniej, wciąż jednak odległym w świadomości Polaków, pozostaje ekologia. Zagadnieniu temu poświęcamy ważki działań naszego programu obchodów. Przekonani o wadze relacji między człowiekiem a światem zwierząt oraz kwestii ich praw chcemy podjąć to zagadnienie w śmiały sposób w naszej propozycji programowej, chcemy podjąć to zagadnienie w śmiały sposób. Pragniemy pokazać jak istotne dla kultury i jej rozwoju jest przywrócenie harmonii między człowiekiem a naturą.

- Nawiazaliśmy współpracę z wieloma mniejszościami etnicznymi zamieszkującymi region Dolnego Śląska. Celem tego przedsięwzięcia jest otwieranie przestrzeni międzynarodowej dla niszowych i zagrożonych zanikiem kultur tych mniejszości. Uważamy, że dbałość o te kultury jest formą troski o zachowanie różnorodności, stanowiącej o sile kultury naszego kontynentu. Idea otwierania przestrzeni Europy dla zanikających mniejszości etnicznych mogłaby znaleźć kontynuację w projektach przyszłych europejskich stolic kultury.

- Rozpoznając wagę poruszanych przez nas problemów, świadomie skupiamy nasz projekt na inwestycjach w przyszłość oraz na kształtowaniu kapitału ludzkiego, jaki tworzą wszyscy mieszkańcy miasta i regionu. Chcemy w pełni wykorzystać szansę, jaką przyniosłby nam tytuł Europejskiej Stolicy Kultury; szansę na zbudowanie

trwałych fundamentów dla dalszego rozwoju kultury w Polsce. Stwarzając mechanizmy wsparcia dla oddolnych inicjatyw twórców i obywateli obu Europejskich Stolic Kultury w 2016 roku, dzięki spotkaniu hiszpańskiego temperamentu i polskiej fantazji, chcemy stworzyć autentyczną europejską wartość dodaną.

To zadziała!

Wrocław jest miastem innowacyjności. Studenci i doktoranci Politechniki Wrocławskiej biorą udział w programach Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), która w dowód uznania ich wiedzy i kreatywności powierzyła im najtrudniejsze zadanie: skonstruowanie elementów pierwszego studenckiego satelity kosmicznego ESEO. Nazwa naszego miasta jako jedyna nazwa miasta została umieszczona na module Columbus, będącym częścią Międzynarodowej Stacji Kosmicznej.

To tylko jeden przykład fenomenu wrocławskiej innowacyjności: ponad 150 tys. studentów, dzięki którym nasze miasto tętni życiem, to niespożyty potencjał kreatywności w nauce i kulturze. Niektórzy z nich zostają uczonymi światowej klasy. Niektórzy twórczo wspierają i będą wspierać gwałtowny rozwój przemysłów kulturalnych i kreatywnych. Wszyscy przyczyniają się do tego, że nasze miasto prężnym krokiem wychodzi naprzeciw wyzwaniom przyszłości. Właśnie tacy ludzie będą *spiritus movens* obchodów święta ESK.

.....14. Jakie będą w przypadku przyznania miastu tytułu Europejskiej Stolicy Kultury średnio - i długoterminowe skutki obchodów z punktu widzenia społeczności, kultury i samego miasta?

Czy władze miejskie mają zamiar złożyć publiczną deklarację intencji w zakresie okresu następującego po roku obchodów?

Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury będzie oznaczał trwałe przeobrażenie naszego miasta i obyczajowości jego mieszkańców. Pięcioletni cykl przygotowawczy przyniesie zwiększenie uczestnictwa w kulturze wrocławian i Dolnoślązaków.

Mamy nadzieję, że zrealizowane przez nas programy przyczynią się do osłabienia wykluczeń społecznych i ekonomicznych, przeobrażając nasze miasto w miejsce przyjazne dla wszystkich. Pobudzony apetyt na kulturę wyzwoli stałą presję na wysokie finansowanie kultury, zaś zaangażowanie kulturalne władz miasta będzie zwiększać aktywność społeczną i kreatywność wrocławian.

Skutkiem naszych działań będzie rozwój i dopełnienie infrastruktury kulturalnej oraz turystycznej miasta. Powstanie bowiem m. in. Narodowe Forum Muzyki oraz Muzeum Współczesne. Do 2016 roku zrealizujemy program rewitalizacji najważniejszych obszarów miasta, a uzupełnienie tych obszarów o instytucje kultury przyczyni się również do zmian mentalnych ich mieszkańców.

Nasze programy w obszarze edukacji kulturalnej przyniosą trwałe skutki we wzroście mobilno-

ści wrocławian, Polaków i Europejczyków. Podmioty działające w sferze kultury we Wrocławiu zyskają trwałe i szersze więzi z podmiotami w innych krajach Europy, dzięki czemu wrocławianie otrzymają bogatszą ofertę kulturalną w przyszłości, zaś artyści wrocławscy zyskają odbiorców nie tylko we własnym kraju, ale także w krajach Unii Europejskiej. Za sprawą organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu, miasto znacznie wyraźniej zaznaczy swoje miejsce na mapie Europy. Atrakcyjny i intensywny program kulturalny skłoni jej mieszkańców do częstszych odwiedzin Wrocławia w przyszłości.

Inkulturator to program, który przez tworzenie trwałych mechanizmów prawnych i instytucjonalnych przyczyni się do wytworzenia kapitału ludzkiego i społecznego niezbędnego dla osiągnięcia korzystnych długofalowych skutków (por. odpowiedź na pytanie II.2.). Wspierając młodych artystów i aktywizując mieszkańców miasta, instytucja ta nie tyle będzie kreować kulturę we Wrocławiu, co raczej stwarzać możliwości oraz dostarczać ludziom niezbędne instrumenty, by tworzyli ją samodzielnie.

W celu utrwalenia bezpośrednich skutków obchodów Europejskiej Stolicy Kultury roku 2017 miasto Wrocław dokona przeobrażenia Instytucji Kultury Wrocław 2016 w trwały element struktury administracyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia pod nazwą *Wrocław ∞ (Wrocław Infinity)*. Zadaniem tej instytucji będzie:

(1) monitorowanie dynamiki przemian zainicjowanych przez obchody Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu;

(2) wspieranie i rozwój funkcjonowania zaini-

cyjowanych programów w obszarze różnych sektorów kultury;

(3) realizacja długoterminowych zadań wspierających rozwój kultury Wrocławia oraz promocja Wrocławia i Dolnego Śląska w Europie jako atrakcyjnego regionu turystycznego oraz aktywnego centrum kulturalnego;

(4) inicjowanie nowych programów służących realizacji celów ideowych sformułowanych w programie wrocławskiej aplikacji, takich jak walka z wykluczeniami oraz aktywizacja społeczna;

(5) kontynuacja współpracy pomiędzy wrocławskimi, dolnośląskimi i europejskimi instytucjami kulturalnymi, nawiązanej na etapie naszych przygotowań.

Dodatkową zaletą tego rozwiązania będzie możliwość wykorzystania potencjału organizacyjnego, głównie ludzkiego, który zgromadzony zostanie w trakcie przygotowań do obchodów Europejskiej Stolicy Kultury i który przejdzie proces weryfikacji w trakcie ich trwania. *Wrocław* ∞ zostanie bowiem stworzona w oparciu o kapitał ludzki biura Wrocław 2016, a więc w oparciu o grupę ludzi zaangażowanych i posiadających rozległe doświadczenie. Dla osób tych będzie to zarazem możliwość kontynuacji pracy dla wrocławskiej i europejskiej kultury.

.....15. Jak przebiegało opracowanie projektu kandydatury?

Instytucja Kultury Wrocław 2016 podjęła się opracowania projektu ESK oraz koordynacji i moderacji dialogu społecznego w oparciu o cztery zasady (szczegółowo o zasadach tych mówi rozdział V.1.):

- egalitarny charakter i pluralizm;
- przyjazny charakter i transparentność;
- wspólne działanie i rezonans;
- dwukierunkowy charakter i krytyka.

W trakcie przygotowań członkowie zespołu Wrocław 2016 brali udział łącznie w około 345 spotkaniach, konsultacjach i debatach. Ponad 50 spotkań przeprowadzono z przedstawicielami instytucji kultury, blisko 100 z artystami i animatorami kultury, około 65 z przedstawicielami organizacji pozarządowych, 25 z przedstawicielami świata biznesu, 45 z przedstawicielami świata nauki i studentami, odbyło się także ponad 20 spotkań otwartych dla mieszkańców. Ponadto zespół Wrocławia 2016 wziął udział w 45 spotkaniach i konferencjach zagranicznych.

Kalendarium wybranych działań mających istotny wpływ na proces opracowywania projektu kandydatury:

2008 • Rada Miejska przyjmuje uchwałę w sprawie ubiegania się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku przez miasto Wrocław.

W ślad za tą uchwałą władze Wrocławia przeprowadzają szereg konsultacji ze specjalistami w dziedzinie kultury z wielu miast europejskich, które były Europejskimi Stolicami Kultury.

2009 • Prace rozpoczyna interdyscyplinarny zespół ds. przygotowania kandydatury Wrocławia, złożony z pracowników Urzędu Miejskiego oraz organizacji pozarządowych zajmujących się kulturą. Owocem prac zespołu był szereg analiz społecznych oraz kulturoznawczych diagnozujących kondycję Wrocławia i jego kultury.

Luty 2010 • Powołanie Instytucji Kultury Wrocław 2016. Jej główne zadanie zdefiniowano jako przygotowanie aplikacji Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Na czele instytucji stanął profesor Adam Chmielewski.

Luty 2010 • Powołanie Wrocławskiej Rady Kultury, w skład której weszły osoby kierujące najważniejszymi instytucjami kultury Wrocławia i Dolnego Śląska. Z członkami Wrocławskiej Rady Kultury prowadzono konsultacje w sprawie poszczególnych elementów programu Wrocławia jako kandydata do tytułu ESK.

Marzec 2010 • Wsparcie dla projektu ESK we Wrocławiu deklarują: Sejmik Województwa Dolnośląskiego, prezydenci miast Dolnego Śląska, Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry, oraz Niepubliczne Uczelnie Wrocławia.

Luty – wrzesień 2010 • Trzy walne zgromadze-

nia Wrocławskiej Rady Kultury oraz kilkanaście spotkań w podgrupach roboczych (instytucje teatralne, muzyczne, wystawiennicze, edukacyjne, biblioteczne, filmowe i nowe media).

Czerwiec 2010 • Na wrocławskim rynku ustawiono bramkę zliczającą poparcie dla starań miasta o miano Europejskiej Stolicy Kultury. Obecnie widnieje na niej już ponad milion odnotowanych głosów poparcia!

Wrzesień 2010 • Konsultacje eksperckie z działaczami kulturalnymi z polski i zagranicy. Intensywne przygotowania do oficjalnej prezentacji przed panelem selekcyjnym. Finałowy etap przygotowań – spotkania i konsultacje mające wpływ na kształt wrocławskiej aplikacji.

Październik 2010

13 • Sukces! Dr Manfred Gaulhofer ogłasza awans Wrocławia do finałowej rundy konkursu.

18 • Wewnętrzne spotkanie organizacyjne – podsumowanie dotychczasowych działań i wyznaczanie strategii dalszego działania.

19 • Spotkanie otwarte w Literatce, miejscu intensywnych debat organizowanych przez stowarzyszenie *Sprężyna*.

25 • Udział reprezentantów Wrocławia 2016 w nieformalnym zjeździe wszystkich polskich kandydatów do tytułu ESK 2016; merytoryczna debata na temat konkursu; powołanie *Obywatelskiego Partnerstwa dla Kultury 2016*.

26 • Debata w centrum kulturalnym Łokietka 5 nt. starań Wrocławia o tytuł ESK. Krytyczne omówienie pierwszej wersji aplikacji konkursowej.

29 • Wewnętrzne spotkanie ustalające strategię komunikacji społecznej i kształt konsultacji społecznych dotyczących drugiej wersji wrocławskiej aplikacji.

Listopad 2010

8 • Spotkanie z dyrektorami wrocławskich szkół podstawowych i średnich.

15 • Raport komisji selekcyjnej – ruszają intensywne prace nad poprawą mankamentów wrocławskiej Aplikacji wskazanych przez jurorów.

16 • Görlitz: spotkanie z reprezentantami władz miasta oraz instytucji kultury.

19 • Wrocławskie środowisko intelektualistów, artystów i akademików – spotkanie w Salonie imienia Profesora Jerzego Dudka.

20 • Berlin: konferencja *A Soul For Europe*.

22 • Spotkanie z koordynatorami i uczestnikami Wrocławskiego Akcjonariatu Kultury.

23 • Spotkanie z Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry (KRUWOCZ) – deklaracja poparcia.

24 • Spotkanie z przedstawicielami i dyrektorami wrocławskich domów kultury.

29 • Spotkanie z kierownictwem Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

30 XI - 3 XII • Campus EuroAmericano – wizyta w Las Palmas de Grand Canaria 2016.

Grudzień 2010

2 • Spotkanie z wrocławskimi hotelarzami i organizacjami turystycznymi.

7 • Spotkanie ze studentami zagranicznymi biorącymi udział w programie Erasmus.

8 • Spotkanie z kierownictwem dolnośląskich

struktur NSZZ „Solidarność”.

8 • Środowisko kultury alternatywnej – krytyczna debata: „Po co Wrocławowi tytuł ESK?” we wrocławskim klubie Falanster.

9 • Spotkanie z działaczami i koordynatorami sieci organizacji pozarządowych „Sektor 3”.

14 • Spotkanie z przedstawicielami Międzynarodowego Centrum Kultury.

14 • Wrocławscy nauczyciele – szkolenie dla kilkudziesięciu nauczycieli prowadzących we wrocławskich szkołach lekcje dotyczące ESK.

15 • Spotkanie ze studentami politologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

16 • Spotkanie z koordynatorami Wrocławskiego Akcjonariatu Kultury.

20 • Spotkanie z przedstawicielami wrocławskich mediów niezależnych i zaangażowanych społecznie.

21 • Zakład Karny nr 2 – konkurs na prace plastyczne oraz pisemne pt. *Wrocław jako Europejska Stolica Kultury w roku 2016*.

24 • Telefoniczne konsultacje z przewodniczącym panelu selekcyjnego, dr Manfredem Gaulhoferem.

Styczeń 2011

5 • Spotkanie z kierownictwem Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu – kwestia zaangażowania zawodowego osób bezrobotnych przy organizacji projektu ESK; oficjalne poparcie PUP.

9 • Spotkanie z Radą Kół Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego.

18-20 • Spotkanie z Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych „Sektor 3” i przedstawicielami wrocławskich organizacji

senioralnych, artystycznych oraz ekologicznych.

27 • Spotkanie w Dolnośląskim Sejmiku Osób Niepełnosprawnych.

29 • Bar wegetariański Vega: spotkanie z organizacjami działającymi na rzecz praw zwierząt.

Luty 2011

1 • Hradec Králové: spotkanie z władzami miasta, uniwersytetu oraz lokalnych instytucji kultury.

2 - 3 • Dwudniowy cykl spotkań w siedzibie Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych z udziałem wrocławskich oraz dolnośląskich organizacji społecznych i proekologicznych.

6 - 12 • Wizyta w Hiszpanii: Segovia, Burgos, Saragossa, San Sebastian i Cordoba.

10 • Spotkanie z Okręgowym Inspektorem Służby Więziennej we Wrocławiu.

11 • Spotkanie w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu.

24 • Spotkanie z mieszkańcami Wrocławia, przedstawicielami organizacji pozarządowych, mediów, instytucji kultury – w Mediatece zgromadziło się ponad 100 osób.

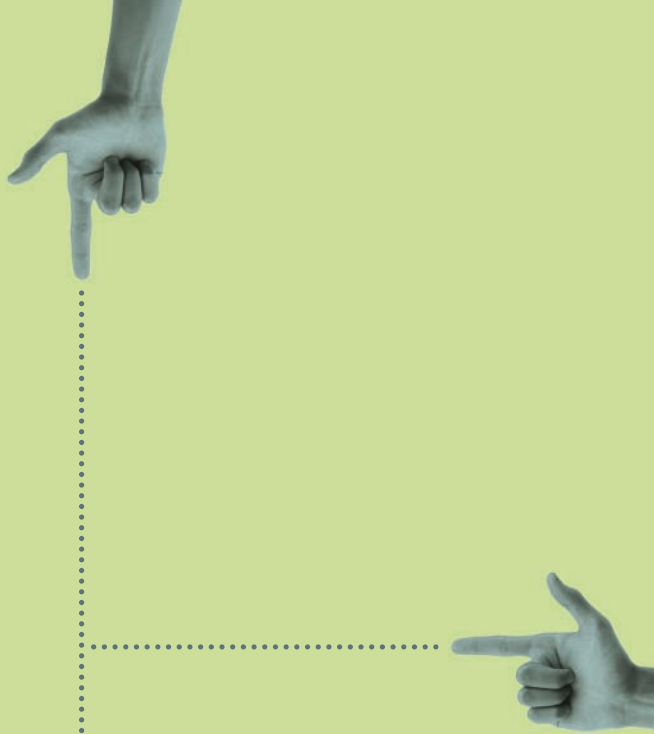
Marzec 2011

2 • Komisja Europejska – aktywny udział w debacie zorganizowanej w Brukseli.

15 • W bibliotece multimedialnej Mediateka rusza stały infopunkt (codzienne dyżury pracowników Wrocław 2016, zbieranie projektów i konsultacje społeczne).

18 • Rusza selekcja najlepszych spośród ponad 600 projektów nadesłanych przez mieszkańców, instytucje kultury i organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II

STRUKTURA PROGRAMU OBCHODÓW

1. Jak zbudowany będzie całoroczny program przewidywanych przez miasto obchodów, gdyby przypadł mu w udziale tytuł Europejskiej Stolicy Kultury (główne założenia i ogólny temat obchodów)? Jak długo trwałyby obchody?

GLÓWNE ZAŁOŻENIA

Wrocławska oferta na rok 2016 to całościowy program działań kulturalnych, artystycznych i społecznych, których celem będzie budowanie oraz otwieranie przestrzeni dla piękna w jego rozmaitych postaciach i wymiarach życia duchowego nowoczesnych Europejczyków. Będą one zorientowane na uobecnianie piękna w przestrzeni nowoczesnego i modernizującego się miasta – piękna historii, obyczajów, sztuki i natury. Zaprojektowane przez nas programy mają na celu poszukiwanie piękna w każdej z przestrzeni, w których człowiek porusza się każdego dnia swojego życia.

Nasze starania wyraża idea otwarcia przestrzeni dla poszukiwania w życiu duchowym i publicznym ideałów tego, co poszczególni ludzie uważają za piękne, oraz do ich ucieleśnienia. Chcemy, aby w przestrzeni, jaką może się stać Europejska Stolica Kultury we Wrocławiu w 2016 roku, artyści, myśliciele, uczeni, historycy i widzowie prowadzili dialog za pośrednictwem dzieł sztuki i działalności artystycznej o możliwych rozumieniach istoty piękna i jego znaczeniu dla codziennego życia ludzi.

Nasze dążenie do budowy przestrzeni dla piękna nie wynika z dążenia do narzucenia jakiegokolwiek wizji piękna. Naszym celem nie jest także trywialna estetyzacja życia publicznego naszego miasta, ani, tym bardziej, wypełnienie jego przestrzeni tym, co ładne i co zazwyczaj się podoba. Najważniejszym zadaniem tych przestrzeni będzie wspólne poszukiwanie nowych postaci piękna. Wierzymy, że dążenie to motywuje każdego

wolnego człowieka w jego oryginalnej, twórczej pracy w każdej dziedzinie aktywności.

Ogólna tematyka obchodów

Tematyka obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu zostanie zaprojektowana zgodnie z ideą *Metamorfozy kultur*. Sądzymy, że formuła ta stwarza szerokie możliwości wyrażenia przez artystów rozmaitych form transformacji, jakim obecnie podlega zmieniająca się rzeczywistość współczesnego człowieka, zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak również na całym świecie. Pragniemy, aby transformacje te znalazły odzwierciedlenie w dziełach sztuki i wydarzeniach kulturalnych, którymi chcielibyśmy wypełnić nasze miasto i region w 2016 roku.

Formalna struktura programu

Wrocławskie obchody Europejskiej Stolicy Kultury, wyrażone w myśli wiodącej *Metamorfozy kultur* i w haśle *Przestrzenie dla piękna*, zostaną ustrukturyzowane na kilku poziomach. Są to:

- wątki tematyczne
- programy wiodące
- projekty
- wydarzenia

Idee zawarte w wątkach tematycznych i programach wiodących będą inspiracją, płaszczyzną porozumienia, a także kryterium selekcji zgłaszanych inicjatyw. Wątki tematyczne i programy wiodące będą podstawą do działań takich jak: wydarzenia artystyczne, przygotowywane przez wrocławskie, dolnośląskie i zagraniczne podmio-

ty kultury; koncerty i imprezy plenerowe; seminaria, warsztaty i konferencje inspirowane wątkami tematycznymi naszej aplikacji.

Wątki tematyczne

Każdy z zaproponowanych przez nas tematów ma na celu otwarcie przestrzeni dla dyskursu artystycznego, służącego podejmowaniu problemów ludzkiego życia, jakie pojawiają się w sześciu jego przestrzeniach – w przestrzeni naturalnej, społecznej, publicznej, prywatnej i intymnej, a także w cyberprzestrzeni. Chcemy, aby stawały się one przedmiotem refleksji artystycznej i znajdowały krytyczne odbicie w dziełach sztuki i kultury. Wrocławska oferta obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku zostanie zbudowana wokół pięciu wątków tematycznych. Są to:

- *Otwieranie przestrzeni*
- *Piękno w polu widzenia*
- *Intymność piękna*
- *Piękno w cyberprzestrzeni*
- *Siły natury – potęga kultury*

Wymienionym wątkom tematycznym towarzyszą projekty mające na celu rewitalizację licznych wrocławskich obiektów służących kulturze oraz plany budowy nowych obiektów:

- *Odzyskiwanie piękna*
- *Nowe przestrzenie dla piękna*

Wyróżnione wątki tematyczne są nazwami interdyscyplinarnych i ponadsektorowych programów artystycznych, za pomocą których chcemy

przystąpić do budowy przestrzeni dla piękna we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Realizacja tych programów ma na celu stworzenie przestrzeni służących ożywieniu życia kulturalnego naszego miasta. Programy rewitalizacyjne i infrastrukturalne zostały omówione w odpowiedzi na pytanie IV.3.

Projekty i wydarzenia

Idee zawarte w powyższych wątkach tematycznych i programach wiodących stały się inspiracją do samodzielnych poszukiwań artystycznych przez podmioty kultury zaangażowane w kształtowanie, budowę i realizację obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Stanowiły one także płaszczyznę porozumienia między wrocławskimi i dolnośląskimi instytucjami kultury oraz partnerami zagranicznymi, zwłaszcza hiszpańskimi, w przygotowywaniu i realizacji oferty kulturalnej na rok 2016. Idee te będą także stanowiły kryterium selekcji inicjatyw zgłoszonych przez *Wrocławski Akcjonariat Kultury* oraz *Dziecięcy Akcjonariat Kultury*.

Operacyjna struktura obchodów

Na obchody Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu złożą się cztery kategorie wydarzeń artystycznych. Zaprojektowane wydarzenia w każdej z tych kategorii zostały zainspirowane przez jeden lub kilka spośród pięciu powyższych wątków tematycznych, zaproponowanych przez Instytucję Kultury Wrocław 2016.

I. Programy wiodące. Do każdego z pięciu wątków tematycznych Instytucja Kultury Wrocław 2016 opracowała cztery programy wiodące.

Zostały one szeroko omówione w I wersji aplikacji Wrocławia.

II. Projekty. Kategorię drugą stanowią projekty, nadesłane w odpowiedzi na naszą kampanię, obejmującą liczne spotkania oraz osobiste rozmowy z wieloma zainteresowanymi wrocławianami. Nasza kampania przyniosła ponad 600 projektów, sformułowanych przez mieszkańców, pojedynczych artystów, niezależne grupy artystyczne oraz organizacje pozarządowe z kraju i z zagranicy.

III. Projekty instytucjonalne. Trzecia kategoria projektów obejmuje propozycje zgłoszone przez instytucje kultury Wrocławia i Dolnego Śląska; w szczególności nacisk został położony na liczne wrocławskie festiwale w różnych dziedzinach sztuki.

IV. Wydarzenia wiodące. Kategoria czwarta składa się z kilkunastu zaproponowanych przez nas wydarzeń wiodących.

Poniżej w skróconej formie prezentujemy:

- 20 własnych programów wiodących;
- 150 projektów społecznych;
- 51 specjalnych edycji festiwali wrocławskich;
- 17 wydarzeń wiodących, zaprojektowanych przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 w porozumieniu z najważniejszymi wrocławskimi centrami sztuki.

KATEGORIA: Programy wiodące
Wątek tematyczny: Otwieranie przestrzeni

Kategorią leżącą u podłoża wątku *Otwieranie przestrzeni* jest demokratyzacja piękna. Wierzymy, że powszechna dostępność dóbr kultury i po-

szerzenie społecznego dostępu do sztuki pobudzić podmiotowość sprawczą jednostek. Dokonując demokratyzacji piękna, chcemy przywrócić piękno samej demokracji.

Wrocław pragnie zrealizować szeroki program poszerzenia dostępu do kultury ludzi wykluczonych. Cel ten chcemy osiągnąć za pomocą działań instytucjonalnych, sprzyjających uruchomieniu *dwukierunkowego ruchu kulturowego*. Program ten ma na celu budowę trwałego systemu zachęt przyciągających ludzi do instytucji kultury i uzupełniającego systemu bodźców wspomagających instytucje kultury w rozbudowie i upowszechnianiu ich ofert repertuarowych.

Obligacja Kulturalna

Wrocław podejmie działania zmierzające do usunięcia barier ekonomicznych, fizycznych, jak i mentalnych, utrudniających uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych ludziom wykluczonym oraz dotkniętym różnymi formami niepełnosprawności. Służyć temu będzie program *Obligacja Kulturalna*, analogiczny do programu obligacji miejskich, emitowanych przez Wrocław w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego. Celem *Obligacji Kulturalnej* jest ożywienie nie mniej istotnego dla życia ludzi rozwoju kulturalnego. *Obligacja Kulturalna* będzie wyrazem zobowiązania miasta Wrocławia do pracy na rzecz jakości życia nieuprzywilejowanych grup społecznych. *Obligacja Kulturalna* będzie miała materialną postać dokumentu na okaziciela, stylizowanego na kartę płatniczą. Okazanie tego dokumentu bę-

dzie umożliwiło zakup ze znaczną zniżką biletów wstępu do miejskich instytucji kultury.

W przypadku ludzi młodych podstawą do otrzymania *Obligacji Kulturalnej* będzie ich gotowość do pracy wolontariackiej na rzecz miejskich instytucji kultury, hospicjów i organizacji pozarządowych. Rodziny posiadające trójkę lub więcej dzieci oraz osoby niepełnosprawne otrzymają *Obligację Kulturalną* na podstawie danych znajdujących się w posiadaniu Urzędu Miejskiego Wrocławia. W zależności od poziomu dochodów, osoby w wieku zaawansowanym otrzymają *Obligację Kulturalną* w roku przejścia na emeryturę.

Inkulturator

Inkulturator to instytucja finansowana ze środków miejskich i zarządzana przez radę programową, złożoną z doświadczonych artystów i menedżerów kultury. Będzie to forma mecenatu, adresowana do artystów – zawodowych i amatorskich – na początku drogi artystycznej. Na podstawie oceny przedstawionego dorobku, rada programowa *Inkulturatora* będzie przyznawała wnioskodawcom stypendia lub subsydia, umożliwiające im realizację ich dobrze zdefiniowanych zamierzeń artystycznych. Integralną częścią tego projektu będzie sieć centrów wyposażonych w profesjonalne studia nagrań, przestrzenie wystawiennicze i pracownie artystyczne.

Dolnośląski Paszport Kulturalny

Celem *Dolnośląskiego Paszportu Kulturalnego* będzie zbudowanie mechanizmu zachęcającego

młode pokolenia do poznawania dziedzictwa kulturalnego Wrocławia i Dolnego Śląska⁴. *Paszport* będzie wspomagał edukację uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w dziedzinie sztuk plastycznych. Program przewiduje zaopatrzenie każdego ucznia w książeczkę o formacie paszportu, zindywidualizowanego za pomocą zdjęcia i podpisu ucznia. Okazanie *Paszportu* przy wejściu do muzeum będzie upoważnieniem do zakupu biletu wstępu ze znaczną zniżką. Rubryki *Paszportu* będą przeznaczone na wpisywanie przez ucznia nazw i adresów muzeów, które uczeń odwiedzi i zyska poświadczenie ich odwiedzenia. Zgromadzenie przez ucznia określonej liczby poświadczeń oraz wykonanie przezeń samodzielnej pracy z obszaru historii lub sztuki będzie stanowiło podstawę do zaliczenia przedmiotów z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej lub przyznania mu dodatkowych punktów rekrutacyjnych przy ubieganiu się o przyjęcie do szkoły wyższego poziomu. W okresie przygotowawczym chcielibyśmy zrealizować pilotażowy program, z nadzieją, że stanie się on przykładem dobrej praktyki, którą w przyszłości uda się poszerzyć na inne regiony Polski.

Kościół: piękno i kicz

Religijnego aspektu sztuki europejskiej, szczególnie w Polsce, nie można zignorować. Kościół rzymskokatolicki odgrywa bowiem dużą rolę w życiu politycznym, moralnym i duchowym społeczeństwa polskiego. Obecne oddziaływanie estetyki kościelnej jest oceniane krytycznie, a nawet

⁴ Komunikat dotyczący europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata z dnia 10 maja 2007 roku, przyjęty przez Komisję Wspólnot Europejskich. Program ten ma służyć realizacji głównych celów Unii Europejskiej w obszarze kultury: (1) „propagowanie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego; (2) propagowanie kultury w celu pobudzania kreatywności w ramach Strategii Lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia; (3) propagowanie kultury jako istotnego elementu w stosunkach międzynarodowych Unii”.

zdecydowanie negatywnie, przez samych ludzi Kościoła. Przedmiotem takich ocen jest zwłaszcza poziom estetyczny powstających budowli sakralnych, wystrój ich wnętrz oraz wartość literacka śpiewanych pieśni. Chcemy dokonać krytycznej refleksji nad ikonosferą współczesnej sztuki kościelnej, zastanowić się, jakie wartości symboliczne są przenoszone przez obecne dzieła religijne.

W roku 2016 chcemy otworzyć przestrzenie kościołów różnych wyznań na nowoczesne poszukiwania artystyczne. Chcemy zmniejszyć dystans między obecnie obowiązującą estetyką kościelną a sztuką współczesną oraz wpłynąć na ograniczenie powszechnego zjawiska kiczu religijnego. Program ten będzie realizowany we współpracy z kościołami chrześcijańskimi oraz gminą żydowską i muzułmańską. W 2016 roku planujemy także kontynuację corocznych festiwali kultury żydowskiej i muzułmańskiej.

KATEGORIA I: Programy wiodące

Wątek tematyczny: *Piękno w polu widzenia*

Wątek tematyczny *Piękno w polu widzenia* obejmuje programy mające na celu uobecnianie piękna w przestrzeni miejskiej. Ich celem będzie odkrywanie, ujawnianie i przywracanie piękna w urbanistycznej przestrzeni Wrocławia.

Beton i zieleń

Jak w innych miastach naszego regionu, wielkopłytowe wrocławskie osiedla mieszkalne są stereotypowe, niefunkcjonalne i mało estetyczne. Architektoniczna jakość nowoczesnego budow-

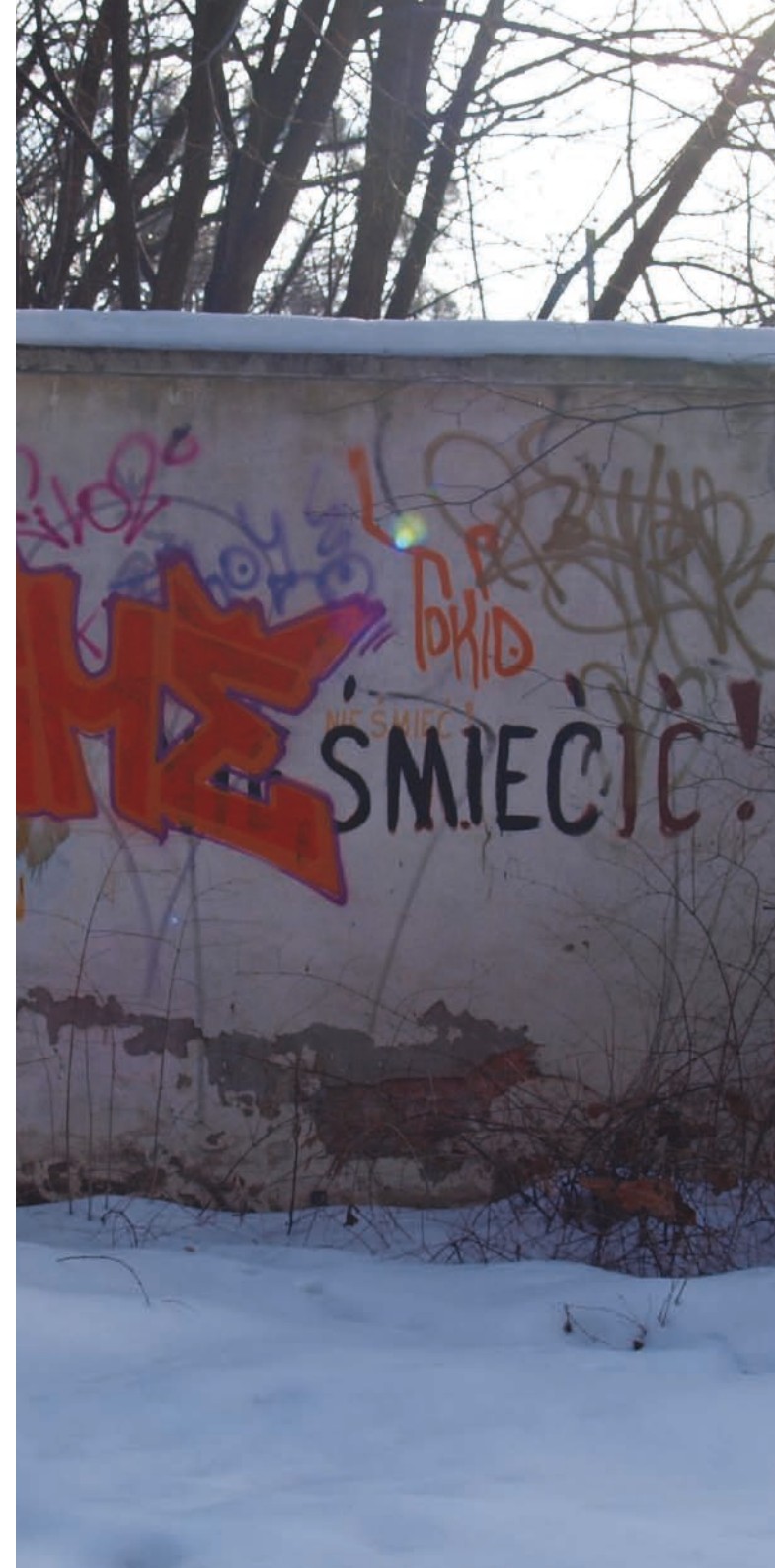
nictwa mieszkaniowego w Polsce również jest przedmiotem krytyki: nowe obiekty mieszkalne, publiczne i infrastrukturalne budzą zastrzeżenia natury estetycznej, funkcjonalnej i urbanistycznej. Szkody estetyczne wyrządzone dążnością do posiadania własnego domu lub mieszkania możliwie najtańszym kosztem są ogromne i w perspektywie najbliższych dziesięcioleci nieodwracalne.

Program *Beton i zieleń* ma na celu zmianę estetyki budownictwa wielkopłytowego oraz bezpośredniego otoczenia budynków mieszkalnych. Przy współudziale mieszkańców zamienimy je w tereny zielone. Projekt przewiduje nasadzenia drzew i krzewów, które stanowić będą przyjazne miejsca spotkań i zabaw.

Elementem tego programu będzie również nadanie tym obiektom i przestrzeniom cech indywidualności. Jeden z wzorców indywidualizacji bloków na osiedlach wielkopłytowych polegać będzie na umieszczaniu na ich ścianach realistycznych obrazów odmiennych gatunków drzew, które zostaną zaopatrzone w podpisy w języku łańskim oraz w oficjalnych językach narodów Unii Europejskiej.

Postacie miasta

Działania wojenne pozbawiły Wrocław licznych rzeźb i pomników. Okres realnego socjalizmu przyniósł dalsze zniszczenia. Po 1989 roku presja szybkiego nadrobienia straconego czasu nie sprzyjała rozwojowi małej architektury, detalu architektonicznego i dbałości o obecność rzeźby w przestrzeni publicznej naszego miasta. Uzupełnianie przestrzeni urbanistycznej w artystyczne obiekty we Wrocławiu wyzwala oddol-

ne inicjatywy, w tym powstanie Towarzystwa Upiększania Miasta. W ramach programu *Artists in Residence* Instytucja Kultury Wrocław 2016 zwróci się do artystów wrocławskich, krajowych i zagranicznych, aby zechcieli dla naszego miasta zaprojektować rzeźby, które staną się elementem przestrzeni miejskiej oraz stanowić będą trwałą wkład obecnych mieszkańców Wrocławia do wyglądu miasta.

To działa!

Mając świadomość deficytu sztuki rzeźbiarskiej w przestrzeni Wrocławia zdecydowaliśmy się uzupełnić ten niedostatek. Zorganizowaliśmy konkurs skierowany do mieszkańców; zostali już wyłonieni pierwsi laureaci, a ich projekty zostaną w najbliższej przyszłości zrealizowane. Już niedługo we Wrocławiu w okolicach Teatru Współczesnego stanie rzeźba „Krzeseł” Tadeusza Kantora.

Sztuka w przestrzeni

Wskutek powojennych zniszczeń w centralnych punktach miasta powstało wiele ślepych ścian, które są obecnie miejscem ekspozycji dla komercyjnych reklam. Program pod nazwą *Sztuka w przestrzeni* obejmie działania mające na celu zastąpienie tych reklam i wykorzystanie tych powierzchni do promocji sztuki.

Jedną część tego programu ma na celu popularyzację malarstwa współczesnych wrocławskich mistrzów pędzla za pomocą umieszczania wielkoformatowych reprodukcji wyselekcjonowanych dzieł w codziennym polu widzenia mieszkańców. 120 takich ścian będzie służyło eksponowaniu

prac malarzy wrocławskich i absolwentów wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Znaczna liczba ścian o podobnym charakterze znajduje się poza centrum miasta. Są one za często obiektem zainteresowania domorosłych artystów i wandalów. Pragniemy oddać te płaszczyzny ścienne artystom nowatorskiej sztuki ulicznej z kraju i zagranicy. Chcemy uzyskać efekt zmiany estetyki zaniedbanych przedmieść i podwórek Wrocławia.

Obecność formy

Program *Obecność formy* będzie miał na celu promocję nowoczesnego i innowacyjnego wzornictwa przemysłowego. Za jego pomocą pragniemy zbudować silną potrzebę obecności – w życiu prywatnym i publicznym – przedmiotów łączących funkcjonalność z estetyką.

We współpracy z galerią artystyczną Design, będziemy promować nowoczesne wzornictwo, aby przyczynić się do pobudzania innowacyjności polskiego i europejskiego przemysłu oraz kreować bodźce do rozwoju gospodarki miasta. Pragniemy zaprosić projektantów do zaproponowania nowatorskich, artystycznych form dla publicznych urządzeń i obiektów codziennego użytku. Promując przedmioty użytkowe o wysokiej jakości estetycznej, chcemy jednocześnie prowadzić dyskusję o funkcji i formie przedmiotów w naszym otoczeniu

KATEGORIA I: Programy wiodące

Wątek tematyczny: *Intymność piękna*

Ten obszar tematyczny obejmie zbiór wydarzeń i działań zorientowanych na pobudzenie refleksji na temat obecności ludzkiej cielesności w rozmaitych formach wypowiedzi artystycznej oraz w życiu codziennym. Jednym z zadań tego programu będzie zwrócenie uwagi na wielką kulturową rolę ludzkiej cielesności i jej rozmaitych aspektów. Refleksja na temat historii ciała w dziełach różnych dziedzin ludzkiej sztuki będzie traktowana jako narzędzie pobudzania indywidualnych rozważań i eksploracji tego problemu.

Dom dla sztuki – sztuka dla domu

Celem tego programu jest otwarcie przestrzeni naszych domów – przestrzeni zwyczajnej, intymnej i codziennej – na piękno sztuki. Pierwszym wymiar, *Dom jako dzieło sztuki*, ma na celu budowanie zachęt do przeobrażania mieszkań w miejsca piękne za pomocą sztuki artystycznej aranżacji wnętrz oraz upowszechnianie wzorów funkcjonalności i piękna. Ideę tę chcemy zrealizować przy współdziałaniu Polskiego Związku Artystów Plastyków oraz Polskiego Stowarzyszenia Projektantów Wnętrz.

Drugi wymiar tego programu, *Dom: pinakoteka*, ma na celu przełamanie elitarności obyczaju kolekcjonowania sztuki. Będzie miał on na celu budowanie zachęt do zapewniania prywatnych wnętrz dziełami sztuki. Wierzmy, że nowe mieszkania nabyte przez Polaków w okresie roz-

woju budownictwa mieszkaniowego, mogą być gościnne dla dzieł autentycznej sztuki⁵. Ta część programu zostanie zrealizowana z udziałem wystawienniczej części Wrocławskiej Rady Kultury oraz artystów z Polski i z zagranicy. Służyć im będą wystawy prywatnych kolekcji dzieł sztuki kolekcjonerów wrocławskich, dolnośląskich i europejskich.

Cielesność: artefakt – ekonomia – polityka

Głęboka potrzeba tworzenia wizerunków samego siebie wskazuje, iż odgrywają one dla człowieka niezbywalną rolę. Cielesność ludzka jest zarówno treścią artefaktów kultury, jak i sama jest traktowana jako artefakt. Aktywność artystyczna kierowana na własne ciało wynika ze znaczenia, jakie w życiu człowieka odgrywają ideały cielesnego piękna. Ciało ludzkie zawsze było malowane, kształtowane, tatuowane, zdobione, wypełniane, przekłuwane i okaleczane.

W okresie późnej ponowoczesności, jak dawniej, ciało ludzkie jest kształtowane, wzmacniane i kontrolowane, standaryzowane i różnicowane, a nade wszystko eksploatowane przez modę, przemysł kosmetyczny, rozrywkowy i pornograficzny. Dzięki mediom audiowizualnym ideały piękna są także wykorzystywane w przemyśle reklamowym i zaprzęgane do pracy na rzecz różnych gałęzi produkcji przemysłowej. Działania mające na celu eksponowanie i okrywanie ludzkiego ciała przeobraziły się w samoistne dziedziny sztuki, rzemiosła i przemysłu. Różne aspekty ludzkiej cielesności – kolor skóry, ozdoby, fryzura, sposób

ubierania się – są także aktualnymi problemami politycznymi w Europie, zwłaszcza w relacji do społeczności imigrantów.

Sfera ludzkiej cielesności i seksualności jest w naszym kraju otoczona rozmaitymi tabu; jest także przedmiotem represyjnych regulacji politycznych i moralnych. Zadaniem tego programu będzie otwarcie dyskusji na temat ludzkiej cielesności w sztuce i w życiu publicznym.

Kultura rodzicielstwa

W programie *Kultura rodzicielstwa* chcemy podjąć problem demografii Europy jako rezultatu zmian determinowanych w sporej mierze przez kulturę jej mieszkańców. Celem naszego programu jest tworzenie klimatu kulturowego, sprzyjającego podejmowaniu świadomych decyzji o posiadaniu dzieci przez Europejczyków oraz budowanie wsparcia kulturowego dla odpowiedzialnego rodzicielstwa. Chcemy uczestniczyć w kształtowaniu wzorców rodzicielstwa za pomocą projektów o charakterze kulturalnym, artystycznym, teoretycznym i medycznym. Obejmują one między innymi budowę przestrzeni służących właściwej opiece nad dziećmi i rodzinnemu spędzaniu czasu (place zabaw, ośrodki zdrowia, żłobki), a także promocję wzorców wychowawczych, w których istotną rolę odgrywać będzie nie telewizor, lecz obcowanie z autentyczną kulturą. Program obejmie także działania w przestrzeniach publicznych przeznaczonych dla dzieci oraz w intymnych przestrzeniach domu rodzinnego i dziecięcego pokoju. Wśród elementów tego programu będą projekty, takie jak *Interaktywny Plac Zabaw* realizowany przez Fundację WRO-ART.

To działa!

Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans i zespół Filharmonii Wrocławskiej im. Witolda Lutosławskiego włączyły się do realizacji tego programu: muzycy prowadzą lekcje nauki kołysanek dla rodziców we wrocławskich szkołach rodzenia i szpitalach położniczych. Ideą projektu *Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato* jest nauczenie rodziców śpiewania kołysanek dla ich dzieci. Jego pomysłodawcą jest Andrzej Koseniak, dyrektor Festiwalu i Filharmonii Wrocławskiej

Kultura stołu i wina

Piękno Europy znajduje wyraz także w różnorodności kultur przygotowywania i spożywania posiłków. Temu aspektowi kultury narodów Europy chcemy poświęcić znacznie więcej miejsca. Za pomocą tej idei chcemy także stymulować poznawanie dobrych nawyków żywieniowych.

Klimat Dolnego Śląska, znacząco łagodniejszy niż w pozostałej części kraju, sprawił, że lokalna tradycja wytwarzania wina sięga wielu stuleci. Już od 1216 winorośl była uprawiana i przetwarzana w okolicach Wrocławia. Zaniechanie produkcji wina na Dolnym Śląsku to skutek zapomnienia lokalnej bogatej kultury uprawy winogron, wytwarzania wina i rytuałów jego spożywania. Dzięki współpracy z hiszpańską Stolicą Kultury chcemy przywrócić kulturę uprawy wina na Dolny Śląsk. Wrocław i Dolny Śląsk chcą zrealizować program promujący kulturę spożywania wina. Wraz z partnerską Europejską Stolicą Kultury w Hiszpanii będziemy zachęcać do kosztowania win wytwarzanych w Hiszpanii. Pragniemy to uczynić za

pomocą wina wyprodukowanego specjalnie dla upamiętnienia kulturalnego roku 2016 w Polsce i Hiszpanii.

KATEGORIA I: Programy wiodące **Wątek tematyczny: Piękno w cyberprzestrzeni**

Wątek tematyczny *Piękno w cyberprzestrzeni* ma na celu wykorzystanie najnowszych technologii, w tym Internetu i komputerów, odgrywających w życiu młodych ludzi szczególnie dużą rolę, do edukacji w sztuce i upowszechniania kultury.

Wrocławski Pawilon Muzealny

Institucja Kultury Wrocław 2016 zaprojektowała wielofunkcyjny obiekt architektoniczny pod nazwą *Wrocławski Pawilon Muzealny*. Obiekt ten zostanie usytuowany w jednym z centralnych miejsc wrocławskiego Starego Miasta. Projektowany *Pawilon* został zamierzony jako próba zdecydowanej ingerencji nowoczesnej sztuki architektonicznej i projektanckiej w przestrzeń miejską Wrocławia.

Zbudowany z materiałów przejrzystych *Pawilon* zostanie wyposażony w wielkoformatowe ekrany ciekłokrystaliczne. Bezpośrednio po uruchomieniu *Pawilon* służyć będzie ekspozycji zasobów muzeów hiszpańskich. Inauguracji *Pawilonu* towarzyszyć będzie wykład poświęcony sztukom plastycznym Hiszpanii. Jego zadaniem będzie także prezentacja zasobów muzealnych muzeów wrocławskich, dolnośląskich i polskich.

Wrocławski Pawilon Muzealny spełni rolę narzędzia promocji i wspierania *Dolnośląskiego Paszportu Kulturalnego*. Funkcję tę będzie speł-

niał za pomocą multimedialnych prezentacji zasobów muzealnych naszych muzeów. W ten sposób będzie służył także promocji turystyki kulturalnej wśród wrocławian.

KulTuba

Program *KulTuba*, Wideomagazyn Wrocławskiej Społeczności Artystycznej, został zaprojektowany jako cyberprzestrzenne miejsce ekspozycji dzieł cybersztuki, a także jako przestrzeń cyberreprodukcji tradycyjnych dzieł sztuki.

Dotychczas funkcjonująca jako wideotygodnik kulturalny, *KulTuba* będzie spełniać rolę integracyjną dla młodych artystów-amatorów i profesjonalistów z Wrocławia, będzie miejscem rywalizacji artystycznej, a także nawiązywania więzi między członkami wrocławskiej społeczności artystycznej.

KulTuba będzie miejscem nieustającego konkursu na nowatorskie dzieła sztuki powstające dzięki nowym mediom. Możliwość eksponowania swych prac fotograficznych i filmowych będzie dodatkową motywacją dla ludzi młodych do aktywnego poszukiwania sposobności do rejestracji obiektów kultury i dzieł sztuki podczas swych podróży, do ich odkrywania oraz poznawania.

KulTuba już działa!

LiveArtNet

Do bezpośredniej transmisji wydarzeń artystycznych, odbywających się w czasie obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku w 2016 roku, chcemy uruchomić internetową sieć *LiveArtNet*. Wydarzenia odby-

wające się zarówno w obiektach zamkniętych, jak i przestrzeniach plenerowych, będą transmitowane w czasie rzeczywistym przez system kamer internetowych. Dzięki systemowi *LiveArtNet* międzynarodowa społeczność internautów będzie miała dostęp do nich przez specjalnie do tego celu stworzoną stronę internetową i będzie mogła w nich uczestniczyć bez względu na miejsce swego pobytu.

Za pomocą kamer usytuowanych w centralnych punktach miasta i regionu, gromadzących najwięcej mieszkańców i odwiedzających, będziemy prezentować nie tylko obraz wydarzeń artystycznych naszego miasta, ale także jego codzienne życie. Kamery systemu *LiveArtNet* będą umożliwiały przekazywanie obrazów codziennego życia wrocławian i Dolnoślązaków w czasie obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Będziemy także zachęcać artystów do spontanicznych prezentacji improwizowanych w przestrzeni miejskiej. Dzięki temu *LiveArtNet* będzie instrumentem nieskrępowanej ekspresji artystycznej.

CyberArchiwum Sztuki

CyberArchiwum Sztuki to program budowy Miejskiego Archiwum Elektronicznego. Zadaniem tego programu będzie archiwizacja dorobku kulturalnego i wydarzeń artystycznych, które odbędą się we Wrocławiu w 2016 roku. Pragniemy zarejestrować w formie elektronicznej wrocławskie wydarzenia kulturalne oraz udostępnić je dla przyszłych badaczy i artystów. Rejestracja wrocławskich wydarzeń kulturalnych w roku 2016 będzie nie tylko formą dokumentacji zrealizowanych projektów, ale także główną formą dbałości

o spadek pozostawiony przez artystów zaproszonych do naszego miasta. *CyberArchiwum* będzie dostępne także dla użytkowników Internetu, stając się w ten sposób wspólnym dziedzictwem kultury europejskiej. W dalszej perspektywie Miejskie Archiwum Elektroniczne służyć będzie przechowywaniu i udostępnianiu dzieł sztuki oraz rozmaitego rodzaju dokumentacji.

To też już działa!

Wrocławski ośrodek sztuki nowych mediów WroArt Center uczestniczy w projekcie *Digitising Contemporary Art (DCA)*. Celem projektu jest digitalizacja własnych zasobów sztuki współczesnej dla portalu Europeana, stanowiącego powszechnie dostępną platformę cyfrowych zasobów dziedzictwa europejskiej kultury.

KATEGORIA I: Programy wiodące

Wątek tematyczny: *Siły natury – potęga kultury*

Problemy ekologiczne stanowią obecnie jeden z największych problemów ludzkości. Stan środowiska naturalnego jest tematem coraz częściej podejmowanym przez nowoczesną sztukę zaangażowaną. Artystyczne rozumienie problemów środowiska naturalnego sprzyja upowszechnieniu postaw proekologicznych. Celem tego wątku tematycznego jest uruchomienie twórczej energii na rzecz rozwoju świadomości ekologicznej.

Miasto parków i ogrodów

Wrocław podejmie działania na rzecz rozwoju, wzbogacenia, regeneracji oraz rekultywacji

wrocławskich lasów, parków, ogrodów i innych obszarów zielonych, by w ten sposób podnieść jakość życia mieszkańców miasta. Przywracając ład przyrodniczy w mieście, pragniemy ponownie połączyć odizolowane od siebie obszary zielone siecią ekologicznych korytarzy (ścieżki rowerowe i piesze, aleje spacerowe). W ramach tego programu zaproszeni specjaliści wrocławskiego Uniwersytetu Przyrodniczego oraz pracownicy Uniwersyteckiego Ogrodu Botanicznego sformułują projekty mające na celu wzbogacenie i urozmaicenie obecności natury w przestrzeni miejskiej Wrocławia. Jedną z metod stymulacji bogactwa zieleni w mieście będzie program zachęt władz miejskich Wrocławia do tworzenia, rozwoju i rekultywacji ogrodów indywidualnych oraz osiedlowych. Program ten będzie dla nas także sposobnością do podjęcia próby zmiany estetyki ogródków działkowych, zajmujących około 5% powierzchni Wrocławia. Realizacja tego programu będzie powiązana z innymi działaniami na rzecz eko-edukacji, zmianą estetyki oraz wizerunku miasta, w tym z ideą tematyczną *Piękno w polu widzenia* (program *Beton i zieleń*). Ten program to nasz sposób na realizację wskazań *European Landscape Convention*, znanej jako *Konwencja Florencka*, przyjętej przez Radę Europy 20 października 2000 roku.

To działa!

Wrocław posiada najwięcej terenów zielonych spośród wszystkich polskich miast. Obok rewitalizacji dzielnic Nadodrze i Psie Pole prowadzone są prace nad przywróceniem piękna wrocławskim parkom, których mamy ponad dziesięć. Niektóre

z nich, jak np. przywrócony do dawnej świetności Park Staromiejski, stały się już prawdziwymi zielonymi wizytówkami Wrocławia.

Ludzkie potrzeby – prawa zwierząt

Stosunek do świata zwierząt jest ważkim świadectwem kultury człowieka. Zagadnienie to jest przedmiotem intensywnych debat współczesnych filozofów moralności i polityki; jest też przedmiotem rozmaitych regulacji prawnych w różnych krajach. Relacje człowieka do innych zwierząt są pochodną ludzkich potrzeb biologicznych, ekonomicznych i emocjonalnych: zwierzęta są dla człowieka źródłem siły roboczej, obiektem polowań, przedmiotem hodowli i konsumpcji, spełniają także role strażnicze. Przedstawiciele niektórych gatunków zwierząt stają się bliskimi przyjaciółmi człowieka, inne gatunki zwierząt są dla niego – jak w przypadku hiszpańskiej corridy – przedmiotem rozrywki.

Program *Ludzkie potrzeby – prawa zwierząt* ma na celu eksplorację problemów moralnych powstających na styku ludzkiej przestrzeni społecznej oraz świata fauny. Temat ten pragniemy podjąć dlatego, że stosunek niektórych Polaków do zwierząt niejednokrotnie budził kontrowersje. Program ten ma na celu otwarcie przestrzeni dla poszukiwań artystycznych, których celem będzie refleksja nad stosunkiem człowieka do zwierząt.

To działa!

Na terenie naszego miasta znajduje się w pełni ekologiczne przytulisko, które jest w stanie pomieścić blisko tysiąc bezdomnych czworonogów. To najnowocześniejsze w Polsce schronisko po-

siada w pełni wyposażone ambulatorium i salę operacyjną, specjalne boksy dla zwierząt dzikich, a nawet karetki.

Cmentarz dla zwierząt „Tęczowy most” w Szymbarku pod Wrocławiem pozwala w godny sposób pożegnać ukochanego zwierzaka. Jest to jedyne tego typu miejsce na Dolnym Śląsku i jeden z nielicznych cmentarzy dla zwierząt w Polsce.

Mając świadomość znaczenia tematyki praw zwierząt 30 maja 2011 organizujemy międzynarodową konferencję naukową, która będzie doskonałą okazją, by porozmawiać o poprawie stosunku ludzi do zwierząt

Rzeka kultury

Na unikatową i dominującą obecność rzeki w naszym mieście chcemy zwrócić uwagę za pomocą szeregu wydarzeń artystycznych, zaprojektowanych na brzegach rzeki i jej wyspach. Brzegi i nurt rzeki staną się, jak wielokrotnie w przeszłości, miejscem koncertów operowych i rozrywkowych. Zaprosimy artystów, aby zaprojektowali obiekty rzeźbiarskie, które zostaną w przyszłości usytuowane na bulwarach nadodrzańskich.

W głównym nurcie jednej z odnóg Odry zamierzamy usytuować obiekt o postaci kuli obracającej się pod wpływem nurtu rzecznoego, stylistycznie nawiązujący do *Wrocławskiego Pawilonu Muzealnego*. Kula ta będzie służyła jako instrument przyciągania uwagi publicznej mieszkańców miasta i przyjezdnych. Służyć będzie również jako narzędzie symbolicznego informowania mieszkańców o najważniejszych wydarzeniach w mieście. Podobny cel realizować będzie budowa galerii na wodzie, usytuowanej w jednym z kana-

łów Odry w centralnym punkcie miasta. Będzie ona służyła ekspozycjom sztuki eko-estetycznej. Jej celem będzie również ukazywanie długiej historii trudnego współżycia wrocławian z Odrą.

Recykulacje energii

Miasta europejskie, w tym Wrocław, mają poważne problemy z utylizacją śmieci. Zagadnienie to chcemy podjąć za pomocą cyklu artystycznych programów, pod nazwą *Recykulacje energii*, obejmujących wydarzenia plenerowe, warsztaty i wystawy. W ramach tego cyklu artyści będą tworzyć dzieła sztuki przy użyciu odpadków.

Chcemy także poszerzać świadomość ekologiczną drogą poszukiwania nowego, funkcjonalnego wzornictwa dla obiektów służących segregacji i przetwarzaniu śmieci; chodzi nam nade wszystko o śmietniki będące najbrzydszymi obiektami w przestrzeniach podwórek osiedlowych. Wierzimy, że zapanowanie nad estetyką gromadzenia i przetwarzania śmieci może wpłynąć na większą dbałość ludzi o własne otoczenie.

Światowy deficyt energii ponownie rozbudził debaty na temat źródeł energii naturalnej. Problemy energetyczne budzą w Europie spory polityczne i gospodarcze; skłoniły one Polskę do planu budowy elektrowni atomowej. Odnawialne źródła energii, budownictwo ekologiczne czy zielone miejsca pracy nadal nie są w Polsce popularne. Jednym z naszych celów będzie zmiana ekologicznej świadomości polskich przedsiębiorców. Służyć temu będzie między innymi wystawa *Eco-ECOC*, zorganizowana w pomieszczeniach płynącej galerii na rzece Odrze, a także seminaria i konferencje naukowe.

.....2. Które z wydarzeń będą miały szczególne znaczenie?

W odniesieniu do każdego wydarzenia należy podać następujące informacje: opis wydarzenia / data i miejsce / partnerzy projektu / finansowanie.

Spośród ponad 600 projektów nadesłanych do Instytucji Kultury Wrocław 2016 przez mieszkańców, artystów i organizacje pozarządowe z kraju i zagranicy oraz instytucje kultury wyselekcjonowaliśmy 150 – po 30 projektów przypada na każdy z wątków tematycznych. Tym samym powstała baza projektów, które Instytucja Kultury Wrocław 2016 chciałaby realizować wspólnie z ich autorami i które weszłyby do programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w przypadku zwycięstwa Wrocławia w konkursie.

Zamieszczone poniżej opisy przedstawiamy w formie skróconej i uproszczonej. Stanowią one jedynie wstępną ekspozycję projektów i w tej formie nie oddają kompleksowego charakteru projektów złożonych podczas akcji Open Call. Zarówno kształt projektów, jak i ich budżet, jest orientacyjny i może ulec zmianom.

KATEGORIA II: Projekty społeczne **Wątek tematyczny: Piękno w polu widzenia**

01 • Akcja Podwórkowa •

• Teatr im. Modrzejewskiej w Legnicy
W wybranych miastach Dolnego Śląska

.....
••➤ legenda: • *podmiot* • *czas* • *miejsce* • *budżet*

w opuszczonej dzielnicy zostanie wybrane jedno podwórko i zaadaptowane na potrzeby otwartego, plenerowego widowiska. „Spektakl podwórkowy” będzie stanowić uniwersalną opowieść łączącą w swojej fabule akcenty historii Dolnego Śląska i jego trudny, wielokulturowy charakter.

• 2016 • miasta dolnośląskie • € 10000

02 • Artists in Residence •

• Wrocław 2016

Pragnąc czerpać wiedzę i inspiracje z innych, nieeuropejskich kultur, chcielibyśmy zaprosić do Wrocławia urbanistów, architektów i artystów z Afryki i Ameryki Środkowej. Chcemy, aby podzielili się swoim doświadczeniem i zmieniając przestrzeń miejską, pokazali nam nowe spojrzenie na sztukę i miasto.

• od 2016 • Wrocław i Dolny Śląsk • € 55000 w latach 2011-2016

03 • Bellios •

• Nomada, Maria Orzeszyna

Baśniowy ogród pełen gigantycznych kwiatów (połączenie metalu, drewna oraz wodoodpornych, elastycznych materiałów), na których i wokół których będą mogły bawić się dzieci. Spectrum możliwości w użytkowaniu kwiatów-instalacji będzie powiększać się wraz z wyobraźnią dzieci. Projekt ma estetycznie i artystycznie edukować najmłodszych mieszkańców Wrocławia. Jednocześnie spełniane jest założenie kształtowania tożsamości miasta poprzez design dostępny dla każdego.

• od 2011 – projekt trwały • Nadodrze • € 1250

04 • Biblioteki plenerowe: poczytalnie •

- Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu
Ustawienie w plenerze, poza przestrzenią biblioteczną, regałów z książkami, leżaków i stolików z prasą, etc. Działanie ma służyć zachęceniu przechodniów do swobodnego czytania oraz odwiedzania bibliotek miejskich. Jednym z elementów projektu są zajęcia skierowane do dzieci, takie jak głośne czytanie bajek oraz spotkania autorskie.
- 2011 – projekt trwały • wrocławskie tereny zielone, dworce, Browar Mieszkański • € 50000

05 • Budujemy Miasto Sztuki •

- Związek Polskich Artystów Plastyków
Instalacja i działania plastyczne o charakterze ludycznym; malowanie w zbudowanym na „chwile” miejscu w przestrzeni publicznej, stworzonym tylko na czas trwania projektu, z naciskiem na spontaniczny kontakt z uczestnikami i widzami. Celem działania jest wywołanie żywej relacji ze sztuką, obcowanie z jej przedmiotami i podmiotami-artystami.
- cyklicznie od 2011 • Rynek • € 9500

06 • Festiwal Instalacji •

- Ekspresja
Pograj na Manhattanie to jeden z przyszłych projektów Festiwalu Instalacji. To pomysł na interaktywne zaaranżowanie elewacji trzech znanych wrocławskich bloków. Artyści pokazujący swoje prace na festiwalu wyłonieni zostaną poprzez ogólnopolski konkurs. Będą oni musieli na wybranej, ruchliwej ulicy miasta stworzyć instalacje. Instalacje te uzupełniać będą

tkankę kulturową miasta, działać jak swoista „akupunktura” miejska. Do tworzenia zostaną również zaproszeni przedstawiciele mniejszości narodowych zamieszkujących Wrocław.

- 2016 • Plac Grunwaldzki • € 124000

07 • Grafomania •

- BWA Wrocław
Grafika to jedna z prężniej rozwijających się dziedzin sztuki i wymaga szczególnej uwagi w analizie rozwoju artystycznego świata. Grafomania to cykliczna wystawa prezentująca najnowsze trendy w polskiej grafice artystycznej, definiująca granice mediów oraz wskazująca na jej związki z innymi dziedzinami sztuki.

- cyklicznie od 2011 • BWA • € 7000 / rok

08 • Hemofilia •

- teatr Ad Spectatores
Sceniczna próba rekonstrukcji najbardziej dramatycznych momentów w historii Europy. Spektakl wystawiany będzie w 21 pokojach hotelowych miast europejskich. Pośrednim celem jest promowanie współczesnej, awangardowej i rodzimie wrocławskiej sztuki teatralnej oraz jej poglądów na kulturę zjednoczonej, a może dopiero się jednoczącej Europy. Sprowokowanie debaty publicznej na temat kultury europejskiej – to także jedno z zadań przedsięwzięcia.

- 2016 • pokoje hotelowe w 21 europejskich miastach m.in. Wrocławiu, Pradze, Barcelonie, Gruzji, Sofii, Tallinie, Rydze i Rotterdamie • € 45000

09 • Karawana Teatrów Ulicznych •

- Wrocławski Teatr Pantomimy

Karawana wszystkich wrocławskich teatrów profesjonalnych i amatorskich, teatrów dolnośląskich, teatrów z Görlitz i Hradca Králové oraz teatrów z hiszpańskiej Europejskiej Stolicy Kultury. Trzydniowe spotkanie obfitujące w spektakle, działania artystyczne, happeningi i zabawę, zakończone wielką paradą teatralną przechodzącą od Hali Stulecia do Rynku.

- czerwiec 2016 • Wrocław • € 45000

10 • Kino Letnie •

- Stowarzyszenie BDS
Łącząc możliwość przekazywania wyselekcjonowanych wartości i komunikatów społeczno-artystycznych z powszechnością odbioru *Kino Letnie* otwiera przestrzeń dla edukacji kulturalnej na obrzeżach miasta. Filmy wyświetlane na wędrującym ekranie plenerowym poruszają problemy lokalnych społeczności i opowiadają o ich życiu. Mieszkańcy dzielnic, w których zagości *Kino Letnie*, będą zachęceni do przynoszenia własnych produkcji, dzielenia się swoimi pasjami. Projekt realizowany przy współpracy z radami osiedli, policją, spółdzielniami mieszkaniowymi i lokalnymi liderami.

- cyklicznie od 2011 • Hala Stulecia, Park Staszica, Kozanów, Muchobór Mały, Ogród Staromiejski, Brochów, Psie Pole • € 9000 / rok

11 • Krystalizacja przestrzeni •

- Ludwika Ogorzelec, Magdalena Dunikowska
Krystalizacja przestrzeni w szklanych formach proponowanych dla parku, wzdłuż fosy i na Odrze stanowi zakłęta krystalizację relacji ludzkich, właściwie niemających końca,

z ogromną przestrzenią luzu i powietrza między każdym połączeniem. Artysta, zamiast wzniosłości, na chwałę wydobywa dynamikę naszych strun piękna, trafnie wyczuwa rytm Wrocławia. Rzeźby z cyklu *Krystalizacja przestrzeni* zdają się wydobywać całą lotną i jednocześnie silnie napiętą istotę więzów międzyludzkich, ich urodę, świetlistość, zmienność, ale i elastyczność, zdolność do odradzania się, olśnienia.

• 2016 • tereny wzdłuż fosy i Odry • € 25000

12 • Miasto w kinie, kino w mieście •

• ODRA film

Miasto w kinie to cykl pokazów filmowych w Dolnośląskim Centrum Filmowym, których bohaterami są europejskie miasta. *Kino w mieście* to z kolei projekcje filmów, których akcja toczy się w kinie lub krąży wokół kina. Filmy pokazywane będą w miejskiej scenerii oraz we wrocławskich parkach. Projekt ma za zadanie ukazanie różnych postaci miasta.

• od 2016 • Dolnośląskie Centrum Filmowe, wrocławskie parki • € 40000

13 • Mikropodwórka •

• Fundacja BLIK

Mikropodwórka to sposób na zjednoczenie mieszkańców poprzez organizowanie w samym centrum często zaniedbanych podwórek działań animacyjnych i artystycznych, służących nawiązywaniu dialogu i współpracy ludzi żyjących w danej dzielnicy. Mikropodwórka będą miejscami, gdzie się nie tylko dorasta, ale też z przyjemnością wraca i dzieli doświadczeniami z innymi.

• od 2011 • wrocławskie podwórka • € 3000 / rok

14 • Opery Filmowo - Muzyczne •

• Stowarzyszenie Nowe Horyzonty

Lost Highway (2012) – opera z librettem Elfriede Jelinek i muzyką Olgii Neuwirth w oryginalny sposób przetwarza film Davida Lyncha. Kluczową rolę pełni *live electronics*, która cały czas przekształca i odkształca partie solistów i orkiestry. Całość muzycznie wydaje się psychodeliczną podróżą w głąb ludzkiej psychiki, głosu i dźwięku. Kolejnymi produkcjami będą opera wyreżyserowana przez Williama Kentridge'a oraz opera stworzona przez Petera Greenwaya.

• premiery 2014, 2015, 2016 • Opera Wrocławska
• € 900000

15 • Ośrodek Nowy Świat •

• Teatr im. Modrzejewskiej w Legnicy

Ożywienie ośrodka teatralnego znajdującego się w 100-letniej zrujnowanej kamienicy, która jest miejscem twórczego rozwoju ludzi młodych z wielu krajów Europy. Podczas warsztatów rekonstruują oni „mitologię” budynku i dzielnicy, starają się artystycznie oswoić historię, której nie przeżyli, ale która jest kulturowym bagażem także ich pokolenia. Ośrodek ten stanowi centrum tolerancji, zrozumienia i osobistego rozwoju młodzieży.

• 2012 – projekt trwały • Legnica • € 35000

16 • Out of something •

• BWA

Międzynarodowy projekt prezentujący najwyż-

szej klasy murale i prace czołowych światowych artystów działających w obszarze sztuki ulicznej odwołujące się do przestrzeni miejskiej. Celem projektu jest uczynienie z Wrocławia prawdziwego miasta murali.

- cyklicznie co dwa lata od 2012 • ulica, Wrocław
- € 12000 / rok

17 • **PKP: Popatrz Kiedy Przechodzisz** •

- Związek Polskich Artystów Plastyków
Działania performatywne i wystawiennicze w miejscach stanowiących synonim drogi, czyli peronach i terenach w okolicy Dworca Głównego. Projekt wygeneruje przestrzeń kontaktu z wypowiedzią artystyczną w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
- 2016 • dworzec PKP, PKS i okolice • € 5000

18 • **Play with Glass** •

- Galeria BB
Garden Jewellery, Glass-a-porter, Joke, Fun, Surprise...; Recycled Art Glass, Glass in Design and Architecture, czy Glass for Future. New Technologies to tylko niektóre z planowanych wątków tematycznych Europejskiego Festiwalu Szkła. Festiwal za priorytet stawia sobie popularyzację wiedzy o szklarskiej tradycji Dolnego Śląska oraz promocję europejskiej sztuki szkła.
- cyklicznie od 2012 • Wrocław • € 40000 / rok

19 • **Podwórko Saragossa** •

- Wrocław 2016, Saragossa 2016
Hiszpańskie podwórko ma stanowić alternatywną wersję placu Hiszpańskiego. Jedno z podwó-

rek w centrum miasta, zostanie zmienione na tętniące barwą i roślinnością centrum niszowej kultury hiszpańskiej. Oprócz muralu, namalowanego przez artystę zaproszonego z Saragossy na jednej ze ścian, i działań artystycznych mających ożywić przestrzeń, podwórko zamieni się w miejsce spotkań wszystkich chcących poznać hiszpański underground. Raz w tygodniu na podwórku będą się odbywać pokazy hiszpańskich filmów eksperymentalnych, występy zespołów alternatywnych czy nauka języka z artystami rezydującymi we Wrocławiu.

- 2011 • ul. Kazimierza Wielkiego 51 • € 9000

20 • **Przystanek Design** •

- Ewa Pluta
Przystanek tramwajowy jakiego nie ma żadne inne miasto, zaprojektowany przez światowej sławy designera Oskara Ziębę. Przystanek stanowić będzie charakterystyczny i unikatowy punkt w przestrzeni szarych wrocławskich blokowisk. Swoją konstrukcją stanie się uzupełnieniem okolicznej galerii sztuki współczesnej i elementem wychodzącym poza jej ramy.
- 2016 • pl. Strzegomski • € 5000

21 • **Re-animacja Kotłowni** •

- Muzeum Architektury we Wrocławiu
Celem projektu, w który bardzo aktywnie włączyli się młodzi architekci, studenci kierunków artystycznych oraz wrocławskie media, jest obudzenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Wrocławia na niszczące, a często wybitne obiekty przemysłowe w naszym mieście. Pomysłem na uratowanie Kotłowni przy

ulicy Paczkowskiej jest próba znalezienia dla niej nowej, współczesnej funkcji.

- od 2010 • stara kotłownia • € 230000

22 • **Siedzisko Miejskie** •

- Fundacja Sztuczna
Stworzenie miejsc służących do rekreacji, zaplanowanych i zaprojektowanych w programie komputerowym przez samych mieszkańców. Punktem odniesienia będą przygotowane przez projektanta moduły. Uczestnictwo mieszkańców w tworzeniu nowej, przez nich samych zaprojektowanej przestrzeni, obudzi w nich poczucie współodpowiedzialności za ich najbliższe otoczenie i przestrzeń publiczną.
- od 2012 • tereny nad Odrą • € 35000

23 • **Silesia Art Festival** •

- Ośrodek Kultury i Sztuki
Biennale sztuki społecznie użytkowej. Idea oparta jest na koncepcji sztuki obecnej w przestrzeni miast Dolnego Śląska, w tym także Wrocławia. Planowany jest w roku 2016 festiwal sumujący całość inicjatyw regionalnych i wrocławskich dokonań. W kolejnych edycjach Biennale aktywność artystyczno-projektancka zostanie rozszerzona na obszar regionu przygranicznego: okręgi Liberec i Hradec Králové, oraz Saksonia.
- cyklicznie od 2012 • Wrocław i Dolny Śląsk, Czechy, Niemcy • € 7000 / rok

24 • **Smile, it is only art** •

- BWA
Wrocławska dzielnica wzajemnego szacunku,

czyli Dzielnica Czterech Świątyni wydaje się być idealnym miejscem do prezentacji społecznie zaangażowanej sztuki. Dlatego też jedna z większych w Europie wystaw streetartowych odbędzie się właśnie w tym miejscu. Streetart jest jedną z najmniej formalnych sztuk co pozwala twórcom na swobodę tworzenia i krytykę wobec współczesnego świata.

- 2011 • Dzielnica Czterech Świątyni • € 6000

25 • **Vuelta de Cultura** •

- Wrocław 2016

Na Dolnym Śląsku z roku na rok przybywa tras rowerowych, które zaczynają tworzyć gęstą sieć. Łączą one zabytkowe ruiny, lokalne muzea i malutkie miasteczka rozsiane po malowniczych górskich terenach, przedstawiając bogatą ofertę turystyczną nawet dla wymagających przybyszów. W roku 2016 chcielibyśmy tę ofertę poszerzyć jeszcze bardziej oraz połączyć z szeregiem regionalnych festiwali, które organizowane byłyby na terenie Dolnego Śląska. W roku 2016 zaprosimy Hiszpanów i Europejczyków do rowerowych podróży po Dolnym Śląsku i Wrocławiu. Kultura zdrowia, którą chcemy wspierać podczas obchodów Europejskiej Stolicy Kultury, to między innymi właśnie rowerowe eskapady i sportowe zmagania w pięknych zielonych okolicach. To także wspólne rozmowy na łonie natury.

- 2016 • Dolny Śląsk • € 32000

26 • **Walls for Beauty** •

- Nomada, Sławek „Zbiok” Czajkowski, Ania „Coxy” Szejdekwiak, Stefan Hanckowiak

Realizacje malarskie w zapomnianych podwórzach, łączące w sobie funkcję rewitalizacyjną, artystyczną i edukacyjną. Murale będą stanowiły podstawę do debaty nad wielokulturowością Nadodrza w kontekście historii i współczesności. Planowanym efektem debaty będzie stworzenie obrazów odzwierciedlających nastroje i potrzeby mieszkańców. Kolejnym elementem będzie własna interpretacja obrazów przez artystę, człowieka z zewnątrz, pozbawionego naleciałości lokalnych, kogoś „obcego”.

- cyklicznie od 2011 • Nadodrza • € 2500 / rok

27 • **Współistnienie** •

- Nomada, Cezaryna Lewandowska

Przestrzenna, ceramiczna instalacja-rzeźba mająca na celu zwrócenie uwagi odbiorcy na problematykę zrozumienia odmiennych tożsamości i zaakceptowania ich. Instalacja stałaby się pretekstem do cyklicznych działań twórczych w jej najbliższym otoczeniu oraz ciągle na nowo podejmowanej tematyki nietolerancji i braku akceptacji inności.

- 2011 – projekt trwały • Nadodrza • € 600

28 • **Burgos - Wrocław, Wrocław - Burgos** •

- Wrocław 2016, Burgos 2016

Każde z miast przygotowuje specjalną wystawę, będącą retrospektywą najlepszych miejscowych artystów. Wystawa będzie poświęcona w głównej mierze malarstwu, ale nie zabraknie w niej również elementów grafiki. W dalszym procesie współpracy przygotowana zostanie wspólna wystawa artystów z Wrocławia i Burgos, która gościć będzie w większości europejskich stolic.

- 2011 • Wrocław, Burgos • € 12000

29 • **Zapomniane Miasto** •

- Filharmonia Wrocławska

Cykl koncertów popołudniowych, odbywających się w najpiękniejszych wrocławskich secesyjnych kamienicach – na klatkach schodowych. W trakcie solowych recitali i koncertów muzyki kameralnej zabrzmiała muzyka z początku XX wieku, adekwatna do czasu powstania danego wnętrza. Celem jest zestawienie dwóch sztuk: muzyki i architektury, ukazując kontrast między „sztuką pielęgnowaną”, a „zaniedbaną”.

- od 2012 • podwórka w kamienicach, klatki schodowe secesyjnych kamienic • € 40000 / rok

30 • **Zgodne spotkania** •

- Pracownia Architektury Krajobrazu SCENERIA, Emilia Dobrzycka

Przestrzenna instalacja edukacyjna na wrocławskim rynku. Projekt ma formę gry planszowej, na której można spotkać się z dowolną osobą, by sprawdzić, czy można sobie wzajemnie oddać krew. Instalacja ta uczy tolerancji, bowiem pokazuje w prosty i zrozumiały dla wszystkich sposób, że nieważna jest narodowość, rasa, wyznanie, płeć czy status majątkowy, bo dla natury wszyscy jesteśmy równi. W miejscu instalacji będą odbywać się również warsztaty plenerowe dla dzieci i młodzieży na temat biologii, immunogenetyki, twórczych historycznych i matematycznych inspiracji, mające pokazywać, że patrząc z nowej perspektywy na jedną

z dziedzin nauki, poszerza się nasze spektrum poznawania natury.

- od 2013 – cyklicznie • Rynek • € 26000

KATEGORIA II: Projekty społeczne Wątek tematyczny: *Otwieranie przestrzeni*

01 • 3D Dizajn BY KIDS •

- BWA

Warsztaty dla dzieci uświadamiające młodym odbiorcom, że design to ich codzienność, którą mogą się twórczo bawić. Czy może być coś bardziej fascynującego dziecko niż świat zabawowy i zabawek? Ucząc posługiwać się prostymi technikami i technologiami zrozumiałymi nawet dla najmłodszych maluchów, organizatorzy chcą uczyć dzieci projektować własne zabawki i w ten sposób zachęcać je do artystycznego wysiłku. Zabawa połączona z nauką i edukacją estetyczną, jednym słowem połączenie pięknego z pożytecznym. W roku 2016 planowana jest wielka wystawa prac-zabawek zaprojektowanych przez uczestników programu.

- od 2011 • BWA Design Wrocław • € 2600

02 • Art and Science Festival •

- Akademia Młodych Artystów i Uczonych

Festiwal multimedialny będący przeglądem klasycznych i współczesnych dokonań artystycznych lokujących się na styku sztuki i nauki. Nacisk festiwalu położony będzie na wzajemne oddziaływanie oraz przenikanie się sztuki i nauki w prezentowanych projektach artystycznych i naukowych. Gośćmi festiwalu będą naukowcy oraz artyści o światowej sławie, oraz

artyści i naukowcy, którzy stawiają pierwsze kroki na scenie lub w murach akademii.

- 2016 • Wytwórnia Filmów Fabularnych, Park Szczytnicki, wieża ciśnień Na Grobli • € 27000

03 • Art Klub •

- Inicjatywa wrocławianek, Jolanta Studzińska, Małgorzata Jojnowicz

Umieszczenie w przestrzeni miejskiej 9 sześciątów (kubów 3m x 3m x 3m), „witryn sztuki i kultury”, stworzonych ze szkła budowlanego, w celu stworzenia otwartych na publiczność przestrzeni wystawowych (sześciu) i koncertowo-scenicznych (trzech), prezentujących dzieła z dziedzin sztuk plastycznych, muzycznych, teatralnych i filmowych. Instalacja miejska, która stanie się charakterystycznym miejscem na kulturalnej mapie Wrocławia.

- od 2011 • Wrocław • € 3000 / rok

04 • BiblioBus •

- Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego, Biblioteka Miejska we Wrocławiu

Byłby to kolejny projekt obok *Kup dziecku książkę* i *Na dobry początek*, który wspierałby promocję czytelnictwa i byłby realizowany przy wsparciu Wrocławia 2016. W zamyśle bibliobus miałby spełniać rolę ruchomej biblioteki odwiedzającej kilka razy w miesiącu daną miejscowość, gdzie brakuje bibliotek. Bibliobus oprócz wypożyczania książek realizowałby także szereg funkcji edukacyjnych, np. organizowanie kursów edukacyjnych i językowych dla dzieci i dorosłych.

- 2012 • Dolny Śląsk • € 20000 / rok

05 • Chór Narzekających Wrocławian •

• Teatr Muzyczny Capitol we Wrocławiu

Pomysł Chóru jest nieznacznie zmodyfikowaną kontynuacją Chóru Narzekań Mieszkańców Wrocławia, który wystąpił ze swym jednorazowym happeningiem 13 kwietnia 2008 roku. Członkowie chóru zostaną zwerbowani z chętnych do działania, śpiewania i wykrzyknięcia swych komentarzy, mieszkańców Wrocławia. Chór będzie spotykać się systematycznie na próbach i występować mniej więcej raz na 2 miesiące z nowym utworem wykonanym w przestrzeni miejskiej, komentując (w swej formie i treści) istotne dla miasta bieżące wydarzenia. Wszystkie utwory Chóru powstaną na próbach, stworzone wspólnie. Osobami prowadzącymi *Chór* byłiby: Konrad Imiela – artystyczny koordynator przedsięwzięcia, Rafał Karasiewicz – muzyk, akompaniator i kompozytor, Tomasz Leszczyński – pedagog chórny oraz Marta Dzwonkowska – producent.

• 2012 – projekt cykliczny • Wrocław • € 10000

06 • European Footprint •

• Wrocław 2016

W roku 2016 Wrocław planuje otworzyć przestrzeń poszukiwań śladów europejskiej kultury w mieście. Tropić będziemy ślady obecności postaci reprezentujących różne europejskie kultury, które w jakiś sposób wpisały się w historię miasta, raz jeszcze spróbujemy wsłuchać się w historię, które mają nam do opowiedzenia wrocławskie kamienice. Do udziału w tym programie zaprosimy wszystkich mieszkających we Wrocławiu obcokrajowców, jak również

turystów zjeżdżających do Wrocławia w roku obchodów, by wspólnie szukać śladów, jakie we Wrocławiu pozostawiły ich kultury. Równolegle do poszukiwań śladów Europejczyków we Wrocławiu będziemy tropić ślady wrocławian na całym kontynencie. Chcielibyśmy, aby pozostający za granicą rodacy odezwali się i opowiedzieli swoje historie, historie spotkania kultury wrocławskiej, dolnośląskiej, z której się wywodzą, z wielkimi kulturami narodowymi państw, w których obecnie przyszło im żyć. Materiały, galerie zdjęć i opowieści, które udałoby się zebrać poszukując europejskich śladów we Wrocławiu i wrocławskich w Europie, chcielibyśmy przedstawić w cyklu wystaw zorganizowanych w Chicago, Dublinie, Londynie – miejscach, w których fale migracji zaprowadziły wielu wrocławian.

• 2016 • Wrocław • € 40000

07 • Fonosfera •

• Stowarzyszenie Kontakt

Kulturowa, społeczna i artystyczna aktywizacja osób niewidomych. Otwieranie ich na nowe dla nich miejsca, doświadczenia i przeżycia oraz aspekty kultury miejskiej poprzez organizację spacerów po Wrocławiu, wizyty w teatrach i Filharmonii, warsztaty parateatralne.

• od 2012 • Wrocław • € 10000 / rok

08 • Fussball in der Kunst •

• BWA

Wystawa zbiorowa sztuki związanej z piłką nożną, z udziałem światowej sławy artysty profesora Marcusa Lüpertz. Projekt o wysokiej

wartości artystycznej, którego celem nadrzędnym jest dostrzeżenie piękna tej dyscypliny sportu, która przecież rzadko bywa kojarzona z estetyczną wzniosłością czy sztuką. Wystawa byłaby skierowana nie tylko do ludzi sztuki na co dzień obcujących z pięknem, ale przede wszystkim do zwyczajnych wrocławian.

• 2016 • Wrocław • € 5000

09 • Granice widzialne i niewidzialne •

• Magdalena Dunikowska i Ludwik Turko

Niezwykła wystawa ukazująca problem granic w całej jego złożoności. Projekt, angażując wszystkie zmysły, daje odbiorcom możliwość poznania podwójnej natury granic: z jednej strony ochrony terytorium i wyznacznika tożsamości (kulturowej, artystycznej, politycznej), z drugiej zaś miejsca intensywnej i żywotnej wymiany ze środowiskiem zewnętrznym. W ramach projektu przedstawionych zostanie pięć głównych koncepcji pojmowania granic: geopolityczne, społeczne, naturalne, kulturalne i religijne, dostrzegalne i przeżywane. Wystawa, zapoczątkowana w Polsce, w kolejnych latach zostanie zaprezentowana w innych krajach europejskich.

• od 2013 • galerie europejskie • € 200 000

10 • Islands of Identity •

• Arnošt Marks, Petr Hájek, Michal Volf i inni
Projekt i przedsięwzięcie artystyczne Islands of Identity (*Wyspy tożsamości*) dotyczy zjawiska mobilności oraz migracji ludzi, a co za tym idzie także ewolucji tożsamości kulturowych. Odpowiednio urządzone kontenery „mieszkalne”,

przewożone koleją lub transportem kołowym w różne części Europy, stanowiąc będą „przechowalnię” tożsamości. Kontenery staną się miejscami spotkań ludzi z nawet najbardziej oddalonych od siebie kultur europejskich, ujawniając tym samym ich dialektyczny charakter: jedność i zarazem różnorodność.

• 2016 • Polska, Europa • € 80000

11 • Kids' Guernica •

• Wrocław 2016

Kids' Guernica jest międzynarodowym projektem skierowanym do dzieci i młodzieży, mającym na celu promocję pokoju i sprzeciw wobec wojny poprzez sztukę i zabawę. Młodzi uczestnicy artystycznych happeningów wspólnie malują wielki obraz lub mural – dziełką *Guernicę*. Na płótnie o rozmiarach pierwotnego autorstwa Pabla Picassa (7,8m x 3,5m) młodzi artyści mogą przedstawić swoją własną wizję twórczego sprzeciwu wobec wojny. Projekt posiada ważny wymiar edukacyjny – jest lekcją historii i plastyki, lecz przede wszystkim jest lekcją człowieczeństwa: wspólny twórczy wysiłek uczy otwartości na drugiego człowieka, zaufania i przyjaźni. W projekcie może wziąć udział każde dziecko, a nawet osoba dorosła (opiekun dziecka), nie istnieją żadne wymogi formalne, ani opłaty!

• lato 2011 – powtórzenie akcji w roku 2016 • plac Hiszpański we Wrocławiu • € 5000

12 • Maraton Dyskusyjny •

• Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży

Głównym celem projektu jest rewitalizacja języka publicznego i wypracowanie obywatelskich standardów komunikacyjnych w przestrzeni publicznej: medialnej, społecznej i kulturowej. Planowany projekt ma stanowić w zamierzeniu inicjatorów „pracę u podstaw”, wskrzesić ducha debaty obywatelskiej i przełamać społeczną agorafobię. „Praca u podstaw” oznacza pracę z dziećmi i młodzieżą – przygotowywanie ich do życia w społeczeństwie ludzi otwartych, potrafiących z szacunkiem dla własnej i cudzej podmiotowości budować własny horyzont aksjologiczny. Planowana jest także organizacja corocznych Maratonów Dyskusyjnych dla poszczególnych etapów edukacyjnych: uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich.

• 2012 • Wrocław, wrocławskie szkoły • € 7000 / rok

13 • Międzynarodowy Teatr Młodych Amatorów •

• Instytut Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, Jerzy Zielonka

Wrocław posiada bogatą infrastrukturę teatralną, lecz sezon wakacyjny zazwyczaj nie jest równie bogaty jak pozostała część roku. Projekt *Międzynarodowy Teatr Młodych Amatorów* ma wykorzystać możliwość „wolnej sceny” na realizację i organizację spektakli aktorów-amatorów (w wieku 15-30 lat) i wypełnienie sezonu letniego. Ideą projektu jest również integracja młodych aktorów z całej Unii Europejskiej – dlatego spektakle byłyby wystawiane w językach różnych krajów unijnych. Całe

przedsięwzięcie miało by charakter masowy i edukacyjny (przygotowania do letnich premier trwały by cały rok). Udział profesjonalistów ograniczałby się do sporadycznego prowadzenia specjalistycznych warsztatów z młodzieżą (aktorstwo, reżyseria, scenografia itd.).

• od 2012 • Wrocław • € 14000 / rok

14 • Migracje, mobilność, ruch •

• Wrocław 2016

Projekt artystyczny, edukacyjny, naukowy i socjalny podejmujący temat „płynności” tkanki społecznej, w tym przede wszystkim zjawiska globalnej migracji w kontekście historycznym oraz współczesnym. Projekt będzie realizowany przy współdziałaniu partnera hiszpańskiego (zwycięskiego miasta w konkursie ESK), a jednym z jego wątków będzie wypracowanie skutecznego mechanizmu wsparcia oraz inkluzji młodych Polaków powracających do kraju z emigracji. Tworzenie kulturalnych spółdzielni pracy, sieć kulturowego wolontariatu i stażów w instytucjach kultury oraz możliwość twórczego rozwoju w tychże instytucjach – to tylko nieliczne z opcji, jakie będzie oferował program *Migracje, mobilność, ruch*. Podsumowaniem projektu będą warsztaty i konferencja naukowa, która odbędzie się jako impreza towarzysząca II Światowemu Kongresowi w Obronie Pokoju we Wrocławiu.

• 2011 • Wrocław • € 25000 / rok

15 • Mury Hebronu – projekt kulturalny na rzecz partnerstwa pomiędzy Wrocławiem a Hebronem (Autonomia Palestyńska) •

• Nomada

Celem projektu jest stworzenie platformy wymiany artystycznej i edukacyjnej pomiędzy Wrocławiem i miastem Hebron. Inicjatywa ma na celu wzajemne poznanie się artystów polskich i palestyńskich, rozwijanie kontaktów i przełamanie barier kulturowych oraz stereotypów – stanowiłaby nie tylko symboliczne, lecz także praktyczne otwieranie przestrzeni (dialogu, twórczości, wsparcia). Projekt realizowany byłby razem z mniejszością palestyńską zamieszkującą Wrocław.

• 2012 - 2016 • Wrocław • € 7500 / rok

16 • Ognisko (Inkubator Teatralny) •

• Fundacja Teatr Nie-Taki

Stworzenie ośrodka teatralnego, który pomógłby młodym aktorom i performerom w realizowaniu własnych artystycznych pomysłów. Ośrodek dostarczyłby przestrzeń sceniczną dla prób i występów, ale także wykreowałby miejsce twórczych spotkań. Jednym z celów byłaby integracja ludzi zainteresowanych teatrem: praktyków i teoretyków, tych grających na scenie, jak również piszących o teatrze. Jednym słowem: teatralne miejsce spotkań!

• 2012 – projekt trwały • kino Ognisko – skwer Obrońców Helu • € 40000 / rok

17 • Panorama Wrocławska •

• inicjatywa mieszkańców

Tworzenie panoramicznej mapy miasta przez osoby z zespołem sawanta (mianem „sawanta” [fr. *savant* – uczone] określa się osobę posiadającą pewne zdolności w stopniu genialnym

najczęściej połączone z doskonałą pamięcią). Projekt oprócz oczywistego wymiaru artystycznego promowałby postawę tolerancji i otwartości wobec osób cierpiących na autyzm.

• 2016 • Wrocław • € 10000

18 • Pociąg do Hiszpanii •

• Bogdan Lewandowski

Projekt miałby na celu stworzenie specjalnego połączenia kolejowego między Wrocławiem a przyszłą hiszpańską Stolicą Kultury. Pociąg kursowałby w okresie poprzedzającym największe wydarzenia kulturalne w obu kulturalnych stolicach. Oprócz połączenia kolejowego celem projektu byłyby nowatorskie działania kulturalne, które mogłyby się toczyć w specyficznej przestrzeni pociągu. Poezja, spotkania z autorami, wystawy fotografii, „koncerty w pociągowym korytarzu” – to tylko niektóre z pomysłów, które zostaną zrealizowane na trasie, która będzie nie tylko łączyć miejsca, ale przede wszystkim ludzi i kultury!

• 2016 • trasa Wrocław – hiszpańska Europejska Stolica Kultury • € 22000

19 • Podglądania Filmowe •

• Podglądania Filmowe

Celem projektu są cotygodniowe projekcje, które zamykałyby się w miesięcznych blokach tematycznych. Ideą przedsięwzięcia jest danie możliwości przeciętnemu wrocławskiemu odbiorcy dotarcia do kina ambitnego, kontrowersyjnego, nierzadko trudnego w odbiorze, czy niedostępnego w masowej dystrybucji. Rok 2016 stałby się świętem kina ambitnego!

• 2011 • Wrocław • € 8500 / rok

20 • Port Miejski •

• Fundacja BLIK

Olbrzymie przestrzenie starych spichlerzy i magazynów zaadaptowane zostaną na potrzeby Galerii Młodej Fotografii. Galeria prezentować będzie niewypromowanych fotografów w profesjonalnej przestrzeni wystawienniczej. W ramach projektów organizowane będą również wykłady o współczesnej fotografii oraz o jej historii. Otwarta zostanie księgarnia fotograficzna prowadząca także działalność wydawniczą.

• od 2012 • Port Miejski • € 20000 / rok

21 • Przegląd filmowy - uchodźcy i wygnanie •

• ODRA film

Coroczny przegląd filmów poświęconych problematyce uchodźców przy współudziale Polskiej Akcji Humanitarnej oraz organizacji zajmujących się prawami człowieka. Prezentowane filmy, zarówno dokumentalne, jak i fabularne, będzie łączyć wspólny mianownik: wysoka wartość artystyczna i społeczne zaangażowanie dzieła. Projekt ma mieć charakter nie tylko mini-festiwalu filmowego, lecz będzie przede wszystkim okazją do namysłu nad problemem uchodźstwa, a także rasizmu i przemocy motywowanej nienawiścią.

• 2011-2016 dnia 20. VI (Międzynarodowy Dzień Uchodźcy) • Dolnośląskie Centrum Filmowe • € 35000 / rok

22 • Spotkanie z Innym •

• inicjatywa mieszkańców

Projekt podejmujący tematykę wykluczenia ze względu na szeroko rozumianą inność, w tym przede wszystkim „inność” osób z zespołem Downa. W ramach projektu przewiduje się cykliczny festiwal zespołów artystycznych (*Festiwal artystyczny osób z zespołem Downa*) oraz przegląd twórczości artystów podejmujących w swoich pracach temat życia i doświadczeń egzystencjalnych osób z zespołem Downa. Projekt byłby realizowany przy współpracy z międzynarodowymi organizacjami, takimi jak Down Syndrome International (DSI) oraz European Down Syndrome Association (EDSA).

- od 2012 • Wrocław • € 40000

23 • Teatralna Akademia Integracji •

• Teatr Arka

Projekt, który ma na celu upowszechnienie metody prowadzenia działań na rzecz integracji i aktywizacji osób niepełnosprawnych w środowiskach twórców i artystów teatralnych. Projekt zakłada współtworzenie „dzieła”, gdzie każdy aktor, w tym niepełnosprawny, jest jednakowo niezbędny dla jego ostatecznego kształtu. Bez podziału na aktorów „pełnosprawnych” i „niepełnosprawnych” – wspólne eksploracje przestrzeni piękna, przestrzeni teatru.

- od 2011 • Teatr Arka • € 30000 / rok

24 • Teatr bez granic •

• Marcin Jakowczyk

Wrocławskie muzea, galerie i instytucje muzyczne są, z racji formy przekazu dostępne

także dla zagranicznych gości. Niestety oferta wrocławskich teatrów jest zarezerwowana prawie wyłącznie dla osób polskojęzycznych. Ideą projektu *Teatr bez granic* jest wypracowanie i wdrożenie systemu tłumaczeń teatralnych, które otworzyłyby wrocławskie instytucje teatralne dla szerokiego grona odbiorców. Tłumaczenia obejmowałyby także język migowy. Kolejnym elementem byłaby audiodeskrypcja, polegająca na słownym opisie akcji scenicznej, która znacznie ułatwiłaby percepcję przedstawień osobom niewidomym.

- od 2011 • Wrocławskie teatry • € 15000 / rok

25 • Underfire Gallery •

• Nomada

Projekt realizowany przez kolektyw Underfire Gallery to m.in. cykl wystaw fotograficznych obrazujących życie i kulturę w Iranie, Pakistanie, Brazylii, Syrii. Głównym założeniem projektu jest próba zburzenia muru cywilizacyjnego między kulturami, religiami i rasami. Projekt obejmuje instalację wielkoformatowych (3m x 4m) odbitek na ścianach i murach dzielnicy oraz cykl spotkań mieszkańców z artystami. Z założenia wydarzenie ma mieć charakter procesualny – ekspozycja fotografii ma być jedynie pretekstem do przełamania krzywdzących stereotypów i pokazywania piękna oraz inności kultur świata.

- od 2011 • Nadodrże oraz inne dzielnice Wrocławia • € 750 / rok

26 • Wieczory klubowe •

• NightScope, Kultura NatychMiastowa

Kultura to także intensywne życie nocne miasta. Wrocławskie restauracje, bary i kluby tętnią niewyczerpaną energią ludzkich ciał i rozmów. To także muzyka elektroniczna, której historię, rozwój i formy przybliżyć chce program *Wieczory Klubowe*. W ramach projektu, za dnia odbywałyby się spotkania, prezentacje filmowe, wystawy i happeningi. Nocne oblicze projektu byłoby zmysłową podróżą poprzez morze muzyki.

- od 2011 • Wrocław • € 23000 / rok (współfinansowane ze środków prywatnych)

27 • WroBus •

• inicjatywa wrocławian

Pomysł WroBusa zrodził się z potrzeby promocji idei ESK i pragnienia włączenia jak najszerszych kręgów wrocławian oraz mieszkańców Dolnego Śląska w obchody święta ESK. WroBus to w pełni mobilna instalacja na kółkach, miejsce edukacji kulturalnej i tuba „propagandowa” ESK zarazem. WroBus dojedzie niemal wszędzie – nawet do najmniejszych miasteczek i wsi – a multimedialny charakter urządzeń zainstalowanych wewnątrz pojazdu pozwoli na promocję sztuki nowych mediów, np. video-art. Z kolei *Moving Office Wrocław 2016* to jeden projektów, który mógłby być realizowany dzięki możliwościom, jakie daje WroBus. Rucho-me biuro Wrocław 2016 będzie zbierać opinie mieszkańców i ich projekty. Siłą artystycznej i organizacyjnej idei WroBusa jest jego pomysłowość, spontaniczność i nowatorstwo.

- od 2012 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 30000 w pierwszym roku i € 15000 później

28 • Wrocławski Rower Spotkań •

• Stowarzyszenie Absolwentów Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu

Organizacja wycieczek wrocławskim *rowerem spotkań* przystosowanym i skonstruowanym specjalnie dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Projekt opiera się na pomysle integracji osób niepełnosprawnych z osobami pełnosprawnymi poprzez serię wycieczek historyczno-kulturalno-przyrodniczych. Rower jako narzędzie umożliwiające nie tylko przemieszczanie się, ale... wzajemne poznanie i porozumienie. Trasy zostaną przygotowane specjalnie do tego celu przez wrocławskich przewodników i studentów architektury krajobrazu. Projekt o charakterze społecznym, kulturalnym, ale także kulturotwórczym!

• od 2011 • Wrocław • € 2000 / rok

29 • Życie to (nie) bajka •

• inicjatywa wrocławian, Agnieszka Szydziak, Piotr Soroka, Dawid Janiś

Cel projektu to integracja młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem, zmiana jej postawy z biernej na aktywną, odkrywanie twórczych obszarów własnej osobowości, uczenie młodych ludzi tolerancji i szacunku do wszystkich ludzi bez względu na płeć, rasę, kolor skóry czy pochodzenie. Uczestnicy warsztatów będą poszukiwać poprzez sztukę nowego wspólnego języka komunikacji. Nie definiując, czym jest piękno i sztuka, autorzy projektu chcą eksplorować tę tematykę wspólnie z uczestnikami. Projekt o charakterze społecznym, lecz niepozbawiony wymiaru artystycznego!

• od 2011 • lokalne ośrodki sztuki • € 8000 / rok

30 • Żywa Biblioteka •

• Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa, Mediateka Człowiek jako otwarta księga – to główna idea projektu *Żywa Biblioteka*, gdzie człowiek staje się źródłem autentycznego poznania. Jedyna okazja, by niczym po książkę, sięgnąć po człowieka – wypytać, poznać, przełamać lęk. Byli więźniowie, bezdomni, osoby homoseksualne, katolicy czy pacyfiści – żywe księgi, a w nich mądrość: doświadczenie egzystencjalne. Projekt ma charakter ciągły i skierowany jest do wszystkich wrocławian oraz mieszkańców Dolnego Śląska.

• 2011 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 6000 / rok

KATEGORIA II: Projekty społeczne Wątek tematyczny: *Intymność piękna*

01 • Body and Soul •

• Oddolna Inicjatywa Obywatelska

Program edukacyjno-rekreacyjny skierowany do osób uprawiających wszelkie formy rekreacji ruchowej i sportu. Istotą programu jest promocja wartości szlachetnej rywalizacji oraz postawy fair play nie tylko w sporcie, ale przede wszystkim w życiu codziennym. Program będzie realizowany poprzez szereg działań w przestrzeni miejskiej oraz imprezy o charakterze masowym, takie jak biegi uliczne, gry miejskie, wspólne przedsięwzięcia na pograniczu sztuki i aktywnej rozrywki.

• od 2012 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 8000 / rok

02 • **Body (re)building – METAMORFOZA CIAŁA** •

• Oddolna Inicjatywa Obywatelska

Metamorfoza ciała – to główny temat programu *Body (re)building*. Podejmując problem ciała i cielesności w przeróżnych kontekstach kulturowych, autorzy i podmioty zaangażowane w realizację programu chcą uwrażliwić na niejednoznaczność współczesnych kanonów piękna oraz promować postawy tolerancji wobec osób, które w potocznej świadomości od tych kanonów odbiegają bądź świadomie się do nich nie chcą dostosować. Projekt o charakterze naukowym, pedagogicznym, lecz także artystycznym

• od 2012 • Wrocław • € 7600 / rok

03 • **Brief Glimpses** •

• Elene Gallen, Beata Wilczek

Tworzenie społecznie i ekonomicznie dostępnej kolekcji mody we współpracy z tradycyjnymi wrocławskimi hafciarkami oraz artystyczna publikacja we współpracy z artystami polskimi, niemieckimi, australijskimi i hiszpańskimi zainspirowanymi projektem – to główne wątki *Brief Glimpses*. Celem jest także rozwijanie estetycznej wrażliwości osób ze środowisk wykluczonych oraz edukacja estetyczna.

• od 2011 – projekt cykliczny • galeria BWA Design, przestrzeń ul. Świdnickiej • € 2500 / rok

04 • **Cielesność: starość i piękno** •

• Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego

Konkurs fotograficzny i seminarium filozoficzne skierowane do seniorów (i nie tylko!),

podejmujące problem piękna i brzydoty ciała osób w podeszłym wieku, ukazujące symboliczne funkcjonowanie ciała w kulturze popularnej i sztuce.

• od 2016 • Dolny Śląsk • € 7000

05 • **Cielesność w kinie hiszpańskim** •

• Stowarzyszenie Nowe Horyzonty

Pokazy filmów hiszpańskich z udziałem zaproszonych reżyserów (selekcja filmów dokonana w porozumieniu z ekspertami, krytykami, instytucjami kulturalnymi), retrospektywa twórczości mistrzów hiszpańskiej kinematografii (m.in. Carlosa Saury, Pedra Almodovara), seminaria i dyskusje z udziałem krytyków hiszpańskich i polskich, publikacja antologii filmowej, wystawy i koncerty hiszpańskich artystów.

• 2016 • Wrocław • € 100000

06 • **Cultural Guerilla** •

• Wrocław 2016

Kulturowa partyzantka, która zmieni artystyczno-kulturowe oblicze miasta! Odważne twórcze wypadki w rejony nieprzyjazne sztuce, utopijne projekty, które staną się rzeczywistością; mieszkańcy, którzy staną się artystami – jednym słowem: estetyczne upodmiotowienie wrocławian! Warsztaty rzeźbiarskie, kursy graffiti i sztuki ulicznej, żywe plenery malarskie dla dzieci i dorosłych – to tylko nieliczne atrakcje, które szykują kulturowi partyzanci, a wszystko w atmosferze miłości do miasta i sztuki!

• od 2012 – projekt cykliczny • Wrocław, Dolny Śląsk • € 9000 / rok

07 • **Digital Fashion Show** •

• Klubokawiarnia Szajba, Grzegorz Twaróg

Multimedialny projekt mody, którego celem jest poszukiwanie nowych środków wyrazu dla eksponowania sztuki, jaką niewątpliwie jest moda, nadawanie indywidualnych znaczeń kolekcjom młodych projektantów oraz promowanie współpracy między wieloma dziedzinami sztuki (wizualnej, muzycznej, modowej). Owocem spotkań będą oryginalne *fashion movies*. W 2016 przewiduje się specjalną edycję projektu.

• od 2011 • Wrocław • € 4000 / rok

08 • **Dziecięca Akademia Kibica** •

• Oddolna Inicjatywa Obywatelska

Program ten jest skierowany do najmłodszych wrocławian i ich rodziców, a jego celem jest edukacja sportowa i kulturalna dzieci. Program będzie realizowany przy współpracy z hiszpańskimi organizacjami zajmującymi się krzewieniem tolerancji i dobrych obyczajów na stadionach i w halach sportowych oraz w kooperacji z wrocławskimi klubami sportowymi.

• cyklicznie od 2012 • Szkoły, stadiony, hale i boiska sportowe • € 11000 / rok

09 • **Fajne Dzieciaki (Cool Kids)** •

• Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego

Projekt związany m.in. z otwarciem specjalnie wyposażonych sal multimedialnych dla pacjentów oddziałów dziecięcych, mających na celu rozwój artystyczny dzieci oraz przeciwdziałanie izolacji, osamotnieniu. Spotkania z artystami, autorami książek, ciekawymi ludź-

mi – wszystko po to, by pokonać samotność i smutek dziecka. Projekt o charakterze społecznym, lecz niepozbawiony wielkiego znaczenia kulturowego!

- od 2012 • wrocławskie szpitale • € 13000 / rok

10 • Flamenco •

- Wrocław 2016, Kordoba 2016

Flamenco to nie tylko taniec, muzyka, piękne stroje i specyficzny klimat Andaluzji. To także miłość do sztuki i pasja, którą wspólnie z hiszpańskimi partnerami z Kordoby chcemy rozwijać we Wrocławiu. Projekt *Flamenco* będzie realizowany wspólnie z miastem Kordoba, gdzie tradycje tej kultury są niezwykle bogate, a ona sama przeżywa swój rozkwit. W ramach projektu planuje się wymianę artystyczną, wspólne warsztaty w Polsce i Hiszpanii, koncerty galowe i słoneczne fiesty na Placu Hiszpańskim.

- od 2011 – cyklicznie • Wrocław • € 4000 / rok

11 • For Kids and Adults •

- BWA, Anna Mituś, Joanna Stembalska

Cykliczna międzynarodowa wystawa, prezentująca dokonania artystów z Polski, Czech, Serbii i innych europejskich krajów o wspólnych doświadczeniach historyczno-społecznych. Punkt wyjścia wystawy stanowi zjawisko gry. Gra w kontekstach, gra w relacjach międzyludzkich, gra w relacjach międzypokoleniowych, gra jako metafora – wystawa nie tylko dla dorosłych!

- 2012-2016 • BWA • € 6000 / rok

12 • Global City Symphony •

- Big Bang Lab

To projekt, w ramach którego dzieci z różnych miast świata angażowane są we wspólną produkcję filmów opowiadających o ich rodzinnych stronach. Tak powstałe produkcje ruszą następnie w trasę po zaangażowanych w projekt miastach, by wszyscy mogli zobaczyć owoce pracy najmłodszych mieszkańców. Filmy będą także powszechnie dostępne dzięki specjalnej stronie internetowej Global City Symphony.

- 2016 • projekt o zasięgu światowym • € 25000

13 • Hidden Treasures •

- Wrocław 2016, Public Library Görlitz, Meetingpoint Music Messiaen

Każdy z nas nosi w sobie ukryty skarb – talent, który nierozwijany może się nigdy nie ujawnić. Odkryj swój talent i zostań autorem! To cel projektu *Hidden Treasures*, który skierowany jest do każdego bez względu na wiek, płeć, status społeczny czy pochodzenie. Program ma skłonić ludzi na co dzień nie przywykłych do myślenia o sobie jako o autorach do podjęcia wysiłku – a raczej przyjemności! – rozwijania swoich talentów literackich oraz opisanie swoich doświadczeń czytelniczych. Czytelniku zostań pisarzem!

- 2016 • Dolny Śląsk, Niemcy • € 8000

14 • Kobiety w Kinie •

- ODRA Film

Cykl spotkań mający na celu zwrócenie uwagi na zmiany zachodzące w roli kobiety we współczesnej kinematografii. Zmiany te dotyczą po-

strzegania kobiet w filmie, ich podmiotowości, ale również „uprzedmiotowienia”. Cykl zakończony zostanie w 2016 roku festiwalem i konferencją transmitowanymi za pośrednictwem sygnału internetowego na ekrany umieszczone w różnych dzielnicach Wrocławia.

- od 2012 – projekt trwały; kulminacja w roku 2016
- Dolnośląskie Centrum Filmowe • € 110000

15 • Kulturalny gadżet •

- Segowia 2016, Wrocław 2016

W ramach współpracy pomiędzy Wrocławiem a hiszpańskim miastem kandydującym, Segowią, w obu miastach przeprowadzony zostanie konkurs na kulturalny gadżet. Mieszkańcy Wrocławia zaprojektują mały, osobisty gadżet, który będzie czymś pięknym mieszczącym się w kieszeni – przedmiot ten będzie prezentem dla mieszkańców Segowii. Podobny upominek wrocławianie otrzymają od segowiańczyków.

- 2011 i 2016 • Wrocław, Segowia • € 14000 / rok

16 • Kup dziecku książkę •

- Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu

Jednym z celów projektu jest wyrównywanie szans dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. *Kup dziecku książkę* to także warsztaty dla rodzin zastępczych. Zbiórka książek we wrocławskich księgarniach, spotkania ze specjalistami i pedagogami oraz spotkania autorskie dla dzieci i rodziców – to tylko niektóre działania.

- od 2011 – projekt cykliczny • księgarnie, centra edukacyjne, biblioteki • € 3000 / rok

17 • Na dobry początek •

- Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu
Rozdawane na oddziałach położniczych wrocławskich szpitali wyprawki czytelnicze i pierwsze karty biblioteczne dla noworodków i ich rodziców. Celem projektu jest promocja czytelnictwa oraz kultury bibliotecznej wśród rodziców, a także uwrażliwienie ich na kwestie czytelnictwa.
- od 2011 • wrocławskie szpitale i biblioteki publiczne • € 10000 / rok

18 • Piękne Tabu •

- Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego
Wystawa i cykl warsztatów. Działania pokazujące świat intymnych i emocjonalnych potrzeb osób niepełnosprawnych umysłowo poprzez środki artystyczne oraz wspólne warsztaty ze znanymi artystami. Celem jest przełamanie tabu dotyczącego seksualności i cielesności osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.
- 2012-2016 • Galeria ArtBrut • € 8000 / rok

19 • Piękny Umysł •

- Oddolna Inicjatywa Obywatelska
Projekt, którego istotą jest integracja społeczna osób cierpiących na różnego typu zaburzenia psychiczne, w tym przede wszystkim osób cierpiących na schizofrenię. Przez budowę sieci wsparcia, organizację spółdzielni pracy i pośrednictwa pracy oraz szereg programów edukacyjnych, terapeutycznych i artystycznych pomysłodawcy chcą ułatwić włączenie się osób z problemami psychicznymi w tzw. normalny rytm życia społecznego.

- od 2012 • Wrocław • € 25000 / rok

20 • Projekt „Świetlica” •

- Nomada, Falanster
Celem nadrzędnym projektu *Świetlica* jest stworzenie przestrzeni dla integracji społecznej i kulturowej dzieci pochodzących z rodzin oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci z rodzin romskich oraz rodzin innych mniejszości etnicznych i narodowych. Dzięki wspólnemu spędzaniu czasu, rozmowom i uczestnictwu w warsztatach, przełamywane będą krępujące stereotypy.
- od 2011 • Falanster • € 35000 / rok

21 • Przegląd filmowy: kino dziecięce •

- Stowarzyszenie Nowe Horyzonty
Prezentacja filmów adresowanych do dzieci, poruszających tematy im bliskie, traktujących dzieci i młodzież jak wrażliwych i ciekawych świata widzów. Festiwal ten ma pokazać, że kino dla dzieci to nie tylko efekty specjalne i animacje 3D oraz zminimalizowana wartość przekazu. To przede wszystkim mądre i refleksyjne filmy o akceptacji, poszukiwaniu własnej tożsamości, tolerancji czy stawianiu czoła przeciwnościom losu, mówiące o trudnych sprawach w interesujący, lecz przystępny sposób.
- 2016 • Wrocław • € 70000

22 • Relaksarium Qlturowe •

- Beata Marciniak
Stary, zaniedbany budynek kinowy zostanie

przemieniony w centrum ekologiczno-kulturalnego relaksu mieszkańców Wrocławia. Budynek położony w centrum miasta stanie się miejscem, gdzie każdy wrocławianin będzie mógł uczestniczyć w zajęciach z filmoterapii oraz jogi, relaksować się na zielonym dachu, oglądać filmy o ekologii, podróżach, sztuce, architekturze czy przyjść z dzieckiem na poranek filmowy lub zaszyć się w sali relaksu. Oprócz tego wszystkie wydarzenia artystyczne, odbywające się w Relaksarium Qlturowym, transmitowane będą na portalu KulTuba. Relaksarium ma mieć również charakter edukacyjny i uświadamiający mieszkańcom ważkość ekologicznego trybu życia.

• 2014 • Kino Lwów • € 70000

23 • Spółdzielnia Pracy Artystycznej •

• Krakowska 180

Postindustrialna przestrzeń zaaranżowana na potrzeby nie tylko artystów-amatorów. Miejsce spotkań z muzyką i sztuką. Spółdzielnia pracy artystycznej łączy w sobie klub, teatr, galerię, miejsce warsztatów i targów artystycznych. W roku 2016 stałaby się jednym z centrów kulturalnych na potrzeby obchodów.

• 2012 – projekt trwały • Dawna Pralnia i Farbiarnia W. Kellinga • € 7500 / rok

24 • Sztuka Cieleśności •

• BWA

Cykl dyskusji podejmujący temat cieleśności w sztuce. Krytyczne analizy, wykłady, spotkania z artystami i autorami, publiczne konfrontacje, a może nawet kłótnie – a wszystko, by

odpowiedzieć sobie na pytanie, co to jest „ciało” i jaka jest jego rola w sztuce współczesnej (i nie tylko).

• 2012-2016 • BWA • € 6000 / rok

25 • Tabu Ciała: wystawa Bodyart •

• BWA, Piotr Stasiowski

Wystawa poruszająca tematykę cieleśności w sztuce, ukazująca badania i twórcze poszukiwania relacji między fizycznością a psychiką. Przedstawienie ciała artysty jako materiału i środka ekspresji artystycznej

• 2016 • BWA Awangarda • € 5000

26 • Teatr Dziecięca Klinika Lalek •

• Teatr Klinika Lalek

Projekt skierowany do najmłodszych wrocławian, jak również ich rodziców, którego istotą jest rozwijanie zainteresowania teatrem lalek oraz wspomaganie młodych wrocławian w ich próbach artystycznych na tym polu. Wspaniałe dekoracje, budzące ciekawość, choć czasami także budzące grozę rekwizyty lalkarskie, fantastyczna muzyka i oprawa mają sprawić, że dzieci poczują się prawdziwymi artystami!

• od 2011 • Wrocław • € 5500 / rok

27 • Varieties of Beauty •

• Wrocław 2016

Projekt *Varieties of Beauty* to okazja do zakwestionowania estetycznej tyranii kreatorów mody, mediów i domów handlowych. Poprzez wytwarzanie określonej presji, świat mody szantażuje podmiotowość jednostek, przymuszając je do określonej postawy konsumenckiej,

która nie respektuje jednostkowości i odrębności. Proponowany projekt przełamuje hegemonię rynku mody. Najdłuższy na świecie wybieg mody planowany wzdłuż wrocławskiej pergoli umożliwi cykliczne pokazy mody – w tym także mody projektowanej i dedykowanej osobom niepełnosprawnym, a warsztaty dla projektantów-amatorów pozwolą na rozwój spontanicznej twórczości wrocławskich kreatorów.

• 2016 • wrocławska pergola • € 15000

28 • Vrots-love – miłość inaczej •

• Oddolna Inicjatywa Obywatelska

Projekt konferencji naukowej, inicjatywy edukacyjnej oraz warsztatów terapeutycznych poświęcony seksualności osób niepełnosprawnych ruchowo. Projekt będzie realizowany przy współdziałaniu organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką wykluczenia i seksualnością.

• cyklicznie od 2012 • Wrocław • € 17000 / rok

29 • Wielkie Żarcie •

• BWA, Krzysztof Kucharczyk

Wystawa podkreślająca znaczenie spotkania się przy stole w połączeniu z dyskusjami i prezentacjami sztuki. Stół jako miejsce pracy, zabawy, twórczości. Stół – mikrokosmos relacji międzyludzkich. Usiądź, porozmawiajmy!

• 2016 • BWA Szkła i Ceramiki • € 4000

30 • Wrocławski Festiwal Ruchu Cyrkulacje •

• Wrocławski Festiwal Ruchu Cyrkulacje

Festiwal mający przełamywać kulturowe tabu dotyczące cieleśności, uświadamiać możliwo-

ści ludzkiego ciała i przełamywać kulturowe bariery cielesności. Ważnym aspektem będzie również dążenie do odrzucenia wykreowanego przez popkulturę ideału piękna, który przeciętnemu człowiekowi przeszkadza w otwarciu się na otoczenie i inność. W programie festiwalu znajdują się: warsztaty ruchowe, spektakle, dyskusje i spotkania z osobami zajmującym się praktycznie oraz teoretycznie tańcem i ruchem, „atak przestrzeni” (improvizacje taneczne w miejscach publicznych), *jam impro*, kino tańca i koncert finałowy.

• 2016 • Wrocław • € 20000

KATEGORIA II: Projekty społeczne

Wątek tematyczny: *Piękno w cybersprzestrzeni*

01 • Akademia Filmu Dokumentalnego MovieWro •

Akademia Filmu Dokumentalnego MovieWro
Celem projektu jest przekształcenie Wrocławia w ważny ośrodek promocji kina dokumentalnego. Prezentacja dokumentów zaangażowanych w tematykę społeczną oraz dyskusja o najważniejszych problemach współczesności sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego. Projekt od 2012 roku zostanie rozszerzony o spotkania w dolnośląskich szkołach oraz o *Festiwal Sztuki Faktu*, który połączyłby różne działania na polu filmu dokumentalnego. Rok 2016 byłby okazją do zorganizowania podsumowania projektu i przygotowania specjalnej edycji festiwalu.

• od 2011 • Dolnośląskie Centrum Filmowe • € 4500 / rok

02 • ArtistTalk.eu •

• MoTA Museum of Transitory Art (Lublana), Centrum Sztuki WRO (Wrocław), CIANT (International Centre for Art and New Technologies) (Praga)

ArtistTalk.eu ma na celu opracowanie platformy wymiany doświadczeń i edukacji pomiędzy trzema wiodącymi centrami europejskimi i innymi organizacjami zajmującymi się sztuką eksperymentalną. Eksperyment to koło zamachowe innowacji – warto, by dzięki obecności w Internecie, sztuka eksperymentalna inspirowała jak najszersze kręgi odbiorców.

• 2011-2013 – projekt trwały • Internet • € 20000

03 • Centrum Informacji Kulturalnej •

• Małgorzata Jojnowicz, Jolanta Studzińska

Projekt za cel stawia sobie zbieranie, porządkowanie i 24-godzinne przekazywanie informacji o wydarzeniach kulturalnych w formie instalacji świetlnej. Ideą jest dotarcie z informacją kulturalną do wszystkich wrocławian.

• 2016 • centrum miasta oraz główne punkty wrocławskich dzielnic • € 42000

04 • Civil Society Museum: The People, Yes!

• Jeff Halper, nominowany do pokojowej nagrody Nobla

Projekt zakłada stworzenie multimedialnego muzeum, które docelowo stałoby się centrum aktywizacji, organizacji i wymiany doświadczeń ruchów obywatelskich, organizacji pozarządowych i oddolnych inicjatyw z całej Europy. Wszystkie materiały zebrane, opracowane lub stworzone przez pracowników muzeum

byłyby publikowane w Internecie. Miejsce spełniałoby także funkcję instytutu badającego ruchy społeczne, poprzez wystawy i sesje naukowe oraz publikacje przedstawiające ich historię. Muzeum *The People, Yes!* byłoby pierwszą na świecie tego typu placówką.

• od 2011 • Internet, Wrocław • € 30000 / rok

05 • Cyber Art Brut •

• Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego

Promocja i prezentowanie prac oraz twórców niepełnosprawnych umysłowo w przestrzeni wirtualnej. Stworzenie specjalnego portalu www.

• od 2011 • Internet • € 2500 / rok

06 • Dialog Café •

• Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu

Przy użyciu centrum wideokonferencyjnego zlokalizowanego w Mediatece prowadzone będą bezpłatne internetowe konwersacje mające rozwijać znajomość języków obcych, ale również umożliwiające spotkanie „twarzą w twarz” ludzi z różnych krajów, wymianę doświadczeń, wspólne realizowanie międzynarodowych projektów oraz wzajemne poznawanie swoich kultur.

• 2011 • Mediateka, Internet • € 5000

07 • Digitalizacja zasobów Muzeum Architektury •

• Muzeum Architektury we Wrocławiu

Digitalizacja, opisanie i nieodpłatne udostępnienie ponad 15 tysięcy projektów należących do Archiwum Budowlanego. Dostęp do planów,

fotografii i dokumentów możliwy będzie dzięki specjalnie utworzonej stronie internetowej oraz przy pomocy infomatów.

- od 2011 • Muzeum Architektury • € 7900 / rok

08 • E-migracje •

- inicjatywa wrocławian

Wrocławska aplikacja diagnozuje niebezpieczne zjawiska – interpasywność i agorafobię publiczną. Projekt *E-migracje* poświęcony będzie tym społecznym fenomenom w odniesieniu do Internetu i tzw. świata wirtualnego. Jego celem będzie uwrażliwienie poprzez sztukę na szereg niezwykle niebezpiecznych problemów, które wiążą się z neodpowiedzialnym korzystaniem z dobrodziejstw cyberprzestrzeni. Projekt będzie miał charakter edukacyjno-informacyjny i artystyczny. W roku 2016 przewiduje się festiwal *E-migracje*, który stanowiłby podsumowanie projektu.

- od 2015 • Wrocław, Internet • € 5000 / rok

09 • E-Senior •

- Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego

Senior aktywny w sieci! – to hasło projektu, które doskonale oddaje jego ideę przewodnią. Wirtualna akademicka *e-Seniora* to projekt mający na celu cyber-edukację ludzi w podeszłym wieku. Organizatorzy projektu *e-Senior* poprzez serię kursów chcą przełamać lęk seniorów przed najnowszymi technologiami informatycznymi oraz Internetem.

- od 2012 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 40000 / rok

10 • E-Teatr TV •

- Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego

Telewizja internetowa w całości poświęcona życiu teatralnemu, która za cel stawia sobie promowanie sztuki teatralnej, przybliżanie widzom z Polski i ze świata najciekawszych zjawisk teatralnych oraz odkrywanie kulisów teatralnych, poszukiwanie nowych, interesujących sposobów opowiadania kamerą o teatrze. Projekt zakłada również dokumentację i archiwizację zjawisk teatralnych.

- od 2011 • Internet • € 10000

11 • Festiwal Filmowy KAN •

- KAN, Las Palmas de Gran Canaria 2016

Festiwal kina amatorskiego i niezależnego; oprócz samego festiwalu, zorganizowane zostaną również pokazy specjalne za granicą, co przyczyni się do promowania i otwierania przestrzeni twórczej dla filmowców. Przy przygotowaniach do tegorocznej edycji, organizatorzy festiwalu nawiązali współpracę z hiszpańskim kandydatem w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, Las Palmas de Gran Canaria.

- od 2011 • domy kultury, puby, sale wykładowe i konferencyjne, przestrzenie otwarte • € 5000 / rok

12 • Galeria Jednego Obrazu *Pejzaż Zimowy* •

- Teatr Ad Spectatores

Teatralna interpretacja obrazu Pietera Bruegheła *Pejzaż zimowy z tyżwiarzami i pułapką na ptaki* z wykorzystaniem najnowszych technologii świetlnych i muzycznych. Niezwykłości projektowi nadaje fakt, iż wszystkie działania

performatywne będą się dziać wokół interpretowanego eksponatu. *Galeria Jednego Obrazu* jest formą popularyzacji niekonwencjonalnej działalności wystawienniczej zakładającą realizację interaktywnego pokazu oraz wyzwolenie interakcji oglądających – nowe spojrzenie na nieregularnie prezentowane dzieło. Chcąc jak najbardziej poszerzyć krąg odbiorców, projekt będzie na żywo transmitowany przez Internet i prezentowany na stronie Muzeum Narodowego oraz portalu KulTuba.

- 2011 • Muzeum Narodowe we Wrocławiu • € 4000

13 • Interaktywny przystanek WRO •

- Wro Art Center

Interaktywne instalacje wideo na wybranych przystankach komunikacji miejskiej. Przystanki te mają umożliwić widzom odbiór sztuki w codziennym życiu, w przestrzeni, która nie kojarzy się ze sztuką, w sytuacji życiowego pośpiechu, pracy, itd.

- 2016 • wrocławskie przystanki komunikacji miejskiej • € 15000

14 • INTGRACJ@

- Centrum Kultury Wrocław-Zachód

Ideą projektu jest umożliwienie młodzieży z dysfunkcjami wzroku, a więc niejednokrotnie wykluczonej społecznie ze względu na swoją niepełnosprawność, czynnego uczestnictwa w działaniach artystycznych i społecznych. Poprzez odpowiednie techniki aktywizacji i zachęty organizatorzy projektu chcą rozbudzić w młodych ludziach pasję i zainteresowa-

nie sztuką. Uczestnictwo w projekcie ma także za zadanie przełamywanie stereotypów, które ograniczają dostęp osób słabo widzących do kultury audiowizualnej. Dokonania projektu będą zamieszczane w Internecie, w ten sposób tworząc cyberarchiwum integracji.

• od 2012 • Wrocław, Centrum Kultury Wrocław-Zachód • € 11000 / rok

15 • Komiksofon •

• Stowarzyszenie Kultura WROdzona i Klub Puzzle

To projekt-eksperyment, który rozszerza formę komiksu o wymiar dźwiękowy. Połączenie komiksu z muzyką pozwala na inny odbiór samego komiksu – poszerza ukryte w nim treści, wydobywa nowe sensy. Autorzy projektu chcą w ten sposób promować sztukę komiksu, która choć dość dobrze ugruntowana na polu kultury, wydaje się przeżywać kryzys. *Komiksofon* jest imprezą skierowaną nie tylko do fanów historii przedstawianych w obrazkach, lecz dla wszystkich zainteresowanych nowymi, eksperymentalnymi formami wyrazu artystycznego.

• od 2011 • Wrocław, Klub Puzzle • € 6000 / rok

16 • Kultura NatychMiastowa •

• Kultura NatychMiastowa

Kultura NatychMiastowa to niezależny portal oferujący informacje kulturalne oraz miejsce, w którym głos zabierają kuratorzy i artyści. Autorzy serwisu chcą pokazać, że Wrocław jest ważnym miejscem na artystycznej mapie Europy. Chcą walczyć z wykluczeniem pewnych wydarzeń artystycznych i kulturalnych

z powszechnego obiegu kulturalnego. *Kultura NatychMiastowa* chce natychmiastowo przenieść zamknięte w murach ekspozycje wprost do żywej tkanki miejskiej.

• od 2011 • Wrocław / Internet • € 5000 / rok

17 • Mail Art Project AfterLife •

• Centrum Kultury Zamek

Mail art korzysta z poczty jako medium sztuki i narzędzia artystycznego. Po sukcesie wystawy *Mail Us Art*, która posiłkowała się tradycyjną pocztą, autorzy postanowili pójść o krok dalej i stworzyć projekt oparty na poczcie elektronicznej. *Mail Art Project AfterLife* to wciągająca zabawa konwencją współczesnych sposobów komunikacji międzyludzkiej w cyberprzestrzeni. Do projektu zaangażowani zostali artyści z 31 krajów, a owoce ich działań będą mogli podziwiać mieszkańcy Görlitz, Hradca Králové i Wrocławia. Rok 2016 byłby wspaniałą okazją do kolejnej edycji projektu.

• 2011 • CK Zamek, KulTuba • € 4500

18 • Multimedialne Archiwum Literatury Wrocławskiej •

• Stowarzyszenie Pisarzy Polskich

Wirtualna biblioteka i zarazem archiwum literatury tworzonej przez wrocławskich lub związanych z Wrocławiem autorów. Celem podstawowym *Archiwum* byłaby próba ocalenia, często zapomnianego, dorobku wrocławskich i breslauerskich pisarzy, których książki nie są wznawiane. Projekt mógłby być realizowany przy wsparciu wrocławskich bibliotek, a w przyszłości mógłby się stać elementem cy-

berarchiwum sztuki wrocławskiej.

• 2016 • Wrocław • € 6000

19 • Piękno GRY – The Beauty of The Game •

• projekt zgłoszony przez wrocławian

Gry komputerowe to już nie tylko prosta rozrywka, lecz cały przemysł kreatywny zatrudniający miliony osób na całym świecie. Celem projektu *Piękno GRY* będzie próba spojrzenia na świat gier komputerowych poprzez klasyczne kategorie estetyki, takie jak piękno, wzniosłość czy autentyczność. Projekt wiązałby się z organizacją *Festiwalu gier komputerowych*, gdzie wrocławianie mogliby zagrać w najbardziej interesujące gry, czy *Konwentem twórców*, podczas którego można byłoby spotkać największe sławy tej gałęzi cybersztuki.

• 2016 • Internet, Wrocław • € 20000

20 • Poet@ •

• Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego

Otwarty portal poetycki dla seniorów, w oparciu o narzędzia Web 2.0. Możliwość publikacji wierszy seniorów, zamieszczania sylwetek twórców.

• od 2011 • Internet • € 12500 / rok

21 • Poezja na CyberBruku •

• Wrocław 2016, wrocławianie

Wyjście z poezją poza książki! Fragmenty tekstów publikowanych na KulTubie oraz wspólnie tworzony przez wrocławian w Internecie poemat. Cytaty wrocławskich poetów ozdobiłyby w formie odbitych szablonów chodniki, latarnie, windy i kosze na śmieci wielkopły-

towych osiedli. Prawdziwa poezja przeniknie miejską tkankę!

- 2011-2016 • KulTuba, blog wro2016, osiedla Kozanów i Kosmonautów • € 3500

22 • **RE-kolekcja** •

- Wrocław 2016

Czy można sprzedać sztukę młodych, nieznanych, ale bardzo utalentowanych artystów? Wystarczy przekonać ludzi biznesu, że warto w nią inwestować! Pochłonięci pracą, nie mają zazwyczaj czasu na wizyty w galeriach, a już tym bardziej tych mniej znanych, dlatego postanowiliśmy stworzyć dla nich specjalne miejsce w cyberprzestrzeni. *RE-kolekcje* to internetowe aukcje dzieł sztuki wrocławskich artystów oraz prezentacje ich sylwetek. Każdy artysta, którego prace będą licytowane, zostanie zarekomendowany przez krytyków sztuki, wrocławskie galerie, profesorów Akademii Sztuk Pięknych, pracowników Wrocław 2016.

- 2012 – projekt stały • Internet • € 2500

23 • **Samotność w sieci** •

- Wrocław 2016

Projekt *Samotność w sieci* będzie próbą uchwycenia ciemnego oblicza najnowszych technologii. Postępująca alienacja setek milionów użytkowników portali społecznościowych, użytkowników Internetu pogrążonych w interpassywnym pozorze interakcji jest jedną z najpoważniejszych chorób współczesności, której skutki są wciąż jeszcze trudne do przewidzenia. *Samotność w sieci* to cykl cyfrowych wystaw i interaktywnych działań artystycznych które

będą mieć na celu obnażenie psychologicznych mechanizmów odpowiedzialnych za pasywność. Będzie to próba odzyskania rzeczywistej przestrzeni relacji społecznych przy wykorzystaniu cyfrowych narzędzi.

- od 2013 • Internet • € 15000 / rok

24 • **Trans-Wrocław** •

- Dziecięca Wytwórnia Filmowa

Tworzona przez dzieci, poklatkowa, animowana historia miasta, przybliżająca działania ludzi nauki, sztuki i polityki. Dziecięca Wytwórnia Filmowa stwarza najmłodszym okazję do wejścia w rolę twórcy, do zmiany postawy pasywnej i konsumpcyjnej na aktywną wobec otoczenia kultury i mediów.

- od 2012 • Galeria Entropia • € 7500 / rok

25 • **Trochę Inny Festiwal Fotografii (TIFF)** •

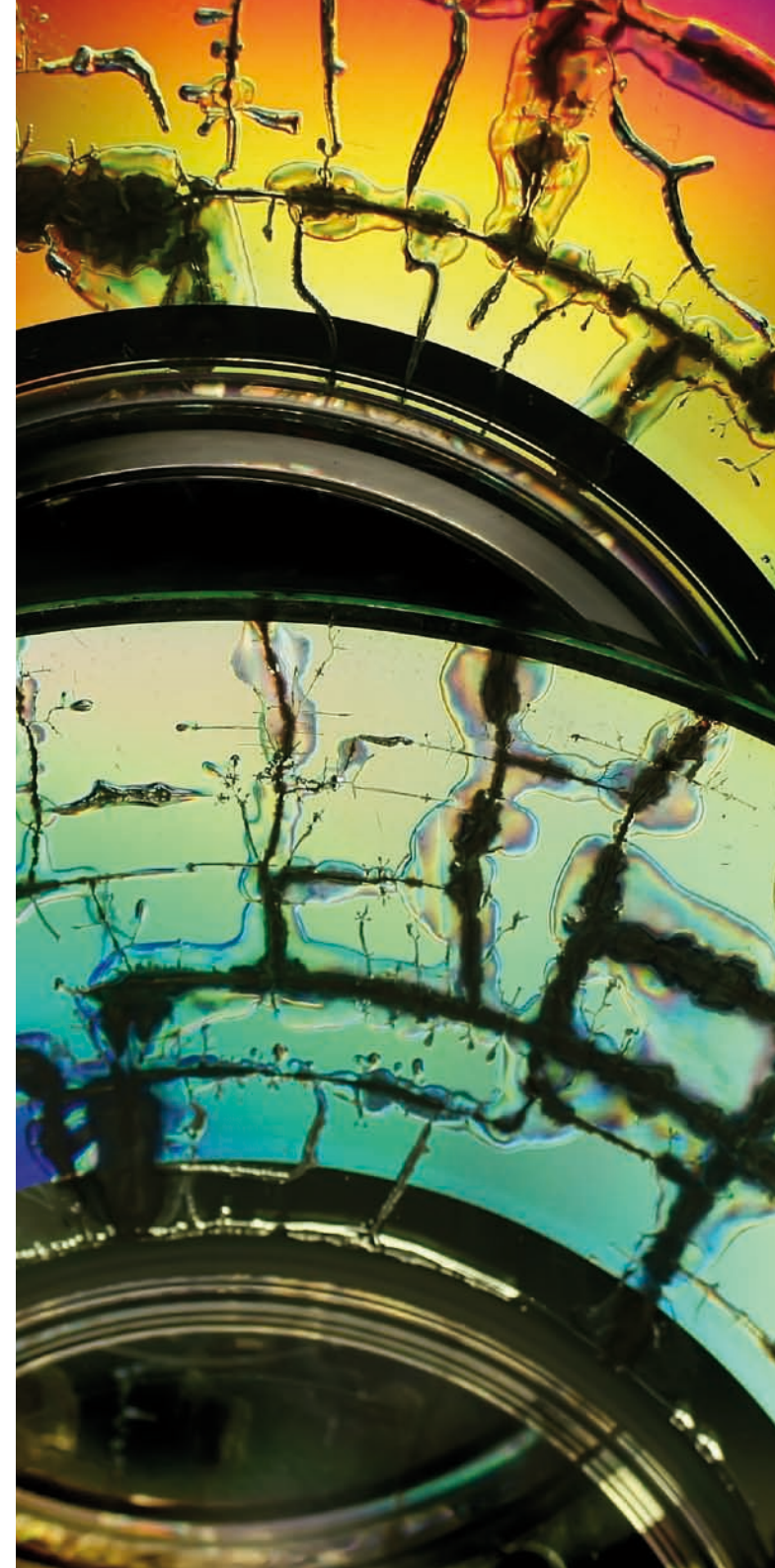
- Fundacja BLIK

Projekt *TIFF* powstał z myślą o uzupełnieniu luki w ofercie kulturalnej miasta w kontekście sztuki fotografii. Z założenia projekt miałby być imprezą międzynarodową, przede wszystkim miejscem spotkania artystów polskich i niemieckich. Wysoka wartość artystyczna byłaby wyznacznikiem zapraszanych fotografów, choć *TIFF* byłby skierowany nie tylko do wyrobionych odbiorców fotografii. Festiwal ma również na celu edukację estetyczną i fotograficzną wrocławian.

- od 2011 • Wrocław • € 5000 / rok

26 • **Wrocławianie polecają** •

- wrocławianie, Wrocław 2016

Nikt nie zna lepiej Wrocławia niż jego mieszkańcy. Dzięki stronie internetowej przedstawiającej niekonwencjonalne szlaki turystyczne powstanie możliwość zamieszczania spersonalizowanych tras rekomendowanych przez wrocławian, ale też osoby z zagranicy, które odkryły na Dolnym Śląsku coś wyjątkowego. Głównym zadaniem projektu będzie zwiększenie widzialności tych przestrzeni miejskich Wrocławia, które lokują się poza jego ścisłym historycznym centrum, zachęcenie do odwiedzania mniej popularnych zakątków miasta. Najlepsze spośród autorskich tras zostaną zebrane w publikacji.

• 2011-2016 • Internet, Wrocław • € 10000

27 • **Wrocławskie Studia Technologii Wizualnej** •

• Wytwórnia Filmów Fabularnych, Zbigniew Rybczyński

Misją przedsięwzięcia jest stworzenie unikatowego, edukacyjnego ośrodka badawczo-twórczego w dziedzinie multimedii. Pierwszym etapem realizacji projektu jest utworzenie studia produkcji filmowych efektów specjalnych wykorzystujących najnowsze techniki realizacyjne obrazów wielowarstwowych CGI, 3D. W planach jest także powołanie *Europejskiego Centrum Edukacji Multimedialnej*, które będzie kształcić specjalistów w tej dziedzinie.

• od 2011 • Wytwórnia Filmów Fabularnych • € 3750000 (przy znacznym współdziałaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego)

28 • **Wszyscy jesteśmy reżyserami** •

• Dominik Dobrowolski

Projekt polega na zrealizowaniu warsztatów fotograficzno-filmowych dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, w wieku 12-16 lat. *Wszyscy jesteśmy reżyserami* będzie III edycją projektu realizowanego na Dolnym Śląsku. Dzięki wieloletniemu projektowi uczestnicy będą mogli dostrzec, że sami są reżyserami otaczającej ich rzeczywistości, tj. że dzięki nowatorskiemu podejściu sami mogą rozwiązywać problemy swojego środowiska i realizować pomysły.

• od 2012 • Dolny Śląsk • € 10000 / rok

29 • **Your City, Your View** •

• EuroCities

Konkurs fotograficzny z okazji 25-lecia istnienia sieci *EuroCities*. Zdjęcia mają zaprezentować miasto z innej perspektywy niż ta prezentowana w folderach promocyjnych; miasto oczami mieszkańców – to idea konkursu. Na rzecz projektu powstał specjalny blog – platforma publikacji zdjęć konkursowych, wymiany myśli między autorami, itp.

• 2011 • Internet • € 2000

30 • **Zwierciadło Europy** •

• ODRA Film

Cykl comiesięcznych, weekendowych spotkań z nowym kinem europejskim (filmy zrealizowane po 2000 roku), portretującym współczesne życie Europejczyków. Spotkania te przyczynią się do upowszechniania dziedzictwa kulturalnego narodów europejskich. Powstające

w ostatnich latach filmy pokazują, że dziś podobnie silne jak w przeszłości jest w nas poczucie europejskiej, ponadnarodowej tożsamości.

• 2011-2016 • Dolnośląskie Centrum Filmowe • € 25000 / rok

KATEGORIA II: Projekty społeczne Wątek tematyczny: *Siły natury – potęga kultury*

01 • **2016 drzew na rok 2016!** •

• pomysł nadesłany

Im więcej zieleni w mieście, tym lepiej! – to główna idea projektu. Pomysł zakłada nasadzenie 2016 drzew w obrębie miasta, by w ten sposób pozostawić trwały ślad po obchodach święta kultury 2016. Drzewa przez następne dziesięciolecie będą kojarzyć się wrocławianom z ESK.

• 2016 • Wrocław • € 10000

02 • **Ækodemik (Ekodemik)** •

• rady mieszkańców wrocławskich akademików
Akcja propagująca postawy proekologiczne wśród studentów dolnośląskich uczelni mieszkających w akademikach. Najważniejszym celem akcji jest doprowadzenie do postawienia kontenerów na szkło, papier, plastik i aluminium w pobliżu wszystkich domów studenckich. Po zapewnieniu niezbędnej infrastruktury w regularnych odstępach czasu grupa wolontariuszy będzie promować akcję wśród mieszkańców, przy okazji edukując w zakresie ekologii.

• 2011 • Wrocław • € 3000

03 • Bike Strike! •

- inicjatywa rowerzystów wrocławskich
Międzynarodowy festiwal rowerowy to nie tylko spotkanie zapalonych rowerzystów, to także wystawa rowerowego designu, warsztaty odnawiania rowerów oraz wytwarzania akcesoriów rowerowych metodą DIY, liczne koncerty, gry miejskie na rowerach czy przegląd filmów „rowerowych” (extreme bike; bmx). *Bike Strike!* zakończy się paradą rowerową mieszkańców i przejazdem przez całe miasto.
- 2016 • Wrocław • € 25000

04 • Buda Życia •

- Wrocław 2016, Mój Pies
Tytułowa *buda życia* to miejsce, w którym zachowując anonimowość można oddać niechcianego psa. Buda byłaby zaopatrzona w poślanie dla psa, miskę z wodą i pokarmem – w budzie zainstalowany byłby także czujnik, który informowałby odpowiednio przeszkolonego wolontariusza o tym, że jest w niej pies. *Buda życia* to także projekt mający na celu popularyzację adopcji psów ze schroniska. Projekt mógłby być wdrażany we współpracy z fundacją Dwa Plus Cztery oraz społecznością skupioną wokół portalu Mój Pies.
- od 2012 • Wrocław • € 4500

05 • Cała Polska Chodzi Boso •

- Cała Polska Chodzi Boso
Trzydniowy, ogólnopolski festiwal o charakterze proekologicznym. Projekt zakłada tworzenie *Stref Zielonej Energii*, zielonych dywanów z naturalnej trawy w centralnych punktach mia-

sta. Miejsca te staną się modelową przestrzenią spotkań i odpoczynku. Projekt jest nastawiony na promowanie wśród mieszkańców Wrocławia zdrowego i aktywnego życia.

- od 2012 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 6000 / rok

06 • Czerwony Kapturek •

- Fundacja Dwa Plus Cztery
Unikatowa inscenizacja przedstawienia na podstawie znanej bajki z udziałem dzieci i psów. By osiągnąć efekt edukacyjny, główne wątki znane z pierwowzoru ulegną zmianie. „Zły” wilk i „dobry” myśliwy zamienią się miejscami! Postać wilka grana przez psa, ma obnażyć stereotypowe podejście do wilków i innych dzikich zwierząt. Natomiast rola myśliwego uświadomi najmłodszym, że kłusownictwo i znęcanie się lub zabijanie zwierząt „dla sportu” to postawy nieetyczne. Przedstawienie byłoby grane nie tylko we Wrocławiu, ale także w teatrach i domach kultury całego Dolnego Śląska.
- 2016 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 15000

07 • Dźwięki z Odzysku – recykling dźwięków

- Fundacja KALAMBUR
Projekt z udziałem dzieci i muzyków, poszerzający horyzonty i uczący, jak twórczo wykorzystywać niepotrzebne przedmioty. Z założenia projekt ma być świadomą grą eko-estetyczną przeciwstawianą bezrefleksyjnej konsumpcji. W ramach warsztatów programu *Dźwięki z odzysku* powstanie *Orkiestra Surowców Wtórnych*. Rok 2016 będzie okazją do koncertu gallowego tejże orkiestry!
- od 2011 • Wrocław • € 2000 / rok

08 • Eco-dzieciak w eko-szkole •

- projekt nadesłany przez mieszkańców
Projekt zakłada promocję zdrowej żywności w szkołach poprzez szereg gier, zabaw, a także degustacji oraz wydarzeń kulturalnych, które sprawią, że zdrowa żywność nie będzie się dzieciom kojarzyć z czymś niesmacznym czy niepopularnym. Dzięki wsparciu znanych ludzi popkultury, projekt zyska posłuch wśród najmłodszych. Planuje się także stworzenie listy *eko-szkół*, które rezygnując ze sprzedaży na swoim terenie tzw. fastfoodów, i zastępując je zdrową, ekologiczną żywnością, otrzymają wymierne wsparcie.
- od 2014 • Wrocław • € 15000

09 • Eco-ECoC •

- Oddolna Inicjatywa Obywatelska przy współpracy z Wrocław 2016
Eco-ECoC to m.in. wystawa sztuki podejmującej temat ekologii zorganizowana w pomieszczeniach pływającej galerii na Odrze; konferencje naukowe podejmujące temat roli ekologii w konkursie na Europejską Stolicę Kultury w roku 2016; to także próba włączenia wrocławian w działania artystyczne i ekologiczne w ramach obchodów święta ESK we Wrocławiu.
- 2016 • Wrocław • € 13000

10 • Ecological FootPrint – Ślad ekologiczny •

- Marcin Jasiński
Ślad ekologiczny wyraża zdolność regeneracji Ziemi w stosunku do ludzkiej konsumpcji zasobów naturalnych. Ideą projektu jest uzmy-

słowieńskie konsumpcyjnego i nieekologicznego stylu życia współczesnych Europejczyków. W tym celu autorzy projektu chcieliby przygotować specjalną eko-estetyczną instalację pt. *Góra śmieci* (*Góra śmieci* – byłaby przestrzenną instalacją pokazującą masę odpadków produkowanych rocznie przez przeciętnego mieszkańca naszego kontynentu). Specjalne multimedialne infopunkty, które powstałyby specjalnie na okazję projektu *Ecological Foot-Print* spełniałyby funkcję edukacyjną.

• 2016 • Wrocław • € 11000

11 • Edgar Kupfer-Koberwitz. **Życie bez przemocy: braterstwo pokoleń, narodów, gatunków**

• Dorota Danowska

Ideą projektu jest upowszechnienie wiedzy o postaci E. Kupfer-Koberwitza – działacza praw zwierząt, pisarza, antyfaszysty i pacyfisty, niezłomnego propagatora wegetarianizmu, więźnia obozów koncentracyjnych. Poprzez szereg akcji edukacyjnych i kulturalnych organizatorzy pragną nie tylko przypomnieć postać Kupfer-Koberwitza, lecz chcą również kształtować wrażliwość wrocławian i wiedzę na temat ekologii.

• 2016 • Wrocław • € 3000

12 • EkoArchitektura •

• Nomada

Projekt zakłada stworzenie pięciu form przestrzennych z wikliny. Celem jest połączenie architektury miejskiej z eko-estetyką i promocją postaw proekologicznych. Wyplatanie form

wiklinowych jest bardzo proste, dlatego w projekcie będą mogli brać udział wszyscy mieszkańcy bez względu na zdolności manualne. Zaangażowanie społeczności lokalnych przyczyni się do ich integracji i aktywizacji. Projekt realizowany byłby przede wszystkim w dzielnicach o relatywnie wysokim stopniu wykluczenia społecznego.

• od 2011 • Nadodrże oraz inne dzielnice Wrocławia • € 750 / rok

13 • Eko-Senior •

• EM Farming

Szkolenia dla osób starszych z zakresu wykorzystywania surowców wtórnych, ekologicznych upraw roślinności oraz racjonalnej gospodarki odpadami. Świadomość ekologiczna polskich seniorów daje wiele do życzenia – projekt *Eko-senior* ma na celu zmianę tego niekorzystnego stanu. W projekt zaangażowani byłiby fachowcy zajmujący się na co dzień eko-edukacją. Rok 2016 mógłby zakończyć wyjątkowy festiwal stanowiący podsumowanie akcji.

• 2012 • Wrocław • € 6000 / rok

14 • Jesień życia •

• Fundacja Dwa Plus Cztery

Aktywizacja seniorów poprzez adopcję psów, także starszych. Codzienne spacerowanie z psem i jego obecność w domu poprawiają stan psychofizyczny osób starszych. Projekt zakłada pomoc dla osób przygarniających czworonożca (darmowa karma i zniżki na usługi weterynaryjne) oraz, w przypadku niemożności zajmowania się psem przez jego właściciela,

gwarancję opieki nad psem. Akcja ma nie tylko promować adopcję psów ze schroniska, ale także uwrażliwiać wrocławian na los naszych braci mniejszych.

- 2011 • Wrocław • € 4000 /rok

15 • Ludzie zwierzętom, zwierzęta ludziom •

- schronisko dla koni Tara i grupa Vega

Projekt integracyjny i eko-estetyczny polegający na organizacji „spotkań ze zwierzętami” dla ludzi starszych, dzieci, osób niepełnosprawnych, wykluczonych oraz wszystkich chętnych wrocławian. Projekt ma na celu promocję ekologii poprzez szereg działań na styku estetyki i ekologii, postaw szacunku wobec zwierząt; w zamyśle ma realizować także potrzebę obcowania ludzi ze zwierzętami.

- 2016 • Wrocław • € 7000

16 • Miasto parków – miasto ogrodów •

- Aneta Kulesza

Wrocław jest najbardziej zielonym miastem Polski – na 1 mieszkańca przypada 25 m² zieleni (nie licząc zieleni osiedlowej). Celem projektu jest ożywienie tych miejsc pod względem estetycznym oraz jako miejsc spotkań z kulturą (koncerty, pokazy filmów, spotkania z artystami, warsztaty rzeźbiarskie, itp.), a więc uczynienie z wrocławskich terenów zielonych prawdziwych przestrzeni dla piękna. Projekt skierowany byłby i realizowany przede wszystkim przez studentów i absolwentów architektury krajobrazu i ASP.

- 2016 • Wrocław • € 13000

17 • Odra Water Tour •

- Małgorzata Lukjan, Mariola Kwiecień

Przeszkłona gondola wodna o stalowej, ażurowej konstrukcji umożliwiająca zwiedzanie miasta z rzeki – to idea projektu *Odra Water Tour*. Gondola byłaby zarówno punktem widokowym, jak i elementem infrastruktury umożliwiającym komunikację wodną między wyznaczonymi punktami na brzegach rzeki. Ta pływająca instalacja, posiadająca sama w sobie walory artystyczne, stanowiłaby także miejsce działań eko-estetycznych.

- 2016 • Wrocław, Dolny Śląsk • € 45000

18 • Psiaki-Przedszkolaki i Psiaki-Uczniaki •

- Fundacja Dwa Plus Cztery

Cykliczne spotkania w przedszkolach i szkołach podstawowych, w których uczą się dzieci przede wszystkim z obszarów wiejskich i podmiejskich. Istotą programu jest nauka bezpiecznego kontaktu ze zwierzętami, otwarcie dzieci na nowe doświadczenia z czworonogami oraz próba przekazania dzieciom, że zwierzęciu jako istocie żywej należy się szacunek i troska. Organizatorzy projektu chcą nauczyć najmłodszych, jak bezpiecznie bawić się z psami i co zrobić w sytuacji zagrożenia ze strony czworonoga.

- 2011 – projekt cykliczny • Nadodrże oraz inne dzielnice Wrocławia • € 2000 / rok

19 • Recykling Graffiti •

- Fundacja Ekorozwoju FER

Trzydniowe warsztaty nawiązujące treścią do idei transformacji odpadów w coś użytecznego

i pięknego. Uczestnikami będzie grupa dzieci i młodzieży z wybranej, najbardziej aktywnej ekologicznie wrocławskiej szkoły. Forma graffiti realizuje dwie funkcje: po pierwsze zapewnia szersze i dłuższe oddziaływanie edukacyjne – powstałe obrazy nie znikną bowiem po zakończeniu projektu; po drugie upiększa zaniedbane, szare elewacje, wpływając bezpośrednio na jakość życia w danej dzielnicy.

- 2011 • Wrocław • € 3000 / rok

20 • Rzeka Nad Rzeką •

- Związek Polskich Artystów Plastyków

Galeria nadwodna, której ideą jest rozwieszenie na linach nad wodą obrazów i grafik europejskich artystów. Połączenie akcji artystycznej z galerią i projektem eko-estetycznym. Działanie nowatorskie, odważna ingerencja w nadodrzańską tkankę miasta, obok której nie będzie można przejść obojętnie!

- 2016 • Wrocław • € 12500

21 • Slackline Marathon •

- Fundacja Sztukmistrze Wrocław

Slackline to aktywność ruchowa polegająca na chodzeniu i wykonywaniu ewolucji na linie rozwieszonych między dwoma punktami. *Slackline Marathon* będzie próbą pobicia rekordu świata w tej dyscyplinie. Program będzie realizowany we wrocławskich parkach i na terenach nadodrzańskich. Rekreacja i eko-edukacja w jednym – tak w dużym skrócie można opisać ten projekt.

- 2016 • Wrocław • € 3000

22 • Straż Nocna •

• BWA

Projekt Oskara Dawickiego ukazujący problem zniewolenia na podstawie obserwacji zwierząt żyjących w zoo. Będzie to metaforyczne przedstawienie dialektyki wolności i uwięzienia. Ideą tego odważnego projektu artystycznego jest zwrócenie uwagi na ową dialektykę, która na co dzień jest czymś niewidzialnym. Zwracając uwagę obserwatora na zwierzęta trzymane w klatkach, autor chce zwrócić uwagę widza na jego własną klatkę, której sobie nie uświadamia. Projekt spod znaku eko-estetyki radykalnej.

• od 2011 • Wrocław • € 3500

23 • The ECO Temples – park jako świątynia natury •

• inicjatywa mieszkańców

Parki jako świątynie natury w przestrzeni miejskiej powinny stać się miejscem promocji kultury ekologicznej. Dlatego też na wrocławskie tereny zielone zostaną zaproszeni najlepsi artyści sztuki krajobrazu, aby pokazać Europie jak w twórczy i nieprzeciętny sposób pogodzić naturę z kulturą. W parkach, na bulwarach i nad rzeką powstaną instalacje i dzieła, które staną się symbolami ekologicznej Europy.

• 2016 • Wrocław • € 25000

24 • Water Colours – obrazy na wodzie! •

• Julita Wójcik

Projekt przedsięwzięcia artystycznego nie tylko nad Odrą, ale... na Odrze. Przy użyciu farb bezpiecznych dla środowiska naturalnego ar-

tyści uczynią z Odry prawdziwe dzieło sztuki. Sztuka i przyroda połączone w wartkim nurcie rzeki, bez której nie sposób myśleć o Wrocławiu. Modelowy przykład eko-estetyki!

• 2016 • Wrocław • € 3000

25 • Wilki! •

• Muzeum Przyrodnicze im. Senckenberga w Görlitz

Wystawa prac plastycznych i fotografii dotyczących życia wilków na przykładzie watah łuszyckich, a wszystko to w kontekście prezentacji naukowych metod badania populacji wilków. Zwiedzający kierowani będą śladami i głosami wilków. Projekt ma charakter edukacyjny i będzie uwrażliwiać na piękno dzikiej przyrody. Celem jest także uświadomienie problemów wymierania gatunków zwierząt, które od tysięcy lat żyły w pobliżu skupisk ludzkich.

• 2016 • Wrocław • € 10000

26 • Wodny Tramwaj Kultury •

• Fundacja BLIK

Wykorzystanie kanałów Odry i miejskich barek do połączenia przyjemnego sposobu spędzania wolnego czasu z przestrzenią inicjatyw artystycznych, takich jak: pływające kino, wodny komiks, dryfująca muzyka czy pokładowa książka i wiele innych niekonwencjonalnych atrakcji. Jednym słowem: siła natury w objęciach kultury!

• 2016 • Wrocław • € 13000

28 • Wrocław i Odra zawsze razem •

• ntegracyjny Klub Kajakowy KAPOK

Projekt o charakterze integracyjnym. W jego ramach zostaną zorganizowane m.in. *Malarskie plenery odrzańskie* twórców nieprofesjonalnych, w tym także osób niepełnosprawnych i seniorów, a także *Międzynarodowy Integracyjny Spływ Kajakowy Wrocław-Głogów* na dystansie 131 km. Spływ kajakowy w dół Odry będzie okazją do wspólnego biwakowania osób niepełnosprawnych z osobami pełnosprawnymi oraz próby wspólnego animowania przedstawień artystycznych o tematyce ekologicznej na brzegach Odry.

• od 2011 – projekt cykliczny • Wrocław, Dolny Śląsk • € 4000 / rok

27 • Wrocławski Festiwal Energii Alternatywnej •

• Oddolna Inicjatywa Obywatelska

Festiwal twórczości artystycznej, która lokuje się na styku zaangażowanej ekologii i kultury alternatywnej. Tematem przewodnim wydarzenia będzie 'energia' i jej wielopostaciowość, 'płynność', niejednoznaczność, recyrkulacje energii, recykling energii, energia duchowa i wewnętrzna, energia...

• 2016 • Wrocław • € 5000

29 • Zmień Odpady Na Kulturalne Wypady •

• Fundacja Ekorozwoju FER

Akcja o charakterze społecznym i edukacyjnym polegająca na stworzeniu sieci punktów eko-kulturalnej wymiany, gdzie będzie można posegregowane, niebezpieczne dla środowiska odpady (baterii itp.) wymienić na np. bilet do teatru lub opery. Punkty prowadziłyby tak-

że edukację w zakresie gospodarki odpadami i ekologii.

- od 2011 • Nadodrże oraz inne dzielnice Wrocławia • € 950 / rok

30 • **Zobacz sam!** •

- Fundacja Dwa Plus Cztery

Projekt zakłada organizację happeningu mającego na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na sytuację psów w polskich schroniskach oraz problem pseudohodowli. W wydzielonej przestrzeni na rynku umieszczone zostaną kojce dla psów. W każdym kojcu przez cały dzień przebywać będą ludzie, ochotnicy symbolizujący psy w schroniskach. Przez cały czas będą to te same osoby. Jeden z kójców będzie pusty, by przechodnie na własne życzenie mogli się w nich zamknąć, by „to” poczuć. Happening zakończy się happy endem: ludzie zostaną wypuszczeni do swoich nowych „właścicieli”. Wydarzenia połączone będzie z promocją akcji adopcyjnych.

- 2016 • Wrocław, Rynek • € 4800

To zadziało!

W odpowiedzi na naszą kampanię społeczną otrzymaliśmy kilkaset projektów. Częścią naszej kampanii było publiczne wezwanie do udziału w kształtowaniu programu Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu: „Wrocław Europejską Stolicą Kultury? To zależy. Od Ciebie”.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne **Wątek tematyczny: Festiwale**

Oprócz powyższych wyselekcjonowanych projektów, we Wrocławiu rokrocznie odbywają się popularne festiwale. Specjalne edycje większości z nich odbędą się w 2016 roku. Bardziej szczegółowy opis wszystkich wymienionych poniżej festiwali znajduje się w pierwszej wersji aplikacji.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne **Wątek tematyczny: Festiwale muzyczne**

Festiwal Opery Współczesnej zostanie poświęcony największym dziełom kompozytorów XX i XXI wieku.

Musica Electronica Nova, organizowany przez Związek Kompozytorów Polskich i Centrum Sztuki Impart, zostanie poświęcony poszukiwaniu nowych ścieżek muzycznych doznań przy użyciu niekonwencjonalnych instrumentów i nowatorskich aranżacji.

Musica Polonica Nova zaprezentuje polską muzykę współczesną. Przewidziane są premiery nowych utworów.

Światowy Festiwal Kontrabasowy, organizowany przez Polskie Stowarzyszenie Kontrabasistów, Akademię Muzyczną we Wrocławiu i Filharmonię Wrocławską, będzie świętem miłośników największego instrumentu smyczkowego.

Leo Festiwal, odbywający się pod kierownictwem austriackiego skrzypka i dyrygenta Ernsta Kovacica, wkroczy ze swą muzyką w nowe obszary sztuki.

Forum Musicum wykona dzieła wielkich mi-

strzów – od średniowiecza po współczesność – na instrumentach pochodzących z epok ich powstania.

Festiwal Muzyki Kameralnej – Wieczory w Arsenale zostanie zrealizowany przez Orkiestrę Kameralną „Wratislavia” na dziedzińcu wrocławskiego Arsenału.

Międzynarodowy Festiwal Klarinetowy „Clarimania”, organizowany przez wrocławską Akademię Muzyczną, zaprezentuje koncerty, recitale, lekcje mistrzowskie, wykłady, spotkania z artystami oraz wystawy instrumentów.

Maj z Muzyką Dawną będzie prezentacją muzyki Średniowiecza, Renesansu i Baroku w zabytkowych wnętrzach Wrocławia (Ratusz, Muzeum Architektury, Oratorium Marianum).

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Wiedeńskiej wypełni wiedeńska muzyka symfoniczna i operetkowa z udziałem mistrzów wiedeńskich, praskich i budapeszteńskich.

Międzynarodowy Festiwal „Non Sola Scripta” przedstawi recitale organowe i koncerty kameralne.

Pax et Bonum Festiwal, inicjatywa wrocławskiego zakonu franciszkanów, połączy muzykę ze wspólną refleksją i działaniami na rzecz światowego pokoju.

Young Classics Wratislavia będzie spotkaniem młodych orkiestr szkolnych z całej Europy.

Jazz nad Odrą, jazzowa wizytówka miasta, będzie gościł najwyższej klasy artystów tego gatunku muzyki z całego świata.

Wrocławski Festiwal Gitarowy GITARA+ połączy klasyczną muzykę gitarową z ognistym flamenco, improwizacjami jazzowymi i radosnym

folklorem latynoamerykańskim. Wystąpią muzycy z Hiszpanii, Kuby, Włoch, Niemiec i Rosji.

Avant Art Festival będzie dedykowany muzyce eksperymentalnej oraz tańcowi współczesnemu.

Festiwal Jazztopad w deszczowym okresie jesieni wypełni sale Narodowego Forum Muzyki najwyższej klasy muzyką jazzową.

Szanty we Wrocławiu będą spotkaniem z piosenką i muzyką miłośników żeglarstwa.

W nawiązaniu do futuryzmu, Environmental Art i sztuki industrialnej, *Wrocław Industrial Festival* zaprezentuje różne gatunki sztuki awangardowej: muzykę, sztuki plastyczne i wizualne oraz działania artystyczne.

One Love Festival, największy halowy festiwal muzyki reggae w Europie, odbędzie się we wrocławskiej Hali Stulecia i zgromadzi światowe gwiazdy reggae.

Lato z Muzyką Pod Białym Bocianem organizowany przez Fundację Bente Kahan, będzie festiwalem muzyki klezmerskiej i folk.

Sensation White we wrocławskiej Hali Stulecia będzie wielką zabawą w rytm nowoczesnych brzmień techno, połączoną z akrobatycznym tańcem, płomieniami, laserami i nowatorską oprawą techniczną.

Energia Dźwięku organizowany przez Industrial Art, będzie festiwalem muzycznej awangardy.

Ethno Jazz Festival zaprezentuje jazzową muzykę w stylu ethno w wykonaniu światowych gwiazd tego gatunku.

Festiwal Ambientalny zostanie zorganizowany przez wrocławski Klub FORMATY i połączy muzyką ambiente, minimal lounge i trip hop, pre-

zentując nowatorskie występy artystów z polski i ze świata.

3 – majówka będzie specjalnym wydaniem festiwalu polskiej muzyki rockowej i odbędzie się w majowy weekend na Wyspie Słodowej w samym sercu Wrocławia.

Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicznych BUSKERBUS zgromadzi muzyków, cyrkowców, klaunów, mimów i akrobatów z całej Europy i świata, prezentujących różne dyscypliny sztuki ulicznej.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne: Festiwale teatralne

Międzynarodowy Festiwal Teatralny Dialog – Wrocław będzie przeglądem najciekawszych zjawisk teatralnych w Europie. Zgodnie z ideą dialogu każdego dnia zaprezentuje co najmniej dwa przedstawienia: jedno polskie i jedno zagraniczne.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Świat Miejscem Prawdy” inspirowany dziełem Jerzego Grotowskiego, będzie spotkaniem z twórczością reżyserów, którzy przekształcali różne obszary teatru w dwudziestym wieku.

Międzynarodowe Spotkania Szkół Teatralnych Wydziałów Lalkarskich zgromadzą środowiska teatrów lalkarskich z Europy, by zaprezentowały swoje dzieła i skonfrontowały swe doświadczenia.

Międzynarodowy Festiwal Pantomimy i Tańca KINEMA połączy sztukę pantomimy z filmem oraz teatrem tańca.

Międzynarodowy Festiwal Kabaretowy WRO-

CEK zaoferuje popisy współczesnej polskiej i europejskiej sceny kabaretowej.

KATEGORIA III. Projekty instytucjonalne: Wątek tematyczny: Festiwale literackie

Międzynarodowy Festiwal Opowiadania, święto krótkiej formy literackiej, będzie promocją europejskich i pozaeuropejskich narracji międzykulturowych.

Festiwal Port Literacki Wrocław wypełnią premiery książkowe, odczyty, prezentacje poetyckie, konkursy i seanse filmowe.

Międzynarodowy Festiwal Kryminału będzie prezentacją literatury sensacyjnej i kryminalnej, połączoną z przyznaniem *Nagrody Wielkiego Kalibru* dla najlepszej polskiej powieści tego gatunku.

Wrocławskie Promocje Dobrych Książek przedstawią polską i zagraniczną literaturę o wysokich walorach merytorycznych, artystycznych i typograficznych oraz zaproszą wydawców, pisarzy i publicystów do spotkań z czytelnikami.

Targi Książki Dziecięcej i Młodzieżowej DOBRE STRONY będą świętem książki dla dzieci młodzieży oraz spotkaniem z autorami i konkursami plastycznymi.

Wrocławskie Tanie Książek Czytanie będzie promocją literatury ambitnej, oferując uczestnikom możliwość zakupu książek po bardzo atrakcyjnych cenach.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne **Wątek tematyczny: Festiwale filmowe**

Międzynarodowy Festiwal Scenarzystów Inter-scenari otworzy przestrzeń dla dialogu między scenarzystami, reżyserami i producentami filmowymi, oraz profesjonalistami z dziedziny filmu a publicznością.

Festiwal Kina Amerykańskiego przedstawi najnowszą kinematografię amerykańską, zarówno dzieła reżyserów uznanych jak i twórców początkujących.

Międzynarodowy Festiwal Kina Amatorskiego i Niezależnego KAN zaprezentuje wybrane filmy twórców amatorskich oraz niezależnych.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne **Wątek tematyczny: Festiwale plastyczne**

Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO będzie przeglądem sztuki nowych mediów Polski i Europy.

SURVIVAL – Przegląd Młodej Sztuki w Ekstremalnych Warunkach będzie niekonwencjonalną interwencją nowoczesnej sztuki i artystów w rutynę codziennego życia miasta.

Konkurs im. Gepperta zaprezentuje najciekawsze zjawiska młodej sceny malarskiej w ujęciu najwybitniejszych kuratorów z całej Polski.

Festiwal Wysokich Temperatur organizowany przez studentów, absolwentów i dydaktyków Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu i stowarzyszenie Grawiton, przedstawi możliwości wykorzystania ognia w procesie pracy artystycznej w metalu, szkle i ceramice.

Międzynarodowy Konkurs Rysunku ukaże różnorodność stylistyki i postaw artystycznych we współczesnej sztuce rysunku.

KATEGORIA III: Projekty instytucjonalne **Wątek tematyczny: Festiwale interdyscyplinarne**

Festiwal Kultury Żydowskiej SIMCHA zaprezentuje kulturę żydowską w Dzielnicy Wzajemnego Szacunku.

Festiwal Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Kalejdoskop Kultur” przybliży dorobek artystów reprezentujących mniejszości narodowe Europy.

Przełamując gatunkowe podziały, festiwal *Podwodny Wrocław* zaprezentuje muzykę, design, film, architekturę, sztukę intermedialną, fotografię, modę i sztukę underground.

Europa Na Widelcu będzie festiwalem kulinarnym i artystycznym, przybliżającym wrocławianom smaki Europy i jej różnorodność kulturową.

Festiwal „Między Wschodem a Zachodem” połączy wschodnią i zachodnią tradycję cywilizacyjną i kulturową, prezentując kulturę i sztukę szeroko rozumianego Wschodu.

KATEGORIA IV: Wydarzenia wiodące

styczeń: Zimowa Fiesta Kultury Europejskiej

• Wrocław 2016

Obchody rozpoczną się w noc sylwestrową roku 2015. Przestrzeń miejska Wrocławia ożyje koncertami gwiazd muzyki popularnej, atmosferą wspólnej zabawy, oczekiwania na zbliżający się Nowy Rok i tysiącami fajerwerków. W

styczniu do Wrocławia zaprosimy reprezentantów byłych Europejskich Stolic Kultury, by razem z nami świętowali karnawał. Stworzymy im sposobność do zaprezentowania lokalnych tradycji zabawy. Przy tej okazji poprosimy ich także o zaprezentowanie wrocławianom najbardziej udanych projektów kulturalnych, które odbyły się w ich miastach oraz podzielenie się doświadczeniami.

• Wrocław • € 750000

lut: Europejska Stolica Literatury

• wszystkie instytucje literackie we Wrocławiu
Będzie to wielki projekt poświęcony literaturze europejskiej. W ciągu dwunastu miesięcy będą odbywać się literackie prezentacje poszczególnych krajów. Towarzyszyć temu będzie Światowy Kongres Bibliotekarzy IFLA, który podczas każdej swojej edycji skupia 3-4 tysiące uczestników. Celem kongresu będzie debata nad kondycją współczesnego czytelnictwa oraz społecznych oczekiwań wobec bibliotek publicznych.

• Wrocław • € 550000

marzec: Europejski Przegląd Piosenki Aktorskiej

• Teatr Muzyczny Capitol

Przeгляд prezentować będzie światowe trendy w aktorskiej interpretacji piosenki oraz interesujące formy, które rodzą się na pograniczu muzyki i teatru. Festiwalowi towarzyszyć będą występy *Chóru Narzekających Europejczyków*. W odśpiewaniu narzekań zauczestniczą przedstawiciele wszystkich państw europejskich.

- Wrocław • € 350000

kwiecień: Olimpiada Teatralna

- Instytut im. Jerzego Grotowskiego

Będzie doskonałą okazją, by we Wrocławiu i w teatrach dolnośląskich obejrzyć najwybitniejsze spektakle teatralne przygotowane przez twórców z całego świata. *Olimpiada* będzie także dobrym momentem, aby podkreślić i przypomnieć Europie o wielkich teatralnych tradycjach Wrocławia.

W ramach olimpiady zorganizowana została także międzynarodowa konferencja pod tytułem *Les réformes et les protagonistes de la scène européenne dans le siècle du renouveau (1916-2016) (Przegląd i przemiany europejskiej sceny w wieku rozkwitu (1916-2016))* poświęcona minionemu wiekowi rozwoju sztuki teatralnej. Pomysłodawcą konferencji jest prof. Georges Banu.

- Wrocław, Dolny Śląsk • € 350000

maj: No More Walls

- Wrocław 2016

W ramach tego projektu planujemy szereg przedsięwzięć kulturalnych wychodzących poza ramy kultury popularnej. Pragniemy zorganizować festiwal muzyczny Protest and Freedom Song Festival. Byłaby to doskonała okazja, by przypomnieć, a młodym wrocławianom uświadomić, bogactwo kultury protestu, która wyrosła pod skrzydłami m.in. ruchu społecznego skupionego wokół „Solidarności”. Chcielibyśmy także zorganizować I Międzynarodowy Festiwal Fotografii Zaangażowanej, na który

zaprosimy największe sławy fotoreportażu. Uzupełnieniem będzie program Walls for Beauty – wielka wystawa murali we Wrocławiu.

- Wrocław • € 170000

maj: Thanks Jimi Festival – gitarowy rekord Guinnessa

- Urząd Miejski we Wrocławiu

W roku 2016 chcemy ustanowić kolejny rekord Guinnessa w ilości gitarzystów grających jednocześnie utwór *Hey Joe* Jimiego Hendrixa. Udział w biciu rekordu będzie darmową przepustką na koncerty festiwalowe organizowane na terenie Wrocławia.

- Wrocław • € 40000

czerwiec: Homeless World Cup

- Homeless World Cup, Wrocław 2016

Mistrzostwa Świata Bezdomnych w Piłce Nożnej to impreza sportowa, której celem jest inkluzja społeczna osób wykluczonych i dotkniętych bezdomnością. W roku 2010 we Wrocławiu odbyły się *Mistrzostwa Polski Środowisk Bezdomnych i Uzależnionych w Piłce Ulicznej*, a o mistrzostwo walczyły drużyny z całej Polski. Chcemy temu wydarzeniu nadać należny mu rozgłos i sprawić, że będzie ono jedną ze ścieżek rozwiązywania problemu wykluczenia.

- Wrocław • € 150000

czerwiec: II Światowy Kongres w Obronie Pokoju: Kultura dla Demokracji

- Wrocław 2016

W 1948 roku odbył się we Wrocławiu *I Świa-*

towy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju, natomiast w 2011 roku w ramach polskiej prezydencji w Unii Europejskiej będzie mieć miejsce *Europejski Kongres Kultury*. Proponujemy, aby w roku 2016 odbyła się kolejna debata na temat kultury w Europie, jej miejsca i znaczenia dla tożsamości europejskiej. Dyskusjom będą towarzyszyć spotkania gości z publicznością.

- Wrocław, Hala Stulecia • € 1800000

lipiec: Brave Festival – Przeciw Wypędzeniom z Kultury (specjalna edycja)

• Stowarzyszenie Kultury Teatralnej Pieśń Kozła
Celem festiwalu jest ochrona dziedzictwa kultur umierających oraz rozbudzenie pamięci o tych, które zostały zapomniane. Choć każdy festiwal ma inny temat przewodni, to wszystkie je łączy pragnienie ocalenia różnorodności kulturowej świata oraz bunt przeciw mechanizmom wypędzenia z kultury.

- Wrocław • € 450000

lipiec: Era Nowe Horyzonty

- Era Nowe Horyzonty

To cieszący się niezwykłą popularnością festiwal filmowy, promujący kino niebanalne, łamiące tabu, poszukujące własnego języka, wymykające się klasyfikacjom gatunkowym, odbiegające od klasycznego wzoru narracyjnego. Dzięki temu festiwalowi publiczność może się zapoznać z najnowszymi tendencjami we współczesnym kinie.

- Wrocław • € 650000

sierpień: Eutopia

- SMG

Eutopia to cykl koncertów europejskiej muzyki popularnej. W środku lata gwiazdy zawitają do stolicy Dolnego Śląska, by wprowadzić mieszkańców i turystów w stan muzycznego uniesienia i zabawy, który opanuje całe miasto. Główny koncert odbędzie się na nowym stadionie, budowanym z myślą o rozgrywkach *Euro 2012*. Koncert zorganizuje operator stadionu, amerykańska firma SMG.

- Wrocław € 600000

sierpień: Letni Festiwal Operowy

- Opera Wroclawska

Teatr operowy we Wrocławiu jako jedyny w Polsce już od 1997 roku realizuje superwidowiska – spektakle przygotowane w niekonwencjonalnych przestrzeniach dla wielotysięcznej publiczności, z udziałem kilkusetosobowego zespołu wykonawczego, przy wykorzystaniu monumentalnych dekoracji i efektów specjalnych. Widowiska cieszą się niezwykłą popularnością publiczności polskiej i zagranicznej oraz zainteresowaniem mediów.

- Wrocław • € 500000

wrzesień: Singing for Europe

• międzynarodowy festiwal *Wratislavia Cantans*
Projekt realizowany w ramach cieszącego się światowym uznaniem międzynarodowego festiwalu *Wratislavia Cantans*. Projekt zakłada m.in. wykonanie utworów muzycznych z udziałem kilkudziesięciu tysięcy chórzystów usytuowanych na brzegach Odry. Poza tym

spektakularnym wydarzeniem w salach muzycznych Wrocławia, Dolnego Śląska, Görlitz i Hradca Králové zostaną zaprezentowane koncerty kantatowe, symfoniczne i muzyki sakralnej różnych wyznań.

- Wrocław, Dolny Śląsk, Görlitz, Hradec Králové
- € 500000

październik: Asymmetry Euro Music 2016

- Ośrodek Działań Artystycznych Firlej

W 2016 roku Wrocław stanie się europejską stolicą muzyki alternatywnej. Aby celebrować to święto zrealizowany zostanie projekt *Asymmetry Euro Music*. Dziewięciu dyrektorów najważniejszych europejskich alternatywnych festiwali zaprezentuje swoje autorskie koncepcje i stanie się kuratorem jednego dnia festiwalowego. *Asymmetry Euro Music* to okazja do zapoznania szerokiej publiczności w jednym miejscu i czasie z najbardziej reprezentatywnymi europejskimi festiwalami muzyki alternatywnej i środowiskami z nimi związanymi.

- Pola Marsowe • € 700000

listopad: Muzeum Współczesne – otwarcie

- Miasto Wrocław

Otwarcie muzeum, a wraz z nim wielka wystawa europejskiej sztuki XXI wieku połączona ze specjalną edycją festiwalu *WRO-Biennale Sztuki Mediów*, który prezentuje twórczość artystów sztuki nowych mediów z całego świata. Festiwal obok audiowizualności eksploruje nowe strategie i obszary cyfrowej komunikacji artystycznej, akcentując rolę artysty w obliczu globalnych tendencji oraz w procesie przenika-

- nia się kultury komercyjnej i niezależnej.
- Wrocław • € 150000 (bez wliczania kosztów budowy Muzeum)

grudzień: Wystawa dzieł Pabla Picassa

- Wrocław 2016, BWA, Muzeum Współczesne
Retrospektywa dzieł Picassa ukazująca wszystkie etapy jego twórczości. Szczególny nacisk zostanie położony na czas, gdy przebywał we Wrocławiu na *I Światowym Kongresie Intelktualistów w Obronie Pokoju*. Retrospektywie towarzyszyć będą wystawy różnych dziedzin sztuki zainspirowanych twórczością lub osobowością Picassa. Wystawie towarzyszyć będzie mobilna wystawa dziecięcych wersji słynnego obrazu *Guernica*, które od lat powstają w ramach projektu *Kids' Guernica*.
- Wrocław • € 2500000

grudzień: European Film Awards

- Stowarzyszenie Nowe Horyzonty, European Film Academy
Europejskie Nagrody Filmowe uchodzą za jedno z najbardziej prestiżowych wyróżnień na starym kontynencie. Gala festiwalowa to nie tylko podsumowanie mijającego roku filmowego, ale przede wszystkim miejsce spotkań europejskiego świata filmowców. Ta prestiżowa impreza transmitowana jest na żywo przez ponad 40 międzynarodowych stacji telewizyjnych. Partnerami festiwalu są m.in. Polski Instytut Filmowy oraz Polska Akademia Filmowa. Galę *EFA* poprzedzi trwający cały rok przegląd dzieł nagrodzonych przez 28 lat istnienia nagrody.
- 2016 • Hala Stulecia • € 180000

..... 3. W jaki sposób miasto dokona selekcji projektów/imprez, które znajdują się w programie obchodów?

(1) **Transparentność selekcji.** Instytucja Kultury Wrocław 2016 ustanowi transparentną politykę w zakresie selekcji napływających projektów i propozycji wydarzeń artystycznych.

(2) **Kryteria selekcji.** Selekcja wydarzeń zakwalifikowanych do programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku będzie oparta na następujących kryteriach:

- (a) wysoka wartość artystyczna;
- (b) oryginalność tematyki i środków wyrazu artystycznego;
- (c) odwaga w podejmowaniu aktualnych problemów życia publicznego Polski i Europy;
- (d) zbieżność z myślą przewodnią *Metamorfozy kultur*, hasłem *Przestrzenie dla piękna*, zaakceptowanymi wątkami tematycznymi oraz proekologicznym charakterem naszego programu.

(3) **Rada Artystyczna.** Selekcji wydarzeń do programu obchodów dokona Dyrektor Artystyczny we współpracy z Radą Artystyczną powołaną przez Instytucję Kultury Wrocław 2016.

(4) **Zarządzanie rozczarowaniem.** Mamy świadomość odpowiedzialności wiążącej się z selekcją pomysłów, które złożą się na nasz przyszły program artystyczny. Nie chcemy zawieść zaangażowania mieszkańców, artystów, organizacji pozarządowych i instytucji kultury, które zgłaszały nowatorskie projekty kulturalne i społeczne.

Aby nie zawieść oczekiwań pomysłodawców i nie utracić cennych idei zawartych w nadesłanych propozycjach, powołany zostanie zespół odpowiedzialny za zarządzanie tymi projektami. Jego zadaniem będzie archiwizacja projektów w celu ich przyszłego wykorzystania, a także poszukiwanie alternatywnych metod realizacji. Powstały bank pomysłów będzie dostępny zarówno dla innych instytucji kultury, jak i dla przedstawicieli CCI. Zespół pracował będzie także z pomysłodawcami w celu ich motywacji do dalszych działań oraz doskonalenia ich idei.

ROZDZIAŁ III

ORGANIZACJA I FINANSOWANIE OBCHODÓW

1. Struktura Organizacyjna

1.1. Jaką formę organizacyjną przewidziano dla podmiotu, który zajmował się będzie organizacją i wdrażaniem projektu? Jakie będą jego związki formalne z władzami miasta?

Projekt Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu zostanie przygotowany i zrealizowany przez Instytucję Kultury Wrocław 2016, powołaną 26 grudnia 2009 i funkcjonującą od 1 lutego 2010.

Status formalny. Status prawny Instytucji Kultury Wrocław 2016 określa statut (por. Aneks). Obecnie instytucja ta podlega bezpośrednio Prezydentowi Wrocławia i jest niezależna od pozostałych agend Urzędu Miejskiego Wrocławia. Mimo swej samodzielności, Instytucja ściśle współpracuje z wydziałami Urzędu Miejskiego. Na mocy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia instytucja została wyposażona w niezbędne plenipotencje oraz środki administracyjne i finansowe do realizacji projektu.

Zasoby kadrowe. Obecnie w Instytucji Kultury Wrocław 2016 jest zatrudnionych na etacie 11 osób; stale współpracuje z nią kolejnie 16 osób.

Biogramy wszystkich pracowników i głównych współpracowników znajdują się w Podsumowaniu. W przypadku wybrania Wrocławia na Europejską Stolicę Kultury rozwój kadrowy będzie kształtowany zgodnie z zaprojektowaną nową strukturą organizacyjną (por. diagram obok) oraz odpowiednio do potrzeb realizacyjnych projektu.

Potencjał finansowy i administracyjny. Na wniosek Prezydenta Wrocławia Rada Miejska przyznała Instytucji Kultury Wrocław 2016 środki finansowe niezbędne do przeprowadzenia procesu aplikacyjnego. W fazie wstępnej Wrocław 2016 dysponował kwotą 4,5 mln zł (1,25 mln euro). W fazie II Wrocław 2016 ma do dyspozycji kwotę analogiczną. Instytucja Kultury Wrocław 2016 została wyposażona w adekwatne pomieszczenia, zlokalizowane w centrum miasta, jak również w sprzęt niezbędny do przygotowania aplikacji. W przypadku selekcji naszego miasta na Europejską Stolicę Kultury zwiększą się zasoby kadrowe Instytucji Kultury Wrocław 2016, środki przekazany do jej dyspozycji, jak również jej zasoby lokalowe.

Schemat organizacyjny. Przyszłą sieć relacji Instytucji Kultury Wrocław 2016 wobec innych instytucji, w tym agend Urzędu Miejskiego, ilustruje załączony diagram.

Na czele Instytucji Kultury Wrocław 2016 stanie Dyrektor Generalny. Będzie on odpowiedzialny wobec Komitetu Sterującego Instytucji Kultury Wrocław 2016. Komitet Sterujący będzie się składał z 6-8 członków reprezentujących sektor publiczny i prywatny Wrocławia i Dolnego Śląska. Jego członkowie będą nominowani przez Prezydenta Miasta w porozumieniu z Dyrektorem

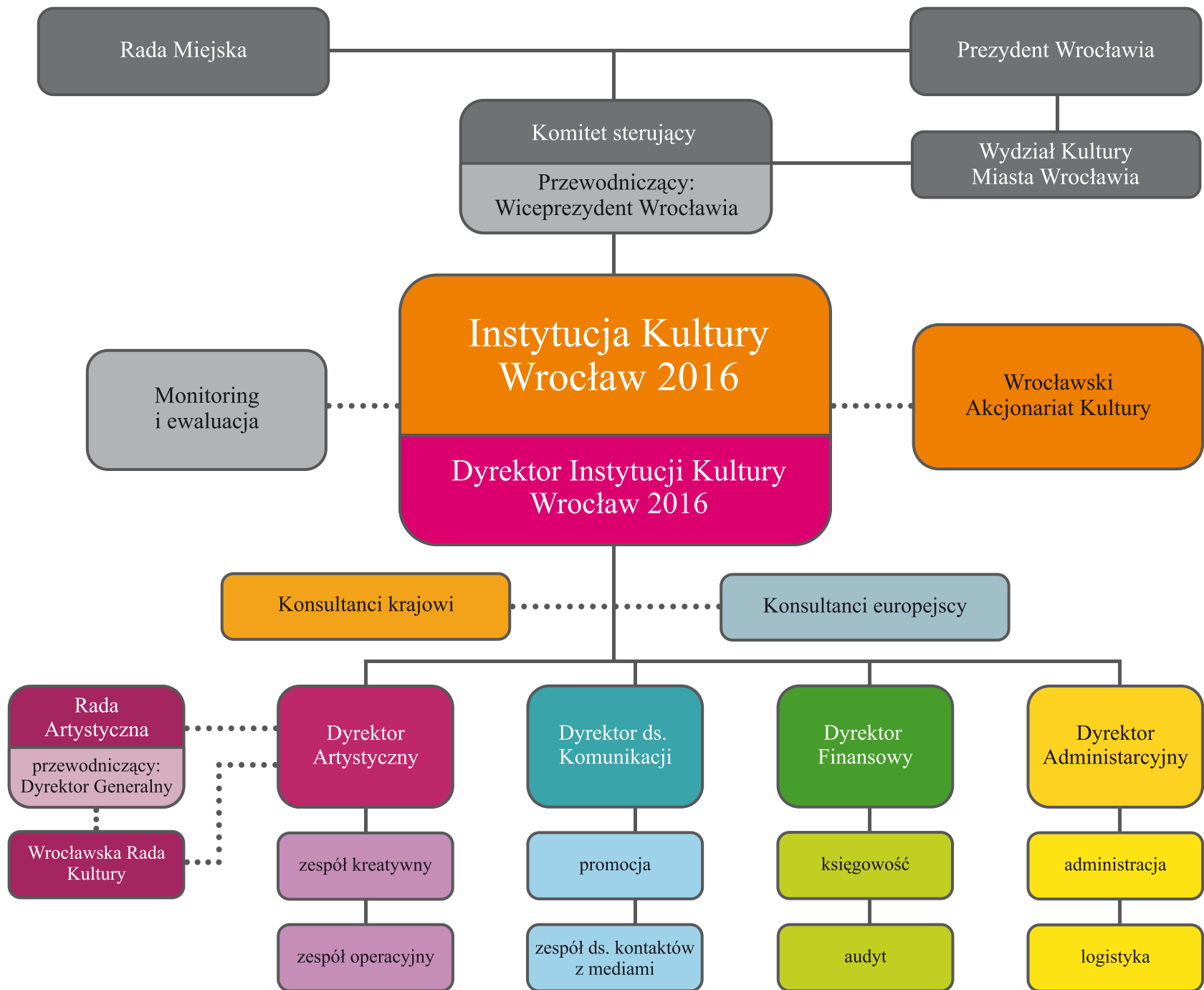
Generalnym. Prezydenta Wrocławia w Komitecie Sterującym reprezentować będzie przedstawiciel Wydziału Kultury miasta Wrocławia.

Program artystyczny zostanie sformułowany przez Dyrektora Artystycznego z udziałem Rady Artystycznej pod przewodnictwem Dyrektora Generalnego.

Dyrektor Generalny będzie odpowiedzialny za sporządzenie budżetu i programu Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu; budżet podlega przyjęciu przez Komitet Sterujący. Zadaniem Dyrektora ds. Finansów będzie sporządzenie projektu całościowego planu finansowania programu Wrocław 2016.

W II fazie przygotowań aplikacji Instytucja świadomie odstąpiła od uprzednio planowanego powołania Dyrektora Artystycznego oraz Rady Artystycznej. Decyzja o ich powołaniu została odłożona do momentu podjęcia ostatecznego wyboru przez jury konkursu. Wstępne zaproszenie do Rady Artystycznej Wrocław 2016 skierował do 14 przedstawicieli wszystkich sektorów kultury, reprezentujących polskie i europejskie podmioty kulturalne. W tej liczbie znajdują się potencjalni przedstawiciele zagranicznych miast partnerskich projektu z Hradca Králové i Görlitz. Nazwiska jej członków zostaną ujawnione w przypadku wyboru Wrocławia na Europejską Stolicę Kultury.

Przewiduje się, że obecny dyrektor Instytucji Kultury, kierujący pracami nad przygotowaniem aplikacji zostanie Dyrektorem Generalnym Instytucji Kultury Wrocław 2016 w jej ostatecznym kształcie. Pozostali dyrektorzy: Artystyczny, Administracyjny, ds. Finansów oraz ds. Komunikacji byłiby podlegli Dyrektorowi Generalnemu.

..... 1.2. W jaki sposób koordynowane będą działania na szczeblu lokalnym i regionalnym w przypadku zaangażowania w obchody okolic miasta?

Synchronizacja wydarzeń kulturalnych we Wrocławiu i w miastach Dolnego Śląska będzie rezultatem koordynacji procesu podejmowania decyzji w sprawie programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Proces budowy programu Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu zostanie ukształtowany w następujący sposób.

Zgłaszanie programów

(1) *Wydarzenia wiodące* oraz programy własne obchodów Europejskiej Stolicy Kultury zostaną zaprojektowane i zrealizowane przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 we współpracy z partnerami projektów.

(2) W skład programu wejdą *wydarzenia instytucjonalne*, zgłoszone przez instytucje kultury funkcjonujące we Wrocławiu, na Dolnym Śląsku, w partnerskich miastach Hradec Králové i Görlitz oraz zagranicą.

(3) Program obejmie również *wydarzenia i projekty społeczne*, zgłoszone przez indywidualnych artystów, grupy artystyczne, organizacje pozarządowe, członków Akcjonariatu Kultury Wrocławia, oraz mieszkańców – z kraju i zagranicy.

Programy wydarzeń kulturalnych we Wrocławiu, przygotowane przez podmioty kultury funkcjonujące na obszarze miasta, zostaną zgłoszone do głównego operatora Europejskiej Stolicy Kul-

tury za pośrednictwem Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Programy przygotowane przez zagraniczne miasta partnerskie, Hradec Králové i Görlitz zostaną zgłoszone bezpośrednio do głównego operatora Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu przez działaczy kulturalnych z tych miast, zaproszonych do Rady Artystycznej.

Programy wydarzeń kulturalnych na szczeblu miast i gmin Dolnego Śląska zostaną zgłoszone do głównego operatora Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu za pośrednictwem Wydziału Kultury Województwa Dolnośląskiego.

Kwalifikacja programów

Schemat procesu podejmowania decyzji w sprawie programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu obejmuje trzy poziomy:

poziom 1

- operator obchodów: Instytucja Kultury Wrocław 2016;

poziom 2

- Wydział Kultury Urzędu Miejskiego Wrocławia;
- Wydział Kultury Województwa Dolnośląskiego;

poziom 3

- wydziały kultury miast dolnośląskich: Bolesławca, Głogowa, Jeleniej Góry, Legnicy, Lubina, Świdnicy, Wałbrzycha;
- gminne urzędy kultury Województwa Dolnośląskiego.

Decyzja o zakwalifikowaniu zaproponowanych wydarzeń do realizacji zostanie podjęta na poziomie głównego operatora obchodów. Podmiotem podejmującym ostateczną decyzję będzie gremium złożone z Dyrektora Artystycznego i Rady Artystycznej. W przypadku niemożności uzgodnienia stanowisk w zakresie merytorycznym i estetycznym ostateczną decyzję podejmie Dyrektor Artystyczny. W przypadku niemożności uzgodnienia stanowisk w zakresie organizacyjnym i formalnym ostateczny głos należał będzie do Przewodniczącego Rady Artystycznej, Dyrektora Generalnego Instytucji Kultury Wrocław 2016.

.....1.3 Jakie przewidziano kryteria i sposób wyboru kierownika artystycznego obchodów? Jacy kandydaci będą brani pod uwagę? Kiedy osoba ta zostanie wyznaczona? Jaki będzie zakres jej działań?

Dyrektor Artystyczny, który pokieruje obchodami Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu w 2016 roku, zostanie wybrany w drodze konkursu na podstawie następujących kryteriów:

- doświadczenie w działalności kulturalnej;
- znajomość kultury i historii krajów UE;
- umiejętność współdziałania z dużymi zespołami oraz kreatywność.

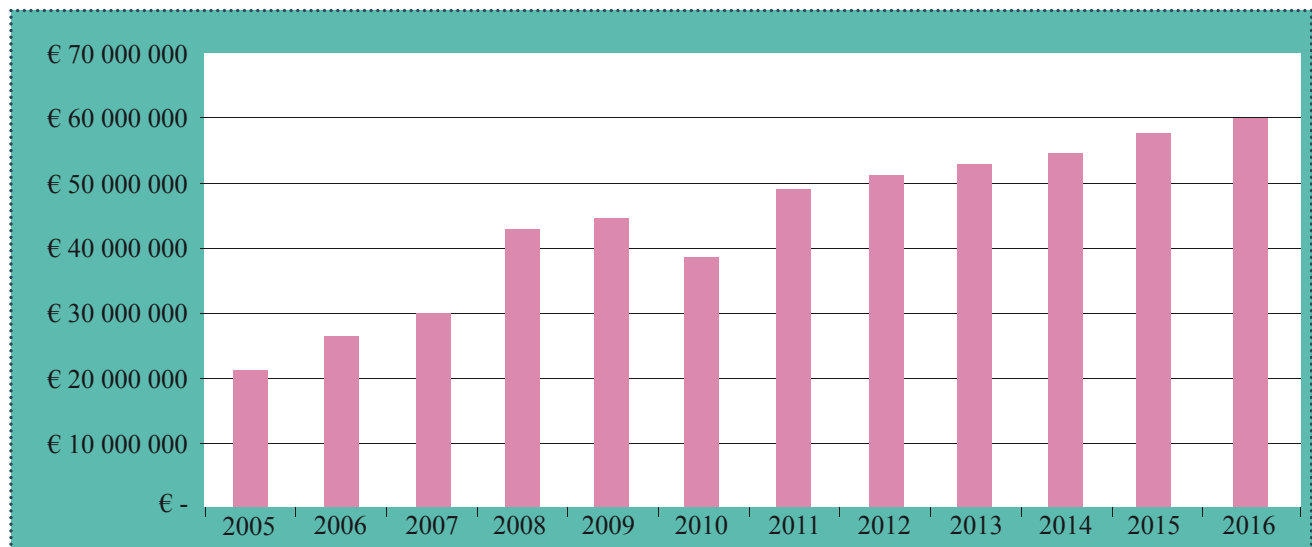
Ponieważ obecna struktura organizacyjna zapewniała stabilność i efektywność procesu przygotowań, zdecydowaliśmy się odłożyć wybór Dyrektora Artystycznego do czasu zakończenia konkursu. Zostanie on wyłoniony i bezzwłocznie nominowany w przypadku zwycięstwa Wrocławia w konkursie o tytuł ESK. Zakres jego działań będzie obejmował:

- kształtowanie programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury;
- koordynację współpracy pomiędzy Instytucją Kultury Wrocław 2016 a podmiotami (lokalnymi, polskimi i europejskimi) zaangażowanymi w realizację poszczególnych wydarzeń kulturalnych;
- wstępną ocenę zgłaszanych propozycji do programu i kierowanie ich do kwalifikacji przez Radę Artystyczną.

.....2. Finansowanie obchodów

.....2.1. Ile wynosiły środki budżetowe przeznaczane przez miasto na kulturę w ciągu ostatnich pięciu lat (proszę wypełnić tabelę poniżej)?

Rok	Środki budżetowe przeznaczane na kulturę	Środki budżetowe przeznaczane na kulturę (jako procent całego rocznego budżetu miasta)
2007	€ 30 154 699	4,32%
2008	€ 41 805 342	5,24%
2009	€ 42 743 369	4,73%
2010	€ 39 636 020	4,83%
2011	€ 49 267 024	5,53%

..... 2.2. Proszę przedstawić ogólną strukturę budżetu dla projektu „Europejska Stolica Kultury” (tj. środki przeznaczone na realizację projektu) poprzez wypełnienie poniższej tabeli.

Łączne wydatki w budżecie	wydatki na działalność (OPEX)	wydatki na działalność (OPEX, w %)	wydatki inwestycyjne (CAPEX)	wydatki inwestycyjne (CAPEX, w %)
€ 661 416 913	€ 78 600 000	11,9%	€ 582 816 913	88,1%

Uwaga! Udział w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury jest elementem długofalowej strategii realizowanej przez miasto Wrocław. Stąd znaczna część wydatków inwestycyjnych uwzględnionych w powyższym zestawieniu dotyczy inwestycji infrastrukturalnych, których realizacja choć jest związana z ubieganiem się o tytuł ESK, nie jest jednak całkowicie podporządkowana projektowi ESK realizowanemu przez Instytucję Kultury Wrocław 2016. Przyjęcie tej metodologii przy opracowywaniu niniejszego rozdziału ma na celu sumienne przedstawienie rozmachu inwestycji kulturalnych prowadzonych przez miasto. Niekorzystnym efektem ubocznym jest znaczna dysproporcja pomiędzy pozycjami OPEX i CAPEX, która nie odpowiada faktycznemu charakterowi projektu ESK Wrocław 2016.

Prognozujemy, że od roku złożenia aplikacji do roku ESK włącznie Wrocław przeznaczy na działalność kulturalną 327 mln euro.

Łączne dochody budżetu	z sektora publicznego	z sektora publicznego (w %)	z sektora prywatnego	z sektora prywatnego (w %)
€ 661 488 913	€ 646 448 913	97,7%	€ 15 040 000	2,3%

Dochód z sektora publicznego	w euro	w %	kwota planowana	kwota zapewniona
Rząd krajowy	€ 65 436 017	10,3%	€ 65 436 017	€ 46 386 017
Miasto	€ 345 431 350	54,4%	€ 345 431 350	€ 315 321 350
Region	€ 21 420 968	3,4%	€ 32 670 968	€ 23 483 468
UE	€ 187 930 573	29,6%	€ 187 930 573	€ 98 361 423
Inne	€ 14 980 005	2,4%	€ 14 980 005	€ 13 430 005

..... 2.3. Proszę wyjaśnić budżet operacyjny projektu ESK wypełniając tabelę poniżej.

a) Łączne wydatki na działalność:

b) Planowany harmonogram ponoszenia wydatków na działalność

a)

Łączne wydatki na działalność w latach 2011-2016	wydatki programowe	wydatki programowe (w %)	Promocja i marketing	Promocja i marketing (w %)	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja (w %)	Współpraca z hiszpańską Stolicą Kultury	Współpraca z hiszpańską Stolicą Kultury (w %)
€ 78 600 000	€ 45 200 000	57,5%	€ 16 300 000	20,7%	€ 15 100 000	19,2%	€ 2 000 000	2,5%

b)

Okres wydatkowania	wydatki programowe	wydatki programowe (w %)	Promocja i marketing	Promocja i marketing (w %)	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja	Wynagrodzenia, koszty ogólne, administracja (w %)	Współpraca z hiszpańską Stolicą Kultury	Współpraca z hiszpańską Stolicą Kultury (w %)
2010	€ 300 000	25,0%	€ 500 000	41,7%	€ 400 000	33,3%	€ -	0,0%
2011	€ 300 000	25,0%	€ 500 000	41,7%	€ 400 000	33,3%	€ -	0,0%
2012	€ 1 400 000	45,2%	€ 600 000	19,4%	€ 1 000 000	32,3%	€ 100 000	3,2%
2013	€ 3 200 000	51,6%	€ 1 100 000	17,7%	€ 1 700 000	27,4%	€ 200 000	3,2%
2014	€ 5 500 000	55,0%	€ 1 700 000	17,0%	€ 2 600 000	26,0%	€ 200 000	2,0%
2015	€ 10 500 000	54,1%	€ 4 700 000	24,2%	€ 3 800 000	19,6%	€ 400 000	2,1%
2016	€ 24 000 000	64,0%	€ 7 200 000	19,2%	€ 5 200 000	13,9%	€ 1 100 000	2,9%
2017	€ 15 500 000	74,2%	€ 2 200 000	10,5%	€ 2 800 000	13,4%	€ 400 000	1,9%
Później	€ 19 500 000	85,2%	€ 1 600 000	7,0%	€ 1 600 000	7,0%	€ 200 000	0,9%

2.4. Łączne wydatki inwestycyjne:

Wydatki inwestycyjne	Tworzenie nowej infrastruktury lub ulepszenie istniejących obiektów (włącznie z muzeami, galeriami, teatrami, salami koncertowymi, centrami sztuki itp.)	Rewitalizacja miasta (remonty placów, ogrodów, ulic, zagospodarowanie przestrzeni miejskiej)	Infrastruktura (inwestycje w zakresie metra, stacji kolejowych, stoczni, dróg itp.)
€ 582 816 913	€ 430 932 913	€ 131 164 000	€ 20 720 000

Znaczne kwoty pojawiające się w rubryce ‘do 2011’ wynikają z długofalowej polityki Wrocławia, która zakłada rosnącą pozycję kulturalną i turystyczną miasta na mapie Europy. Konsekwentnie realizowany od wielu lat program rozwoju infrastruktury kulturalnej jest związany z ubieganiem się o tytuł ESK. Zestawienie uwzględnia przy tym wyłącznie te inwestycje, które mają bezpośredni związek ze staraniami Wrocławia o tytuł ESK. Łączne wydatki inwestycyjne miasta są znacznie większe i w rozważanym okresie 2011-2016 przekroczą sumę 2 mld euro.

Wydatki inwestycyjne	Tworzenie nowej infrastruktury lub ulepszenie istniejących obiektów (włącznie z muzeami, galeriami, teatrami, salami koncertowymi, centrami sztuki itp.)	Rewitalizacja miasta (remonty placów, ogrodów, ulic, zagospodarowanie przestrzeni miejskiej)	Infrastruktura (inwestycje w zakresie metra, stacji kolejowych, stoczni, dróg itp.)
do 2011	€ 162 335 077	€ 69 805 000	€ 2 727 500
2011	€ 44 816 062	€ 10 836 000	€ 2 738 750
2012	€ 99 408 727	€ 11 799 500	€ 5 556 250
2013	€ 43 413 500	€ 7 698 500	€ 542 500
2014	€ 28 872 000	€ 17 150 000	€ 1 405 000
2015 (prognoza)	€ 28 452 797	€ 8 875 000	€ 7 750 000
2016 (prognoza)	€ 23 634 750	€ 5 000 000	€ -

..... 2.5. Czy podmioty zarządzające finansami publicznymi (miasto, region, państwo) podjęły już decyzję w zakresie wsparcia finansowego dla projektu?

Jeśli nie, to kiedy to nastąpi?

Państwo. Instytucja Kultury Wrocław 2016, w porozumieniu z pozostałymi miastami kandydackimi, konsultowała się z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego celem ustalenia wstępnych wysokości wsparcia finansowego ze środków centralnych. Określając poziom wsparcia centralnego w niniejszej aplikacji uwzględniono: (a) poziom finansowania kultury ze środków ministerialnych, jakie dolnośląskie instytucje kultury uzyskiwały w przeszłości (b) poziom finansowania projektu ESK w miastach, które organizowały obchody ESK w przeszłości (np. Marsylia, Umeå); (c) ogólny fakt, że realizacja projektu Europejska Stolica Kultury będzie wielkim wydarzeniem kulturalnym o skali europejskiej, miasto zaś reprezentujące Polskę stanie się w roku 2016 jej kulturalną wizytówką. Ostatecznie poziom partycypacji finansowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego ustalono na 25% zakładanego budżetu wydatków na działalność (OPEX).

Osobne kalkulacje przeprowadzono w przypadku wsparcia finansowego projektów infrastrukturalnych (CAPEX) związanych z projektem ESK Wrocław 2016, w przypadku których dotacje ministerialne są już zatwierdzone i w sumie wynoszą 46 386 017 euro.

Region. Przedstawiciele władz miejskich w miastach Dolnego Śląska złożyli już pisemne deklaracje wsparcia finansowego obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w przypadku zwycięstwa Wrocławia. Część deklaracji zawiera dokładne kwoty, które zostały uwzględnione w stosownych rubrykach tabeli będącej odpowiedzią na pytanie III.2.7.a.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Roczne wydatki na kulturę z budżetu Województwa Dolnośląskiego przekraczają kwotę 80 mln zł. Jest ona przeznaczana na działalność artystyczną 18 instytucji kultury, w tym dziesięciu funkcjonujących we Wrocławiu (zwłaszcza Teatr Polski, Opera Wroclawska, Filharmonia im. Witolda Lutosławskiego i Muzeum Narodowe). Zarząd Województwa Dolnośląskiego wspiera także działalność Ośrodka Kultury i Sztuki, organizatora życia kulturalnego na Dolnym Śląsku. Zgodnie z pisemną deklaracją, w przypadku wybrania Wrocławia na Europejską Stolicę Kultury, kwota na bieżącą działalność zostanie znacznie zwiększona, podobnie jak kwota przeznaczana na renowację zabytków na obszarze Dolnego Śląska. W budżecie projektu ESK Wrocław 2016 uwzględniono wsparcie na szczeblu wojewódzkim w wysokości 11,25 mln euro.

Podobnie jak w przypadku wsparcia ministerialnego, w przypadku części infrastrukturalnej budżetu (CAPEX) uzyskane wsparcie ze strony Urzędu Marszałkowskiego, sięgające 17 670 968 euro, jest już zagwarantowane.

Miasto. Plan budżetowy dotyczący okresu przygotowawczego (lata 2011-2014) zakłada niewyórowane kwoty. Stąd zapewnienie finansowa-

nia na tym poziomie nie wymaga uruchomienia nadzwyczajnych procedur.

Deklaracja finansowa dotycząca ostatniego roku przygotowań (2015) oraz roku obchodów (2016) została potwierdzona dokumentem skierowanym do Dyrektora Instytucji Kultury Wrocław 2016 podpisanym przez urzędującego Prezydenta Miasta oraz Skarbnika Miejskiego (por. Aneks). W związku z długofalowymi planami ekonomicznymi miasta i założeniami budżetowymi, część szacowanej nadwyżki budżetowej przychodów w latach 2015-2016 zostanie przeznaczona na współfinansowanie programu Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu.

2.6. Jak wygląda plan w zakresie uwzględnienia sponsorów w projekcie?

Wrocław uzyskał deklaracje poparcia od największych inwestorów operujących w regionie. Możemy liczyć także na wsparcie największych firm w Polsce: Telekomunikacja Polska S.A., KGHM Polska Miedź S.A., Telefonía DIALOG S.A., TAURON Polska Energia S.A.. Z uwagi na odległy termin obchodów negocjacje w zakresie szczegółowych kwot poparcia finansowego były znacznie utrudnione. Nasza strategia zarządzania ryzykiem oparta jest między innymi o ofertę Banku Zachodniego WBK, który zaproponował kredytowanie części projektu w przypadku pojawienia się niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych.

Program pozyskiwania sponsorów na lata 2011-2016

Instytucja Kultury Wrocław 2016 przygotowała także program pozyskiwania sponsorów w przypadku zwycięstwa w konkursie. Strategia w najogólniejszym zarysie oparta jest o określenie form potencjalnego wsparcia, kategorii sponsorów (nastawienie na duży, średni i mały biznes) oraz oferty sponsorskiej uzależnionej od wielkości wsparcia.

Formy wsparcia.

Wsparcie finansowe: przez przeznaczenie funduszy na działalność Instytucji Kultury Wrocław 2016, bądź poprzez wsparcie finansowe realizacji

konkretnych wydarzeń i programów.

Wsparcie promocyjne: informowanie o projekcie ESK 2016 we Wrocławiu poprzez podejmowanie działań wpisujących się w kampanię komunikacji społecznej (por. V.1.).

Wsparcie organizacyjne i usługowe: przez pomoc w organizacji wydarzeń i programów realizowanych przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 oraz współorganizację działań wpisujących się w kampanię komunikacji społecznej (por. V.1.); a także nieodpłatne świadczenie usług, bądź świadczenie ich na preferencyjnych warunkach.

Wsparcie symboliczne: udzielenie poparcia dla projektu ESK 2016 we Wrocławiu.

Kategorie sponsorów.

Podmiotom wspierającym projekt ESK 2016 proponujemy następujące formy partnerstwa:

Partner Strategiczny projektu ESK 2016 – dla podmiotów, które zaoferują:

- znaczne wsparcie finansowe (wsparcie finansowe na poziomie przekraczającym 2 miliony euro w latach 2011-2016, z czego około 60% w roku 2016).

Partner projektu ESK 2016 – dla podmiotów, które zaoferują:

- znaczne wsparcie promocyjne;
- znaczne wsparcie organizacyjne; bądź istotne wsparcie finansowe (wsparcie finansowe na poziomie przekraczającym 200 tysięcy euro w latach 2011-2016, z czego około 60% w roku 2016).

Lokalny Partner projektu ESK 2016 – dla podmiotów, które zaoferują:

- istotne wsparcie promocyjne;

- istotne wsparcie organizacyjne; bądź wsparcie finansowe (wsparcie finansowe na poziomie przekraczającym 20 tysięcy euro w latach 2011-2016, z czego około 60% w roku 2016).

Angażowanie drobnych usługodawców i przedsiębiorców działających na terenie Wrocławia i Dolnego Śląska będzie przebiegać w ramach systemu wzajemnego wsparcia opartego o świadczenie określonego rodzaju usług ze strony Partnera bez opłat lub przy znacznej ich redukcji. Szczegóły programu *Lokalny Partner projektu ESK 2016* zostaną sprecyzowane w przypadku przyznania Wrocławowi tytułu ESK. Już na tym etapie podjęte jednak zostały wstępne rozmowy z korporacjami taksówkowymi (w kwestii m. in. ulgowych taryf dla turystów w 2016 roku) czy zakładami fryzjerskimi.

Ambasadorzy Kultury Wrocławia – dla osób szczególnie zasłużonych dla promowania Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Formy obecności.

W zamian za wsparcie projektu ESK 2016 we Wrocławiu Instytucja Kultury Wrocław 2016 oferuje Partnerom:

- Promocję ich wizerunku w ramach kampanii komunikacji społecznej (por. V.1.) – w szczególności obecność w materiałach drukowanych, na nośnikach elektronicznych, komunikatach medialnych, komunikatach w przestrzeni miejskiej, raportach.

- Członkostwo w radach programowych wybranych projektów realizowanych przy znacznym wsparciu Partnera.

- Wsparcie oraz współpracę przy organizacji wydarzeń oraz projektów realizowanych przez Partnera.

- Satysfakcję ze współudziału w projekcie ESK 2016, który istotnie wesprze rozwój kulturalny, społeczny i ekonomiczny miasta Wrocławia i regionu Dolnego Śląska.

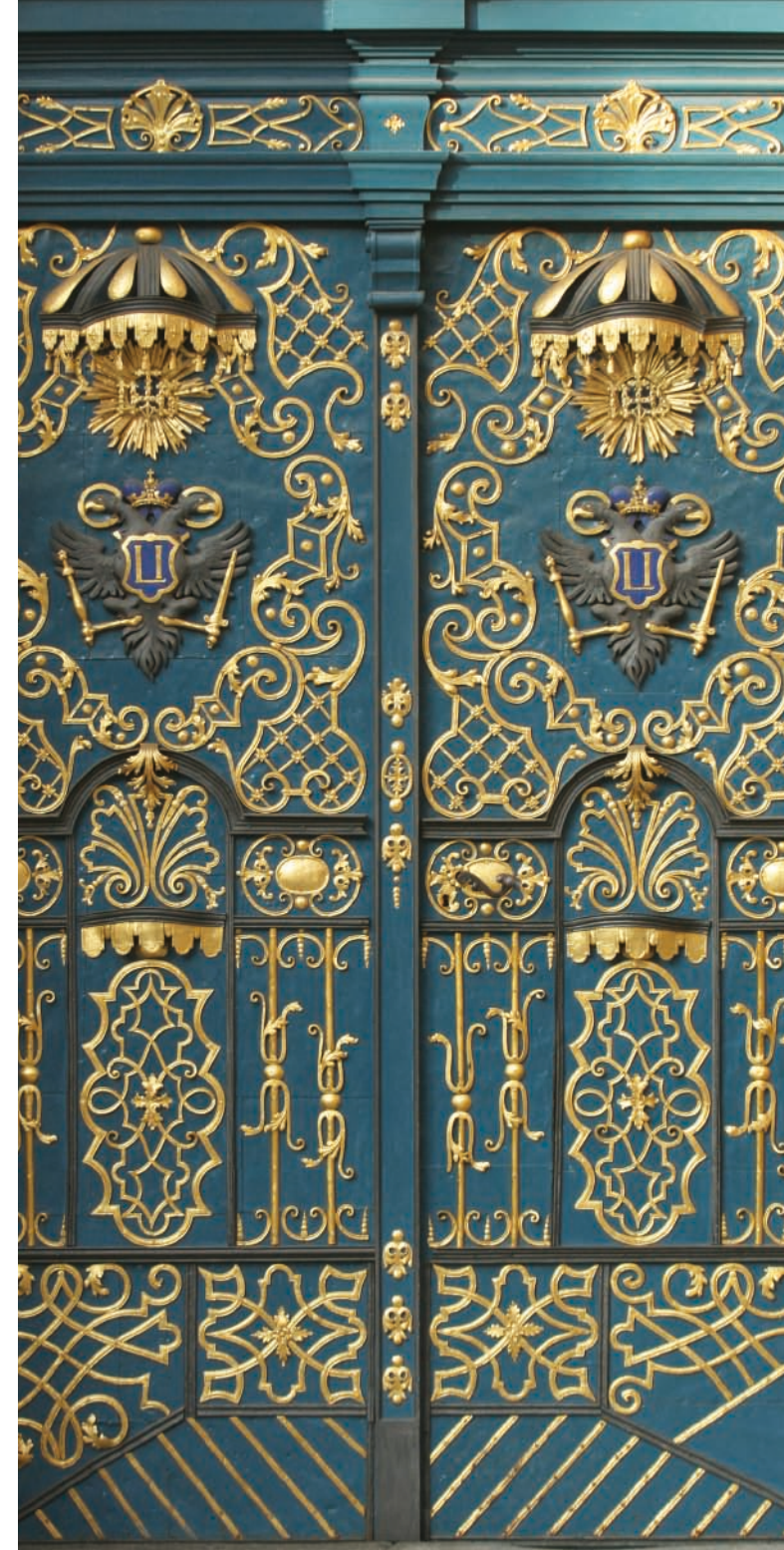
To zadziała!

Według najnowszego raportu magazynu *Forbes*, dwóch spośród trzech najbogatszych Polaków to wrocławianie. Drugie miejsce w rankingu zajął Zygmunt Solorz-Żak, właściciel sieci telewizyjnej Polsat i współwłaściciel Śląska Wrocław. Jego majątek wynosi 7,2 mld zł i ustępuje o zaledwie 200 mln zł majątkowi najbogatszego z Polaków, Jana Kulczyka. Trzeci na liście najbogatszych jest Leszek Czarnecki, właściciel Getin Banku i budowanej we Wrocławiu Sky Tower. Jego majątek wynosi 5,9 mld zł.

Wśród najbogatszych jest wrocławianin Krzysztof Domarecki, właściciel Selena FM, producent chemii gospodarczej, eksportujący swe produkty do 50 państw. W setce najbogatszych jest Tomasz Czechowicz, prezes MCI, współtwórca wrocławskiej firmy JTT; jego majątek to 250 mln zł. Nowi wrocławianie na liście to Tomasz Kurzewski i Dorota Michalak-Kurzevska, producenci filmowi, którzy zgromadzili majątek w wysokości 200 mln zł.

W rankingu są też Dolnoślązacy: Dariusz Miłek, właściciel sieci CCC, Boti i Quazi oraz Cuprum Arena w Lubinie, zajął dziewiąte miejsce. Stanisław Han, właściciel firmy farmaceutycznej

Hasko-Lek, którego majątek wyceniany jest na 300 mln zł, również znalazł się na liście, podobnie jak Bogdan Szewczyk, właściciel Fabryki Mebli Bodzio, Przemysław i Radosław Koelnerowie oraz Leszek Gaczorek, partner biznesowy Dariusza Miłka. Co trzeci najbogatszy Polak pochodzi z Wrocławia lub Dolnego Śląska. Daje nam to nadzieję na to, że Wrocław będzie mógł uzyskać znaczne kwoty od prywatnych sponsorów.

..... 2.7. Jak powinien wyglądać harmonogram przekazywania środków miastu i/lub podmiotowi odpowiedzialnemu za przygotowanie i wdrożenie projektu ESK w przypadku otrzymania przez miasto tytułu Europejskiej Stolicy Kultury (proszę wypełnić tabelę poniżej)

- a) środki przeznaczone na pokrycie wydatków na działalność;
b) środki przeznaczone na pokrycie wydatków inwestycyjnych?

a)

Źródło środków	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE	€ -	€ -	€ 52 700	€ 105 400	€ 170 000	€ 329 800	€ 2 137 500
Rząd krajowy	€ -	€ -	€ 775 000	€ 1 550 000	€ 2 500 000	€ 4 850 000	€ 9 375 000
Miasto	€ 1 200 000	€ 1 200 000	€ 1 522 300	€ 3 344 600	€ 4 780 000	€ 7 670 200	€ 7 987 500
Miasto w regionie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 750 000	€ 3 000 000
Region	€ -	€ -	€ 500 000	€ 750 000	€ 1 500 000	€ 2 200 000	€ 6 300 000
Sponsorzy	€ -	€ -	€ 200 000	€ 400 000	€ 900 000	€ 3 200 000	€ 7 800 000
Mieszkańcy	€ -	€ -	€ 50 000	€ 50 000	€ 150 000	€ 400 000	€ 900 000

Przy obliczaniu wkładu finansowego mieszkańców oszacowano także wartość pracy wolontariackiej oraz wartość efektów funkcjonowania programu *Lokalny Partner projektu ESK 2016*, który zakłada wsparcie usługowe i organizacyjne.

b)

Źródło środków	do 2011	2011	2012	2013	2014	2015 (prognoza)	2016 (prognoza)
UE	€ 25 344 677	€ 21 918 872	€ 59 136 124	€ 28 946 750	€ 19 146 750	€ 12 500 000	€ 18 142 000
Rząd krajowy	€ 33 596 083	€ 10 540 366	€ 2 249 568	€ -	€ -	€ -	€ -
Miasto	€ 167 926 750	€ 19 733 750	€ 50 330 000	€ 22 571 750	€ 28 070 250	€ 19 601 500	€ 9 492 750
Region	€ 1 304 121	€ 3 133 082	€ 2 257 468	€ -	€ -	€ 10 976 297	€ -
Sponsorzy	€ 50 000	€ 80 000	€ 100 000	€ 100 000	€ 210 000	€ 1 000 000	€ 1 000 000
Inne	€ 6 645 946	€ 3 056 742	€ 2 691 317	€ 36 000	€ -	€ 1 000 000	€ -

.....2.8. Jaką kwotę z całości budżetu rocznego miasto zamierza przeznaczyć na kulturę po roku ESK (w euro oraz jako procent budżetu rocznego)?

Każdego roku miasto przeznaczają na kulturę 5% rocznego budżetu, zakładanym celem jest jednak zwiększenie finansowania kultury do poziomu 6%. Przewidywany budżet miasta w roku 2017 to 1 mld euro, co oznacza, że finansowanie kultury powinno kształtować się na poziomie 60 mln euro. Po roku 2016 Instytucja Kultury Wrocław 2016 zostanie przekształcona w Instytucję Kultury *Wrocław* ∞, której budżet zostanie włączony do budżetu Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego.

To zadziała!

Wrocław stwarza przyjazną atmosferę dla nowoczesnego biznesu. Wzrost gospodarczy miasta osiąga znacznie wyższy poziom niż w pozostałej części kraju, bezrobocie jest zaś znacznie niższe niż przeciętne w Polsce. Sprzyja temu pracowitość wrocławian, a także położenie: Wrocław leży u zbiegu tras międzynarodowych północ-południe i wschód-zachód; szanse na sukces zwiększa także bliskość Niemiec i Czech.

Od lat dziewięćdziesiątych XX stulecia Wrocław otworzył się na inwestycje zagraniczne. Wśród firm globalnych, które zainwestowały we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku jest LG Electronics, usytuowana w Kobierzycach, najbogatszej gminie w Polsce. W podwrocławskich Bielanych powstało jedno z największych centrów handlo-

wych w Europie. W okolicach Wrocławia mają swoje siedziby Volvo produkujące autobusy, a także Bombardier, ABB, Fagor Mastercook, oraz Bosch, Toshiba, Cadbury, Hewlett-Packard, Google i wiele innych. Tu swoje laboratoria ma mnóstwo firm wysokich technologii: Mitsubishi, Ericsson i Baluff.

W dolnośląskim Lubinie swoją siedzibę ma najbogatsze polskie przedsiębiorstwo, jeden z największych producentów miedzi, Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi.

Wielką siłą Wrocławia jest innowacyjny sektor finansowy. Główną siedzibę we Wrocławiu ma Bank Zachodni WBK, obecnie będący własnością korporacji Santander i Lukas Bank. Przykładem spektakularnego sukcesu jest firma Europejski Fundusz Leasingowy, stworzony przez Leszka Czarneckiego, absolwenta Politechniki Wrocławskiej, jednego z trzech najbogatszych Polaków. Najnowsza inwestycja Leszka Czarneckiego to Park Biznesu, w którym od 2012 roku będzie można wynająć biura: będzie to najwyższy budynek w Polsce. W mieście działa także Wrocławski Park Technologiczny stworzony przez konsorcjum wrocławskich uczelni, jeden z największych banków w Polsce oraz Urząd Miejski. Wierzymy, że silny wrocławski biznes wesprze Europejską Stolicę Kultury we Wrocławiu.

ROZDZIAŁ IV

INFRASTRUKTURA MIEJSKA

1. Jakie są zalety miasta w dziedzinie dostępności (transport regionalny, krajowy i międzynarodowy)?

Do Wrocławia można przybyć samochodem...

Przez Wrocław przebiegają drogi krajowe i europejskie. Na południe od miasta znajduje się węzeł drogowy, na którym przecinają się drogi wiodące na północ i południe, oraz wschód i zachód. Kierunek wschodni autostrady A4 łączy miasto z Katowicami i Krakowem; biegnąc na zachód, daje połączenie z Republiką Federalną Niemiec i całą Europą. Przebiegające przez Wrocław drogi A8, 94 i 35 wiodące z północy na południe, pozwalają na połączenie Skandynawii z basenem Morza Śródziemnego. W trakcie budowy znajduje się obwodnica śródmiejska oraz Autostradowa Obwodnica Wrocławia. Celem budowy tych dróg jest usprawnienie ruchu w mieście oraz wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza jego granice.

... koleją

Wrocław jest ważnym węzłem kolejowym. Drogi kolejowe łączą Wrocław z Warszawą, Poznaniem, Krakowem, Katowicami oraz Dreznem, Lwowem, Pragą i Berlinem. Obecnie trwa remont historycznego dworca Wrocław Główny. Termin zakończenia prac remontowych jest planowany na 2012 rok.

... i samolotem

Międzynarodowy Port Lotniczy im. Mikołaja Kopernika oferuje przeloty do wielu miast europejskich: Alicante, Barcelony, Bristolu, Brukseli, Dublina, Düsseldorfu, Edynburga, Frankfurtu nad Menem, Glasgow, Kopenhagi, Liverpoolu, Londynu, Monachium, Oslo i Rzymu. Oferta wrocławskiego lotniska już niebawem zostanie znacznie wzbogacona. Prowadzona obecnie rozbudowa

pozwole przyjmować znacznie więcej i znacznie większe samoloty. Nowy terminal, który zostanie ukończony w 2011 roku, umożliwi obsługę do 4 mln pasażerów rocznie. Zmodernizowane w 2012 roku połączenie drogowe z lotniska do centrum miasta skróci przejazd do 15-20 minut.

Po mieście...

...można się przemieszczać za pomocą środków transportu publicznego. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne oferuje 23 stałe linie tramwajowe i 74 trasy autobusowe. 13 linii autobusowych kursuje w godzinach nocnych.

... i rowerem

Coraz bardziej popularnym środkiem transportu staje się w Polsce rower. Do roku 2016 uruchomiona zostanie we Wrocławiu miejska wypożyczalnia rowerów, zaś obecnie istniejąca sieć dróg rowerowych zostanie znacznie rozbudowana. Co istotne, intensywny program rozbudowy dróg rowerowych obejmuje cały Dolny Śląsk. Jednym z jego elementów jest tworzenie tras rowerowych umożliwiających poruszanie się wzdłuż górskich szlaków turystycznych zlokalizowanych na południu regionu.

2. Jakim potencjałem noclegowym i bazą turystyczną dysponuje miasto?

Wrocław z dużym zaangażowaniem podchodzi do rozbudowy bazy noclegowej. Obecnie dysponujemy 44 hotelami skategoryzowanymi (ceny od 80 zł/osobę wwyż) oraz 49 hotelami, hostelami i schroniskami młodzieżowymi w kategorii „taniego zakwaterowania” (ceny od 18 do 150 zł/osobę). W samych tylko skategoryzowanych obiektach Wrocław gotowy jest na przyjęcie jednorazowo ponad 6600 gości, obiekty „taniego zakwaterowania” zapewniają ponad 3200 miejsc. W 2009 roku zaplecze hotelowe Wrocławia wzbogaciło się między innymi o przywrócony do dawnej świetności, 5-gwiazdkowy hotel Monopol oraz hotel The Granary La Suite.

Wśród wrocławskich hoteli na szczególną uwagę zasługuje właśnie hotel Monopol. Ten legendarny wrocławski hotel został wybudowany w 1892 roku w stylu neobarokowym. Jednym z jego gości był Pablo Picasso (na serwetce restauracji tego hotelu Picasso naszkicował słynnego gołąbka pokoju). Hotel ten stanowił także plan dla znanych polskich filmów. Obecnie przywrócony został do dawnej, przedwojennej świetności. Hotel zlokalizowany jest w historycznym centrum Wrocławia naprzeciwko gmachu Opery Wrocławskiej.

W najbliższych latach oblicze bazy noclegowej Wrocławia zmieni się znacząco. Zaplanowano obecnie 14 nowych inwestycji hotelowych, które powiększą potencjał zakwaterowania we Wrocławiu o ponad 3400 miejsc noclegowych. 9 z tych

inwestycji będzie obiektami o bardzo wysokim standardzie (4 hotele o standardzie 5* i 5 o standardzie 4*).

W okresie letnim we Wrocławiu funkcjonuje obecnie kilka pól kempingowych. Z okazji organizacji Europejskiej Stolicy Kultury baza noclegowa wzbogaci się o nowy *Kemping Kulturalny* zdolny zakwaterować około 1000 turystów. W roku 2012 Wrocław i Dolny Śląsk gotowe będą na przyjęcie około 60 tysięcy turystów.

Zarówno w zakresie dostępności komunikacyjnej, jak i potencjału noclegowego oraz bazy turystycznej, miasto dostosuje się do wysokich europejskich standardów już w 2012 roku. Podczas piłkarskich mistrzostw EURO 2012 Wrocław gościł będzie dziesiątki tysięcy kibiców z całej Europy. Rozbudowana infrastruktura oraz zdobyte doświadczenia stanowiąc będą dobrą podstawę do sprawnej organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury.

3. Jakie projekty w dziedzinie infrastruktury miejskiej i turystycznej, w tym renowacji, zaplanowano do realizacji w okresie do roku, w którym miasto miałoby nosić tytuł Europejskiej Stolicy Kultury? Jak wygląda harmonogram tych prac?

ODZYSKIWANIE PIĘKNA

Do 2016 roku Wrocław przeprowadzi renowację wielu obiektów, dzielnic i obszarów urbanistycznych miasta. Będzie to renowacja nie tylko poszczególnych obiektów, lecz całych kwartałów oraz synergiczne łączenie obszarów już „odzyskanego piękna”. Za najważniejsze uważamy następujące projekty:

Hala Stulecia i Park Szczytnicki

Przestrzeń Hali Stulecia, wraz z Pawilonem Czterech Kopuł, Ogrodem Japońskim, Pergolą i multimedialną fontanną, służy organizacji największych imprez kulturalnych i sportowych, koncertów i wielkich widowisk operowych. Generalny remont Hali zwiększył pojemność jej widowni do 10 tysięcy miejsc. Trwa remont Pawilonu Czterech Kopuł i budowa Ogrodu Rzeźby. Rewaloryzacji podlega zieleń Parku Szczytnickiego, najpiękniejszej przestrzeni parkowej Wrocławia. Do 2013 roku remont obejmie tereny przylegające do Hali wraz z obiektami kulturalno-dydaktycznymi dla dzieci. Już teraz działa tu największe we Wrocławiu Centrum Kongresowe.

Dzielnica Czterech Świątyni

Od roku 2007 miasto rozpoczęło rewitalizację Dzielnicy Czterech Świątyni, gdzie kapłani czte-

rech wyznań: prawosławnego, ewangelickiego, katolickiego i żydowskiego, uczą tolerancji, szacunku i wzajemnego zrozumienia za pomocą programów dydaktycznych i kulturalnych. Remont synagogi Pod Białym Bocianem zakończono w maju 2010 roku. Projekt renowacji Dzielnicy Czterech Świątyń będzie realizowany do 2015 roku.

Rynek i okolice

Reprezentacyjna część Wrocławia wypełni się nie tylko restauracjami, lecz również centrami kultury. W 2012 roku powstanie tu m.in. Muzeum Pana Tadeusza oraz Biuro Literackie, obejmujące księgarnię, wydawnictwo, biuro festiwalu Port Literacki, klub artystyczny oraz przestrzeń koncertową i teatralną. Port Literacki będzie organizatorem *Europejskiej Stolicy Literatury*. Do 2016 roku okoliczne ulice zostaną zamienione w strefę dostępną wyłącznie dla pieszych.

Odra

Od 2004 roku trwa renowacja nabrzeży Odry. Obejmuje ona iluminację nadbrzeżnych budowli i bulwarów, budowę promenad i kładek oraz architekturę zieloną. Jedną z wysp stanie się miejscem studenckich koncertów. Nad Odrą powstanie także galeria sztuki współczesnej oraz Park Nauki.

Rewitalizacja Psiego Pola

Rewitalizacja Psiego Pola ma na celu stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej, służącej zatrudnieniu, edukacji i rekreacji dla północno-wschodnich osiedli Wrocławia. Obejmie ona modernizację infrastruktury, przebudowę układu ko-

munikacyjnego oraz budowę nowej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej: ośrodek kultury, bibliotekę, mediatekę i salę widowiskową.

Plac Wolności

Plac Wolności to wrocławskie centrum piękna: w 2000 roku zakończył się remont Opery Wrocławskiej usytuowanej po wschodniej stronie placu; w 2009 roku odnowiono Pałac Królewski, siedzibę najnowocześniejszego w Polsce Muzeum Historycznego (pierzcha północna). Od strony zachodniej powstanie tu Narodowe Forum Muzyki, sąsiadujące z Dzielnicą Czterech Świątyń (por. powyżej).

Rewitalizacja Przedmieścia Odrzańskiego

Celem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców tej dzielnicy i podniesienie jej atrakcyjności. Obszar ten odzyska swój pierwotny charakter rzemieślniczy i artystyczny. Powstanie tam uliczka projektantów oraz centra edukacyjne dla dzieci i młodzieży, w tym Dom Pokoju. Projekt zakończy się w 2016 roku.

Instytut im. Jerzego Grotowskiego

XIX-wieczny budynek został przystosowany do potrzeb Instytutu im. Jerzego Grotowskiego. Stworzono salę studyjną dla prezentacji teatralnych, salę konferencyjną, kilka sal prób oraz pokoje gościnne. Tu realizowany będzie program *Masters in Residence*; projekt *Eastern Line*, wspierający niezależny teatr z Europy Środkowo-Wschodniej i spotkania szkół teatralnych *Making Tomorrow's Theatre*. Instytut będzie organizatorem *Olimpiady Teatralnej* w 2016 roku.

WUWA

Rekonstrukcja wystawy *Wohnung und Werkraum Ausstellung* (wystawa *Mieszkania i miejsca pracy*) z 1929 roku, obejmuje rewitalizację kompleksu 12 wzorcowych domów mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej. Przynależność przetrwałych obiektów WUWA do tego unikatowego przedsięwzięcia uległa zatarciu. Dlatego w najbliższym czasie każdy z nich zostanie odpowiednio oznakowany, a w przyszłości zostaną one przywrócone do pierwotnej kondycji.

Ten pomysł chcemy powtórzyć w otoczeniu nowego stadionu piłkarskiego. Kilka hektarów powierzchni zajmie prezentacja najnowszych idei i tendencji w architekturze mieszkaniowej.

Renowacja zabytków Dolnego Śląska

Przekraczająca 8000 liczbą zabytków architektury Dolnego Śląska stanowi atut naszego regionu oraz element dziedzictwa europejskiego. Wiele spośród nich zostało odnowionych dzięki władzom państwa, samorządu Wrocławia i Dolnego Śląska, Republiki Federalnej Niemiec oraz inicjatywy prywatnej, m.in. zamek w Kliczkowie, siedziba Jamesa von Moltke w Krzyżowej (Kreisau), oraz zamki i pałace w Kraskowie, Henrykowie i Krobielowicach. Wiele spośród obiektów tego dziedzictwa wymaga odbudowy; są wśród nich m.in. zamek Hochbergów w Książu oraz klasztor Cystersów w Lubiążu.

Do priorytetów programu *Odzyskiwanie piękna* na Dolnym Śląsku należy przystosowanie do funkcji kulturalnych i turystycznych 11 następujących dolnośląskich szlaków:

- Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jelenio-

górskiej; zadanie obejmuje m.in. budowę ścieżki rowerowej łączącej wszystkie obiekty w Kotlinie Jeleniogórskiej;

- Zamków Piastowskich, łączący w sieć turystyczną 13 zamków niegdyś będących siedzibą rodu Piastów;

- Cysterski, w skład którego wchodzi 10 obiektów klasztornych o niezwykłych walorach architektonicznych;

- Dolnośląskich Zamków i Pałaców; zadanie obejmuje m.in. stworzenie programu edukacyjno-turystycznego wiążącego w sieć ponad 60 zamków i pałaców;

- Sanktuariów i Ośrodków Pielgrzymkowych, obejmujący ponad 17 obiektów o niezwykłym znaczeniu dla życia religijnego Dolnoślązaków;

- Dolnośląski Szlak Św. Jakuba, w skład którego wchodzi niemal 70 obiektów i wyjątkowych miejsc kultu religijnego;

- Historycznych Parków i Ogrodów Borów Dolnośląskich, reprezentujących unikatowe kulturowo-przyrodnicze dziedzictwo Dolnego Śląska;

- Główny Szlak Sudecki im. Mieczysława Orłowicza, upamiętniający postać znanego polskiego geografa i popularyzatora turystyki;

- Obiektów Dziedzictwa Techniki Przemysłowej, będący świadectwem historii gospodarczej i wyjątkowej architektury przemysłowej na Dolnym Śląsku;

- Historii i Tradycji Wrocławia, obejmujący kilkadziesiąt najważniejszych miejsc o znaczeniu historycznym na terenie i w okolicach Wrocławia;

- Marianny Orańskiej, którego celem jest pokazanie m.in. piękna Kamieńca Ząbkowickiego i rejonu Ziemi Kłodzkiej, miejsc związanych

z życiem tej jednej z najbardziej niekonwencjonalnych kobiet XIX wieku.

NOWE PRZESTRZENIE DLA PIĘKNA

Narodowe Forum Muzyki

W 2012 roku na Placu Wolności powstanie nowa sala koncertowa na 1800 miejsc wraz z 3 salami kameralnymi, studiem nagrań i przestrzenią wystawową. Narodowe Forum Muzyki będzie siedzibą orkiestry i chóru Filharmonii Wrocławskiej, Orkiestry Kameralnej Leopoldinum, Lutosławski Quartet Wrocław oraz festiwalu: *Wratistavia Cantans, Musica Polonica Nova, Musica Electronica Nova, Leo Festival, Forum Musicum, Jazztopad*.

Muzeum Współczesne

W 2016 roku zakończy się budowa Muzeum Współczesnego o powierzchni 22 tysięcy m², z wielką mediateką i cyberarchiwum współczesnych dzieł sztuki wizualnej. Muzeum wznosimy z myślą o Europejskiej Stolicy Kultury; jego otwarcie będzie jednym z największych wydarzeń roku 2016.

Zachęta – wrocławski „Guggenheim”

Na potrzeby sztuki współczesnej adaptujemy dawny bunkier o okrągłej strukturze: będzie on siedzibą Zachęty – ekspozycji prac współczesnych artystów dolnośląskich. Jego ściana już teraz jest ekspozycją sztuki konceptualnej. Ukończenie remontu budynku nastąpi w 2011 roku. W 2010 roku w sąsiedztwie stała rzeźba Andrzeja Jarodzkiego *Pociąg do nieba*, tj. ważąca ponad 70 ton lokomotywa, nachylona pod kątem 80 stopni.

Rzeźba ma 25 metrów wysokości – jest najwyższa w Polsce i w Europie.

Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego

Nowa siedziba Biblioteki Uniwersyteckiej, największa na Dolnym Śląsku, pomieści 4,5 miliona woluminów. Będzie tam czytelnia, informatorium, sale dydaktyczno-konferencyjne, wypożyczalnia, magazyny muzeum i ekspozycja zbiorów specjalnych, w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Infrastruktura edukacji kulturalnej

Biblioteki. We Wrocławiu działa 46 oddziałów Biblioteki Miejskiej, w tym 5 nowoczesnych mediatek, dwie kolejne będą gotowe w 2016 roku na przyjęcie konferencji *IFLA*, Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich.

Przedszkola. Po zmianie systemu edukacji część dotychczasowych przedszkoli chcemy zamienić na siedziby wrocławskiego *Inkulturatora*.

Domy kultury. Od 2008 roku działa nowoczesne centrum kultury Agora. W roku 2011 powstanie podobne centrum na 30-tysięcznym Kozanowie; w latach 2014-2016 dwa kolejne centra sztuki.

Capitol

Modernizacja Teatru Muzycznego Capitol, siedziby festiwalu *Przeгляд Piosenki Aktorskiej*, zwiększy ilość miejsc na widowni do 720 i pozwoli na większy rozmach inscenizacyjny, w tym na dynamiczne zmiany dekoracji w trakcie spektakli. Powstanie też scena kameralna ze studiem nagrań. Rozbudowa zakończy się w 2013 roku.

ROZDZIAŁ V

STRATEGIA KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. Jaką strategię w dziedzinie komunikacji służącej nagłośnieniu obchodów związanych z tytułem Europejskiej Stolicy Kultury przygotowało miasto?

Założenia ogólne

Opracowana przez Instytucję Kultury Wrocław 2016 strategia komunikacji społecznej opiera się na szczegółowej analizie głównych idei zawartych w projekcie ESK, grup docelowych, zamierzonych treści komunikacji kanałów komunikacji, metod komunikacji oraz samej organizacji procesu komunikacji. Kluczowe cechy projektowanej strategii komunikacji społecznej to:

- **Egalitarny charakter i pluralizm.**

Uważamy, że wykluczenie jakichkolwiek grup społecznych z procesu komunikacji społecznej może zaważyć na ich udziale w projekcie ESK, który sam w sobie przeciwstawia się wykluczeniu jako takiemu. Z tego powodu dołożymy wszelkich starań, by proces komunikacji społecznej z ESK miał możliwie jak najszerszy zasięg. Ze względu na rozpiętość czasową oraz znaczne zróżnicowanie grup docelowych kampanii, zdecydowaliśmy się zróżnicować także metody i kanały komunikacji, dopasowując je do konkretnych celów i grup odbiorców.

- **Przyjazny charakter i transparentność.**

Chcemy, aby komunikacja społeczna była przejrzysta i oparta na wzajemnym zaufaniu. Jesteśmy przeciwni jednostronnej komunikacji, w której nadawca manipuluje emocjami odbiorców komunikatu dążąc do uzyskania krótkotrwałych zysków. Uważamy, że tego typu metody, stosowane współcześnie przez liczne podmioty prywatne i publiczne, prowadzą do kumulacji obaw i braku zaufania, skutecznie utrudniając procesy komunikacyjne w dalszej perspektywie.

- **Wspólne działanie i rezonans.**

Komunikacja społeczna nie może ograniczać się

do wymiany komunikatów werbalnych i musi obejmować także aspekt performatywny. Aby podejmowane przez nas działania były jak najbardziej autentyczne i zgodne z oczekiwaniami mieszkańców, chcemy angażować ich we wspólne działania twórcze i komunikacyjne. Uważamy jednocześnie, że kampania komunikacyjna prowadzona z pozycji izolowanej, niezaangażowanej instytucji, biorącej na siebie cały ciężar komunikowania, nie może być skuteczna i wiarygodna. Dla zapewnienia siły, zasięgu i społecznego charakteru procesu komunikacji, konieczny jest społeczny rezonans. Jego wytworzenie uważamy za priorytetowy cel strategiczny.

- **Dwukierunkowy charakter i krytyka.**

Chcemy, aby komunikacja była oparta o dwustronną cykliczną wymianę informacji, uwag i krytyki. Komunikacja powinna mieć charakter dynamicznego procesu, regulowanego w oparciu o pozyskiwaną informację zwrotną. Komunikację społeczną chcemy bowiem także postrzegać jako element monitoringu i ewaluacji. Kwestią podstawową w tym kontekście jest niezbywalna dla powodzenia jakiegokolwiek projektu waga krytycznego myślenia.

Podmioty

Proces komunikacji społecznej koordynowany będzie przez Dyrektora ds. Komunikacji oraz podlegający mu Dział Komunikacji Instytucji Kultury Wrocław 2016. Wśród kluczowych partnerów wrocławskiej strategii komunikacji społecznej znajdują się media lokalne, z którymi podjęliśmy już współpracę, media krajowe i zagraniczne, oraz hiszpańskie miasto, które otrzyma tytuł ESK.

By uzyskać efekt społecznego rezonansu, będziemy starali się docierać do mieszkańców miasta, regionu i Europy, inspirować ich do podejmowania samodzielnych działań komunikacyjnych. Proces ten oparty zostanie o szereg idei obecnych w naszym wniosku aplikacyjnym takich jak: *Moving Culture*, *Artists in Residence*, czy prowadzenie działań komunikacyjnych w najbliższym otoczeniu i miejscach zamieszkania.

Grupy docelowe

Za podstawowe kategorie podziału adresatów procesu komunikacji przyjęto:

- wiek (dzieci i młodzież, studenci, dorośli, seniorzy);
- miejsce zamieszkania (Wrocław, Dolny Śląsk, Polska, Europa, świat);

Wyróżniliśmy także szereg innych specyficznych grup adresatów, w przypadku których komunikacja społeczna będzie miała sprofilowany charakter:

- przedstawiciele biznesu (duże i małe firmy), sektor gastronomiczny, hotelarski, turystyczny i transportowy;
- użytkownicy Internetu;
- mniejszości narodowe, etniczne i religijne;
- wykluczeni (bezdomni, uzależnieni, niepełnosprawni, rodziny wielodzietne, bezrobotni).

Cele komunikacyjne

Osiowymi punktami organizującymi strategię komunikacji są:

- informowanie o wiodących ideach projektu Europejska Stolica Kultury oraz promocja Unii Europejskiej jako organizatora projektu;

- podkreślanie wagi współpracy europejskiej na polu kultury oraz pozostałych wartości sformułowanych w ramach kryterium „Wymiar europejski”;

- współpraca, mobilizacja i aktywizacja społeczna wpisujące się w kryterium „Miasto i obywatele”.

W miarę postępu przygotowań do obchodów roku 2016 realizowane będą także inne, okresowe cele strategii komunikacji społecznej. Ulegać one będą stosownym modyfikacjom w zależności od etapu działań. W okresie przygotowawczym (lata 2011-2015) dołożymy szczególnych starań, aby zainteresować przygotowywanym we Wrocławiu i regionie Dolnego Śląska programem artystycznym jak najszerszy krąg odbiorców. W harmonogramie strategii komunikacji uwzględnione zostaną także szczególne wydarzenia, które będą miały miejsce w tym okresie, jak: *Kongres Regionów w Świdnicy* (2011), *Kongres Kultury Europejskiej* (2011), *Euro 2012* (2012) i inne. W roku obchodów (2016) będziemy dbać o rzetelną informację kulturalną, dobrą koordynację obchodów oraz wspieranie lokalnego i europejskiego entuzjazmu. W okresie następującym po roku obchodów (lata 2017-2020 i później) będziemy starali się działać przede wszystkim na rzecz zachowania i podtrzymania rozwoju sukcesów kulturalnych i społecznych, jakie uda się osiągnąć w latach wcześniejszych.

Wśród innych, konkretnych celów komunikacyjnych, różnicowanych w zależności od grup docelowych, stadium zaawansowania przygotowań oraz kanałów komunikacji, wyróżniamy także:

- zmianę nastawienia do kultury – kultura jest

dobrem niezbywalnym, nie zaś luksusem;

- zwiększanie świadomości obywatelskiej i przeciwdziałanie agorafobii publicznej;

- promowanie wizerunku miasta i regionalnej turystyki kulturalnej;

- informacja o formach współpracy przy organizacji obchodów ESK 2016;

- informacja kulturalna i koordynacja komunikacyjna ukierunkowana na uzyskanie efektu synergii.

KANAŁY KOMUNIKACJI 1. Komunikacja bezpośrednia

Przykłady	Uwagi / szczegóły
PUNKTY INFORMACYJNO – KOMUNIKACYJNE	
Mediateka	sieć punktów informacyjnych rozmieszczonych w bibliotekach, służących również jako przestrzeń dla wspólnych spotkań i działań
InfoKioski	sieć infokiosków rozlokowanych w przestrzeni miejskiej Wrocławia i miast europejskich
WroBus	mobilny punkt informacji i komunikacji społecznej, który będzie wykorzystywany do spontanicznych desantów kulturalnych
panele cyfrowe	sieć paneli cyfrowych ustawionych we Wrocławiu i hiszpańskiej Stolicy Kultury, służących komunikacji między mieszkańcami
WOLONTARIAT I LIDERZY OPINII	
Ambasadorzy Kultury Wrocławia	osoby szczególnie zasłużone dla promowania wrocławskiego projektu ESK będziemy honorować tytułem Ambasadora Kultury Wrocławia
Akcjonariusze Kultury Wrocławia	„marketing szeptany”
wolontariusze	przy udziale wolontariuszy chcemy docierać do szerokich kręgów odbiorców; planowany jest rozwój internetowej sieci wolontariatu
SPOTKANIA	
warsztaty	różnego rodzaju spotkania są głównym sposobem realizacji strategii komunikacji społecznej; ich głównym celem jest: informacja, krytyczna dyskusja podejmowanych działań, organizacja wspólnych projektów
spotkania informacyjno-organizacyjne	
konferencje	
WYDARZENIA	
wystawy	wydarzenia kulturalne, w jakie obfitował będzie program obchodów Europejskiej Stolicy Kultury, to także znakomita okazja do realizowania celów strategii komunikacji społecznej
koncerty	
happeningi	
PRZYKŁADY INNYCH DZIAŁAŃ	
patronat i mecenat - Instytucja Kultury Wrocław 2016 aktywnie wspiera finansowo i organizacyjnie niezależnie organizowane wydarzenia i projekty - dzięki temu kampania komunikacji społecznej może być realizowana wieloma różnymi kanałami	
konkursy - rozmaite konkursy, skierowane przede wszystkim do najmłodszych, przyczyniają się do aktywizacji mieszkańców, zarazem wspierając cele strategii komunikacji społecznej	

2. Media

Przykłady	Uwagi / szczegóły
RADIO	
Polskie Radio Wrocław	<ul style="list-style-type: none"> z wymienionymi radiostacjami współpracowaliśmy na zasadach sponsorsko-partnerskich; współpraca ta będzie kontynuowana działania: informacja kulturalna (także w językach obcych), audycje sponsorowane, dyskusje na tematy społeczne i kulturalne, reklama, konkursy
Radio RAM	
Radio ESKa	
Radio LUZ	
TELEWIZJA	
Telewizja regionalna	<ul style="list-style-type: none"> dotychczas współpracowaliśmy z Telewizją Polską Wrocław realizując szereg programów kulturalnych; w przypadku sukcesu, Wrocław podpisze umowy ze stacjami telewizyjnymi na szczeblu krajowym i europejskim; w ramach obecnych umów z ogólnopolską telewizją Polsat planuje się także współpracę w zakresie programów kulturalnych informacja kulturalna, programy sponsorowane, dyskusje na tematy społeczne i kulturalne, reklama, konkursy
Telewizja krajowa	
Międzynarodowe stacje telewizyjne	
PRASA	
Gazeta Wyborcza	<ul style="list-style-type: none"> dotychczas nawiązaliśmy owocną współpracę z prasą lokalną; współpracowaliśmy jednak także z pismami o zasięgu krajowym i europejskim; w przyszłości planujemy zintensyfikować współpracę; planowane są także specjalne programy organizujące wizyty zagranicznych dziennikarzy we Wrocławiu działania: informacja kulturalna
Gazeta Wrocławska	
Co jest grane?	
Wir Laden Ein	
All Inclusive	
Nowa Europa Wschodnia	
Przegląd Uniwersytecki	
HiFly	
MIASTO	
komunikacja miejska	<p>środki komunikacji oraz przestrzeń miejska również wykorzystane zostaną do celów komunikowania społecznego; wykorzystanie plakatów, ulotek, city-lightów, billboardów, ale także kulturalnych przewodników miejskich oraz niekonwencjonalnych form komunikacji wizualnej umożliwi dotarcie z informacją do szerokiego kręgu odbiorców</p>
taksówki	
dworce, kolej i lotnisko	
przebieg miejska	
PRZYKŁADY INNYCH DZIAŁAŃ	
<p>biuletyn informacyjny - będziemy wydawać magazyn kulturalny zawierający przegląd wydarzeń kulturalnych w mieście i regionie, jak również informacje o wydarzeniach i projektach kulturalnych organizowanych w ramach projektu ESK</p>	
<p>telefonii komórkowej - przy wykorzystaniu najnowszych technologii będziemy mieli możliwość komunikowania ważnych treści kulturalnych; na komórkę pobrać będzie można szereg elektronicznych gadżetów promujących projekt ESK</p>	

3. Internet

Przykłady	Uwagi / szczegóły
STRONY INTERNETOWE	
kreatywnywroclaw.pl	portale obsługiwane przez Wrocław 2016 oraz miasto: informacje kulturalne, artykuły poświęcone tematyce kulturalnej i społecznej, konkursy, organizacja wspólnych działań
wro2016.pl	
kultuba.pl	
mercouri.pl	
kulturanatychmiastowa.pl	portale komercyjne: wzajemna reklama, materiały informacyjne
kulturaonline.pl	
PORTALE SPOŁECZNOŚCIOWE, SIECI, FORA INTERNETOWE	
facebook.com	regularne wpisy, informacja kulturalna, aktywny udział w debatach oraz inicjacja dyskusji na tematy społeczne i kulturalne, konkursy, organizacja wspólnych działań
naszaklasa.pl	
twitter.com	
portale lokalnych i europejskich sieci instytucji kultury	
PRZYKŁADY INNYCH DZIAŁAŃ	
newsletter - regularnie rozsyłana informacja kulturalna dostępna w wielu wersjach językowych	
opatrywanie poczty elektronicznej emblematem motyla promującym obchody Europejskiej Stolicy Kultury	

4. Wydarzenia specjalne

Przykłady	Uwagi / szczegóły
NASZE PROJEKTY	
Paszport Kulturalny	niektóre z wiodących projektów wrocławskiej kandydatury mogą zostać wykorzystane również jako narzędzia komunikacji społecznej, jak na przykład przestrzeń ekspozycji i spotkań, jaką będzie Wrocławski Pawilon Muzealny
Inkulturator	
Wrocławski Pawilon Muzealny	
SZCZEGÓLNE WYDARZENIA	
II Światowy Kongres w Obronie Pokoju: Kultura dla Demokracji	to okazja do zaprezentowania europejskiego charakteru projektu ESK oraz przekazania nagrody im. Meliny Mercouri (por. odp. na pytanie V.2.)
Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Bezdomnych	to wydarzenie medialne promujące wrocławski program kulturalny, wspierające zarazem dyskusję i komunikację na temat wykluczenia
delegowanie Delegata	Wrocław przekaże hiszpańskiej Stolicy Kultury symboliczną postać wrocławskiego krasnala Delegata; nim trafi on do Hiszpanii, złoży szereg wizyt w byłych Europejskich Stolicach Kultury, gdzie informował będzie o programie kulturalnym obchodów; pozostawi także interaktywne mini-infokioski oferujące aktualizowaną informację o organizowanych we Wrocławiu i Hiszpanii przedsięwzięciach

2. W jaki sposób miasto planuje zapewnienie widoczności Unii Europejskiej jako podmiotu przyznającego tytuł?

Na wiele lat przed akcesją do Unii Europejskiej mieszkańcy Wrocławia demonstrowali entuzjastyczne poparcie dla powrotu Polski do wspólnoty europejskiej. Symbolika Unii Europejskiej budzi wśród wrocławian szczególny respekt, albowiem odzwierciedla przedmiot ich wieloletnich dążeń. Wrocławianie korzystają z tej przynależności w stopniu większym niż mieszkańcy innych regionów naszego kraju, czują się w krajach Unii Europejskiej jak u siebie. Dlatego już teraz podczas naszych przygotowań do startu w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury z dumą eksponujemy symbole Unii Europejskiej. Podobnie zamierzamy czynić w przypadku uzyskania tytułu.

Widoczność Unii Europejskiej zapewnimy więc nie tylko w naszej kampanii informacyjnej, ale także w realizacji wszystkich projektów artystycznych i edukacyjnych. Zamierzamy tak czynić również przy realizacji szkoleń i kursów językowych, wymiany młodzieży i artystów ze zwycięskim miastem w Hiszpanii. To dzięki naszym projektom wiodącym, takim jak np. *II Światowy Kongres w Obronie Pokoju: Kultura dla Demokracji*, *Olimpiada Teatralna* czy *Europejska Stolica Literatury*, wymiar europejski naszych obchodów oraz rola Unii Europejskiej jako podmiotu przyznającego tytuł będą szczególnie eksponowane. Widoczność Unii Europejskiej zapewniona będzie także dzięki naszej obecności w

krajach unijnych – symbolicznym wyrazem tej obecności będą wizyty krasnala Delegata w państwach członkowskich UE oraz multimedialne infopunkty, które pozostaną namacalnym efektem wizyt tego szanowanego wrocławianina.

Zaprosimy do aktywnego wsparcia i wspólnego świętowania państwa przewodzące UE w roku 2016: Holandię, która będzie przewodniczyć UE w okresie od stycznia do czerwca 2016, i graniczącą z Polską Słowację, której przypadnie w udziale przewodniczenie krajom unijnym od lipca do grudnia 2016.

W przypadku wyboru Wrocławia na Europejską Stolicę Kultury w roku 2016 Wrocław zorganizuje *II Światowy Kongres w Obronie Pokoju: Kultura dla Demokracji*. Kongres ten nawiązywałby tematycznie do *I Światowego Kongresu Intelktualistów w Obronie Pokoju*, który odbył się w początkach polskiej obecności we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku w sierpniu 1948 roku. Kongres zgromadził we Wrocławiu 46 delegacji z wielu krajów Europy i świata. W auli Politechniki, stanowiącej wówczas część Uniwersytetu Wrocławskiego, występowali m.in. Anna Seghers, Irena Joliot-Curie, Julian Huxley, Louis Aragon, György Lukács, Salvatore Quasimodo, Paul Éluard i wielu innych. Gościem specjalnym Kongresu był Pablo Picasso, który podczas swej jedynej podróży do Polski skupił na sobie wiele uwagi mediów i publiczności.

Głównym celem planowanego *II Światowego Kongresu w Obronie Pokoju: Kultura dla Demokracji* będzie debata o kondycji pokoju i demokracji w XXI wieku, o ochronie środowiska naturalnego, problemach demograficznych oraz

o kwestiach stanowiących dla pokoju faktyczne lub potencjalne zagrożenie. Najważniejszym tematem byłaby rola kultury, edukacji oraz dyplomacji kulturalnej w zapobieganiu i w rozwiązywaniu konfliktów społecznych na świecie.

Uroczystość wręczenia Wrocławowi nagrody im. Meliny Mercouri stanowiłaby inauguracyjną część *Kongresu* i stałaby się manifestacją poparcia dla jedności Europy ponad podziałami ideologicznymi, społecznymi i politycznymi.

ROZDZIAŁ VI

OCENA I MONITOROWANIE OBCHODÓW

Czy miasto nosi się z zamiarem utworzenia specjalnego systemu kontroli i oceny w zakresie:

- wpływu jaki wywiera program i jego skutków drugorzędnych?
- zarządzania finansami?

Monitoring i ewaluacja

W przypadku przyznania Wrocławowi tytułu Europejskiej Stolicy Kultury miasto niezwłocznie wdroży kompleksową strategię monitoringu oraz ewaluacji. Strategia przygotowywana jest w oparciu o raport *Creating an impact: Liverpool's experience as European Capital of Culture*, opracowany przez Beatriz Garcíę, Ruth Melville oraz Tamsin Cox. Zgodnie z ramowym schematem porządkującym układ tego dokumentu, monitoring przeprowadzony zostanie w odniesieniu do pięciu kluczowych kategorii:

- (a) dostęp do kultury i uczestnictwo
- (b) ekonomia i turystyka
- (c) intensywność kulturalna i trwałość
- (d) wizerunek i odbiór
- (e) zarządzanie i wdrażanie

Monitoring rozumiany będzie jako narzędzie podporządkowane procesowi ewaluacji. Cele ewaluacji obejmować będą zarówno bieżącą weryfikację działań oraz implementację udoskonaleń, jak i usprawnienie planowania długofalowego, rozpowszechnianie dobrych praktyk oraz systematyzację zdobytych doświadczeń. Ogólnymi kryteriami ewaluacji będą: realizacja długofalowych celów społecznych, trwałość, efektywność, spójność programowa.

Celem uniknięcia sygnalizowanych w *Raporcie Palmera* błędów (np.: źle dobrane kryteria monitoringu, brak powiązania bieżących wyników monitoringu z planowaniem obchodów), podmioty monitorujące i ewaluujące będą w stałym kontakcie z Instytucją Kultury Wrocław 2016, na

bieżąco sygnalizując i konsultując podejmowane działania. Monitoring i ewaluacja będą więc miały charakter dynamiczny, umożliwiający reagowanie z odpowiednim wyprzedzeniem. Stałej aktualizacji podlegać będą także metody monitorowania i ewaluacji.

Wypracowane w ten sposób mechanizmy monitorowania i ewaluacji – dzięki ich osadzeniu w lokalnym kontekście – będą mogły być w późniejszym okresie wdrażane przez Wydział Kultury Urzędu Miejskiego, a także niezależne podmioty kulturalne (instytucje, organizacje pozarządowe).

Organizacja

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone ze zróżnicowaną intensyfikacją, zależnie od zapotrzebowania wynikającego z konkretnych problemów badawczych. Zasadniczo każda kategoria badawcza analizowana będzie na trzech odcinkach czasowych: okres przygotowawczy (lipiec 2011-2015), rok obchodów (2016) oraz okres następujący po roku obchodów (2017-2021).

Monitoring i ewaluacja prowadzone będą niezależnie w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym. Zespół operacyjny powołany w ramach Instytucji Kultury Wrocław 2016 będzie odpowiedzialny za wewnętrzny monitoring i ewaluację projektu. Niezależnie projekt będzie monitorowany i ewaluowany przez partnerów zewnętrznych:

- Główny Urząd Statystyczny;
- Dolnośląską Izbę Skarbową;
- Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego;
- niezależnych ekspertów zagranicznych.

Zakres i tematyka badawcza

Blok 1. Celem adaptacji wytycznych zawartych w dokumencie *Impacts 2008* do specyfiki wrocławskiego projektu, cele badawcze (a)-(e) osadzone zostaną w kontekście dziewięciu zasadniczych powodów wymienionych w odpowiedzi na pytanie 1.1 niniejszego wniosku aplikacyjnego. Powody, dla których miasto ubiega się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, są bowiem zarazem celami, które chcemy wypełnić, a tym samym konstytuują one podstawowe osie organizujące sens wrocławskiego projektu. Stąd monitorowanie i ewaluacja ich realizacji jest kluczowym elementem oceny całego projektu i stanowić będzie pierwszy blok badawczy.

Blok 2. Oprócz głównych kategorii badania związanych z wrocławskimi powodami, pod uwagę brane będą także istotne długofalowe aspekty funkcjonowania wrocławskiego projektu oraz szereg kategorii badawczych ujmujących elementy drugorzędne.

Blok 3. Badania prowadzone w trzecim bloku obejmą funkcjonowanie biura Wrocław 2016, skuteczność operacyjną zespołu, procesy wdrażania programu Europejskiej Stolicy Kultury oraz powszechny odbiór jego wartości artystycznej.

Blok 4. będzie poświęcony kompleksowemu badaniu kwestii finansowych, zwłaszcza dystrybucji funduszy miejskich, europejskich i przychodów uzyskiwanych w toku obchodów. Blok ten obejmie także ogólne podsumowanie i bilans ekonomiczny obchodów.

Bardziej szczegółowy opis działań został przedstawiony w tabeli poniżej. Zastosowano następujące skróty dla określenia metod badawczych

i źródeł informacji:

- AM** – ankietowanie mieszkańców (region);
- AO** – ankietowanie organizatorów;
- AT** – ankietowanie turystów i obcokrajowców;
- DI** – analizy ilościowe (np. sprzedane bilety, zarejestrowane noclegi, przeloty);
- DJ** – analiza dokumentów (np. raporty, sprawozdania, w tym opracowane przez Wrocław 2016);
- ME** – monitorowanie mediów europejskich (Internet, prasa, telewizja, radio);
- MK** – monitorowanie mediów krajowych (Internet, prasa, telewizja, radio);
- NM** – niekonwencjonalne metody badawcze (np. badania jakościowe prowadzone przez artystów);
- PS** – analiza internetowych portali społecznościowych;
- SE** – ekspertyzy niezależnych specjalistów

blok	ogólne cechy badane	główne metody badawcze		
		przed 2016	2016	po 2016
NASZE POWODY				
Tkanina naszej historii	dostępność informacji historycznej i kulturalnej dotyczącej miasta i regionu	AM, AT, DI	AM, AT, DI	AM, AT, DI, DJ, SE
	zasięg i skala infrastrukturalnych projektów rewitalizacyjnych	DJ	DI, DJ	DI, DJ, SE
	działalność instytucji kulturalnych na polu prezerwacji dziedzictwa historycznego	AO, DJ	AM, AT, DI, DJ	DI, DJ
Tożsamość wielokrotna	zwiększenie różnorodności oferty kulturalnej	AO, DJ, MK	AM, AT, DI, DJ, MK, ME, NM, SE	AM, AT, DI, DJ, SE
	dynamika udziału w życiu miasta przedstawicieli mniejszości etnicznych, religijnych i narodowych	AM, DI, DJ	AM, DI, DJ, SE	AM, DJ, SE
	promocja współpracy ponadnarodowej w skali europejskiej i światowej	AO, DI	AO, AT, DI	AO, AT, DI, DJ, ME, SE
Kwiat i szmaragd Europy	rozwój turystyki w skali regionalnej, krajowej, europejskiej i światowej	AM, AT, DI, DJ	AM, AT, DI, DJ	AM, AT, DI, DJ
	kulturalna i administracyjna współpraca instytucjonalna	AO, DI	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ
	budowanie europejskich partnerstw kulturalnych oraz efekt synergii	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	AO, AT, DI, DJ, SE
Odkrywanie tajemnicy własnego miasta	rozpoznawalność miasta i regionu w skali krajowej, europejskiej i światowej	AM, AO, AT, DI, DJ, MK, ME, SE	AM, AO, AT, DI, DJ, MK, ME, SE	AM, AO, AT, DI, DJ, MK, ME, SE
	odbiór i ocena lokalnej oferty kulturalnej przez turystów	AM, AO, AT	AM, AO, AT, DI, DJ	AM, AO, AT, DI, DJ
	otwartość kulturowa miasta	NM, SE	NM, SE	NM, SE

Kultura przeciw wykluczeniom	dostępność wydarzeń kulturalnych i zasięg programów edukacyjno-aktywizujących	DI, DJ	AM, AO, DI, DJ, MK	AM, AO, DI, DJ, MK
	dynamika czynnego i biernego udziału osób wykluczonych	DI, DJ	AM, AO, DI, DJ, SE	AM, AO, DI, DJ, SE
	miejsca uczestnictwa kulturalnego i ich dystrybucja przestrzenna	DI, DJ	AM, AO, AT, DI, DJ	AM, AO, AT, DI, DJ
Przeciw komodyfikacji kultury	warunki rozwoju sztuki niezależnej i alternatywnej	AM, NM, SE	AM, NM, SE	AM, NM, SE
	intensywność oddolnej niekomercyjnej aktywności społecznej	AM, AO, DJ, NM	AM, AO, DJ, NM	AM, AO, DI, DJ
	wolność kultury i dywersyfikacja symboliczna	MK, ME, NM, SE	MK, ME, NM, SE	MK, ME, NM, SE
Kultura przeciw agorafobii publicznej	uczestnictwo w debatach publicznych i obecność w przestrzeni publicznej	AM, AO, DJ, MK, PS	AM, AO, DJ, MK, PS	DJ, MK, PS
	uczestnictwo studentów w kulturalnym życiu miasta	AM, AT, DI, PS	AM, AT, DI, PS	DJ, PS
	kształtowanie się postaw prospołecznych i obywatelskich	MK, NM, SE	MK, NM, SE	SE
Kultura przeciw inter-pasywności	mobilność społeczna	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ
	dynamika aktywizacji społecznej i rozwoju podmiotowości	AM, SE	AM, NM, SE	AM, SE
	jakość relacji społecznych (nieelektronicznych)	AM, DJ, NM	AM, DJ, NM	AM, DJ, SE
Eko-estetyka w obronie natury	wzrost świadomości ekologicznej	AM, AT, DJ	AM, AT, DJ	AM, AT, DJ, SE
	prawa zwierząt: zaawansowanie debaty teoretycznej oraz implementacja rozwiązań	AM, DI, DJ	AM, DI, DJ	AM, DI, DJ, SE
	implementacja rozwiązań proekologicznych	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ, SE

EFEKTY DŁUGOFALOWE I INNE CZYNNIKI				
długofalowe efekty społeczne	wzrost świadomości etycznej i estetycznej	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE
	wzrost świadomości obywatelskiej i politycznej	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE
	kształtowanie postaw wobec kultury	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE	AM, ME, NM, SE
partnerstwa i sieci	dynamika zawiązanych partnerstw i ich trwałość	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ, SE
	udział w rozwoju europejskich sieci kulturalnych	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ, SE
	kształtowanie wspólnych polityk kulturalnych i wymiana dobrych praktyk	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ, SE
wpływ na inne sektory	wpływ projektu ESK 2016 na strukturę zatrudnienia w mieście	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ
	wpływ projektu ESK 2016 na infrastrukturę i transport miejski	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ
	wpływ projektu ESK 2016 na pozycję polityczną miasta	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ
INSTYTUCJA KULTURY WROCŁAW 2016				
działalność	realizacja założonej strategii komunikacji społecznej	AM, AO, AT, DJ, MK, PS	AM, AO, AT, DI, DJ, ME, MK, PS	DI, DJ, ME, MK
	zaangażowanie partnerów zewnętrznych (NGO, instytucje kultury - w kraju i zagranicą)	AO, DJ	AO, DJ	AO, DJ, SE
	transparentność i otwarty charakter	AM, AO, ME, MK	AM, AO, ME, MK	AM, AO, ME, MK, SE
wdrażanie	realizacja celów infrastrukturalnych ESK 2016	DJ	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
	realizacja założeń programowych ESK 2016	DJ	AM, AO, AT, DI, DJ, ME, MK, PS	AM, AO, AT, DI, DJ, ME, MK, SE
	efektywność i trwałość prowadzonych działań	DJ	DI, DJ, ME, MK, SE	DI, DJ, ME, MK, SE

program kulturalny	transparentna selekcja projektów i poziom artystyczny programu kulturalnego	AO, DJ	AO, DI, DJ, ME, MK, PS	AO, DI, DJ, ME, MK, SE
	ocena programu kulturalnego przez odbiorców i organizatorów	AM, AO, AT	AM, AO, AT, MK, SE	AM, AO, AT, MK, SE
	synchronizacja działań i efektywna organizacja	AO, DJ	AO, DJ	AO, DJ, SE
FINANSE				
Wrocław 2016	działalność finansowa administracji Instytucji Kultury Wrocław 2016	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
	metody pozyskiwania oraz alokacji funduszy i sposoby ich wydawania	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
	trwałość i efektywność przyjętych metod finansowania	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
długofalowy wpływ na gospodarkę miasta i regionu	zaangażowanie sektora prywatnego oraz dynamika wspierania inicjatyw kulturalnych	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ	AO, DI, DJ
	rozwój turystyki kulturalnej	AT, DI, DJ	AT, DI, DJ, ME, MK, SE	AT, DI, DJ, ME, MK, SE
	rozwój CCI oraz dynamika zaangażowania i zatrudnienia profesjonalistów	DI, DJ	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
bilans ekonomiczny projektu ESK 2016	ekonomiczna analiza SWOT	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE
	porównanie bilansu ekonomicznego Wrocławia z minionymi EMK i ESK	DI, DJ	DI, DJ	DI, DJ, SE
	podsumowanie i analiza ogólnego wpływu projektu ESK 2016 na ekonomiczną kondycję miasta	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE	DI, DJ, SE

ROZDZIAŁ VII

INFORMACJE DODATKOWE

1. Jakie są atuty składanej kandydatury oraz jakie są szczególne cechy jej sukcesu jako Europejskiej Stolicy Kultury? Jakie mogą być słabe strony?

Nasze atuty:

- Wrocław to dynamicznie rozwijające się miasto europejskie, które z dumą reprezentować będzie kulturę całej Polski;
- odegraliśmy wiodącą rolę jako czynnik pojednania polsko-niemieckiego; jako spadkobiercy kultury Kresów Wschodnich, jesteśmy aktywni w budowaniu wschodniego wymiaru polityki Polski i Unii Europejskiej;
- Wrocławska propozycja zawiera konkretne i solidne rozwiązania zdiagnozowanych problemów kulturalnych i społecznych;
- intensywne życie kulturalne Wrocławia czerpie swe siły z różnorodności życia miejskiego i dbałości o wysoką jakość artystyczną;
- Wrocław zapewnia wysoki poziom finansowania kultury w mieście i regionie;
- intensywnie i kompleksowo uzupełniamy naszą infrastrukturę kulturalną – budujemy Narodowe Forum Muzyki oraz nowoczesne Muzeum Współczesne;
- przedstawiamy rozbudowany program współpracy z partnerską hiszpańską Stolicą Kultury;
- nasz udział w konkursie o tytuł ESK otworzył wielką debatę dotyczącą kultury, której wymiernym efektem jest przeszło 600 projektów wydarzeń kulturalnych zgłoszonych przez wrocławian i mieszkańców Dolnego Śląska!

Nasze słabe strony uczyniliśmy naszym wyzwaniem i inspiracją, by zbudować plan obchodów ESK, który pozwoli je przezwyciężyć.

Są to:

- koncentracja życia kulturalnego w centrum miasta;

- niedostateczna rozpoznawalność miasta na arenie międzynarodowej;
- niski poziom uczestnictwa Dolnoślązaków w kulturze;
- niska jakość współpracy pomiędzy miastem i regionem;
- problem społecznego i ekonomicznego wykluczenia mieszkańców;
- odwrót od postaw obywatelskich i społecznych, a nawet sąsiedzkich;
- niedostateczne zaangażowanie w działalność europejskich sieci kulturalnych.

..... 2. Czy miasto zamierza w najbliższych latach rozwijać specjalne projekty kulturalne niezależnie od losów jego kandydatury do roli Europejskiej Stolicy Kultury? Jeśli tak, to jakie?

Niezależnie od losów kandydatury Wrocławia w rywalizacji o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury miasto zamierza wdrożyć w życie opracowane projekty służące zwiększeniu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych przez mieszkańców miasta, zawarte w programie *Otwieranie przestrzeni*. Należą do nich zwłaszcza: *Dolnośląski Paszport Kulturalny*, *Wrocławski Pawilon Muzealny*, *Obligacja Kulturalna*, *Kultuba* i *Inkulturator*. Zamierzamy rozwijać także informacyjny portal kulturalny *Kreatywny Wrocław*. Przedmiotem naszej uwagi będą także projekty zaproponowane przez wrocławian, którzy spontanicznie włączyli się w prace nad scenariuszem wydarzeń obchodów święta ESK.

Już dziś współrealizujemy niektóre z projektów wykreowanych przez wrocławian, którzy odpowiedzieli na nasz apel dotyczący zaangażowania się w tworzenie oferty programowej wrocławskiej kandydatury, np. warsztaty teatralne, filmowe i muzyczne, skierowane przede wszystkim do dzieci romskich i z grup wykluczonych, prowadzone przez Fundację Caracol, oraz objazdowe *Kino Letnie*.

We Wrocławiu powstał pionierski w Polsce program *Na dobry początek*, krzewiący czytelnictwo wśród dzieci oraz zainicjowana została akcja

społeczna *Kup dziecku książkę*. Oba programy będą realizowane bez względu na wynik konkursu o tytuł ESK.

Niezależnie od losów naszej kandydatury zrealizowana zostanie również budowa Narodowego Forum Muzyki oraz Muzeum Współczesne, stanowiące materialne filary programu *Przestrzenie dla piękna*. Władze miasta będą również kontynuowały kompleksowe prace rewitalizacyjne pod hasłem *Odzyskiwanie piękna*.

Znaczna część wrocławskiej oferty programowej została opracowana w odpowiedzi na palące problemy naszego miasta i regionu. W zgodnej opinii członków Instytucji Kultury Wrocław 2016 powinny one być więc realizowane niezależnie od wyniku konkursu na Europejską Stolicę Kultury, co stało już przedmiotem uzgodnień z władzami miasta i regionu.

..... 3. Miejsce na ewentualne dalsze uwagi, które mogą mieć znaczenie dla rozpatrzenia niniejszej kandydatury.

Minione 20 lat transformacji Polski przyniosło naszemu miastu gospodarczą dojrzałość. Wrocław jest stabilnym ośrodkiem przemysłu i innowacji, niezawodnym partnerem w stosunkach z podmiotami gospodarczymi i politycznymi. Dojrzałość ta jest gwarancją bezpieczeństwa przy organizacji dużych imprez gospodarczych, naukowych, politycznych i kulturalnych.

Nasze miasto konsekwentnie realizuje długofalową strategię wypracowywania znaczącego miejsca na mapie Europy. Wrocław wielokrotnie pokazał, że potrafi sprostać poważnym wyzwaniom i wyciągać wnioski z porażek; mimo zdobytych doświadczeń nadal chętnie się uczymy. Chcielibyśmy, aby wspaniała tradycja wrocławskich instytucji kulturalnych szła w parze z powszechnym udziałem mieszkańców w życiu kulturalnym miasta. Pragniemy, aby nasze miasto zostało Europejską Stolicą Kultury, ponieważ chcemy, aby rozwojowi w sferze urbanistycznej i ekonomicznej towarzyszył także rozwój w sferze najważniejszej, kulturowej.

Energia i młodzieńczość wrocławian, nasz potencjał i pasja, stanowią gwarancję, że organizacja obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu w 2016 roku byłaby sukcesem i świadectwem pełnej, europejskiej dojrzałości naszego miasta.

PODSUMOWANIE

Nasze miasto

Wrocław, miasto polskie o kosmopolitycznej historii, to miniaturowy model Europy, w którym zgromadziło się maksimum różnorodności. Otwartość to konstytutywna cecha naszego miasta przez całą jego historię. Wrocław to laboratorium kulturowe, w którym toczy się nieustanny proces metamorfoz wielu kultur – dawnych i nowych.

Nasze powody

Wrocławianie pragną, aby ich miasto zostało Europejską Stolicą Kultury z dziewięciu powodów:

Tkanina naszej historii: pragniemy opowiedzieć Europie o tkaninie wyjątkowo skomplikowanej historii, splecionej przez dawnych i obecnych mieszkańców Wrocławia.

Budowanie tożsamości wielokrotnej: stworzymy naszą wyjątkową „wielokrotną tożsamość” chcemy przyłączyć się do budowania nowej tożsamości zjednoczonej Europy.

Kwiat i szmaragd Europy: Wrocław, „kwiat Europy”, chce być ambasadorem naszego regionu Dolnego Śląska, „szmaragdu Europy”, i dziedzictwa śląskiej architektury: chcemy je przywrócić kulturze polskiej i europejskiej.

Odkrywanie tajemnicy własnego miasta: mieszkańcy Wrocławia pragną utrwalić w świadomości europejskiej swe miasto jako miasto polskie i europejskie.

Kultura przeciw wykluczeniom: pragniemy zwalczać wykluczenia z udziału w kulturze ludzi młodych, bezrobotnych, rodzin wielodzietnych, seniorów i niepełnosprawnych.

Przeciw komodyfikacji kultury: pragniemy zwalczać bariery finansowe utrudniające dostęp ludzi do dzieł autentycznej sztuki i czerpanie radości z ich poznawania.

Kultura przeciw agorafobii publicznej: przestrzenie współczesnych miast budzą często w ich mieszkańcach lęk – agorafobię publiczną. Z jej powodu chronią się w swej prywatności lub emigrują. Chcemy, aby dzięki kulturze ponownie poczuli się autentycznymi współgospodarzami swych miast.

Kultura przeciw interpasyności: urzędnicy najnowszych technologii, zamiast wspierać interaktywne relacje między ludźmi, często odbierają im podmiotowość wytwarzając nowe zjawisko: interpasyność. W cyberprzestrzeni chcemy mieć sprzymierzeńca wolnej twórczości artystycznej.

Eko-estetyka w obronie natury: Wrocław, miasto nowoczesne i innowacyjne, pragnie wspierać innowacyjne i przyjazne dla środowiska naturalnego metody gospodarowania.

Nasze cele

My, wrocławianie – mieszkańcy miasta z przeszłością i miasta przyszłości – ubiegamy się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury ponieważ:

poczujemy się do obowiązku wobec historycznego i współczesnego dorobku kulturalnego Europy oraz wobec jego minionych i obecnych twórców, reprezentujących wiele narodów;

pragniemy wesprzeć proces kulturowej integracji społeczeństwa polskiego z narodami Europy, pozostający w tyle za integracją gospodarczą i polityczną;

wierzemy, że życie pozbawione obcowania z dziełami autentycznej sztuki jest życiem uboższym i niepełnym;

sądzimy, że kultura nie jest jedynie uzupełnieniem materialnych aspektów życia jednostek i grup społecznych, bez którego mogą się one obywać bez znaczącej szkody dla jakości swojego istnienia;

opowiadamy się przeciwko instrumentalizacji dóbr kultury i sztuki oraz zaprzęgnięciu ich w służbę innych celów;

występujemy w obronie autentycznej wolności sztuki od presji gospodarczych, politycznych i światopoglądowych.

Nasza myśl wiodąca...

...to *Metamorfozy kultur*. Opisuje ona realne procesy kształtujące Europę w przeszłości i obecnie, dynamiczne przemiany tradycyjnych wzorców kulturowych i obyczajów. Kultury europejskie ulegają metamorfozom pod wpływem presji rozmaitych grup etnicznych i wyznawców różnych religii. Ulegają metamorfozom także wskutek

terytorialnego rozszerzenia Unii Europejskiej o nowe kraje. Współczesna Europa jest laboratorium przemian, w którym metamorfozom ulegają kultury wszystkich narodów Europy – zarówno nowej, jak i starej.

Nasze hasło...

...to *Przestrzeń dla piękna*. Współczesny człowiek porusza się w przestrzeni naturalnej, społecznej, publicznej, prywatnej, intymnej i w cyberprzestrzeni. Naszym celem jest stworzenie trwałych, przyjaznych przestrzeni, służących zaspokajaniu ludzkiego pragnienia obcowania z dziełami sztuki. Przyświeca nam pragnienie uobecniania tego, co piękne w życiu społecznym i osobistym. Chcemy budować przestrzenie, w których możliwe będzie przywracanie trwałej obecności piękna w życiu publicznym i w codziennych obyczajach. Chcemy, aby każda z tych przestrzeni była wypełniona tym, co piękne i dobre, ponieważ sądzimy, że nie ma tego, co dobre, bez tego, co piękne: *nulla ethica sine aethetica*.

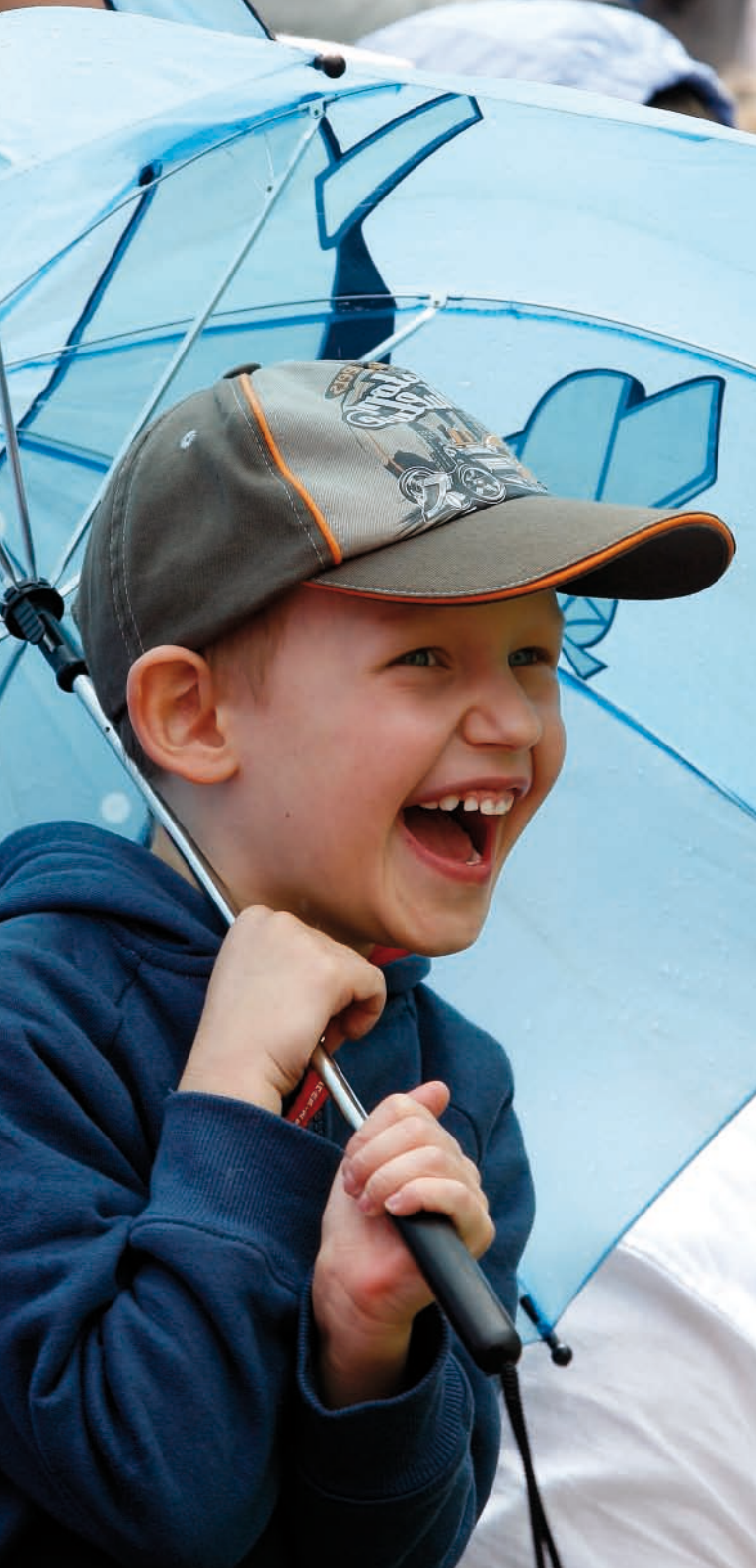
Nasz partnerski region

Obszarem geograficznym zaangażowanym w obchody ESK we Wrocławiu w 2016 roku będzie region Dolnego Śląska oraz historycznie z nim powiązane czeskie miasto Hradec Králové i wschodniemieckie Görlitz.

Nasz hiszpański Delegat

Symbolem współpracy Wrocławia z hiszpańską ESK będzie postać krasnoludka. Wrocław prześle partnerskiej Europejskiej Stolicy Kultury w Hiszpanii rzeźbę krasnoludka o imieniu Delegat.

Nasze wsparcie społeczne

Wrocławski Akcjonariat Kultury to przestrzeń akcji i aktywizacji wrocławian. Jest to także platforma dialogu i wymiany myśli niezależnych środowisk kulturalnych, artystów i wszystkich wrocławian. *Dziecięcy Akcjonariat Kultury* to program dla najmłodszych, którzy współtworzą program święta kultury we Wrocławiu.

Nasze programy

Partnerom europejskim proponujemy 5 wątków tematycznych, 20 programów wiodących, 150 projektów, 51 specjalnych edycji wrocławskich festiwali i 17 wydarzeń wiodących.

Nasze wątki tematyczne...

...to (I) *Otwieranie przestrzeni*, (II) *Piękno w polu widzenia*, (III) *Intymność piękna*; (IV) *Piękno w cyberprzestrzeni*; (V) *Siły natury – potęga kultury*.

Nasze programy wiodące

(I) *Inkulturator; Obligacja Kulturalna; Dolnośląski Paszport Kultury; Kościół: piękno i kicz*;

(II) *Beton i zieleń; Postacie miasta; Sztuka w przestrzeni; Obecność formy*;

(III) *Dom dla sztuki – sztuka dla domu; Cielność: artefakt-ekonomia-polityka; Kultura rodzicielstwa; Kultura stołu i wina*;

(IV) *Wrocławski Pawilon Muzealny; KulTuba; LiveArtNet; CyberArchiwum Sztuki*;

(V) *Miasto parków i ogrodów; Ludzkie potrzeby – prawa zwierząt; Rzeka kultury; Recyrkulacja energii*.

Nasze projekty społeczne

Mieszkańcy Wrocławia entuzjastycznie poparli nasze działania. Dzięki współpracy z nimi już teraz zgromadziliśmy ponad 600 projektów społecznych.

Nasze wydarzenia wiodące...

...to 17 wielkich wydarzeń artystycznych, które wypełnią przestrzeń Wrocławia każdego miesiąca 2016 roku.

Nasz operator

Instytucja Kultury Wrocław 2016

Nasz budżet

Na obchody święta kultury europejskiej we Wrocławiu zamierzamy przeznaczyć 314,5 mln zł, tj. około 78,6 mln euro.

Nasze wydatki na infrastrukturę kulturalną

Na renowację dawnych przestrzeni dla piękna i budowę nowych zamierzamy wydać prawie 2 mld zł., tj. około 500 mln euro.

Naszym atutem...

...jest nasz entuzjazm, kreatywność naszych artystów i wsparcie mieszkańców Wrocławia.

Nasza synteza...

...to hiszpański temperament i polska fantazja.

Nasza Eutopia...

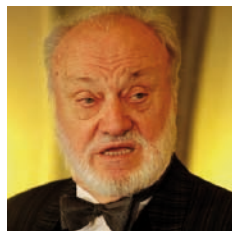
...to Europa zróżnicowania, możliwości i odpowiedzialności.

Nasi patroni

Staraniom Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury patronuje Komitet Honorowy złożony z wybitnych artystów i postaci życia publicznego Polski i innych krajów.

Tadeusz Różewicz, poeta, dramatopisarz i prozaik, wybitny przedstawiciel polskiej liryki powojennej, mistrz miniatury lirycznej.

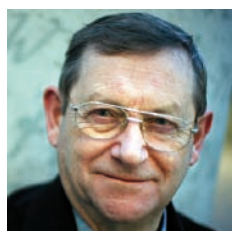
Kurt Masur, urodzony w Brzegu śląskim jeden z najbardziej podziwianych i poważanych muzyków, od 1991 roku dyrektor muzyczny Nowojorskiej Orkiestry Symfonicznej.

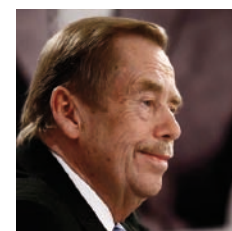
Andrzej Wajda, czołowy przedstawiciel polskiej kinematografii, reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta i scenograf, laureat Oscara.

Urszula Koziół, wybitna polska poetka, pierwsza kobieta w gronie laureatów Civitate Wratislaviensi Donatus, doktor *honoris causa* Uniwersytetu Wrocławskiego.

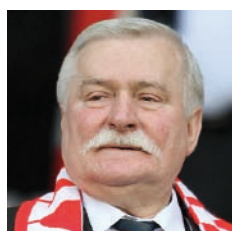
Norman Davies, historyk brytyjski, oxfordczyk z wykształcenia, Walijczyk z pochodzenia, Anglik wskutek zrządzenia losu, polonofil z przekonania, autor książki o Wrocławiu *Mikrokosmos*.

Vaclav Havel, czeski pisarz i dramaturg, działacz antykomunistyczny, ostatni prezydent Czechosłowacji i pierwszy prezydent Republiki Czeskiej, honorowy obywatel Wrocławia.

Sylwester Chęciński, wybitny reżyser i scenarzysta, klasyk polskiego kina.

Lech Wałęsa, działacz związkowy, przywódca „Solidarności”, polityk, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, dla świata symbol oporu przeciwko komunizmowi, laureat pokojowej nagrody Nobla.

Ks. kard. Henryk Gulbinowicz, arcybiskup metropolita wrocławski w latach 1976-2004, nauczyciel duchowy wielu wrocławian i Dolnoślązaków, wspierający „Solidarność” wrocławską.

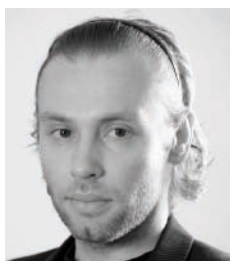
Nasz zespół:

Adam Chmielewski – profesor filozofii, działacz społeczny, tłumacz, publicysta i poeta. Autor ok. 400 prac naukowych i popularno-naukowych, publikowanych w kraju i zagranicą. Zajmuje się filozofią nauki, etyką oraz filozofią polityczną. Pomyślny badacz i organizator licznych konferencji i spotkań o charakterze politycznym oraz imprez kulturalnych we Wrocławiu i zagranicą. Autor koncepcji i główny realizator międzynarodowych wydarzeń z okazji obchodów 300-lecia edukacji uniwersyteckiej we Wrocławiu w 2002 roku. Organizował w Paryżu międzynarodową sesję UNESCO, poświęconą Uniwersytetowi Wrocławskiemu. Współorganizował wizytę Javiera Solany oraz spotkanie przywódców państw Trójkąta Weimarskiego na Uniwersytecie Wrocławskim w 2003 roku. Z okazji akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej w 2004 roku zorganizował konferencję pod patronatem Prezydenta RP pt. *Zjednoczona Europa jako fundament nowego porządku globalnego*. Od lutego 2010 roku jest dyrektorem Instytucji Kultury Wrocław 2016. Z zamiłowania fotograf i czytelnik literatury pięknej. Wiele podróżuje i pływa.

Roland Zarzycki – współautor aplikacji i główny specjalista w biurze Wrocław 2016. Naukowo związany z Uniwersytetem Wrocławskim – doktor matematyki i doktorant na Wydziale Nauk Społecznych. Początkujący krytyk i działacz społeczny. Obieżyświat, pielgrzym, wegetarianin.

Miłosz A. Gerlich – specjalista ds. komunikacji społecznej, odpowiedzialny za kontakty z mniejszościami narodowymi i etnicznymi. Etnolog i antropolog kultury, doktorant na Uniwersytecie Wrocławskim. Pasjonat rozmów z przypadkowo spotkanymi ludźmi i filmów dokumentalnych. Sceptyczny wobec internetowych portali społecznościowych.

Marcin Jasiński – specjalista ds. komunikacji społecznej, koordynator *Wrocławskiego Akcjonariatu Kultury*. Absolwent politologii. Wrocławianin z wyboru. Studiował na Uniwersytecie Wrocławskim oraz Uniwersytecie w Oslo. Działal w organizacjach studenckich i pozarządowych. Interesuje się marketingiem terytorialnym, zarządzaniem projektami oraz przemianami współczesnych miast. Lubi żonglować.

Aneta Jerska – odpowiedzialna za komunikację społeczną, koordynatorka *Wrocławskiego Akcjonariatu Kultury*. Absolwentka stosunków międzynarodowych. Aktywistka i działaczka społeczna, w wolnych chwilach szlifuje język arabski i pracuje jako korespondentka polskiej edycji *Le Monde Diplomatique*. Żeglarka, wypływa w rejsy dalekomorskie.

Agnieszka Kołodyńska – redaktor naczelna portalu *Kreatywny Wrocław*, prezentującego wydarzenia kulturalne i wspierającego działania Wrocławia o tytuł ESK 2016. Absolwentka filologii romańskiej ze specjalizacją hiszpańską. Miłośniczka dobrej kuchni i wierna czytelniczka skandynawskich kryminałów oraz powieści Pereza-Reverte. Mama 6-letniego Mikołaja, który planuje karierę arcymistrza szachowego.

Agnieszka Krasnowska – asystentka dyrektora, magister zarządzania. Wolny czas spędza na siłowni, w gronie znajomych lub w domowym zaciszu, przy dobrej książce. Interesuje się fotografią, najlepiej czuje się nad morzem, niekoniecznie Bałtyckim. W telewizji ogląda wyłącznie programy stacji Animal Planet, umilane narracją Krystyny Czubówny.

Ewa Łyczkowska – główna specjalistka ds. projektów i promocji. Absolwentka Akademii Ekonomicznej, Master of Business Administration. Interesuje się malarstwem współczesnym. W wolnym czasie ćwiczy jogę, pływa, jeździ na nartach. Namiętnie czyta książki biograficzne.

Mariusz Marks – z-ca red. naczelnego portalu *Kreatywny Wrocław*. Dziennikarz radiowy, za swoje reportaże nagradzany wieloma nagrodami. Scenarzysta filmowy i zapalony meloman. Pasjonat jazdy na rowerze.

Grzegorz Maryniec – główny specjalista ds. projektów, wspomagający działania w obrębie komunikacji społecznej. Absolwent filozofii, studiował kulturoznawstwo, obecnie pracuje nad rozprawą doktorską poświęconą Zygmuntowi Baumanowi. Szachista, bokser, alterglobalista, w wolnych chwilach pisuje bloga o sportach walki.

Karolina Skarbek – ukończyła filozofię w zakresie komunikacji społecznej na Uniwersytecie Wrocławskim, doktorantka. Tłumaczka i redaktorka, członkini-założycielka Stowarzyszenia Edukacji i Inicjatyw Obywatelskich „Chiazm”. Przygotowywała konferencje naukowe o randze międzynarodowej, aktywnie uczestniczy w promowaniu współuczestnictwa w kulturze.

Magdalena Talik – redaktorka portalu *Kreatywny Wrocław*. Absolwentka dziennikarstwa i kulturoznawstwa, specjalizuje się w muzyce poważnej. Namiętnie czyta powieści noblistów i kryminały, ogląda setki filmów fabularnych, najbardziej kocha kino skandynawskie. Kiedyś grywała na fortepianie, teraz woli słuchać pianistów i o nich pisać. Wielbi sztukę operową.

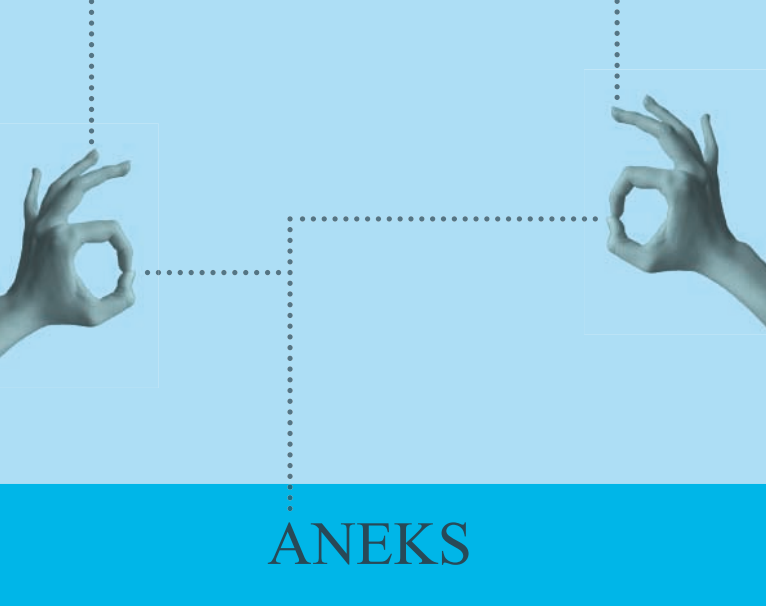
Lech Templin – główny księgowy. Doświadczenie zawodowe w zakresie księgowości podmiotów gospodarczych, finansów publicznych i organizacji non profit. Kiedyś śpiewał w stworzonym przez Edmunda Kajdasza chórze *Cantores Minores Wratislavienses*, obecnie swoją wrażliwość estetyczną zaspokaja w świecie liczb i zapisów księgowych dostrzegając również w nim harmonię i niewątpliwie piękno.

Dorota Zielińska – zastępca dyrektora, absolwentka nauk politycznych i studiów podyplomowych *Zarządzanie logistyczne przedsiębiorstwem*, zajmuje się stroną formalną działalności instytucji, odpoczywa słuchając Mozarta i Vivaldiego.

Katarzyna Zielińska – specjalista ds. projektów. Ukończyła filologię serbsko-chorwacką oraz studia podyplomowe menedżera kultury. Kocha miasta i uwielbia obserwować ludzi. W wolnym czasie uczy się języka szwedzkiego, piecze babeczki i chodzi nad rzekę.

ANEKS

Starając się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, Instytucja Kultury Wrocław 2016 otrzymała następujące deklaracje i listy poparcia:

Miasta i regiony:

- List poparcia miasta Breda
- List poparcia miasta Drezno
- List poparcia miasta Görlitz
- List poparcia miasta Hradec Králové
- List poparcia departamentu La Vienne
- List poparcia miasta Lille
- List poparcia miasta Lwów
- List poparcia miasta Ramat Gan
- List poparcia miasta Wiesbaden
- Deklaracja w sprawie współpracy miast Dolnego Śląska (Bolesławiec, Głogów, Jelenia Góra, Legnica, Lubin, Świdnica, Wałbrzych, Wrocław) na rzecz uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016
- List poparcia konsulatu Królestwa Niderlandów

- List poparcia konsulatu honorowego Ukrainy

Organizacje i instytucje:

- List poparcia Dolnośląskiej Izby Gospodarczej
- List poparcia NSZZ „Solidarność” Region Dolny Śląsk
- List poparcia i deklaracja współpracy Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu
- List poparcia od Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu
- List poparcia od Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych
- Deklaracja poparcia Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej
- Deklaracja poparcia od Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej
- Deklaracja Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola, Częstochowy i Zielonej Góry (KRUWOCZ) o poparciu miasta Wrocławia w staraniach o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016
- Deklaracja niepublicznych uczelni Wrocławia o wsparciu miasta Wrocławia w staraniach o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016

Przedsiębiorcy i organizacje pracodawców:

- List poparcia 3M Wrocław Sp. z o.o.
- List poparcia „Akme” Zdzisław Wiśniewski Sp. z o.o.
- List poparcia Lukas Bank S.A.
- List poparcia Hewlett-Packard
- List poparcia Research & Engineering Center Sp. z o.o.
- List poparcia Selenia FM S.A.

- List poparcia Whirlpool Polska S.A.
- List poparcia Volvo Polska Sp. z o.o.

STATUT GMINNEJ INSTYTUCJI KULTURY WROCŁAW 2016

Rozdział 1

Postanowienia ogólne.

§ 1. Gminna instytucja kultury „Wrocław 2016” działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity z 2001 roku, Dz. U. Nr 13, poz. 123 z późniejszymi zmianami) oraz niniejszego statutu.

§ 2.1. „Wrocław 2016” jest gminną instytucją kultury posiadającą osobowość prawną, wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Organizatora.

2. Organizatorem dla „Wrocław 2016” jest Gmina Wrocław.

3. Bezpośredni, bieżący nadzór nad działalnością „Wrocław 2016” sprawuje Prezydent Wrocławia.

4. Organizator zapewnia środki niezbędne dla jego utrzymania i rozwoju.

§ 3.1. Siedzibą „Wrocław 2016” jest miasto Wrocław.

2. Terenem działania „Wrocław 2016” jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta Wrocławia i województwa dolnośląskiego. „Wrocław 2016” prowadzi także działalność statutową poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Instytucja „Wrocław 2016” może korzystać z tłumaczeń nazwy w zależności od potrzeb.

Rozdział 2

Cel i zakres działania

§ 5.1. Podstawowym zadaniem „Wrocław 2016” jest prowadzenie działalności kulturalnej oraz koordynacja starań Gminy Wrocław o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku, zwanej dalej w skrócie ESK 2016.

2. Do zadań „Wrocław 2016” należy w szczególności:

1) opracowanie strategii i planu działania Gminy Wrocław podczas starań o uzyskanie tytułu ESK 2016,

2) koordynacja działań mających na celu wdrożenie strategii i planu działania w czasie ubiegania się o tytuł ESK 2016,

3) przygotowanie i złożenie dokumentów aplikacyjnych zgodnie z warunkami Unii Europejskiej dla programu Wspólnoty na rzecz obchodów „EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY” w latach 2007- 2019,

4) promocja i upowszechnienie idei Europejskiej Stolicy Kultury,

5) prowadzenie portalu internetowego ESK 2016, zarządzanie i obsługa innych stron internetowych poświęconych tej tematyce, telewizji internetowej itp.,

6) prowadzenie działalności wydawniczej, szkoleniowej i edukacyjnej,

7) organizacja imprez, przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych, konferencji, seminariów i spotkań tematycznych w zakresie swojej działalności,

8) produkcja i opracowywanie w zakresie zadań statutowych: filmów, prezentacji multimedialnych, pomocy dydaktycznych oraz materia-

łów reklamowych, w szczególności produkcja i koprodukcja filmów, nagrań video i programów telewizyjnych,

9) pozyskiwanie środków pieniężnych na sfinansowanie realizowanych przedsięwzięć, w tym dotacji i subwencji pochodzących z funduszy rządowych i europejskich,

10) współpraca z organizacjami pozarządowymi, środowiskami twórczymi w kraju i zagranicą.

3. Zadania swoje „Wrocław 2016” realizuje samodzielnie lub we wspólnych przedsięwzięciach z innymi podmiotami, w tym spółkami prawa handlowego, fundacjami, stowarzyszeniami.

§ 6.1. „Wrocław 2016” może prowadzić działalność gospodarczą w zakresie dyscyplin objętych statutem, a w szczególności polegającą na:

1) świadczeniu usług towarzyszących działalności kulturalnej,

2) prowadzeniu działalności edytorskiej, wydawniczej oraz wydawniczej,

3) promocji, reklamie, najmie lokali.

2. „Wrocław 2016” może prowadzić działalność gospodarczą, o ile nie koliduje to z jego zadaniami statutowymi.

Rozdział 3

Organizacja i zarządzanie

§ 7.1. Instytucją „Wrocław 2016” kieruje Dyrektor wybrany w drodze konkursu, zwany dalej w treści niniejszego statutu „Dyrektorem”, powoływany i odwoływany przez Prezydenta Wrocławia.

2. Prezydent Wrocławia może powierzyć zarządzanie „Wrocław 2016” osobie fizycznej na

podstawie umowy o zarządzaniu.

3. W uzasadnionych wypadkach Prezydentowi Wrocławia przysługuje prawo odstąpienia od przeprowadzenia konkursu, o którym mowa powyżej, bądź powołania dyrektora na inny okres niż wskazany w ust. 4.

4. Prezydent Wrocławia powołuje Dyrektora na okres 2 lat lub powierza zarządzanie „Wrocław 2016” na okres 2 lat, z możliwością odwołania po pierwszym roku pełnienia funkcji.

5. Dyrektor wykonuje swoje zadania przy pomocy jednego zastępcy oraz głównego księgowego. Zastępcę Dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor, po uzgodnieniu z Prezydentem Wrocławia.

6. Zastępca Dyrektora i główny księgowy działają w ramach udzielanych im przez Dyrektora umocowań i ponoszą przed nim odpowiedzialność za podejmowane decyzje.

7. Dyrektor organizuje pracę instytucji „Wrocław 2016” oraz jednoosobowo odpowiada za całokształt jego działalności.

8. W szczególności do zadań Dyrektora należy:

1) zarządzanie instytucją „Wrocław 2016” i reprezentowanie jej na zewnątrz,

2) opracowywanie planów finansowych i przedkładanie ich Prezydentowi Wrocławia do akceptacji,

3) przedkładanie Prezydentowi Wrocławia sprawozdań dotyczących bieżącej działalności instytucji.

9. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu „Wrocław 2016” upoważniony jest samodzielnie Dyrektor lub ustanowiony przez nie-

go pełnomocnik, działający w granicach udzielonego pełnomocnictwa.

10. Jeżeli czynność prawna obejmuje rozporządzenie mieniem lub może spowodować powstanie zobowiązań finansowych „Wrocław 2016”, do skuteczności oświadczeń woli wymagana jest kontrasygnata głównego księgowego.

Rozdział 4

Gospodarka finansowa

§ 8.1. „Wrocław 2016” gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania.

2. „Wrocław 2016” działa we własnym imieniu na własny rachunek i ryzyko, dysponując przydzieloną i nabytą częścią mienia, prowadząc gospodarkę finansową na podstawie planów działalności zatwierdzonych przez Dyrektora z zachowaniem zasady pokrywania kosztów bieżącej działalności i zobowiązań uzyskiwanymi przychodami.

3. „Wrocław 2016” może korzystać z kredytów bankowych, a także zaciągnąć pożyczki w innych organizacjach gospodarczych na realizację jego zadań statutowych.

4. Przychodami „Wrocław 2016” poza środkami przyznanymi przez Organizatora do prowadzenia działalności kulturalnej są wpływy uzyskiwane z prowadzenia działalności statutowej i gospodarczej, dotacji oraz środki otrzymane od osób prawnych i od osób fizycznych.

5. Wysokość środków na działalność „Wrocław 2016” ustala Organizator. Plany inwestycji i re-

montów podlegają uzgodnieniu z Organizatorem.

6. „Wrocław 2016” rozlicza się ze środków przekazanych przez Organizatora na zasadach ustalonych dla gminnych instytucji kultury.

7. „Wrocław 2016” prowadzi rachunkowość i sporządza sprawozdawczość według zasad określonych przez odrębne przepisy.

§ 9.1. „Wrocław 2016” może tworzyć z zysku oraz innych środków przekazanych przez osoby prawne i osoby fizyczne fundusz załogi z przeznaczeniem na wypłatę nagród indywidualnych oraz inne fundusze.

2. Zasady gospodarowania tymi funduszami określa regulamin nadany przez Dyrektora w trybie określonym odrębnymi przepisami.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

§ 10. Organizację wewnętrzną „Wrocław 2016” określa regulamin organizacyjny nadawany przez Dyrektora, po zasięgnięciu opinii Organizatora oraz opinii działających w instytucji organizacji związkowych.

§ 11.1. Połączenia, podziału i likwidacji „Wrocław 2016” może dokonać Rada Miejska Wrocławia na warunkach i w trybie przewidzianym w obowiązujących przepisach.

2. Zmiany w statucie mogą być dokonane w trybie określonym dla jego nadania.

[Tekst ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego]

Prof. Adam Chmielewski
Dyrektor
Wrocław 2016

Wrocław, 14 kwietnia 2011

Szanowny Panie Dyrektorze,

władze miejskie Wrocławia popierają kandydaturę naszego miasta do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016, którego zdobycie oznacza szereg korzyści gospodarczych – np. wzrost turystyki kulturalnej, rozwój infrastruktury, kulturalnych – np. powstanie nowych wydarzeń i instytucji kulturalnych i społecznych – np. zwiększenie udziału mieszkańców Wrocławia w kulturze. W związku z tym przyjęliśmy do wiadomości przedłożony przez Pana harmonogram ponoszenia wydatków na działalność Instytucji Kultury Wrocław 2016, która – w razie powodzenia – będzie zarządzała projektem ESK 2016 i deklarujemy ujęcie w projektach budżetów na lata 2015 i 2016 kwot koniecznych do realizacji projektu, przy czym plan wydatków przed wprowadzeniem do projektu budżetu będzie wymagał akceptacji Prezydenta Wrocławia. Przedmiotowe środki zostaną przekazane po akceptacji budżetów przez Radę Miejską Wrocławia.

Z poważaniem,

Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia

Marcin Urban
Skarbnik Miasta

OSOBY ZAANGAŻOWANE W PROCES POWSTAWANIA APLIKACJI:

• **Autorzy:**

Wrocław 2016:

Adam Chmielewski – główny autor • Miłosz A. Gerlich • Marcin Jasiński • Aneta Jerska • Agnieszka Kołodyńska
Agnieszka Krasnowska • Ewa Łyczkowska • Mariusz Marks • Grzegorz Maryniec • Karolina Skarbek • Magdalena Talik
Lech Templin • Roland Zarzycki – główny autor • Dorota Zielińska • Katarzyna Zielińska

• **Współautorzy:**

Anna Bleja • Maria Berny • Karolina Bieniek • Igor Chilimończyk • Michał Duda • Marek Dyżewski • Dominik Golema
Magdalena Gołaczyńska • Marcin Hamkało • Jan Harasimowicz • Mirosław Jasiński • Aaron Mo • Zbigniew Morawski
Agnieszka Prusak-Cybulska • Mirosław Ratajczak • Beata Rolska • Agata Saraczyńska • Jan Szumski • Daniela Szymczak
Jan Wais • Andrzej Zawada • Jurek Zielonka

• **Zdjęcia:**

Adam Golec • Grzegorz Gołębiowski • Piotr Hawalej • Maciej Kulczyński • Grzegorz Kwolek
Rafał Solski • Maciej Szwed • Tomasz Walków • Krzysztof Wiktor

-
- **Tłumaczenie:** Andrzej Głazek
 - **Projekt graficzny i skład:** Natalia Okoń-Rudnicka • www.natalyaokon.pl
 - **Druk i oprawa:** CPP Speed Sp. z o.o. • www.cppspeerd.pl
-

